

Lovisa stad

Bokslut och verksamhetsberättelse 2017

Stadsstyrelsen 28.3.2018

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BOKSLUT OCH VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2017

Stadsdirektörens översikt	5
Lovisa stads organisation	7
Stadsfullmäktige	8
Val	13
Revisionsnämnden	14
Stadsstyrelsen	16
Personal	20
DEN ALLMÄNNA OCH DEN EGNA REGIONENS EKONOMISKA UTVECKLING	22
RAPPORTERING I VERKSAMHETSBERÄTTELSEN	27
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT OCH FINANSIERING AV VERKSAMHET	32
KONCERNBOKSLUT	39
Kommunkoncernens verksamhet och ekonomi	40
BUDGETENS UTFALL	46
ALLMÄN FÖRVALTNING OCH KONCERNFÖRVALTNING	47
Förvaltningstjänster	51
Ekonomitjänster	56
Utvecklingstjänster	59
GRUNDTRYGGHETSCENTRALEN	63
Förvaltning och främjande av hälsa	67
Tjänster för barn och ungdomar	70
Tjänster för vuxna	74
Tjänster för seniorer	78
Regionala tjänster	84
BILDNINGSCENTRALEN	86
Förvaltning och utveckling	91
Småbarnsfostran	96
Utbildning	101
Gymnasieutbildning och yrkesutbildning	106
Fritt bildningsarbete	109
Fritidsväsendet	112
Biblioteks- och kulturväsendet	117
TEKNISKA CENTRALEN	122
Förvaltnings-, ekonomi- och byråttjänster	126
Byggnadstillsyn och miljövård	127
Stadsplanering	130
Byggnads- och underhållsavdelningen	135
Utfall av anslag och beräknade inkomster	139
Resultaträkningens utfall	142
Investeringsdelens utfall	144
Finansieringsdelens utfall	148
Sammandrag av fullmäktige godkända bindande anslag och beräknade inkomster	149
BOKSLUTSKALKYLER	150
NOTER TILL BOKSLUTET	159
AFFÄRSVERKET LOVISA VATTEN	175
VATTENAFFÄRSVERKET'S VERKSAMHET ENLIGT ANSVARSOMRÅDEN	178
Förvaltning	178
Vatten	179
Avloppsvatten	180
Investeringsdelens utfall	181
Intern kontroll	182
Bokslutskalkyler	184
Noter till bokslutet	187
Separerade kalkyler för dagvattenavlopp	189
Underskrift och märkningar	191

Lovisa stad
Bokslut och
Verksamhetsberättelse
2017

Stadsdirektörens översikt

Bokslutet 2017 överraskande positivt

Några stora tack för resultatet och framgångar 2017 ska inte riktas till mig, eftersom jag bara var här slutet av året. Men tack ska definitivt framföras! Från ett stort budgeterat underskott åstadkom vi – till och med efter reserveringar för svenska gymnasiets renovering – ett överskott.

Ett fint resultat har åstadkommits av ökade samfundsskatteintäkter och av att samfund och samkommuner som Lovisa är med i har klarat sig väl. Dessutom har stadens anställda hållit sig väl inom våra ekonomiska ramar.

Varje euro under strecket är värdefull nu när vi närmar oss en period av stora investeringar i bildning, idrott och kultur. Jag är stolt över att Lovisa hör till den grupp av välmående kommuner i Finland som klarar av att prestera ett överskott samtidigt som vår kommunal-skattesats ligger under medeltalet.

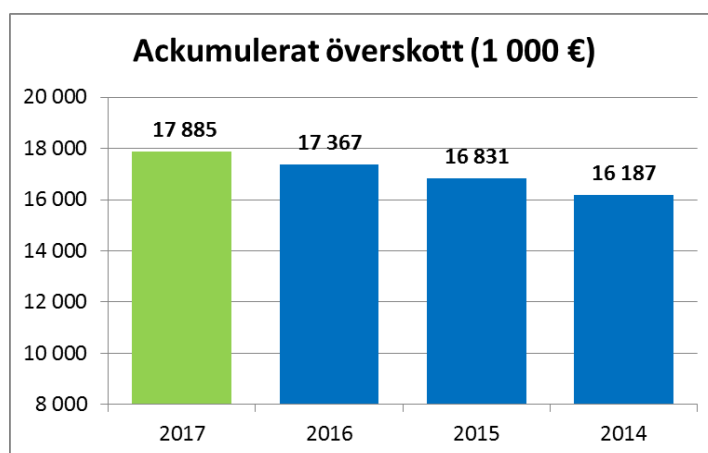
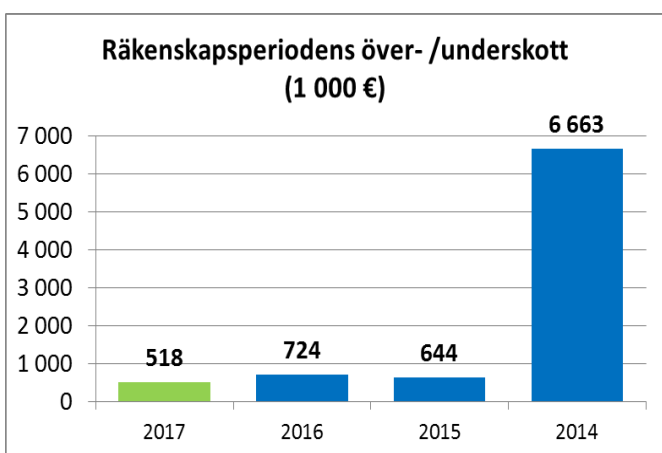
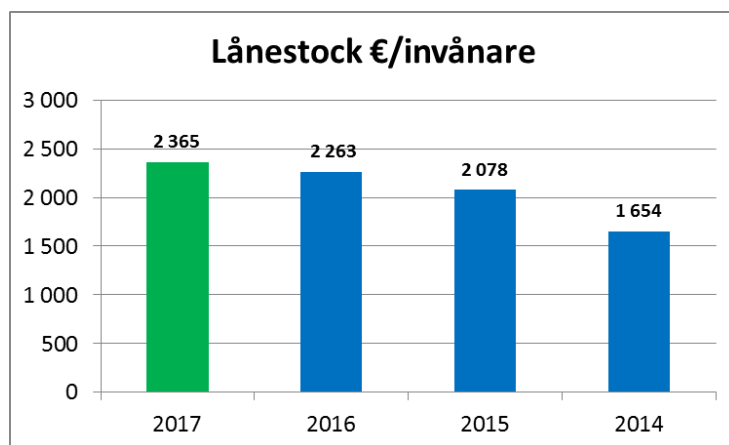
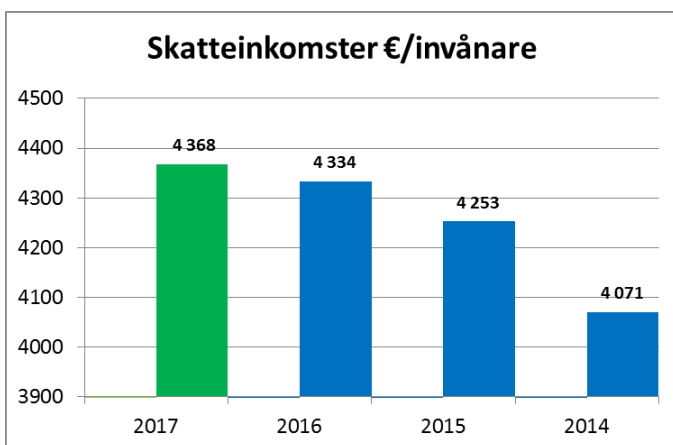
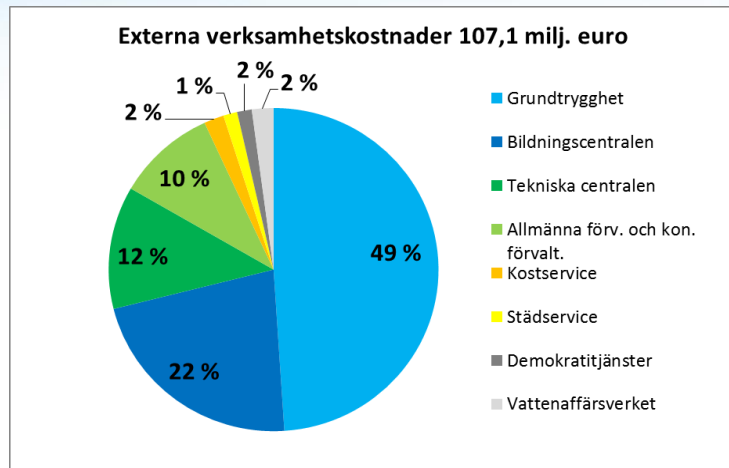
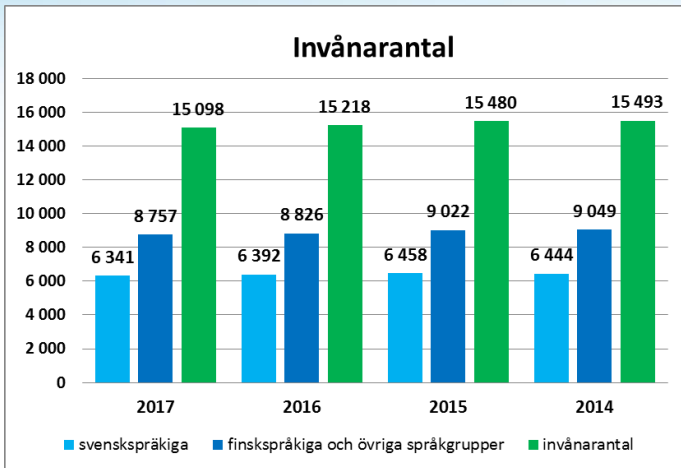
En stor utmaning är tillväxten. Som det i flera sammanhang har påpekats är fler invånare en av de viktigaste faktorerna för att vi ska kunna utveckla staden. Tyvärr har Lovisas befolkningsutveckling i flera år varit negativ, vilket 2017 syns som en nettominskning på 120 personer. Under många år har inflyttningen ändå varit större än utflyttningen, men åldersstrukturen är sådan att det föds färre människor än det avlider. Detta innebär att vi totalt sett går på minus.

En av mina viktigaste uppgifter är att få den trenden vänd. Till det behöver jag alla invånares, företags och kollegers hjälp. I gengäld kan jag locka med att fler skattebetalare kan leda till en lägre kommunal-skattesats. Med detta bokslut ser jag i varje fall inte något som talar för en höjning av kommunal-skattsatsen för 2019. Staden har bakom sig ett år som innehöll bland annat kommunalval, byte av stadsdirektör, en avbruten och återupptagen organisationsreform samt beslut om stora investeringar. Det var på många plan och för många inom organisationen ett tungt år.

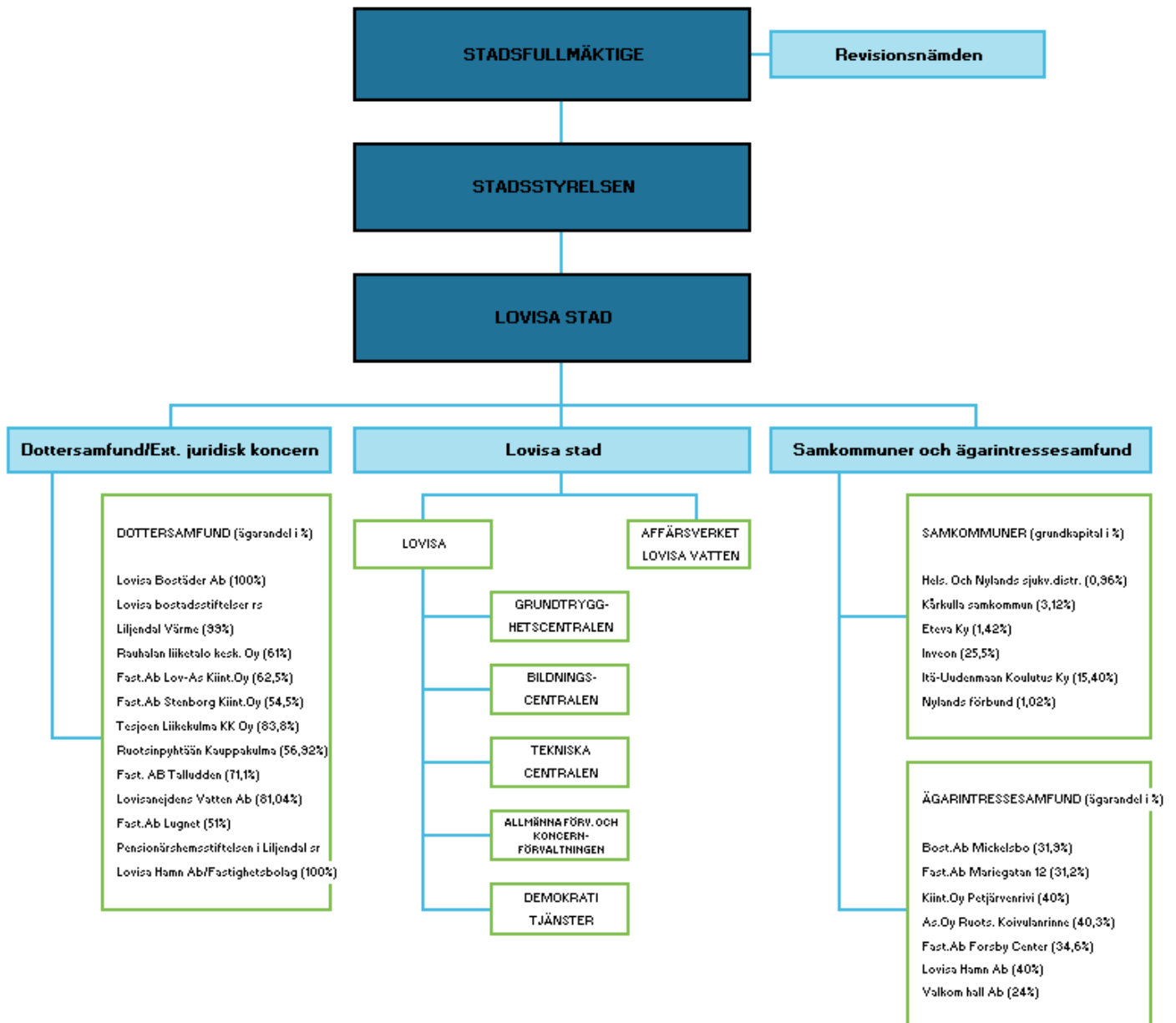
Speciellt med det i åtanke har vi all orsak att vara nöjda med läget vi befinner oss i nu. Stagens reformer har sysselsatt organisationen under 2017 och nu har vi förhoppningar om att det i år skulle komma klarare besked om vart vi är på väg. År 2018 kommer med all sannolikhet att bli ett år av ännu större – om än lite annorlunda – förändringar. Målet är naturligtvis en fortsatt ansvarsfull skötsel av ekonomin och en effektiv förvaltning. Vad resultatet blir av året som börjat är förstås också mitt eget eldprov.

Slutligen vill jag påminna alla Lovisabor om att använda så många euron som möjligt av nettolönen inom kommunens gränser. Genom att köpa tjänster garanterar ni utbudet av dem. Dessutom bidrar ni till att skapa fler arbetsplatser.

Jan D. Oker-Blom
stadsdirektör

Lovisa stads organisation

Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktiges arbete

För stadsfullmäktiges del avvek 2017 från det sedvanliga. Det gamla stadsfullmäktiges mandatperiod tog slut och den nya började. På grund av den nya kommunallagen flyttades kommunalvalet till april. Det gamla stadsfullmäktige överlät således stafettpinnen till den nya på sommaren, då den nya stadsfullmäktiges mandatperiod började 1.6.2017.

Då den nya stadsfullmäktiges mandatperiod började minskade också stadsfullmäktiges storlek märkbart från 59 ledamöter till 35 ledamöter. Bakgrunden till det gamla stadsfullmäktiges storlek är kommunfusionen mellan Lovisa, Pernå, Strömfors och Liljendal, genom vilken det "nya" Lovisa skapades. Med stadsfullmäktiges större storlek ville man i tiderna garantera en geografiskt sett så bred representation som möjligt i stadsfullmäktige. Nu efter två fullmäktigeperioder är det naturligt att gå över till en fullmäktigestorlek som bättre överensstämmer med vår stads invånarantal.

Den nya stadsfullmäktiges mandatperiod fick en snabbstart i och med den nya stadsdirektörens rekryteringsprocess. Stadsfullmäktige utnämnde i juni en intervjugrupp, i vilken alla fullmäktige grupper var representerade. Jag är tacksam till intervjugruppen och fullmäktige grupperna för en valprocess i god anda. Valet av stadsdirektör förrättades på stadsfullmäktiges sammanträde 13.9.2017. Samarbetet mellan fullmäktige grupperna har även i övrigt varit mycket smidigt och fungerande. Ett bra exempel är budgetbehandlingen i höst. Jag vill därför tacka såväl fullmäktige gruppernas ordförande som alla fullmäktige ledamöter för goda och konstruktiva arbetsmetoder. Det ger en god grund för det fortsatta arbetet.

Det är förstås alltid bra att utvärdera och utveckla stadsfullmäktiges arbetsmetoder. I budgeten för 2018 står det att "vi utvecklar budgetremissdebatterna och övriga remissdebatter". Avsikten är att denna vår ta i bruk en budgetremissdebatt, som ger fullmäktige möjlighet att i ett allt tidigare skede påverka innehållet i budgeten. Tanken med remissdebatten är att stadsfullmäktige diskuterar de större linjedragningarna och principiella frågorna gällande budgeten.

Avslutningsvis vill jag tacka stadens tjänsteinnehavare och anställda för gott samarbete och värdefull arbetsinsats. Lovisa stads viktigaste resurs är våra arbetstagare.

Otto Andersson
stadsfullmäktiges ordförande

Stadsfullmäktige

Lovisa stads stadsfullmäktige bestod av 59 ledamöter under fullmäktigeperioden 2013–31.5.2017. Det gamla stadsfullmäktige sammanträdde fyra gånger 2017.

Lovisa stads nya stadsfullmäktige består av 35 ledamöter under fullmäktigeperioden 1.6.2017–31.5.2021. Det nya stadsfullmäktige sammanträdde sex gånger 2017.

Beslut fattades i sammanlagt 138 ärenden.

De anslag som centralen förfogar över (extern verksamhetsbidraget är bindande i förhållande till stadsfullmäktige)

21110003 Fullmäktige

	BUDGET 2017	BUDGET FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BS 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter				896	
<i>varav interna</i>					
Verksamhetens kostnader	-107 265		-107 265	-106 721	- 544
<i>varav interna</i>				- 243	- 243
Verksamhetsbidrag	-107 265		-107 265	-105 825	1 440
<i>varav interna</i>				- 243	- 243
Verksamhetsbidrag, extern	-107 265		-107 265	-105 582	-1 683
Avskrivningar och nedskrivningar					
Kalkylmässiga poster	3 212		3 212	-84 126	-79 473

LOVISA STADSFULLMÄKTIGE ÄNDA TILL 31.5.2017

SFP

Liljestrand, Tom, I vice ordf.
Heijnsbroek-Wirén, Mia
Karlsson, Mikael
Alm, Agneta
Lindfors, Leena
Paakkanen, Petra
Stenvall, Patrik
Björkman-Nysten, Nina
Rosenberg, Thomas
Ekeboom-Jönsas, Benita
Andersson, Otto
Turku, Roger
Skog, Kim
Björklöf, Johan
Bäcklund, Lars
Björkell, Jan-Eric
Grundström, Maria
Hansson, Kenneth
Lönnfors, Torbjörn
Hydén, Pia
Karlsson, Håkan
Willner, Stefan
Mether, Cosmo
Lindholm, Glenn
Meriheinä, Thérèse

SDP

Isotalo, Arja, ordf.
Grönberg, Merja
Lappalainen, Kalevi
Tähtinen, Keijo
Lohenoja, Pertti
Eriksson, Mats
Kekkonen, Jari
Holmström, Eeva
Laitinen, Åke
Wilenius, Yvonne
Ekström, Veikko
Hämäläinen, Satu

SAMLINGSPARTIET

Lepola, Janne, II vice ordf.
Pere, Nina
Kopiloff, Pauli
Karvonen, Juha
Melamies, Päivi
Heikkilä, Pekka
Haverinen, Katri
Pekkola, Janne

SANNFINNLÄNDARE

Väkevä, Antti
Fellman, Atte
Lång, Saara
Peltoluhta, Vesa
Kouvo, Katja
Järvinen, Paula

LEGALITETSGRUPPEN

Hagfors, Kari

DE GRÖNA

Ilvetsalo-Koskinen, Sonja
Noroviita, Timo

CENTERN

Pappila, Jorma

VÄNSTERFÖRBUNDET

Lindell, Armi
Träskelin, Jerry
Eriksson, Sari

KRISTDEMOKRATERNA (KD)

Sihvonen, Jarmo

	DELTAGANDE närvarande		DELTAGANDE närvarande
Alm Agneta	4	Laitinen Åke	4
Andersson Otto Anton	4	Lappalainen Kalevi	4
Björkell Jan-Eric	3	Lepola Janne	4
Björklöf Johan	4	Liljestrand Tom	4
Björkman-Nystén Nina	3	Lindell Armi	4
Bäcklund Lars	4	Lindfors Leena	4
Ekeboom-Jönsas Benita	4	Lindholm Glenn	3
Ekström Veikko	4	Lohenoja Pertti	4
Eriksson Mats	0	Lång Saara	4
Eriksson Sari	0	Lönnfors Torbjörn	4
Fellman Atte	0	Melamies Päivi	4
Grundström Maria	2	Meriheinä Thérèse	3
Grönberg Merja	3	Mether Cosmo	2
Hagfors Kari	4	Noroviita Timo	4
Hansson Kenneth	4	Paakkanen Petra	4
Haverinen Katri	4	Pappila Jorma	4
Heijnsbroek-Wirén Mia	4	Pekkola Janne	4
Heikkilä Pekka	4	Peltoluhta Vesa	4
Holmström Eeva	4	Pere Nina	3
Hydén Pia	4	Rosenberg Thomas	4
Hämäläinen Satu	4	Sihvonen Jarmo	4
Ilvetsalo-Koskinen Sonja	2	Skog Kim	4
Isotalo Arja	4	Stenvall Patrik	4
Järvinen Paula	0	Träskelin Jerry	4
Karlsson Håkan	4	Turku Roger	3
Karlsson Mikael	4	Tähtinen Keijo	4
Karvonen Juha	4	Wilenius Yvonne	4
Kekkonen Jari	3	Willner Stefan	4
Kopiloff Pauli	4	Väkevä Antti	3
Kouvo Katja	4		

LOVISA STADSFULLMÄKTIGE FRÅN OCH MED 1.6.2017

SFP

Andersson Otto, ordf.
 Heijnsbroek-Wirén, Mia
 Karlsson, Mikael
 Liljestrand, Tom
 Willner, Kristian
 Sjö Dahl, Ralf
 Stenvall, Patrik
 Björkman-Nysten, Nina
 Rosenberg, Thomas
 Uutinen, Lotte-Marie
 Thesslund, Stefan
 Turku, Roger
 Aitokari, Mia
 Karlsson, Håkan
 Grundström, Maria
 Hinttaniemi, Johanna
 Skogster, Leif
 Bruce, Marina
 Sederholm, Eva

SDP

Isotalo, Arja,
 Lappalainen, Kalevi
 Tähtinen, Keijo, 2. vice ordf.
 Lohenoja, Pertti
 Nevalainen, Sofia
 Kekkonen, Jari
 Hannus, Daniel
 Laiho, Pasi

SAMLINGSPARTIET

Lepola, Janne 1. vice ordf.
 Karvonen, Juha
 Kokko, Ismo

OBUNDNA

Väkevä, Antti
 Lång, Saara

DE GRÖNA

Länsipuuro, Janne
 Noroviita, Timo

CENTERN

Pekkola, Katja
 Hagfors, Kari

	DELTAGANDE närvarande		DELTAGANDE närvarande
Andersson Otto Anton	6	Isotalo Arja	6
Heijnsbroek-Wirén Mia	6	Kekkonen Jari	3
Willner Stefan	6	Lappalainen	5
Sjö Dahl Ralf	5	Nevalainen	6
Uutinen Lotte-Marie	6	Lohenoja Pertti	6
Karlsson Mikael	6	Tähtinen Keijo	6
Liljestrand Tom	6	Hannus Daniel	6
Thesslund Stefan	6	Laiho Pasi	6
Aitokari Mia	6	Lepola Janne	4
Stenvall Patrik	6	Karvonen Juha	3
Karlsson Håkan	6	Kokko Ismo	5
Grundström Maria	6	Väkevä Antti	5
Hinttaniemi Jonna	6	Lång Saara	4
Skogster Leif	6	Pekkola Katja	6
Björkman-Nystén Nina	6	Hagfors Kari	6
Turku Roger	6	Länsipuro Jan-	6
Bruce Marina	6	Noroviita Timo	3
Sederholm Eva	4		

Val

Ansvarsperson: förvaltningsdirektör

De anslag som centralen förfogar över (extern verksamhetsbidraget är bindande i förhållande till stadsfullmäktige)

21110001 Val

BUDGET 2017	BUDGET FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BS 2017	AVVIKELSE
-------------	---------------------	----------------------------	---------	-----------

Verksamhetens intäkter

varav interna

Verksamhetens kostnader	-66 456	-66 456	-46 567	19 589
--------------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------

<i>varav interna</i>	-300	-300		-300
----------------------	------	------	--	------

Verksamhetsbidrag	-66 456	-66 456	-46 567	19 589
--------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------

<i>varav interna</i>	-300	-300		-300
----------------------	------	------	--	------

Verksamhetsbidrag, extern	-66 156	-66 156	-46 567	19 589
----------------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Revisionsnämnden

Utfallet för målen för verksamheten 2017

Enligt 121 § i kommunallagen ska revisionsnämnden bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen.

Revisionsnämnden satte sig i enlighet med utvärderingsplanen och -programmet in i stadens förvaltning och sektorernas verksamhet. Revisionsnämnden har följt upp och utvärderat hur de mål för verksamheten som stadsfullmäktige satt upp har utfallit, hur väl förvaltningen fungerat och hur stadens ekonomi utvecklats på basis av ansvarsområdenas rapportering och de utredningar som de ledande tjänsteinnehavarna gett nämnden.

Revisionsnämndens sammansättning ändrade sommaren 2017. Den tidigare revisionsnämnden sammanträdde i början av året totalt fem (5) gånger. Den nya revisionsnämnden sammanträdde efter sommaren totalt fem (5) gånger.

Som revisionssamfund fram till våren 2017 fungerade BDO Audiator Ab, som stadsfullmäktige valt till denna uppgift för perioden 2013–2016. Räkenskapsperioden 2016 verkade ORF Krister Rehn som ansvarig revisor. Till revisionssamfund för perioden 2017–2020 valde stadsfullmäktige KPMG Offentliga Tjänster Ab. Som ansvarig revisor fungerar OFGR, GR, CIA Martin Slotte.

Nämndens assistans- och sekreteraruppdrag köptes av de valda revisionssamfunden. Nämnden höll sammanlagt tio (10) sammanträden under 2017. Revisionssamfunden genomförde den lagstadgade revisionen enligt tidigare upprättad plan. Utvärderingsberättelsen för 2016 som revisionsnämnden utarbetat och revisionsberättelsen för 2016 som revisorn utarbetat behandlades av stadsfullmäktige 14.6.2017.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

De anslag som centralen förfogar över (extern verksamhetsbidraget är bindande i förhållande till stadsfullmäktige)

21110002 Revisionsväsendet

	BUDGET 2017	BUDGET FÖRÄNDRIN- GAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BS 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter					
<i>varav interna</i>					
Verksamhetens kostnader	-44 634		-44 634	-31 711	-12 923
<i>varav interna</i>					
Verksamhetsbidrag	-44 634		-44 634	-31 711	-12 923
<i>varav interna</i>					
Verksamhetsbidrag, extern	-44 634		-44 634	-31 711	-12 923
Kalkylmässiga poster				-24 678	-24 678

LOVISA STADS REVISIONSNÄMND 1.1 – 31.5.2017

Ordinarie ledamöter		Personliga ersättare	
Pertti Lohenoja, ordförande	SDP	Jaakko Isotalo	SDP
Päivi Melamies, vice ordförande	Saml.	Rainer Santapukki	Saml.
Berndt-Gustaf Schauman	SFP	Tony Granström	SFP
Raili Äijö	SFP	Mona Antas	SFP
Auli Lehto-Tähtinen	SDP	Kielo Kallio-Taponen	SDP
Mari Ståhls	Saml.	Lisbeth Konttinen	Saml.
Immo Stenberg	SF	Veli-Matti Mettinen	SF

Ordinarie ledamöter	DELTAGANDE närvarande	Personliga ersättare	DELTAGANDE närvarande
Lehto-Tähtinen Auli	6	Kallio-Taponen Kielo	0
Lohenoja Pertti	6	Isotalo Jaakko	0
Melamies Päivi	6	Santapukki Rainer	0
Schauman Berndt-Gustaf	5	Granström Tony	0
Stenberg Immo	6	Mettinen Veli-Matti	0
Ståhls Mari	6	Konttinen Lisbeth	0
Äijö Raili	6	Antas Mona	0

LOVISA STADS REVISIONSNÄMND 1.6 – 31.12.2017

Ordinarie ledamöter		Personliga ersättare	
Pertti Lohenoja, ordförande	SDP	Henry Laitinen	SDP
Mia Aitokari , vice ordförande	SFP	Mona Antas	SFP
Thérèse Meriheinä	SFP	Carita Ekström	SFP
Schauman Berndt-Gustaf	SFP	Ilkka Relander	SFP
Auli Lehto-Tähtinen	SDP	Sofia Nevalainen	SDP
Henry Friman	Saml.	Rainer Santapukki	Saml.
Immo Stenberg	SF	Seppo Nummijoki	SF

Ordinarie ledamöter	DELTAGANDE närvarande	Personliga ersättare	DELTAGANDE närvarande
Lohenoja Pertti	5	Laitinen Henry	0
Aitokari Mia	3	Antas Mona	2
Meriheinä Thérèse	3	Ekström Carita	1
Schauman Berndt-Gustaf	4	Relander Ilkka	0
Lehto-Tähtinen Auli	5	Nevalainen Sofia	0
Friman Henry	5	Santapukki Rainer	0
Stenberg Immo	5	Nummijoki Seppo	0

Året 2017 var överraskande på många vis! Då det gäller beslutsfattande delades året i två delar. I kommunalvalet i april valdes en ny fullmäktigeförsamling i Lovisa storlek, bestående av 35 personer, vars mandatperiod började i juni.

Inledningsvis vill jag tacka medlemmarna och ledamöterna i föregående styrelse för ett gott samarbete.

Under föregående fullmäktigeperiod fattades flera stora beslut, vars resultat kunde skönjas ifjol som ändringar i verksamhetsmiljön. Inom organisationen yttrade sig resultatet som beredningsarbete i anknytning till bland annat de stora skolinvesteringarna.

Fullmäktigeperioden inleddes med beredning inför rekryteringen av en ny stadsdirektör. I september valde vi Jan D. Oker-Blom till ny stadsdirektör, och han inledde sitt arbete 1.12.2017. Som en följd av detta sköts också organisationsreformen upp och kommer nu att komma upp för beslut under ledning av den nya stadsdirektören.

Lovisa Bostäder Ab inledde sin verksamhet 1.1.2017 och färdigställde framgångsrikt sitt första hyresbostadsobjekt i Liljendal. Bolaget fokuserade under sitt första år på att förenhetliga förvaltningen, granska och standardisera hyrorna och maximera användningsgraden för bostäderna.

Lovisa Hamn Ab uppdelades i två bolag: Lovisa Hamnfastigheter Ab och Lovisa Hamn Ab. Lovisa Hamn Ab inledde sin verksamhet som dotterbolag till Helsingfors Hamn Ab 1.1.2017. Genom detta säkerställdes utvecklingen av Lovisa Hamns affärsverksamhet på lång sikt såsom också samarbetet med de företag som är verksamma i hamnen.

För hamnområdet och dess omgivning har under 2017 planerats ny affärsverksamhet, och sådan har redan uppstått inom varvs-, metall- och träklustret. Denna utveckling är ytterst välkommen och kommer att yttra sig som en märkbar ökning i antalet arbetsplatser.

I Gråberg färdigställdes en enhet för effektiviserat serviceboende i slutet av året. De nya boendena och personalen tog i bruk fastigheten i december. Utbyggnaden och renoveringen av Taasiagården blev färdig på våren. Under året genomfördes flera grundliga förbättringar och funktionsförbättrande projekt i det omfattande köksnätverket. Omorganiseringen av kostservicen var lyckad både med tanke på funktioner och på ekonomi.

Stadsstyrelsen har bekymrat sig om beredningen av de stora skolinvesteringarna: konkurrensutsättningen, projektledningen och den kommande övervakningen. Tekniska centralens resurser borde styras på ett klarare sätt så att de används för att förvalta den befintliga stora fastighetsmassan och för att se till fastigheternas behov av underhåll och reparation. Jag ser stadens fastigheter och problemen i anslutning till dem som stora utmaningar. Tekniskt sett föråldrade fastigheter är i värsta fall ohälsosamma för användarna. Dessa problem utgör också risker för attraktiviteten och ekonomin.

Ekonomisiffrorna för 2017 är i likhet med siffrorna för föregående år positivt överraskande. Då man ännu i delårsrapporten 1–8 prognostiserade att resultatet för Lovisa stad och Affärsverket Lovisa Vatten skulle uppvisa ett underskott på drygt en miljon euro (-1,3 miljoner euro), kan vi nu med säkerhet konstatera att Lovisa stad trots rejäla reserveringar uppvisar ett positivt resultat.

Jag vill tacka hela stadens personal, stadens förtroendevalda och samarbetsparter för det gångna året. Låt oss tillsammans och i enlighet med vår gemensamma vision göra Lovisa till Finlands bästa småstad.

Mia Heijnsbroek-Wirén
stadsstyrelsens ordförande

Stadsstyrelsen

Stadsstyrelsen i Lovisa stad hade 11 ledamöter ända till 31.5.2017 och nio ledamöter från och med 1.6.2017. Även presidiet för stadsfullmäktige kan delta i sammanträdena där de har närvaro- och yttranderätt. Stadsstyrelsen sammanträdde 28 gånger under 2017 och fattade beslut om totalt 387 ärenden.

Olavi Kaleva var föredragande i stadsstyrelsen ända till april och efter det var förvaltningsdirektör Kristina Lönnfors tf stadsdirektör från maj till utgången av november. Under denna tid var sysselsättningskoordinator Petri Hirvonen sekreterare för stadsstyrelsen. Den nya stadsdirektören tillträdde sin uppgift 1.12.2017.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

De anslag som centralen förfogar över (extern verksamhetsbidraget är bindande i förhållande till stadsfullmäktige)

2111001 Stadsstyrelsen

	BUDGET 2017	BUDGET FÖRÄNDRIN- GAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BS 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	710 000	-300 000	410 000	561 977	151 977
<i>varav interna</i>					
Verksamhetens kostnader	-1 311 554	-270 000	-1 581 554	1 359 409	-222 146
<i>varav interna</i>	-2 997		-2 997	-7 501	4 504
Verksamhetsbidrag	-601 554	-570 000	-1 171 554	-797 431	-374 123
<i>varav interna</i>	-2 997		-2 997	-7 501	-4 504
Verksamhetsbidrag, extern	598 557	-570 000	-1 168 557	-789 930	-378 627
Avskrivningar och nedskrivningar				-162 434	-162 434
Kalkylmässiga poster				-261 956	-261 956

STADSSTYRELSEN I LOVISA 1.1 – 31.5.2017

Presidiet

Ordförande Mia Heijnsbroek-Wirén, SFP
I viceordförande Pekka Heikkilä, Saml.
II viceordförande Merja Grönberg, SDP

Ordinarie ledamöter

Svenska folkpartiet i Finland

Mia Heijnsbroek-Wirén
Mikael Karlsson
Agneta Alm
Johan Björklöf
Leena Lindfors

Finlands Socialdemokratiska parti

Merja Grönberg
Veikko Ekström

Samlingspartiet

Pekka Heikkilä
Jouni Malmivaara

Sannfinländare

Saara Lång

Vänsterförbundet

Jerry Träskelin

Personliga ersättare

Nina Björkman-Nystén
Roger Turku
Otto Andersson
Kim Skog
Benita Ekeboom-Jönsas

Eeva Holmström
Keijo Tähtinen

Juha Karvonen
Päivi Bärlund

Vesa Peltoluhta

Armi Lindell

Ordinarie ledamöter	DELTAGANDE närvarande	Personliga ersättare	DELTAGANDE närvarande
Alm Agneta	13	Andersson Otto	0
Björklöf Johan	14	Skog Kim	0
Ekström Veikko	12	Tähtinen Keijo	2
Grönberg Merja	7	Holmström Eeva	5
Heijnsbroek-Wirén Mia	14	Björkman-Nystén Nina	0
Heikkilä Pekka	12	Karvonen Juha	1
Karlsson Mikael	13	Turku Roger	1
Lindfors Leena	11	Ekeboom-Jönsas Benita	3
Lång Saara	3	Peltoluhta Vesa	10
Malmivaara Jouni	14	Bärlund Päivi	0
Träskelin Jerry	14	Lindell Armi	0

STADSSTYRELSEN I LOVISA 1.6 – 31.12.2017

Presidiet

Ordförande Mia Heijnsbroek-Wirén, SFP
varapuheenjohtaja Arja Isotalo, SDP
II viceordförande Juha Karvonen, Saml.

Ordinarie ledamöter

Svenska folkpartiet i Finland

Mia Heijnsbroek-Wirén
Mikael Karlsson
Lotte-Marie Uutinen
Tom Liljestrand
Ralf Sjödahl

Personliga ersättare

Maria Grundström
Roger Turku
Marina Bruce
Stefan Thesslund
Benita Ekeboom-Jönsas

Finlands Socialdemokratiska parti

Jari Kekkonen
Arja Isotalo

Toni Paakkari
Satu Hämäläinen

Samlingspartiet

Juha Karvonen

Jouni Malmivaara

Obundna

Saara Lång

Vesa Peltoluhta

Ordinarie ledamöter	DELTAGANDE närvarande	Henkilökohtaiset varajäsenet	DELTAGANDE närvarande
Heijnsbroek-Wirén Mia	14	Grundström Maria	0
Isotalo Arja	14	Hämäläinen Satu	0
Karvonen Juha	13	Malmivaara Jouni	1
Uutinen Lotte-Marie	13	Bruce Marina	1
Sjödahl Ralf	12	Jonna Hinttaniemi	2
Karlsson Mikael	11	Turku Roger	2
Liljestrand Tom	12	Thesslund Stefan	0
Kekkonen Jari	12	Paakkari Toni	2
Lång Saara	2	Peltoluhta Vesa	8

Personal

	Ordinarie			Visstidsanställda			Sammanlagt		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Förvaltningstjänster	28	31	28	1	1	3	29	32	31
Ekonomitjänster	74	74	69	5	3	26	79	77	95
Utvecklingstjänster	68	65	61	13	38	31	81	103	92
Grundtrygghetscentralen	303	313	314	107	77	86	410	390	400
Bildningscentralen	334	338	333	107	97	101	441	435	434
Tekniska centralen	68	69	66	3	3	7	71	72	73
Affärsverket Lovisa Vatten	12	14	12	2	1	1	14	15	13
Sammanlagt	887	904	883	238	220	255	1 125	1 124	1 138

Lovisa stad och Lovisa vattenaffärsverk hade sammanlagt 1 138 anställningsförhållanden i huvudsyssla vid utgången av 2017. Av dessa var 883 ordinarie och 255 på visstid. Vidare hade 97 personer ett tillfälligt anställningsförhållande eller en bisyssla. Därmed hade staden i sin anställning totalt 1 235 personer.

Det har inte skett några stora förändringar i personalantalet under de senaste åren. Den ordinarie personalens andel var vid årets slut 2017 ändå något mindre än året innan. Minskningen i antalet ordinarie anställningar har delvis varit tillfällig och till exempel berott på rekryteringar som inte ännu inte slutförts. Antalet visstidsanställningar var något större än tidigare.

Uttryckt i hela årsverken motsvarade användningen av personalresursen inom staden och vattenaffärsverket totalt 1 048 avlönade årsverken vilket i praktiken var samma som under året innan.

Vid utgången av 2017 var 12 personer anställda i läroavtalsförhållande och 29 var stödsysselsatta. Antalet deltidspensionerade och delinvalidpensionerade uppgick sammanlagt till 26. Vid utgången av 2017 var antalet närståendevårdare och familjevårdare, vilkas löner betalas av Lovisa stad, tillsammans 163. Antalet anställningsförhållanden för förtroendevalda uppgick till 205.

De totala lönekostnaderna jämte bikostnader uppgick till 48 397 000 euro. Lönekostnaderna har därmed minskat med 1 472 000 euro sedan 2016. Löneutgifterna minskade främst på grund av att de lagstadgade bikostnaderna minskade och att konkurrenskraftsavtalet innehöll en nedskärning av semesterpengen.

Andelen kvinnor (82,8 %) av personalen var klart större än andelen män. Andelen män har ändå ökat något under de senaste åren. Personalens medelålder var 46,6 år. Männerna var i snitt (47,1 år) lite äldre än kvinnorna (46,0 år). Det har under de senaste åren inte skett några stora förändringar i personalens åldersstruktur.

Den ökning i sjukfrånvaron som fortgått länge har avstannat under år 2017. Antalet sjukdagar minskade ca 2 % sedan 2016. På grund av sjukdom gick totalt 16 463 arbetsdagar förlorade och i förhållande till personalmängden 31.12. uppgick antalet sjukfrånvarodagar till 14,5 arbetsdagar per arbetstagare. Den största förändringen i sjukfrånvaron skedde inom utvecklingstjänsterna där sjukdagarnas antal minskade med en fjärdedel. I de andra centralerna var förändringarna mindre.

Det totala antalet frånvaroperioder ökade ändå jämfört med året innan. De korta frånvarona (1-3 dagar) ökade mest. Däremot var antalet frånvaroperioder som varade över 30 dagar färre än året innan. Antalet arbetsdagar som gick förlorade på grund av arbetsolycksfall är relativt lågt och de utgör ca 3 % av hela sjukfrånvaron. Allvarliga olyckor kunde undvikas också under år 2017.

Sammanlagt avgick 41 personer med pension 2017. Av dessa berodde pensioneringen i fyra fall på förlorad arbetsförmåga. Den genomsnittliga åldern för personer som avgått med ålderspension var 63,6.

Personalens trivsel i arbetet har förbättrats något. Resultaten från den personalenkät som gjordes i februari 2017 visar att utvecklingen har varit gynnsam. Av resultaten från enkäten som innehåller totalt 24 frågor visar resultaten från 18 frågor en förbättring. Utgående från enkätens resultat har man härlett två utvecklingsmål för år 2018.

DEN ALLMÄNNA EKONOMISKA UTVECKLINGEN OCH DEN EGNA REGIONENS EKONOMISKA UTVECKLING

Kommunekonomin stärktes

Kommunernas och samkommunernas bokslutsprognoser för 2017 visar att den kommunala ekonomin stärktes i fjol, men förväntningarna infriades inte helt. Den bedömningen gör Kommunförbundet i sin analys av förhandsuppgifterna om boksluten. Analysen baserar sig på de uppgifter som Statistikcentralen publicerade på onsdagen.

– Räkenskapsperiodens resultat för 2017 förbättrades enligt bokslutsuppgifterna med cirka 200 miljoner euro, men blev ändå 500 miljoner euro mindre än vad som uppskattades i kommuneekonomiprogrammet i höstas. Också förhoppningarna om att lånestocken för hela kommunsektorn skulle krympa förblev en önskedröm, säger Kommunförbundets verkställande direktör Jari Koskinen.

Kommunsektorns verksamhetskostnader minskade i fjol med i genomsnitt 1,0 procentenheter, bland annat till följd av åtgärderna i konkurrenskraftsavtalet, överföringen av det grundläggande utkomststødet till FPA och kommunernas egna sparåtgärder.

Kommunernas skatteinkomster ökade 2017 med 2,0 procent på riksnivå. Ökningen blev sammanlagt 450 miljoner euro. Samtidigt minskade ändå statsandelarna med 3,3 procent, det vill säga med 300 miljoner euro. Räkenskapsperiodens resultat var negativt i 60 kommuner. Alla dessa kommuner hade färre än 100 000 invånare.

– Kommunsektorns utgifter har inte minskat så mycket som Finansministeriet förutspått, så fjolårets statsandelsnedskärningar har varit överdimensionerade, säger Kommunförbundets chefekonom Minna Punakallio. Enligt henne har finansieringen av basservicen i allt högre grad fallit på kommunerna då statens finansieringsandel minskat.

Kommunernas finansiella balans i skick 2017

– Kommunsektorns finansiella ställning är för första gången på länge i balans. Förändringen beror på kommunernas stränga ekonomiska disciplin, välavvägda investeringar och den gemensamma balanseringspolitiken för hela offentliga sektorn, säger Henrik Rainio, direktör för Kommunförbundets kommunalekonomiska enhet.

Kommunernas och samkommunernas lånestock växte 2017 med sammanlagt cirka 150 miljoner euro, det vill säga 0,9 procent. Detta beror på att kommunernas lånestock minskade med 100 miljoner euro, men samtidigt ökade samkommunernas lånestock med 250 miljoner till följd av stora sjukhusinvesteringar.

Lånestocken minskade i kommuner med över 100 000 eller färre än 2 000 invånare. I de övriga kommunerna fortsatte skuldsättningen. För närvarande uppgår kommunernas och samkommunernas lånestock till 18,3 miljarder euro.

Utsikterna för kommunekonomin försvagas

Enligt den budgetenkät som kommunerna besvarat kommer skatteinkomsterna och statsandelarna inte att växa just alls 2018, medan verksamhetskostnaderna ökar med omkring en miljard euro. År 2019 blir ett lika svårt år enligt kommunernas uppskattning.

– Fjolåret verkar bli exceptionellt, eftersom kommunernas ekonomi tydligt försvagas redan i år. Enligt kommunernas uppskattningar ökar investeringarna i år med en femtedel. Därför finns det en risk för att lånestocken börjar växa igen, säger Kommunförbundets vice verkställande direktör Timo Reina.

Reparationsskulden inom kommunsektorn har undersökts också i Kommunförbundets och FCG:s färskta utredning. I utredningen görs bedömningen att kommunkoncernerna har kalkylerad reparationsskuld på 4 miljarder euro att täcka enbart för verksamhetslokalernas och fastigheternas del.

– Reparationsskulden växer fortfarande. För att investeringarna ska kunna finansieras måste kommunerna ha en fortsatt god inkomstutveckling och utgifterna måste hållas under kontroll. Vård- och landskapsreformen innebär många osäkerhetsmoment för kommunernas ekonomi under de närmaste åren, säger Kommunförbundets verkställande direktör Jari Koskinen.

Beredningen av vård- och landskapsreformen och de preliminära kalkylernas inverkan på kommunernas ekonomi

Finansministeriet har offentliggjort uppdaterade kalkyler över landskaps- och vårdreformens konsekvenser för kommunekonomin och över finansieringen av landskapen. Kalkylerna uppdateras i takt med att reformen framskrider. Kommun- och landskapskalkylerna för 2019 har för första gången gjorts upp med beaktande av att reformen träder i kraft 2020. Kommunkalkylerna är i linje med tidigare kalkyler.

Till följd av att lagstadgade uppgifter överförs till landskapen innehåller de uppdaterade kalkylerna ca 17,60 miljarder euro netto i form av en kostnadsöverföring av kommunernas driftsekonomi till landskapen. Från statsandelssystemet för kommunal basservice överförs ca 5,98 miljarder euro till landskapen. Utöver detta överförs från kommunerna till landskapen ca 11,06 miljarder euro av kommunalskatten och ca 0,59 miljarder euro som en del av avkastningen av kommunernas samfundsskatt.

Utifrån de uppdaterade kalkylerna uppskattas det att kommunalskatten 2020 minskar med 11,71 procentenheter i samband med reformen. På grund av detta bör alla kommuner fastställa kommunalskatteprocenten för 2020 utifrån skatteprocenten för 2019 sänkt med 11,71 procentenheter.

På nationell nivå är den överföring av kostnader och intäkter som beror på kommunernas ändrade uppgifter kostnadsneutral. På kommunnivå är förändringarna dock stora, eftersom de överförda kostnaderna och intäkterna inte motsvarar varandra. Skillnaderna mellan olika kommuner minskas emellertid med hjälp av vissa ändringar som föreslås i statsandelssystemet. Inte heller enligt de uppdaterade kalkylerna ser förändringen i det ekonomiska balansläget i någon av kommunerna till följd av reformen ut att bli större än avkastningen av en inkomstskatteprocent. Med balansläge avses i detta sammanhang att årsbidraget är tillräckligt stort för att täcka avskrivningarna.

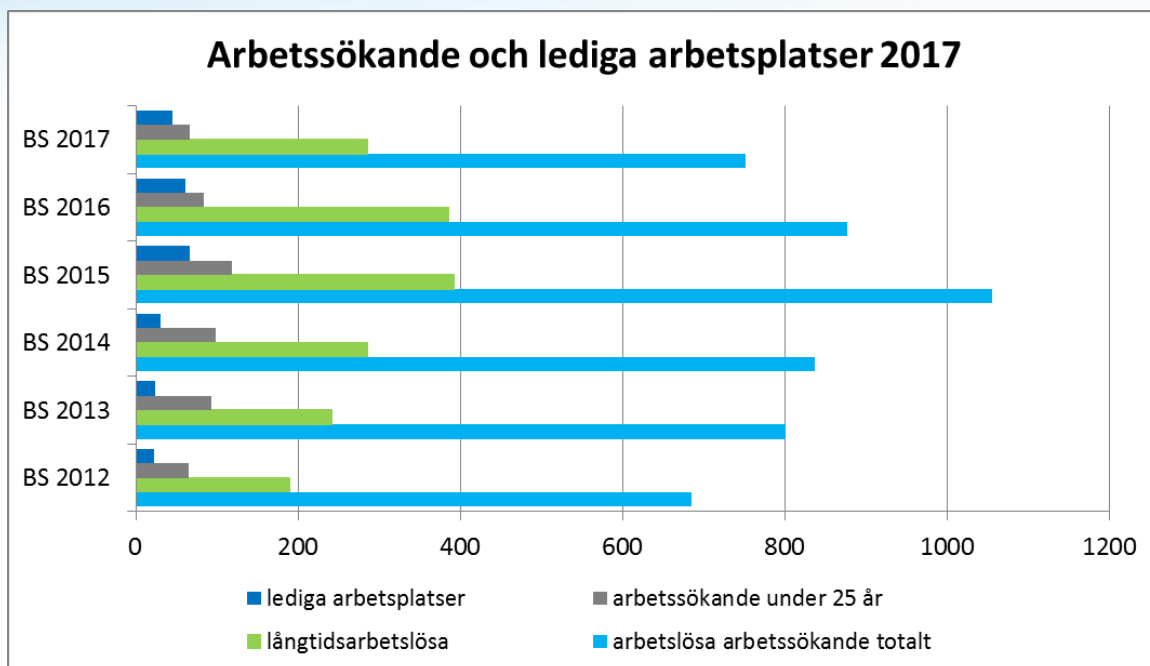
Den ekonomiska utvecklingen inom den egna regionen

De positiva ekonomiska signalerna kan även ses i östra Nyland och kommunens skattesats kunde även i Lovisa stad bevaras på samma nivå som tidigare under budgetåret 2018.

Lovisa stads arbetslöshetsgrad var 12,3 procent i bokslutet 2016 och den minskade under 2017 till 10,8 procent. Antalet arbetslösa minskade med 126 personer och i slutet av 2017 uppgick det totala antalet till 751 personer.

Arbetslösheten i Lovisa stad är den näst högsta i Nyland. Arbetslösheten i Lovisa stad är 1,2 procentenheter högre än arbetslöshetsgraden för hela Nyland. Vid utgången av 2016 var skillnaden en procentenhet, vilket innebär att siffran har försämrats 0,2 procentenheter under 2017.

Kännetecknande för arbetslösheten i Lovisa stad är andelen långtidsarbetslösa och personer över 50 år. De långtidsarbetslösas andel uppgår till 37,95 procent och andelen personer över 50 år till 46,87 procent. Motsvarande andelar i hela Nyland är 34,36 procent och 35,93 procent. Särskilt antalet arbetslösa över 50 år är klart högre i Lovisa jämfört med övriga Nyland.

Lovisa stads resultat

Lovisa stads och Affärsverket Lovisa Vattens sammanlagda resultat för räkenskapsåret 2017 uppvisar ett överskott på 216 083 euro. Av resultatet är 78 271 euro stadens överskott och 137 813 euro vattenaffärsverkets överskott.

Med tanke på omständigheterna är resultatet ypperligt, i och med att den ursprungliga budgeten för 2017 uppvisade ett underskott på 2,4 miljoner euro. Konkurrenskraftsavtalet hade en betydande inverkan på minskningen i kostnaderna, och personalkostnaderna utföll i själva verket som 1,7 miljoner euro mindre än i budgeten för 2017. Dessutom fick vi 1,2 miljoner euro mer än det budgeterade i samfundsskatteintäkter. Den gynnsamma utvecklingen av köp av tjänster påverkades bland annat av den specialiserade sjukvården och samkommunen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts återbetalningar av överskott, lika som även av de positiva resultaten för övriga samkommuner.

Skatteinkomsterna utföll i sin helhet som 1,4 procent (885 154 euro) större än den ursprungliga budgeten. Kommunalskatteinkomsterna, delvis till följd av påverkningen av konkurrenskraftsavtalet, utföll som ca 1,2 procent (-592 749 euro) mindre, medan vi fick ca 3,9 procent mer i fastighetsskatter än i den ursprungliga budgeten (309 792 euro). Den mest betydande avvikelser sågs i samfundsskatteinkomsterna, vilka ökade med 13,3 procent jämfört med budgeten (1 168 111 euro).

Skatteinkomsterna räknade per invånare ökade dock en aning jämfört med ifjol. Per invånare uppgick skatteinkomsterna till 4 368 euro i bokslutet för 2017 (4 334 euro per invånare i bokslutet för 2016).

Skatteinkomstredovisningarna för 2017 baserar sig på de skatter som samfund och invånare betalade 2015. På grund av skattesystemets komplexa natur är det i budgetskedet svårt att förutse dem till fullo. Lovisa stads skatteinkomster per invånare är alltså högre än i det finländska fastlandets kommuner i medeltal.

Statsandelarna överskred det budgeterade med 0,4 miljoner euro. Sålunda betalades 1 671 euro i stadsandelar per varje Lovisabo. Ifjol var motsvarande siffra 1 720 euro. Statsandelarna underskred budgeten för 2016 med ca en miljon euro (-3,6 %). Statsandelarna som betalades till Lovisa stad var 25,2 miljoner euro i bokslutet 2017, då motsvarande siffra året innan var 26,2 miljoner euro.

Lovisa stads och Affärsverket Lovisa Vattens sammanlagda årsbidrag per invånare uppgår till 548 euro. Det sammanlagda årsbidraget har hållits på samma nivå som året innan. Årsbidraget är 37 euro mindre än i fastlandets kommuner i medeltal och 106 euro mer än i medeltal i kommuner som till sitt invånarantal är av motsvarande storlek. Årsbidraget räckte bra till för att täcka de avskrivningsplaneenliga avskrivningarna och möjliggjorde bildandet av en investeringsreservering på 3,5 miljoner euro för den grundliga renoveringen av Lovisa Gymnasium. Räkenskapsperiodens resultat hölls fortsättningsvis positivt.

Vattenaffärsverkets resultat var positivt. Vattenaffärsverket höll sig väl inom budgeten och kunde budgetenligt sköta sina uppgifter. Både vattenförsäljningen och mängden fakturerat avloppsvatten minskade en aning jämfört med året innan, men man nådde ett positivt resultat genom kostnadsanpassning. Inga ändringar har gjorts i vattenförsörjningsavgifterna.

Med tanke på skyldigheten att täcka underskottet låg resultatet på en önskvärd nivå i och med att vattenaffärsverket i sin balansräkning har ett underskott på 531 809 euro som ackumulerats från tidigare räkenskapsperioder och som lyder under täckningsskyldigheten.

I bokslutet för 2016 uppgick lånen per invånare till 2 263 euro. Lånemängden per varje Lovisabo ökade med 102 euro under räkenskapsperioden 2017. Bedömt på riksomfattande nivå underskrider Lovisa stads lånenivå alltså medeltalen. Lånen per invånare uppgick i kommunerna i fastlandet i medeltal till 2 921 euro och i kommuner som till sitt invånarantal är av motsvarande storlek i medeltal till 2 904 euro.

I tabellen nedan har införts beräknade nyckeltal från Lovisa stads bokslut 2017 och som jämförelseuppgifter finns nyckeltalen för 2014–2016. Nyckeltalen jämförs med motsvarande medelvärden för kommunerna i fastlandet och för kommuner som till sitt invånarantal är av motsvarande storlek.

Nyckeltal euro/invånare, bokslut2017

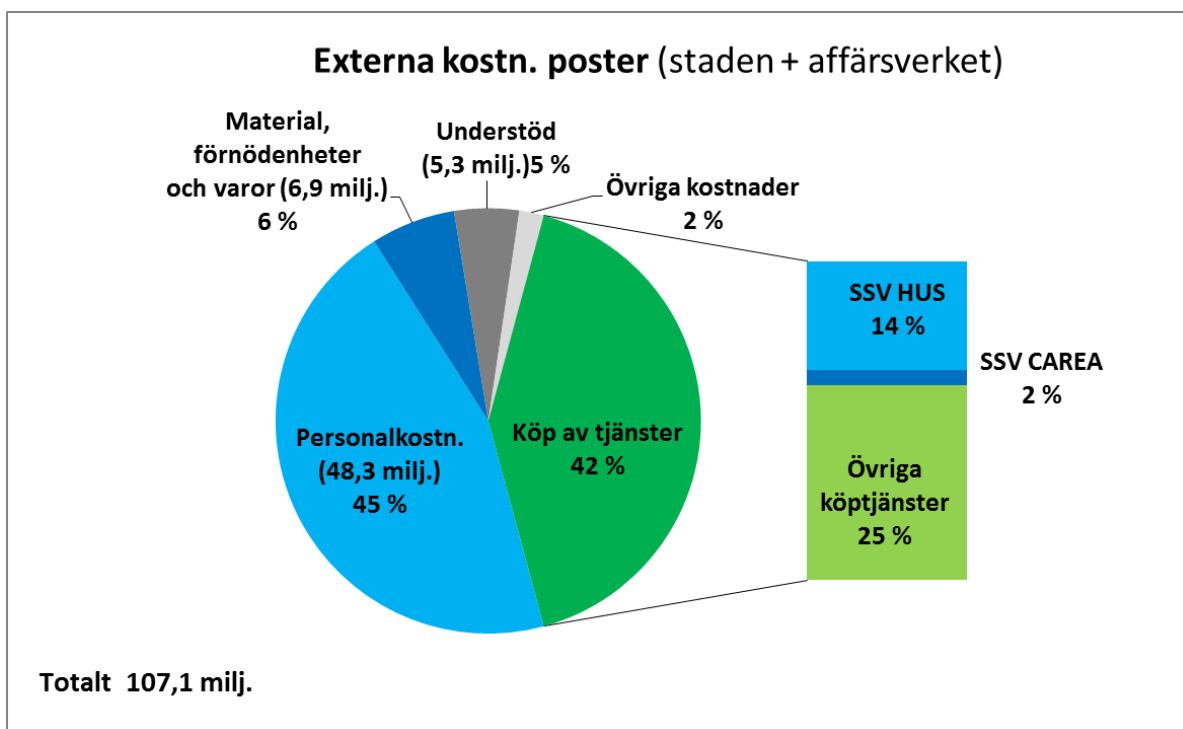
BOKSLUT 2017	BS2017	BS 2016	BS 2015	BS 2014	KOMMUNER, VARS INVÅNARANTAL ÄR 10 001– 20 000*	KOMMUNER I FASTLANDET I MEDELTAL
Invånarantal	15 098	15 218	15 480	15 493	10 001–20 000	5 474 083
€ per invånare	€ per inv.	€ per inv.	€ per inv.	€ per inv.	€ per inv.	€ per inv.
Lån	2 365	2 263	2 078	1 654	2 904	2 921
Årsbidrag, % av avskrivningarna	180 %	140 %	115 %	92 %	139 %	150 %
Skatteintäkter	4 368	4 334	4 253	4 071	3 690	4 096
Statsandelar	1 671	1 720	1 598	1 599	2 055	1 553
Verksamhetsintäkter	2 559	1 501	1 435	1 618	-	-
Verksamhetskostnader	8 150	7 146	7 070	7 146	-	-
Verksamhetsbidrag*	-5 591	-	-	-	-5 328	-5 146
Årsbidrag	548	503	302	224	442	585
Räkenskapsperiodens överskott	219	135	42	417	125	216
Penningtillgångar	473	484	500	313	831	831

* Sedan 2017 har man i Finlands Kommunförbunds statistik uppgett verksamhetsbidraget i stället för verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader.

Personalkostnader och kostnader för den specialiserade sjukvården – de största kostnadsposterna

Personalkostnaderna utgör den mest betydande posten i kostnadsstrukturen. De bildar 39 procent av alla kostnader. Personalkostnaderna sjönk jämfört med året innan, det vill säga de uppgick till 48,4 miljoner euro.

Efter personalkostnaderna utgör den specialiserade sjukvården den största enskilda kostnadsposten och den står för 14 procent av stadens totala kostnader. De specialiserade sjukvårdstjänsternas fakturering enligt användning var 2017 cirka 340 000 euro mindre än uppskattat. Dessutom återbetalade samkommunen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt ca 270 000 euro i överskott för 2017. Jämfört med året innan ökade köpen av tjänster totalt med 1,4 miljoner euro (0,3 %).

Investeringar

I budgeten för 2017 hade sammanlagt 13,6 miljoner euro reserverats för investeringsprojekt. Av detta var 10,8 miljoner euro reserverat för stadens och 2,8 miljoner euro för vattenaffärsverkets investeringar. Den största enskilda investeringen var servicehuset i Gråberg, för vilken 5,5 miljoner euro reserverats i budgeten. De realiserade kostnaderna uppgick till 5,4 miljoner euro. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) beviljade 1,7 miljoner euro i understöd för projektet.

Ett annat viktigt projekt var saneringen av köksnätet, för vilket man i budgeten hade reserverat ca en miljon euro. Ett tilläggsanslag på 60 000 euro beviljades för projektet och de realiserade kostnaderna motsvarade den ändrade budgeten, ca 1,1 miljoner euro. Behovet av tilläggsanslag berodde på det att man var tvungen att ändra den ursprungliga planen vad gäller köket i Tessjö. Saneringen av kök fortsätter 2018 på centrumområdet och 600 000 euro har reserverats för projektet i budgeten.

Byggandet av Pernå stomlinje fortsatte. I budgeten för 2017 har 2 miljoner euro reserverats för projektet. Anslaget minskades med 0,6 miljoner euro och under 2017 genomfördes 1,4 miljoner euro. Inalles har 3,7 miljoner euro av projektet genomförts under 2015–2017 och projektet fortsätter ännu.

Rapportering i verksamhetsberättelsen

1. Hur har intern kontroll och riskhantering ordnats i Lovisa stad?

Stadsstyrelsen sköter ordnandet av intern kontroll och riskhantering. Dessutom ansvarar alla de verksamhetsorgan och tjänsteinnehavare som tilldelats befogenhet att använda stadens medel och som fungerar som myndighet för genomförandet av den interna kontrollen.

Stadens centraler och ansvarsområden gjorde 18.2.2016 en analys av verksamhetsmiljön och beredde utifrån analysen centralspecifika riskprofiler, det vill säga i enlighet med stadens gällande anvisningar för intern kontroll och riskhantering en förteckning över de mest betydande riskerna som anknyter till respektive centrals verksamhet och hanteringsförfaranden som gäller riskerna i fråga.

Som resultat av analysen och riskprofilen preciserades de åtgärder med vilka man säkerställer ansvar, hanteringen av riskerna och utnyttjandet av de strategiska möjligheterna för verksamheten och ekonomin. Med åtgärderna uppnår vi en skälig säkerhet av att uppnå ovannämnda mål och av att verksamheten är resultatrik. Centralspecifika resultat och planerade åtgärder rapporteras till nämnderna och vattenaffärsverkets resultat och planerade åtgärder till direktionen. Nämnderna och direktionen följer även upp vidtagandet av åtgärderna och hur resultatrika de är. Centralernas och ansvarsområdenas mest betydande risker och åtgärderna som bestämts för dessa riskers hantering rapporteras för stadsstyrelsen.

Riskhanteringen bedöms ur synvinkeln av den godkända budgeten och uppföljningen sker i sin tur i samband med beredningen av bokslutet och delårsrapporteringen. Detta ger stadsstyrelsen tillräckliga uppgifter att i verksamhetsberättelsen uttala sig om de centrala slutledningarna och ordnandet av intern kontroll och riskhantering i Lovisa stad och Lovisa stadskoncern.

Stadsfullmäktige godkände i § 123 under sitt sammanträde 14.12.2016 Lovisa stads strategi för åren 2017–2022. Med tanke på att fastställa och förverkliga strategin är det väldigt viktigt att man i budgeten för 2018 kan införa nyckelmål som går att följa upp och pekar mot rätt riktning så att centralerna ytterligare kan tillämpa dem.

2. Hur bedöms ordnandet av intern kontroll och riskhantering?

Den utvidgade ledningsgruppen bedömde under sin workshop 15.2.2018 hur den interna kontrollen och riskhanteringen ordnats. Centralernas egna ledningsgrupper genomförde *centralspecifika bedömningar av riskhantering* genom att som referensram använda den nya stadsstrategin och budgeterna för 2017 och 2018 och uppgifterna om utfallet för 2017. Uppgiften var att bedöma Lovisa stads verksamhetsmiljö och därtill anknytande ändringar bland annat ur följande synvinklar:

- Risker och möjligheter som anknyter till stadens livskraft och framtida utmaningar.
- Risker och möjligheter som anknyter till målen för verksamheten och ekonomin i budgeten.
- Risker och möjligheter som anknyter till funktionerna och serviceprocesserna i centralerna.
- Händelser som inverkar på stadens och koncernens inkomstutfall, utgiftshantering, egendomsförvaltning och ekonomiska ställning.

Utöver ledningsgruppens workshop har vi dessutom uppdaterat bedömningarna av *riskerna och tillräckligheten av den interna kontrollen* i följande funktioner: personalledning, ekonomi och ekonomiförvaltning, dataförvaltning, avtalshantering och fastighetsförvaltning.

3. Intern kontroll i olika funktioner och processer

Den interna kontrollen är en väsentlig del av det normala ledningsarbetet som görs i staden. Framför allt ansvarar personer i chefsställning för den interna kontrollen. En god förvaltning är en grundläggande rättighet, som innefattar bland annat behandlingens offentlighet och sakägarens rätt att bli hörd, att få ett motiverat beslut och att få överklaga. I ljuset av de anförda klagomålen, överklagningarna och besvären samt de beslut som fått med anledning av klagomålen, överklagningarna och besvären, kan det konstateras att lagen, besluten och god förvaltningssed följs i centralerna och vattenaffärsverket. Sådana procedur fel som konstaterats i enskilda fall har korrigerats och verksamhetssätten har ändrats till att följa kraven.

Verksamhetens resultatrikhet

Bokslutet för 2017 visar att anslagen som en helhet räckt till bättre än det budgeterade. Särskilt skatteinkomsterna, minskningen i personalkostnaderna som beror på konkurrenskraftsavtalet och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts återbetalning av överskott överraskade genom att inverka positivt på resultatet. Utöver vid bokslutet följer vi upp och bedömer budgetutfallet två gånger per år i samband med delårsrapporterna. På basis av utfallsuppgifterna utarbetar vi en prognos för budgetutfallet för det resterande året. Om prognosen tyder på budgetavvikelser ingriper vi i dem med tillräckliga ledningsåtgärder, med hjälp av vilka vi uppnår balans i ekonomin och verksamheten och håller oss till budgeten.

Rapporteringen berör staden, vattenaffärsverket och dottersammanslutningarna. Kriskommunsmätarna kalkyleras på hela koncernens nivå. Ur kriskommunsmätarnas perspektiv bedöms Lovisa stads ekonomiska situation vara god. Staden och vattenaffärsverket utgör 80 procent av resultatet och dottersammanslutningarna 20 procent.

Vi satsar alltmer på planenlighet och förebyggande verksamhet och vi har enligt allmän uppfattning kunnat förbättra processen. Förebyggande åtgärder är ändå huvudsakligen effektivare och kostnadsmässigt billigare, och vi syftar mer systematiskt än tidigare till förebyggande verksamhet.

Avtalsförvaltning och uppdatering av anvisningar

Stadsstyrelsen godkände anvisningarna för förvaltning av avtal på sitt sammanträde 4.9.2017. Var och en tjänsteinnehavare som ansvarar för ett givet ärende är skyldig att utarbeta avtalsvillkor som säkerställer stadens intressen samt att övervaka preskriptionstiderna och att avtalsvillkoren uppfylls. Under räkenskapsperioden 2017 genomförde vi med landskaps- och vårdreformen i tankarna en planerad kartläggning av de avtal som hör till grundtrygghetscentralen.

Vi har förnyat anvisningarna för ärendehantering och planen för arkivbildning. Var och en central ansvarar för att arkivera sina egna avtal. Vi har valt systemet Dynasty till arkiveringssystem. Vi arkiverar även alla avtal i systemet. Vi har inlett uppdateringen av kommunikationsanvisningarna.

Stadsfullmäktige i Lovisa stad godkände 9.10.2013 de allmänna anvisningarna för intern kontroll. Det föreligger behov att justera anvisningarna med beaktande av kommunallagsreformen och principerna för korruptionsbekämpning och godtagbar gästfrihet för förebyggande av mutning.

Vi har vidtagit åtgärder vad gäller avtalsrelaterade interna verksamhetssätt, så som att öka organisationens avtalskunnande samt att skärpa och förankra anvisningarna.

Upphandlingsprocessen innefattar beaktande av avtalsvillkor och i regel är utkastet till upphandlingsavtalet redan en del av anbudsbegäran. Det kan konstateras som observation att Lovisa stads upphandlingsakkunniga tog anställning i sin egen hemkommun och att genomförandet av upphandlingar försköts allt mer till att ligga på centralernas ansvar så att ekonomiplaneraren i koncernförvaltningen hjälper med och koordinerar i upphandlingsprocesserna och att vi anskaffar de juristtjänster som behövs vid upphandlingar som köpta tjänster. Decentraliseringen av uppgifterna och avsaknaden av en upphandlingsakkunnig i huvudsyssla kan dock i fortsättningen utgöra en risk. Därför är det allt skäl att under våren 2018 på nytt bedöma hur situationen fungerar.

Dessutom har vi inlett sådana utvecklingsåtgärder som förutsätts av den allmänna data-skyddsförordningen.

I samband med att förnya verksamhetssätt har vi arbetat för att bedöma möjligheterna för att utnyttja digitalisering, mervärdet som detta medför och eventuella risker som eventuellt anknyter till detta. Under det gångna verksamhetsåret förnyade vi stadens webbplats, tog i bruk en elektronisk anslagstavla och upprättade enbart i elektronisk form budgeten för 2018.

Lovisa stad har fortfarande ett flertal fastigheter till vilka anknyter en stor reparationsskuld. Dessutom är lokalerna ofta gamla och opraktiska ur funktionernas synvinkel. Utöver detta är underhållskostnaderna höga. Inneluftsproblem har uppkommit i flera lokaler under det gångna året.

Vi har målenligt effektiviserat försäljningen av strategiskt sett icke-betydande anläggningstillgångar. I bokslutet för 2017 uppgår försäljningsintäkterna till 810 000 euro.

Vi håller på att uppgöra verksamhetsplaner i enlighet med bedömningen av fastigheternas skick för att få byggnadsbeståndet i skick. Vi syftar till att flytta tonvikten från brandsläckning till aktivt förebyggande verksamhet. Det måste ändå konstateras att inneluftsproblemen i de nuvarande lokalerna utgör fortfarande en betydande och svårhanterbar risk.

Inneluftsproblemen i huvudbiblioteket, idrottshallen och Harjurinteen koulu konkretiserades under hösten 2016 och under 2017 som symptom hos anställda och elever. Vad gäller huvudbiblioteken nerdimensionerade vi öppethållningen och i slutet av 2017 förberedde man sig på att flytta till ersättande lokaler. Vad gäller idrottshallen kunde vi tillfälligt lösa problemet med reparationsåtgärder och genom att hålla lektioner i andra lokaler.

Det konstaterades att det finns fukt i nya Harjurinteen koulus konstruktioner. Detta beror sannolikt på fel under byggskedet. Det att man reparerar byggnaden och får den i användbart skick försvårar ordnandet av verksamheten och förorsakar tilläggskostnader bland annat i form av ordnandet av tillfälliga lokaler.

Vi har inlett förhandlingar med entreprenören för att få monetär ersättning.

Finansieringsbehovet för de skolinvesteringar som stadsfullmäktige fattat beslut om är över 20 miljoner euro, och ifall vi inte lyckas anpassa inkomst- och kostnadsnivån i tillräcklig grad medför finansieringsbehovet en risk för likviditeten och förmågan att nå resultat. Lovisa har ändå som motvikt betydande egendomsdelar bland annat i ekonomiskogar och jordområden. Genom att sälja dessa egendomsdelar kan staden betala för investeringarna utan att bli överskuldssatt. Framtiden ser fortfarande bra ut i Kommunförbundets prognoser och enligt kriskommunsmätarna, och risken för att kriterierna för kriskommun uppfylls är liten trots de stora investeringarna.

Planeringsarbetet inför skolinvesteringarna pågår och projekten torde bli färdigställda så att de nya skolorna (Koskenkylän koulu och Lovisanejdens högstadium) är i elevernas användning i augusti 2019 och de delar av Forsby skola och Lovisa Gymnasium vilka ska grundligt renoveras är i bruk innan utgången av 2019.

Lovisa Bostäder Ab inledde sin verksamhet 1.1.2017, och den nya verkställande direktören inledde sitt arbete i februari 2018. Efter fusionen, nu som en större aktör, har bolaget bättre verksamhetsförutsättningar för att få sin verksamhet helhetsmässigt på en sund grund.

Fastighetsbolaget Talludden Oy upplöstes under räkenskapsperioden 2017 genom frivilligt förfarande i och med att dess verksamhet inte var lönsam. Det egna kapitalet var förlorat och kassaflödet hade blivit negativt. I och med att det inte fanns andra köpare, köpte Lovisa stad av bolaget byggnaderna som är belägna på stadens mark. Dessutom betalade staden sin egen andel av bolagets lån till banken. Stadens finansiering gavs som skattefritt ackord till bolaget.

4. Vilka är de centrala riskerna som anknyter till verksamheten och vilka är utvecklingsområdena för den interna kontrollens och riskhanterings delområden?

1. Att uppdatera anvisningarna för intern kontroll.
2. Att genomföra riskhantering som anknyter till personalförvaltningen, även beaktande landskaps- och vårdreformen.
3. Att förnya principerna för ägarstyrningen och koncerndirektivet under 2018.
4. Att bedöma arbetet i verksamhetsorganen och fastställa principerna för ledningsgruppsarbete.

5. Planerade utvecklingsområden inom riskhantering och intern kontroll

1. Vi uppdaterar anvisningarna för intern kontroll och framlägger dem stadsfullmäktige för beslutsfattande. I anvisningarna beaktar vi kommunallagsreformen och principerna för korruptionsbekämpning och godtagbar gästfrihet för förebyggande av mutning.
- 2.
3. Vi gör en beredning som innefattar konsekvensbedömningarna och koordineringen av de personaländringar som sker i samband med landskaps- och vårdreformen. I beredningen beaktar vi säkerställandet av att stadens verksamhet är störningsfri och att kvaliteten säkras.
4. Vi behandlar i samband med organisationsreformen möjligheten att grunda en koncernsektion. Koncernsektionen, som är underställd stadsstyrelsen, bör regelbundet följa upp utvecklingen av de bolag som hör till koncernen och att styra dem med sätt som gäller för ägare och ägarskap.
5. Vi utvecklar ledningsgruppsarbetet för att hantera risker som anknyter till förverkligandet av strategin och till att utnyttja möjligheter. Vi planerar ledningsgruppsarbetet centralspecifikt utifrån utvecklingsområdena, målen och åtgärderna som anknyter till förverkligandet av strategin.

6. Utredning om ordnande av intern revision

Vi köper vid behov den interna revisionens uppdrag som externa sakkunnigtjänster.

7. Ställningstagande om den interna kontrollens lämplighet och tillräcklighet

Stadsstyrelsen föreslår som sin helhetsbedömning, utifrån centralernas rapportering och sin egen kontinuerliga uppföljning, att den interna kontrollen och riskhanteringen i huvudsak är på en god nivå. Den interna kontrollen i Lovisa stad producerar i huvudsak en skälig säkerhet om att verksamheten är resultatrikt, att verksamheten följer lag och god förvaltningsmed, att medlen och egendomen tryggas samt att den pålitliga verksamhetsmässiga och ekonomiska information som ledningen kräver är tillräcklig.

Betydande ändringar anknyter dock till Lovisa stads verksamhet. Till ändringarna anknyter osäkerhet och det finns otillräckligt med uppgifter om dem. Å andra sidan anknyter utvecklingsbehov till ordnandet och produktionen av tjänsterna, och på utvecklingsbehoven inverkar även utvecklingen av stadens befolkningsstruktur. Säkerställandet av stadens ekonomiska balans förutsätter att serviceproduktionsnätet och verksamhetsprocesserna kontinuerligt utvecklas.

Ordnandet av den interna kontrollen baserar sig på tillräckliga anvisningar och den systematiska organisationstäckande riskkartläggningen är à jour. De centralaste riskerna av olika slag som anknyter till strategin, verksamheten och ekonomin har bedömts. I organisationen ser man riskerna också som möjligheter. Riskhanteringsresultatet förutsätter dock ännu att preciserade hanteringsförfaranden genomförs systematiskt och att man följer upp och bedömer hur resultatrika de är.

Räkenskapsperiodens resultat och finansiering av verksamhet

RESULTATRÄKNING OCH NYCKELTAL

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Verksamhetens intäkter	22 691	22 837
Tillverkning för eget bruk		14
Verksamhetens kostnader	-107 110	-108 749
Verksamhetsbidrag	-84 419	-85 898
Skatteinkomster	65 949	65 954
Statsandelar	25 227	26 174
Finansiella intäkter och kostnader	1 510	1 427
Ränteintäkter	23	25
Övriga finansiella intäkter	1 752	1 712
Räntekostnader	-254	-289
Övriga finansiella kostnader	-11	-20
Årsbidrag	8 268	7 656
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar	-4 625	-5 468
Extraordinära poster		
Extraordinära intäkter		
Extraordinära kostnader	-339	-130
Räkenskapsperiodens resultat	3 305	2 058
Bokslutsposter	-2 787	-1 334
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	518	724

RESULTATRÄKNINGENS NYCKELTAL

Verksamhetsintäkter/utgifter %		
Nyckeltalet påvisar avgiftsfinansieringens andel av verksamhetskostnaderna.	21,2	21,0
Årsbidrag, 1 000 € utvisar storleken av den interna finansiering som kan användas för investeringar, placeringar och amorteringar av lån.	8 263	7 656
Årsbidrag/Avskrivningar %		
När nyckeltalets värde är 100 % antas kommunens interna finansiering vara tillräcklig.	179	140
Årsbidrag euro/invånare	548	503
Invånarantal	15 098	15 218

FINANSIERINGSANALYS OCH NYCKELTAL	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Kassaflödet i verksamheten		
Årsbidrag	8 268	7 656
Extraordinära poster	-339	-130
Korrektivposter	837	-544
Kassaflöde för investeringarnas del		
Investering i anläggningstillgångar	-14 385	-11 281
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	1 965	543
Försäljningsintäkter av bestående aktiva	4 707	541
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-621	-3 215
Kassaflöde för finansieringens del		
Förändring i utlåning		
Ökning av utlåningen	-67	-15
Minskning av utlåningen	132	697
Förändringar av lånebeståndet		
Ökning av långfristiga lån	3 930	9 000
Minskning av långfristiga lån	-4 662	-3 730
Förändring av kortfristiga lån	-2 000	-3 000
Förändring av eget kapital		-188
Övriga förändringar i likviditeten	-921	72
Kassaflöde för finansieringens del	412	2 836
Förändring av likvida medel	-209	-379
Likvida medel 31.12	7 153	7 362
Likvida medel 1.1	7 362	7 741
	-209	-379

FINANSIERINGSANALYSENS NYCKELTAL		
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under 5 år, euro	-13 136	-11 498
Intern finansiering av investeringar, %	66,6	71,3
Nyckeltalet anger hur stor del av den egna anskaffningsutgiften för investeringar som har finansierats med interna medel.		
Inkomstfinansiering av kapitalutgifter, %	47,8	55,7
Låneskötselbidrag	1,7	2,0
Nyckeltalet visar om interna finansieringen täcker räntor och amorteringar. Talet 2 är bra, 1-2 är tillfredställande		
Likviditet, kassadagar	20,4	21,7
Invånarantal	15 098	15 218

BALANSRÄKNINGEN OCH DESS NYCKELTAL

AKTIVA	2017	2016	PASSIVA	2017	2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
BESTÅENDE AKTIVA	100 489	96 627	EGET KAPITAL	64 224	63 882
Immateriella tillgångar	566	615	Grundkapital	46 015	46 015
Immateriella rättigheter			Anslutningsfond		
Datorprogram			Övriga egna fonder	324	500
Övriga utgifter med lång verkningstid	566	615	Över-/underskott från tidigare år	17 367	16 643
Förskottsbetalningar			Räkenskapsperiodens över-/underskott	518	724
Materiella tillgångar	76 467	68 975	AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER	5 774	2 812
Jord- och vattenområden	8 276	8 223	Avskrivningsdifferens	674	812
Byggnader	34 469	26 998	Reserver	5 100	2 000
Fasta konstruktioner och anordn.	30 766	26 792	AVSÄTTNINGAR	180	180
Maskiner och inventarier	962	911	Pensionsavsättningar		
Övriga materiella tillgångar	2	2	Avsättningar	180	180
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	1 993	6 050	FÖRVALTAT KAPITAL	1 456	1 332
Placeringar	23 456	27 037	Förmedl. lån av staten	20	15
Aktier och andelar	22 232	25 848	Övrigt kapital, statliga	1 436	1 317
Masskuldebrevslånefordringar			Övriga uppdragskapital		
Övriga lånefordringar	583	715	FRÄMMANDE KAPITAL	49 016	48 852
Övriga fordringar	541	474	Långfristigt	23 139	23 778
FÖRVALTADE MEDEL	1 507	1 388	Kortfristigt	25 877	25 074
Förmedlade lån av staten			PASSIVA SAMMANLAGT	120 651	117 058
Donationsfonder särskild täckning	1 436	1 317			
Övriga förvaltade medel	71	71			
RÖRLIGA AKTIVA	18 655	19 043			
Omsättningstillgångar	61	67			
Fordringar	11 441	11 614			
Långfristiga fordringar	3 621	4 238			
Kortfristiga fordringar	7 820	7 376			
Finansiella värdepapper	4 632	3 193			
Kassa och bankfordringar	2 521	4 169			
AKTIVA SAMMANLAGT	120 651	117 058			

BALANSRÄKNINGENS NYCKELTAL

Soliditetsgrad %	58,0	57,0
Relativ skuldsättningsgrad %	42,5	39,2
Akkumulerat över-/underskott, 1000€	17 585	17 367
Akkumulerat över-/underskott, € /invånare	1 165	1 141
Lånestock 31.12, 1000€	35 709	34 441
Lånestock 31.12, € /invånare	2 365	2 263
Lånefordringar 31.12,1000e	583	715
Invånarantal	15 098	15 218

Målsättningen för självförsörjningsgraden är över 70 %

Ett mera använt nyckeltal kommuner emellan än soliditetsgraden i medeltal är relativ skuldsättning inom kommunsektorn ca 40 %.

LOVISA STADS TOTALA INKOMSTER OCH UTGIFTER 2017			
INKOMSTER	1 000 €	UTGIFTER	1 000 €
Verksamhet		Verksamhet	
Verksamhetsintäkter	22 691	Versamhetskostnader	107 110
Skatteinkomster	65 949	Tillverkning för eget bruk	
Statsandelar	25 227	Räntekostnader	254
Ränteintäkter	23	Övriga finansiella kostnader	11
Övriga finansiella intäkter	1 752	Extraordinära kostnader	339
Extraordinära intäkter		Inkomstfinans. korrektivposter	
Rättelseposter till internt tillf.medel		Förändringar av avsättningar	
Försäljningsvinst på bestående aktiva	-902	Försäljningsförlust av bestående aktiva	-65
Investeringar		Investeringar	
Finansieringsandelar för investeringar	1 965	Investeringsutgifter	14 385
Försäljningsintäkter av anläggningstillgångar	4 707		
Försäljningsvinst av anläggningstillgångar	65		
Finansieringsverksamhet		Finansieringsverksamhet	
Minskning av utlåning	132	Ökning av utlåning	67
Ökning av långfristiga lån	3 930	Minskning av långfristiga lån	4 662
Ökning av kortfristiga lån	12 000	Minskning av kortfristiga lånvä-	10 000
Ökning av eget kapital		Minskning av eget kapital	
TOTALA INKOMSTER	137 474	TOTALA UTGIFTER	136 763

BEHANDLING AV RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT OCH VERKSAMHETENS

FINANSIERING

Stadsstyrelsen föreslår följande om behandlingen av räkenskapsperiodens resultat på 3 304 656,87 euro:

- 1) Gjorda avskrivningsdifferenser intäktsförs enligt plan 137 407,18 euro.
- 2) En investeringsreservering på 3 100 000,00 euro bildas för skolcentrumprojekten i ekonomiplanen för 2018 –2019. Investeringsreserveringen allokeras på en grundlig renovering av Lovisa Gymnasium.
- 3) Fonderna minskas med 175 800,00 euro.
- 4) Räkenskapsperiodens överskott på 517 864,05 euro överförs till över- och underskottskontot för tidigare år.

AFFÄRSVERKETS INVERKAN PÅ RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT

	Budget 2017, staden + affärsverket		Bokslut 2017		Elimineringar		Resultaträkning i stadens bokslut
	Ursprunglig BG	BG efter förändringar	Stadens Resultaträkn.del	Affärsverk	Staden	Affärsverk	
Verksamhetsinkomster							
Försäljningsinkomster, ext.	11 444 731	11 508 113	8 769 448	3 469 099			12 238 547
Försäljningsinkomster, int.	252 593	252 593	1 425	194 886	-1 425	-194 886	
Avgiftsinkomster	6 414 290	6 414 290	6 357 742				6 357 742
Understöd och bidrag	1 386 475	1 386 475	1 451 546				1 451 546
<i>Understöd och bidrag, av staden</i>							
Övriga verksamhetsinkomster, ext	2 748 028	2 384 646	2 635 274	8 071			2 643 345
Övriga verksamhetsinkomster, int.	43 714	47 755	123 669		-123 669		
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetsutgifter							
Personalutgifter	-50 098 473	-50 656 073	-47 619 740	-776 949			-48 396 689
Köpta tjänster, ext.	-45 823 927	-45 432 327	-43 957 371	-591 163			-44 548 533
Köpta tjänster, int.	-170 193	-170 193	-109 287	-77 339	109 287	77 339	0
Material, förnödenheter och varor, ext.	-6 945 863	-6 945 863	-6 042 123	-850 864			-6 892 987
Material, förnödenheter och varor, int.	-82 400	-82 400	-85 600		85 600		
Understöd	-5 912 550	-5 912 550	-5 277 747				-5 277 747
Understöd till affärsverk							
Övriga verksamhetsutgifter, ext.	-1 597 203	-1 747 203	-1 947 997	-45 753			-1 993 750
Övriga verksamhetsutgifter, int.	-43 714	-47 755		-47 755		47 755	0
Verksamhetsbidrag	-88 384 492	-89 000 492	-85 700 761	1 282 235	69 793	-69 793	-84 418 526
Skatteinkomster	65 064 000	64 183 400	65 949 154				65 949 154
Statsandelar	24 800 000	25 196 000	25 226 825				25 226 825
Finansieringsinkomster och -utgifter							
Ränteinkomster, ext.	11 800	11 800	22 626				22 626
Ränteintäkter, interna			37 267		-37 267		
Övriga finansieringsinkomster	1 616 000	1 616 000	1 741 190	11 189			1 752 379
Ränteutgifter, ulk	-853 800	-853 800	-242 007	-11 636			-253 643
Räntekostnader, interna				-22 599		22 599	
Övriga finansieringsutgifter	-6 000	-6 000	-4 257	-6 363			-10 620
Övriga finansieringsutgifter, int.				-14 668		14 668	
Årsbidrag	2 247 508	1 146 908	7 030 037	1 238 159	32 526	-32 526	8 268 195
Avskrivningar och nedskrivningar							
Avskrivningar enligt plan	-4 360 000	-4 360 000	-3 369 267	1 078 345			-4 447 612
Nedskrivningar			-176 919				-176 919
Extraordinära poster	-500 000	-500 000	-329 259	-9 748			-339 007
Räkenskapsperiodens resultat	-2 612 492	-3 713 092	3 154 592	150 066	32 526	-32 526	3 304 657

AFFÄRSVERKETS INVERKAN PÅ STADENS KASSAFLÖDE							
	Ursprunglig TA	BG efter förändringar	Bokslut 2017		Elimineringar		Finansieringsanalys i stadens bokslut
			Stadens Finansierings- kalkyl del	Affärsverk	Staden	Affärsverk	
Kassaflödet i verksamheten							
Årsbidrag	2 247 508	1 146 908	7 030 037	1 238 159	32 526	-32 526	8 268 195
Extraordinära poster	-500 000	-500 000	-329 259	-9 748			-339 007
Korrektivposter		-810 000	-837 344				-837 344
Kassaflöde för investeringarnas del							
Investering i anläggningstillgångar	-15 435 000	-16 201 000	-11 377 042	-3 007 915			-14 384 957
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	1 800 000	1 848 000	1 684 530	280 121			1 964 651
Försäljningsintäkter av bestående aktiva	4 000 000	2 658 000	4 706 967				4 706 967
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-7 887 492	-11 858 092	877 889	-1 499 383	32 526	-32 526	-621 494
Kassaflöde för finansieringens del							
Förändring i utlåning							
Ökning av utlåningen			-51 530	-15 870			-67 400
Ökning av utlåningen, int.			-1 911 592		1 911 592		0
Ökning av utlåningen till affärsverk			2 117 521		-2 117 521		0
Minskning av utlåningen			132 379				132 379
Förändringar av lånebeståndet							0
Ökning av långfristiga lån	12 000 000	12 000 000	3 930 470				3 930 470
Ökning av långfristiga lån från kommunen				2 000 000		-2 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 400 000	-4 400 000	-4 362 468	-300 000			-4 662 468
Pitkäaikaisten lainojen vähennys, sis				-200 000		200 000	
Minskning av långfristiga lån			2 000 000				2 000 000
Minskning av långfristiga lån från kommunen				-2 005 929		2 005 929	0
Förändringar i eget kapital							0
Övriga förändringar i likviditeten							0
Förändring av förvaltade medel och förvaltat kapital			5 507				5 507
Förändringar i omsättningstillgångar			5 937				5 937
Förändringar i fordringar			-208 017	380 779			172 762
Förändringar i fordringar, int.			-105 460		105 460		0
Förändring av räntefria skulder			-417 529	-582 090		-105 460	-1 105 079
Inverkan på likviditeten	-287 492	-4 258 092	2 013 107	-2 222 493	-67 943	67 943	-209 386

Koncernbokslut

Stadskoncernens verksamhet och ekonomi

Samfund som ska sammanställas i koncernbokslutet

I koncernresultaträkningen, -balansräkningen och -finansieringsanalysen behandlas den ekonomiska helhet som bildas av hela stadskoncernen som om den var en enda bokföringsskyldig enhet. I koncernberäkningarna sammanställs stadens dotterbolag som en egen helhet, delägarbolagen med metoden för kapitalandel och samkommunerna i proportion till medlemsandelen i grundkapitalet.

Delägarsamfund är samfund där staden har en betydande ägarandel, men inte ovannämnt bestämmande inflytande. Samkommunerna ingår i stadens koncernbokslut oberoende av hur stor andel staden har i samkommunen.

Koncernstrukturen har presenterats i ett separat diagram.

Styrningen av koncernens verksamhet

Enligt kommunallagen leder stadsstyrelsen och stadsdirektören koncernen. Stadsstyrelsen och stadsdirektören tilldelar de personer som representerar staden i samfundens förvaltningsorgan anvisningar om beslutsfattande i bolagsstämmor och framförande av stadens ståndpunkt.

Ändringar i koncernstrukturen 2017

Det nya, av staden helt ägda, fastighetsaktiebolaget Lovisa Bostäder Ab och Lovisa bostadsstiftelse sr, som lyder under stadens bestämmande inflytande, inledde sina verksamheter 1.1.2017.

Lovisa Hamn Ab fissionerades 31.12.2016 till två separata bolag – Lovisa Hamn Ab och Lovisa Hamnfastigheter Ab. Av aktierna i affärsverksamhetsbolaget Lovisa Hamn Ab såldes 60 % till Helsingfors Hamn Ab och bolaget fortsatte hamntrafikverksamheten som dotterbolag till Helsingfors Hamn Ab. Lovisa stad äger fortsättningsvis 40 % av bolaget och bolaget hör till stadskoncernen som ett intressesamfund. Lovisa Hamnfastigheter Ab är Lovisa stads dotterbolag med en ägarandel på 100 %. Bolaget inledde sin verksamhet 1.1.2017.

Lovisa stad sålde sin andel i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Petjärven Rivi. Kiinteistö Oy Petjärven Rivi var tidigare en av Lovisa stads intressesamfund.

Den svåra ekonomiska situationen för fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Talludden, som till 71,1 % var i stadens ägo, löstes genom att stadsstyrelsen beslutade köpa bolagets byggnader och betala det lån som staden till 100 % hade gått i borgen för samt efterskänka fordringar som skattefritt ackord. Bolaget försattes i frivilligt utredningstillstånd 31.7.2018. Utgiften för anskaffningen av bolaget och fordringarna är införda i stadens balansräkning.

Utfall för de mål som fastställts för kommunkoncernen för perioden 2017–2019

Målen som fastställts för stadskoncernen är omfattande och de kräver i själva verket till stora delar hela granskningsperioden för att de ska uppnås.

1. Att spetsa till koncernstrukturen och främja koncernledningen.

- Att utreda centraliseringen av de av staden ägda bostadsaktierna till Lovisa Bostäder Ab.
- Att utreda Pensionärshemsstiftelsen i Liljendal sr:s ställning i förhållande till Lovisa bostadsstiftelse sr.

2. Att utarbeta en långsiktig investeringsplan och samordna den med Affärsverket Lovisa Vatten, Lovisanejdens Vatten Ab och ägarkommunerna.

Det har överenskommit tillsammans med kommunerna att göra en kartläggning av långfristiga kommunspecifika investeringsbehov för vattenförsörjning. Kartläggningen fungerar i fortsättning- en också som grund för kommande ägarpolitiska mål och ägarstyrning. Dessutom utreder och bedömer man hur en eventuell vattenförsörjning förvaltd av Lovisa stad kommer att organiseras och bedömer de fördelar och nackdelar som anknyter till verksamhetsmodellen.

3. Att utreda Kiinteistö Oy Talluddens ställning och fatta beslut om bolagets situation.

Stadsstyrelsen köpte byggnader som Kiinteistö Oy Talluden hade till salu och efterskänkte bolagets skulder och fordringar som skattefritt ackord. Bolaget försattes i frivilligt utredningstillstånd 31.7.2018.

4. Att följa upp hur ägarstyrningen genomförs i bolagen och reagera på eventuella brister.

Uppnåendet av målen följs upp i samband med delårsrapporterna och bokslutet. Koncerndirektivet uppdateras 2018.

5. Att stadens intressebevakning i samkommunerna fungerar och motsvarar riktlinjerna för ägarstyrningen.

Stadsstyrelsen har valt representanterna och anvisat dem att agera i enlighet med stadens intresse.

Väsentliga händelser i koncernens verksamhet

Kommunallagens bestämmelser om ekonomin har ändrat i den nya kommunallagen (410/2015) som trädde ikraft 1.5.2015. Bland annat har reglementeringen för skyldigheten att täcka underskott gjorts strängare och skyldigheten att täcka underskott har utvidgats till att omfatta samkommuner. Reglementeringen som berör kriskommunförfarandet har förnyats och koncernaspekten har betonats i planeringen och rapporteringen av kommunens verksamhet och ekonomi. Med bestämmelseändringarna har man strävat efter att betona kommunens bärande av ansvar och att säkerställa verksamhetens ekonomiska hållbarhet på lång sikt.

I enlighet med samkommunens grundavtal bestäms medlemskommunernas andelar av samkommunens medel och ansvar för dess skulder per medlemskommun enligt de grundkapitalinsatser som gäller vid utgången av vart och ett kalenderår. Dottersammanslutningarnas de tillgångar och skulder som är utanför koncernen införs i sin helhet i koncernbokslutet.

I koncernbokslutet återinförs avskrivningsdifferenserna och de frivilliga reserverna till det egna kapitalet och för skattepliktigas del införs 20 % av ackumuleringen som kalkylmässig skatteskuld. Staden bildade i sitt bokslut en investeringsreservering på 3,4 miljoner euro, som i koncernbokslutet återfördes till det egna kapitalet.

Ändringarna i koncernstrukturen hade följande inverkninrar på koncernbokslutet för 2017:

Lovisa Bostäder Ab

Behandlingen av utgifterna för anskaffningen av de fusionerade bolagen minskade realisationsvinsten med -62 624 euro. Bolaget hade infört i sitt bokslut en fusionsvinst på inalles 268 061 euro. I koncernbokslutet infördes 205 437 euro som fusionsvinst. Fusionens inverkan på det egna kapitalet uppgick till -98 897 euro.

Lovisa Bostadsstiftelse sr

Fusionen försvagade koncernens eget kapital med 50 183 euro. Fusionen invercade inte på koncernens resultat.

Kiinteistö Oy Talludden

I stadens resultaträkning nedskrevs fordringarna och utgiften för anskaffningen av bolaget. Försäljningsförlusten uppgick till 154 260 euro. Vad gäller byggnaderna uppgick realisationsvinsten till 136 480 euro och detta infördes i gruppen för avskrivningar och värdenedgångar. De ackord som bolaget fick och staden gav eliminerades i koncernbokslutet. Koncernens eget kapital förstärktes med 245 893 euro.

Fissionen av Lovisa Hamn Ab

I och med fissionen försvagades koncernens eget kapital med 155 515 euro. Av anskaffningsutgiften för Lovisa Hamnfastigheter Ab bildades en elimineringsdifferens på 229 666 euro (så kallad realisationsvinst) vad gäller ägandet. Lovisa Hamn Ab kombinerades i koncernbokslutet som intressesamfund och inverkan på koncernens resultat uppgick till -8 544 euro.

Kiinteistö Oy Petjärven Rivi

Resultatet (överlåtelsevinst) kombinerades för sista gången till beloppet 1 027 euro.

Valkom Hall Ab

Inverkan på koncernens resultat av kombinerings av intressesamfundet uppgick till -15 621 euro.

Att ordna koncernövervakningen

Uppföljningen av dottersammanslutningarnas verksamhet utvecklas fortsättningsvis. Som det viktigaste redskapet för ägarstyrningen ska man ägna uppmärksamhet åt att ge anvisningar till de personer som representerar staden såväl om agerandet i dottersammanslutningarna som om rapporteringen till moderbolaget. Beträffande skaderisker anlitar koncernsamfunden samma försäkringsmäklare som staden. Stadens koncerndirektiv uppdaterades hösten 2015 och direktivet bör uppdateras under räkenskapsåret 2018.

KONCERNRESULTATRÄKNING OCH NYCKELTAL	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Verksamhetsintäkter	52 564	50 698
Verksamhetskostnader	-136 560	-137 554
Andel av intressesamfundens vinst (förlust)	-10	-4
Verksamhetsbidrag	-84 007	-86 859
Skatteinkomster	65 949	65 884
Statsandelar	27 851	29 758
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	32	32
Övriga finansiella intäkter	1 711	1 725
Räntekostnader	-451	-531
Övriga finansiella kostnader	-133	-170
Årsbidrag	10 953	9 840
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	-6 722	-7 875
Differens vid eliminering av innehav	220	-107
Nedskrivningar	-23	-5
Extraordinära poster	-91	-130
Räkenskapsperiodens resultat	4 337	1 723
Bokslutsdispositioner	188	-2
Räkenskapsperiodens skatter	-12	-38
Latenta skatter	-17	-24
Minoritetsandelar	-140	-5
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	4 356	1 664

KONCERNRESULTATRÄKNINGENS NYCKELTAL		
Verksamhetsbidrag utvisar skattefinansieringens andel av verksamhetskostnaderna.		
Verksamhetsintäkter/-utgifter %	38,5	36,9
Nyckeltalet visar avgiftsfinansieringens andel av verksamhetskostnaderna.		
Årsbidrag utvisar storleken av den interna finansiering som kan användas för investeringar, placeringar och amorteringar av lån.		
Årsbidrag/Avskrivningar %	162,4	124,9
När nyckeltalets värde är 100 % antas kommunens interna finansiering vara tillräcklig.		
Årsbidrag euro/invånare	725	646,6
Invånarantal	15 098	15 218

KONCERNENS FINANSIERINGSANALYS OCH DESS NYCKELTAL

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Kassaflödet i verksamheten	9 850	9 080
Årsbidrag	10 953	9 840
Extraordinära poster	-91	-130
Räkenskapsperiodens skatter	-12	-38
Den interna finansierings korrektivposter	-1 000	-591
Kassaflöde för investeringarnas del	-12 568	-10 626
Investeringsutgifter	-22 713	-11 798
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	1 985	549
Försäljningsinkomster av bestående aktiva	8 160	622
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-2 718	-1 546
Kassaflöde för finansierings del		
Förändring i utlåning		
Ökning av utlåningsfordringar	-31	-16
Minskning av utlåningsfordringar	58	33
Ökning av långfristiga lån	7 132	9 119
Minskning av långfristiga lån	-6 349	-4 815
Förändring av kortfristiga lån	1 933	2 943
Förändring i eget kapital	-150	-215
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av förvaldade medel och förvaltad kapital	6	2
Förändring av omsättningstillgångar S	97	-6
Förändring av fordringar	-212	-1 077
Förändring av räntefria skulder	708	846
Finansierings kassaflöde	1 776	928
Förändring av likvida medel	-943	-618
Likvida medel 31.12.	10 617	11 559
Likvida medel 1.1.	11 559	12 177
	-943	-618

NYCKELTAL FÖR KONCERNENS FINANSIERINGSANALYS

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under 5 år, €		-12 682
Intern finansiering av investeringar, %	52,8	84,3
Nyckeltalet anger hur stor del av den egna anskaffningsutgiften för investeringar som har finansierats med interna medel..		
Låneskötselbidrag	1,7	1,9
Nyckeltalet visar om den interna finansieringen täcker räntor och amorteringar.		
Talet 2 är bra, 1-2 är tillfredställande		
Likviditet, kassadagar	23,3	27
Invånarantal	15 098	15 218

KONCERNBALANSRÄKNINGEN OCH DESS NYCKELTAL

AKTIVA	2017	2016	PASSIVA	2017	2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
BESTÅENDE AKTIVA	112 929	105 710	EGET KAPITAL	57 238	53 095
Immateriella tillgångar	1 021	1 079	Grundkapital	46 015	46 015
Immateriella rättigheter	62	60	Föreningars och stiftelsers grundkapital	7	41
Övriga utgifter med lång verkningstid	959	1 071	Uppskrivningsfond		
Förskottsbetalningar		1	Övriga egna fonder	598	874
Materiella tillgångar	106 527	102 068	Över- och underskott från tidigare år	6 261	4 500
Jord- och vattenområden	10 550	10 465	Räkenskapsperiodens över-/underskott	4 356	1 664
Byggnader	56 255	51 527			
Fasta konstruktioner och anordningar	33 510	29 678	MINORITETSANDELAR	518	284
Maskiner och inventarier	2 895	2 803			
Övriga materiella tillgångar	108	118	AVSÄTTNINGAR	697	714
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	3 207	7 478	Pensionsavsättningar	10	11
Placeringar	5 382	2 564	Avsättningar	688	703
Andel i intressesamfund	3 341	674			
Aktier och andelar	1 484	1 306	FÖRVALTAT KAPITAL	1 699	1 519
Masskuldebrevsfordringar					
Övriga lånefordringar	1	26	FRÄMMANDE KAPITAL	76 780	74 756
Övriga fordringar	557	558	Långfristigt räntebärande främm. kapital	42 625	41 946
			Långfristigt räntefritt främm. kapital	269	216
FÖRVALTADE MEDEL	1 748	1 574	Långfristigt latent skatteskulder	14	14
			Kortfristigt räntebärande främ. kapital	14 697	12 659
RÖRLIGA AKTIVA	22 255	23 083	Kortfristigt räntefritt främm. kapital	18 923	19 684
Omsättningstillgångar	561	657	Kortfristigt latent skatteskulder	253	236
Fordringar	11 078	10 866	PASSIVA SAMMANLAGT	136 933	130 367
Långfristiga fordringar	1 657	2 478			
Kortfristiga fordringar	9 421	8 388			
Finansiella värdepapper	4 728	3 515			
Kassa och bankfordringar	5 889	8 044			
AKTIVA SAMMANLAGT	136 933	130 367			

TASEEN TUNNUSLUVUT

Soliditetsgrad, %	42,3	40,9
Relativ skuldsättningsgrad, %	52,7	51,1
Akkumulerat över-/underskott, 1 000 €	10 618	6 164
Akkumulerat över-/underskott, €/invånare	703	405
Koncernens lånestock 31.12., 1 000 €	57 321	54 364
Koncernens lån, €/invånare	3 797	3 572
Koncernens lånefordringar 31.12, 1 000 €	1	83
Invånarantal	15 098	15 218

Målsättningen för självförsörjningsgraden är över 70 %.

BUDGETENS UTFALL

ALLMÄNNA FÖRVALTNINGEN OCH KONCERNFÖRVALTNINGEN

Ansvarsperson: stadsdirektören

Händelser 2017 som inverkat på allmänna förvaltningens och koncernförvaltningens omvärld och verksamhet

Kommunalval ordnades på våren och de nya fullmäktigeledamöterna inledde sitt arbete 1.6.2017. För de nya ledamöterna ordnades ett utbildningsseminarium där man gick igenom Lovisa stads ekonomi och fördjupade sig i förankringen av den nya strategin. Nyckelmålen till budgeten för 2018 härleddes ur strategin.

Stadsdirektören sade upp sig i mars 2017 och den nya stadsdirektören inledde sitt arbete 1.12.2017. Organisationsreformen har redan under en lång tid varit under arbete och har fördröjts ytterligare på grund av personalskiften.

Förvaltningsstadgan förnyades. Kommittén för koncernstyrning och näringslivs-ärenden upplöstes och nya ersättande verksamhetssätt planeras. Man har strävat efter att vässa ledningen av koncernen och ägarstyrningen, och ändringarna som hänför sig till detta är nu under utveckling.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

Allmänna förvaltningens och koncernförvaltningens resultaträkning

Centralens anslag som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är det externa verksamhetsbidraget.

2112 Allmänna förvaltningen och koncernförvaltningen

	BUDGET 2017	BUDGET FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BS 2017	AVVIKELSE
Försäljningsintäkter	7 048 063		7 048 063	7 034 461	-13 602
Avgiftsintäkter	366 000		366 000	242 271	-123 729
Understöd och bidrag	550 000		550 000	625 060	75 060
Hysesintäkter	97 700		97 700	109 363	16 363
Övriga verksamhetsintäkter	63 382		63 382	105 307	37 225
Verksamhetens intäkter	8 125 145		8 125 145	8 116 462	-8 683
<i>varav interna</i>	<i>3 267 855</i>		<i>3 267 855</i>	<i>3 580 045</i>	<i>312 190</i>
Tillverkning för eget bruk					
Personalkostnader	-7 889 245	-447 600	-8 336 845	-7 580 389	756 456
Köp av tjänster	-2 987 686	-46 000	-3 033 686	-2 938 932	94 755
Material, förnödenheter och varor	-1 057 131		-1 057 131	-1 164 968	-107 837
derstöd	-2 359 400		-2 359 400	-2 163 050	196 350
Övriga verksamhetskostnader	-521 204	-54 918	-576 122	-605 582	-29 460
Verksamhetens kostnader	-14 814 666	548 918	-15 363 184	-14 452 921	910 263
<i>varav interna</i>	<i>-377 025</i>	<i>-54 918</i>	<i>-431 943</i>	<i>-428 317</i>	<i>3 626</i>
Verksamhetsbidrag	-6 689 521	-548 918	-7 238 039	-6 336 459	901 580
<i>varav interna</i>	<i>2 890 830</i>		<i>2 835 912</i>	<i>3 151 728</i>	<i>-315 816</i>
Verksamhetsbidrag, extern	-9 580 351	-493 600	-10 073 950	-9 488 187	585 764
Avskrivningar och nedskrivningar	-116 403		-116 403	-164 612	-48 209
Kalkylmässiga poster	2 484 440		2 484 440	2 903 875	-419 435

Utfallet för verksamhetsintäkter

Utfallet för verksamhetsintäkterna var 320 000 euro mindre än det budgeterade.

Utfallet för verksamhetskostnader

Verksamhetskostnaderna underskred budgeten för 2017. Den största avvikelserna jämfört med budgeten var utfallet för personalkostnaderna, vilket underskred budgeten med 756 456 euro.

Utfallet för personalkostnader

Att de köpta tjänsterna inom kost- och städservicen började produceras som egen verksamhet innebar en förändring som ökade på personalkostnaderna men som samtidigt minskade på centralernas inköp. Konkurrenskraftsavtalet och särskilt den nedskurna semesterpenningen och de sänkta procentsatserna för lönebikostnader hade en positivare inverkan på budgetutfallet än väntat.

Utfallet för nyckelmålen 2017

Utfallet för de mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Allmänna förvaltningens och koncernförvaltningens tyngdpunkter för verksamheten:

1. Kunden och kommuninvånaren

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi förbättrar serviceupplevelsen.	Vi har nöjda kunder.	Vi är lättillgängliga och ärendena sköts snabbt.	Vi har ytterligare utvecklat kundservicekontorets processer i samarbete med centralerna.
Vi involverar kommuninvånaren.	Vi ökar det externa och interna samspelet.	Vi ökar informeringen i förberedelsefasen och utvecklar metoder för att involvera kommuninvånaren.	Vår nya webbplats, som stöder mobilanvändning och som öppnades i maj, gör det möjligt att flexibelt dela innehåll på sociala medier. Stadens officiella Facebooksida öppnades i mars. Vi tog i bruk elektroniska tjänster för uträttande av ärenden, såsom eHälsan och eSmåbarnspedagogik. Den ekonomiska kommunikationens växelverkan ökar genom den elektroniska budgeten som vi tog i bruk i maj. På våren 2018 tar vi i bruk en mobilapp som anskaffats för att användas som ett verktyg för att involvera kommuninvånaren.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft

AVAINNAVOITE	TAVOITETASO	TOIMINTASUUNNITELMA	AVAINNAVOITTEIDEN TOTEUTUMI-NEN
Vi ökar välkändheten.	Vi ökar antalet barnfamiljer.	Vi använder oss av riktad marknadsföring som framhäver stadens styrkor.	Antalet barnfamiljer har inte ökat i önskvärd utsträckning. Lovisa har ett inflyttningsöverskott, men trots det minskar invånarantalet på grund av befolkningens åldersstruktur.
	Vi ökar antalet företag.	Betjänande och flexibla processer.	Under räkenskapsperioden grundades 78 nya företag i Lovisa.
	Vi ökar samarbetet med tredje sektorn.	Vi utvecklar samarbetsformerna.	Nya avtalsförhandlingar med Lovisas Historiska Hus rf är på gång. Vi genomförde ett projekt för utveckling av Liljendals byar tillsammans med Liljendal Företagare rf. Vårt samarbete med Ruukin Kylähdistys har blivit närmare.
Positiv arbetsplatsutveckling.	Det uppkommer 20 nya arbetsplatser 2017.	Effektivt samarbete med utvecklingsbolaget Posintra. Vi utvecklar de allmänna förutsättningarna för företagsverksamheten.	Målet har uppnåtts. Personalmängden inom de största arbetsgivarna i Lovisa har ökat. Samtidigt har intressanta nya företag etablerat sig i Lovisa.

3. Personal och ledarskap

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi utvecklar kunnandet.	Vi höjer färdigheterna i datateknik.	Vi arrangerar riktad utbildning.	Inom grundtrygghetscentralen genomfördes en datasäkerhetsutbildning som var obligatorisk för alla. Personalen fick också hjälp med ibruktagandet av skyddad e-post. Inom undervisningsväsendet genomfördes en Microsoft Office 365-utbildning för att svara mot skolornas digitaliseringsbehov. Alla skapare av innehåll fick utbildning i publiceringssystem för webbplatser. De allmänna dataskyddsfärdigheterna har förbättrats. Inom städ- och kostservicen genomfördes en skraddarsydd utbildning av personalen till flerkunniga.
	Vi effektiviserar färdigheterna för att vara chef.	Gemensamma utbildningar, handledning och anvisning hör till den gemensamma praxisen.	Den EKJ-ledarskapscoaching som Kommunförbundet ordnar slutfördes av 14 chefer och en ny chefsgrupp inledde coachingen på hösten 2017. På chefernas utbildningsmorgnar gavs utbildning i tillämpandet av de nya tjänste- och kollektivavtalen. För cheferna har utarbetats anvisningar om avtalshantering.
Vi förbereder oss för landskapsreformen.	Vi optimerar resurserna för att garantera stadens livskraft.	Vi följer aktivt med reformen. Vi effektiviserar processerna och stöder personalens arbetshälsa.	Vi har försökt förutse landskapsreformens inverkan i verksamhetsplaneringen. Vi har i mån av möjlighet utnyttjat pensioneringar och digitalisering. På grund av att reformen skjuts fram har vi bland annat varit tvungna att skjuta upp förberedelserna i anslutning till överföringen av personal och har inte kunnat påbörja de konkreta stödåtgärderna som

			<p>hänger samman med överföringen.</p> <p>Vi har följt med beredningen av reformen genom att delta i beredningsprocessrelaterade arbetsgrupper och sammankomster.</p>
Personalen är motiverad och mår bra.	Ledningen är interaktiv, resultatrik och sporrande.	Man för utvecklings-/uppföljningssamtal och ställer upp målen tillsammans.	<p>Resultatmålen och verksamhetsplanen har i en större omfattning än tidigare planerats tillsammans och över sektorsgränserna.</p> <p>Utvecklingssamtalen utgör ett av verktygen för ledning av resultatrik verksamhet. Enligt anvisningarna ska utvecklingssamtal föras minst en gång om året.</p>
En ny organisationsstruktur.	<p>Stadsstyrelsen har senast 31.3.2017 godkänt den nya organisationsstrukturen.</p> <p>Vi uppnår permanenta besparingar i personalkostnaderna.</p>	Vi uppnår besparingar på inalles en miljon euro i personalkostnaderna under 2017 och 2018.	<p>De målsatta tidtabellerna har uppskjutits som en följd av bytet av stadsdirektör.</p> <p>Organisationsreformen kommer att behandlas under 2018. De mål som uppställts för personalkostnaderna kommer att uppnås i huvudsak genom ökad produktivitet.</p>

4. Ekonomi

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
En ekonomi som är i balans.	Lånen per invånare uppgår till högst medeltalet i kommunerna.	Vi anpassar investeringarna enligt de ekonomiska resurserna och de olika finansieringsalternativen.	Räkenskapsperiodens resultat överskred det budgeterade i och med både mindre utgifter och större intäkter.
	<p>Skattesatsen motsvarar högst medeltalet i kommunerna.</p> <p>Det ackumulerade överskottet i balansräkningen hålls överbalanserat hela planeringsperioden.</p>	Vi följer aktivt med kostnadsnivån, ingriper snabbt vid avvikelser och effektiviserar funktionerna.	<p>Lånen per invånare uppgick till 2 365 euro (inom kommunerna i Fasta Finland i medeltal till 2 921 euro per invånare).</p> <p>Skattesatsen var 19,75 % (medeltal i Fasta Finland 19,9 %).</p> <p>Överskottet i balansräkningen utgjorde 17,4 miljoner euro 1.1.2018.</p> <p>Dessutom har investeringsreserveringar gjorts för kommande investeringar.</p>

ALLMÄNNA FÖRVALTNINGEN OCH KONCERNFÖRVALTNINGEN ENLIGT ANSVARSOMRÅDEN

Förvaltningstjänster

Ansvarsperson: förvaltningsdirektören

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Året 2017 var ytterst händelserikt inom förvaltningstjänsterna. En del av händelserna hade förutsetts och andra var överraskande. Många händelser krävde arbetsinsats över det sedvanliga, vilket utgjort en utmaning i synnerhet med tanke på tidsanvändningen. Utöver de uppräknade händelserna förutsatte även de problem som framkommit under året och som anknyter till inneluften i stadens byggnader aktiv kommunikation från stadens sida.

- Våren 2017 genomförde vi omorganiseringen av kommunikationen och de därtill anknyttande personalarrangemangen inom kommunikations- och marknadsföringsteamet.
- Efter kommunalvalet på våren började den nya fullmäktigeperioden 1.6.2017. Samtidigt skulle även den nya kommunallagen börja tillämpas i sin helhet.
- Förvaltningsdirektören arbetade utöver sina normala arbetsuppgifter i maj–november som tf stadsdirektör. Under året rekryterades två av stadens ledande tjänsteinnehavare, stadsdirektören och grundtrygghetsdirektören.
- En stor ovisshet rådde om landskaps- och vårdreformens innehåll och tidtabell. I juli 2017 beslutade Finlands regering under sina förhandlingar att ändra tidtabellen så att de nya landskapen inleder sin verksamhet den 1 januari 2020. Sålunda fortsätter förberedelserna ännu under 2019. Dataförvaltningschef Marko Perttilä var östra Nylands representant i landskapsreformens IKT-projekt. Det första skedet av projektet slutade på sommaren och IKT-projektet fortsatte med att det andra skedet inleddes trots att tidtabellen för den egentliga reformen sköts upp.
- Digitaliseringen och utvecklingen av den elektroniska verksamhetsmiljön kräver satsningar av staden inom alla sektorer. Inom förvaltningstjänsterna inverkar denna utveckling särskilt på dataförvaltningstjänsternas och kommunikationens funktioner och resurser.

Utfallet för de operativa målen 2017

Stadskansliet:

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi uppdaterar förvaltningsstadgan så att den motsvarar kraven i kommunallagen.	Vi fortsätter beredningen i samarbete med tjänsteinnehavare och förtroendevalda.	Vi strävar efter att stadsfullmäktige behandlar den nya förvaltningsstadgan i mars 2017.	Den nya förvaltningsstadgan trädde i kraft 1.6.2017.
Vi är lättillgängliga och behandlar ärenden snabbt.	Kundservicebyråns verksamhet och processer utvecklas vidare i samarbete med centralerna.	Vi upprättar statistik om servicehändelserna och en kundnöjdhetsenkät.	Av kundservicekontorets processer utvecklade vi i synnerhet de processer som anknyter till nyckelhantering och reservering av båtplatser. Enligt statistiken kan det konstateras att antalet servicemöten ytterligare ökat. Själva kundnöjdhetsenkäten genomfördes inte, men vi redde ut en lösning för att kunderna skulle kunna ge omedelbar respons. Kundnöjdhetsenkäten genomförs på våren 2018.

Personalenheten:

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi främjar arbetshälsa.	Personalen upplever att arbetsgivaren sköter om varje anställds arbetshälsa.	Arbetshälsan följs upp med en årlig personalenkät. Enkätens resultat används för att göra upp utvecklingsmål som genomförs. Vi följer upp hur det hälsofrämjande arbetet (TYKY) genomförs.	En personalenkät utfördes i februari 2017. Resultaten hade förbättrats för 18 av de inalles 24 frågorna i enkäten. Av enkätens resultat härleddes två utvecklingsmål för 2018. Vi kommer att utveckla innehållet och formerna för hälsofrämjande arbetet (TYKY).
	Arbetstagarna kan själva påverka hur det egna arbetet utvecklas och blir hörda i frågor som gäller deras eget arbete.	Vi för målinriktade utvecklingssamtal i hela organisationen. Genom uppföljningen ser vi till att diskussionerna förs årligen.	Det skedde en liten ökning i skillnaderna mellan centralerna vad gäller hur man fört utvecklingssamtalen. I proportion förs mest utvecklingssamtal på tekniska centralen. För att förbättra omfattningen av utvecklingssamtalen ger vi 2018 nya anvisningar till cheferna.
	Modellen för tidigt ingripande blir en stabil del av chefernas arbete. Cheferna utbildas i arbetshälsoledning.	Vi följer upp sjukfrånvarostatistiken regelbundet och resultaten rapporteras till ledningen.	Vi förnyade modellen för tidigt stöd, och vi ordnar 2018 den utbildning som krävs för att den förnyade modellen ska kunna verkställas. Uppföljningen av sjukfrånvarofallen fortsätter månatligen.
		Särskilt andelen kortvariga sjukfrånvarofall minskar.	Antalet sjukdagar minskade med 2 %, men andelen korta frånvarofall hölls vid tidigare nivå.
	Antalet förtidspensioner på grund av nedsatt arbetsförmåga ökar inte.	Fyra anställda avgick med sjukpension då motsvarande siffra för året innan var tre.	
Vi utvecklar anställningsavtalet.	Det nya arbets- och tjänstekollektivavtalet anhängiggörs.	För cheferna ordnar vi utbildning i tillämpning av det nya arbets- och tjänstekollektivavtalet.	Cheferna fick utbildning och material om de nya avtalsbestämmelserna. Den förlängning av arbetstiden som innefattades i konkurrenskraftsavtalet verkställdes inom alla avtalssektorer.
	Vi förbereder oss för lönstrukturreformen.	Vi granskar lönestrukturen till viss del och omvärderar vissa arbetstidsarrangemang.	Arbetstidsformen och lönestrukturen förenhetligades inom kosthåll och städtjänster. Arbetet med att utveckla lönesystemet inom tekniska avtalet påbörjades.

Kommunikationsenheten:

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Kommunikationen är interaktiv och främjar delaktighet.	Vi främjar delaktighet. Vi förbättrar personalens kommunikationskunnande.	Vi öppnar en helt förnyad webbplats i mars. Den är gjord speciellt med tanke på mobilanvändning och användarvänlighet. Under processen satsar vi på utbildning och på att annars stöda innehållsproducenterna och uppdaterarna. Vi öppnar nya kanaler för delaktighet och elektronisk information på webbplatsen i enlighet med den nya kommunallagen. Staden agerar aktivt i sociala medier.	Vi öppnade den nya webbplatsen i maj. Webbplatsen förnyades till att vara kundorienterad och till att stöda mobil användning. Under året ordnade vi utbildning och gemensamma uppdateringsträffar för uppdaterarna. Cirka 80 000 unika besökare besökte webbplatsen 30.5–31.12.2017. Antalet sessioner uppgick till cirka 165 000. Nästan hälften av besökarna besökte webbplatsen med en mobilapparat. Stadens officiella elektroniska anslagsstavla finns på webbplatsens ingångsida. Under året tog vi i bruk tjänster för elektronisk kommunikation, bland annat eHälsa och eSmåbarnspedago-

		<p>Vi uppgör allmänna anvisningar som ska iakttas i kommunikationen.</p>	<p>gik. Den nya webbplatsen gör det möjligt att flexibelt dela innehållet på sociala medier.</p> <p>Stadens officiella Facebooksidor öppnades 1.3.2017. De har gillats av dryga 1 200 personer, och inläggen har som bäst nått nästan 13 000 Facebookanvändare.</p> <p>De mest populära temana anknöt till förkunnandet av skolfriden i augusti.</p> <p>Vi färdigställde stadens personalanvisningar för sociala medier. Under hösten uppgjorde vi allmänna kommunikationsanvisningar. Dessa behandlas av stadsstyrelsen våren 2018.</p>
<p>Vi upprätt håller ett gott kommunanseende.</p>	<p>Vi informerar själva aktivt om allt det positiva staden gör.</p> <p>Vi uppmuntrar kunderna och stadens personal att tala för Lovisa.</p> <p>Vi utnyttjar den nya webbplatsen och sociala medier i marknadsföringen av boende för barnfamiljer.</p> <p>Vi utvecklar nya sätt att samarbeta kring marknadsföring med tredje sektorn.</p>	<p>Lovisa är synlig på ett positivt sätt i offentligheten.</p> <p>Stadens välkändhet och attraktivitet ökar.</p> <p>Antalet barnfamiljer som flyttar till Lovisa ökar.</p>	<p>Den positiva Lovisa-kommunikationen genomfördes särskilt på stadens Facebooksidor. Inläggen där har delats vidare av Facebookanvändarna. Lovisa lyftes fram i positiv anda bland annat i bloggar (bloglovisa.com och Pikkukaupunki) och i samband med premiären för den nya filmen Ada, Glada och den hemlighetsfulla främlingen.</p> <p>Vi marknadsförde på motorcykelmässan MP-messut, på båtmässan och på Elma-mässan i Helsingfors. Turismens kampanj Ditt livs sommar genomfördes under senvåren.</p> <p>På den nya webbplatsen öppnade vi en helhet vid namnet Bo bättre, där Lovisa marknadsförs som bostadsort. Det material som vi producerade för webbplatsen, bland annat videoklipp, utnyttjades även på sociala medier och mässor. Vi gjorde riktad bannermarknadsföring för boende på tjänsterna oikotie.fi och etuovi.com i juni–augusti. Vi hyrde ett skyltfönster på Lönnrotsgatan i Helsingfors för juli–september för boendemarknadsföring.</p> <p>Lovisa marknadsfördes som boendeort på evenemanget Lovisa Historiska Hus 26–27.8. Staden hade sitt presentationsställe i Lovinfo. I badhytten som hade flyttats till Saltbodtorget kunde man diskutera med en jourhavande Lovisabo och träffa språkrör för ett gott liv. Sammanlagt 63 personer deltog på de två rundturerna i staden. Lovisa fick positiv synlighet i många tidningsartiklar och bloggar i samband med evenemanget.</p> <p>Lovisa Jul, boende i Lovisa och byskolorna i Lovisa marknadsfördes på Elmamässan i november. Lovisa Jul lockade rekordmånga besökare till Lovisa och evenemanget fick rikligt med synlighet på Instagram och blog-</p>

			gar. Vi gjorde marknadsföringssamarbete med 24 evenemang och föreningar.
--	--	--	---

Översättning

Under 2017 utförde översättarna 1 125 registrerade översättnings- och språkvårdsuppdrag (2016: 970, 2015: 999). Räknat i tecken uppgick ökningen i jämförelse med året innan till 26 %.

Torg

Antalet försäljare på vardagstorget ökade något jämfört med föregående år (2017: 1 262, 2016: 1 247), men antalet försäljare på marknaderna förblev detsamma (2017: 416; 2016: 417). Torget höll längre öppet och hade extra öppettider under evenemangen Lovisa Historiska Hus (antalet försäljare 2017: 150; 2016: 149) och Lovisa Jul. Under året ordnade vi sex marknader, av vilka höst- och julmarknaderna var på lördagar. Under året använde 503 personer de avgiftsfria marknadsskjutsarna (2016: 516).

Dataförvaltningsenheten:

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi utvecklar de digitala processerna och kunskan- det.	Verktygen, tillvägagångs- sätten och förmågan att använda datatekniska verk- tyg förbättras.	Vi elektronifierar verksam- heten. Vi utbildar och delar med oss av de bästa tillvä- gagångssätten inom orga- nisationen.	Vi publicerade den nya webbplatsen lovisa.fi som utgår från mobilanvänd- ning. Vi harmoniserade processen för förvaltningen av både interna och ex- terna kontaktuppgifter. Inom e-tjänsterna övergick vi till att använda suomi.fi-tjänsterna. Inom organisationen ökade användningen av smarttelefoner och mobiler för att skicka e-post ytterligare.
Vi stöder det digitala språnget inom den grund- läggande utbildningen.	Inom utbildningen finns ett tillräckligt stort antal per- sonliga apparater tillgäng- liga och webbinfrastruk- turen stöder användningen av dem.	Vi förnyar apparaterna, ökar antalet apparater och förbättrar datanäten.	Skolorna inom den grundläggande utbildningen fick över 200 nya bärbara datorer till sitt förfogande. Undervis- ningspersonalens samtliga personliga bärbara datorer uppdaterades till att ha operativsystemversionen Windows 10. Alla elever i Lovisa stads skolor fick personliga användaridentifikationer.
Vi förbereder oss för social och hälsovårdsreformen.	Grundtrygghetscentralens system motsvarar dagens behov. Apparaterna och datanäten stöder elektro- nisk ärendehantering och mobila tillvägagångssätt.	Vi uppdaterar systemen. Vi förnyar apparaterna och tar i bruk tillämpningar för fjärranvändning.	Det första skedet av utredningen och planeringen av IKT-system på land- skapsnivå färdigställdes och arbetet fortsattes med det andra skedet. Vi konkurrensutsatte munhälsovårdens nya datasystem och bytte systemet. Vid uppdateringen av arbetsstations- miljön ägnade vi särskild uppmärk- samhet åt den kommande landskaps- reformen.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21120 Förvaltningstjänster

	BUDGET 2016	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2016 EFTER FÖRÄNDR.	UTFALL 2016	FÖRÄNDRING BG 2016/ UTFALL 2016
Verksamhetens intäkter	235 306		235 306	367 921	132 615
<i>varav interna</i>	18 766		18 766	27 140	-8 374
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-3 471 281	-6 646	-3 433 928	-3 164 672	269 256
<i>varav interna</i>	-183 256	-6 646	-189 902	-186 009	-3 893
Verksamhetsbidrag	-3 191 975	-6 646	-3 198 622	-2 796 751	401 870
<i>varav interna</i>	-164 490	-6 646	-171 136	-158 869	-12 267
Verksamhetsbidrag, extern	-3 027 485		-3 027 485	-2 637 882	389 603
Avskrivningar och nedskrivningar	-15 520		-15 520	-18 783	-3 263

Ekonomitjänster

Ansvarsperson: ekonomidirektören

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Den mest betydande händelsen som inverkade på verksamheten under räkenskapsperioden 2017 var att tjänsterna inom kost- och städservice, vilka tidigare hade anskaffats som köpta tjänster, började produceras som egen verksamhet. Ändringen utgjorde en omfattande verksamhets-helhet, där all matföreläggning centraliserades till centralköket och köken i de olika verksamhetsstäl-lena ombyggdes till servicekök. Ändringen innebar också att personalen utbildades till flerkunniga inom kostservice och städtjänster.

Genom ändringen strävar man efter att effektivisera funktioner och uppnå kostnadsbesparingar, så att man kan trygga tjänsterna inom det utspridda och geografiskt omfattande servicenätverket också i fortsättningen. Genom ändringen garanteras ytterligare att skolelever, dagisbarn och se-niorer även i fortsättningen får tjänster av hög kvalitet samt god och hälsosam mat.

Att tjänsterna började produceras som egen verksamhet ökade på kostservicens verksamhets-kostnader med 350 000 euro och på städtjänsternas verksamhetskostnader med 33 000 euro jämfört med bokslutet för 2016. Inverkningen yttrar sig som en ökning i personalkostnader och i utgifterna för material och förnödenheter. Servicehuset i Gråberg färdigställdes och Hemgårdens verksamhet avvecklades i december 2017, så helhetsinverkningen av den gjorda ändringen är märkbar först 2018.

Ett spetsprojekt för ekonomitjänsterna har varit att göra funktionerna elektroniska och öka auto-mationen inom olika processer. Delårsrapporterna för räkenskapsperioden 2017 och budgeten för 2018 upprättades i elektronisk form. Målet är att öka transparensen och att få till stånd ett mer in-teraktivt verksamhets sätt.

Vår upphandlingssakkunniga övergick i anställning hos en annan arbetsgivare i början av juni. Ef-ter detta har vi strävat efter att utveckla upphandlingsexpertisen bland annat genom nätverks-samarbete med andra kommuner med tanke på den kommande vård- och landskapsreformen. Av den upphandlingssakkunnigas arbetsinsats inriktade sig 50 % på grundtrygghetscentralens pro-jekt.

Utfallet för de operativa målen 2017

Ekonomiavdelningen:

1. Att åstadkomma en förutsägbar kommunekonomi som är sund och balanserad

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ger mervärde för be-slutsfattandet med hjälp av analyserade uppgifter. Vi har som mål att bevara ekonomin i balans.	Vi ökar rapporteringen och uppföljningen och tar i bruk rapporteringsverktyget Kuntari.	Vi har rapporteringen och analyserna i bruk och de stöder beslutsfattandet.	Rapporteringsverktyget Kuntari togs inte i bruk under räkenskapsperioden 2017. Stresskalkylerna och analysen av dem sågs över i ett separat ordnat utbildningstillfälle för fullmäktigele-damöterna. Kalkylerna och analysen tjänade också som stöd för beslutsfat-tandet i samband med budgetbered-ningen.
Vi ökar involvering och kommunikation.	Vi tar i bruk en budget i elektronisk form. Vi ökar kommunikationen i realtid såväl på intranätet som på webben.	Vi upprättar budgeten för 2018 i elektronisk form.	Budgeten för 2018 upprättades i elektronisk form.

2. Att kontinuerligt förbättra produktiviteten, tillvägagångssätten och kostnadseffektiviteten.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi optimerar processerna för extern bokföring och uppdaterar personalens uppgiftsbeskrivningar i enlighet med processen.	Vi definierar processerna för försäljningsfordringar och inköpsreskontran och allokerar arbetsinsatsen på nytt.	Vi har definierat processerna och tillsammans med personalen kommit överens om uppgiftsbeskrivningarna.	Definieringen av processerna och uppgiftsbeskrivningarna är fortfarande under arbete.
Vi produktifierar processerna för försäljnings- och inköpsfakturorna.	Vi räknar kostnaderna per verifikat såväl för försäljnings- som för inköpsfakturorna.	Vi allokerar de interna överföringsposterna till centralerna i budgeten för 2018 i enlighet med produkterna.	För försäljnings- och inköpsfakturorna fastställdes kostnaderna per verifikat. De interna överföringsposterna allokerades till centralerna i budgeten för 2018 såsom tidigare enligt fördelningsreglerna. Målet är att utveckla den produktenliga allokeringen under 2018.
Vi utvecklar kost- och städserviceens produktivitet med beaktande av en konkurrensduglig kostnadsnivå.	Vi vidtar de åtgärder som godkänts i utredningen av köksnätet vad kost- och städservice beträffar.	Vi uppföljer utvecklingen av priset och kvaliteten på tjänster.	Kost- och städserviceens interna fakturering baserar sig på verkliga kostnader. De genomsnittliga priserna har inte stigit.
		Det interna priset för kost- och städservice bevaras som förut eller sjunker.	Den interna övervakningen av funktionerna visar att tjänsterna är av hög kvalitet. Vi utför kundbelåtenhetsenkäterna 2018.
		Vi uppnår kostnadsbesparingarna.	I budgeten för 2018 beaktades kostnadsbesparingar på 380 000 euro.
Vi har en kost- och städservice av god kvalitet.	Vi verkställer en kundbelåtenhetsenkät.	Resultaten av kundbelåtenhetsenkäten ska vara minst på samma nivå som av den föregående enkäten.	Vi utför kundbelåtenhetsenkäten 2018.
	Vi samlar in daglig happy or not-respons.	Vi har samlat in daglig kundrespons.	Vi beslutade att ta en paus i happy or not-responsen för den tid som ändringen genomförs. Daglig kundrespons har inte samlats in sedan våren 2017. I fortsättningen kommer vi att överväga användning av andra alternativ för att få in kundrespons.
Vi utvecklar uppföljningen av Lovisa stads offentliga upphandlingar.	Vi utvecklar mätare för uppföljning av de offentliga upphandlingarna och vi uppföljer mätarna regelbundet.	Vi uppföljer stadens offentliga upphandlingar regelbundet i enlighet med definierade och godkända mätare.	Definieringen av mätarna är fortfarande under arbete.
Vi utvecklar upphandlings-samarbete med företag.	Vi utvecklar metoder för samarbete med företag.	Vi har nya tillvägagångssätt i bruk vad gäller samarbetet med företag.	Avsikten är att se över de nya anvisningarna för små upphandlingar tillsammans med företagen innan beslut fattas. Vi har planerat ta i bruk portalen Cloudia för små upphandlingar, en centraliserad och lättanvänd kanal för företag att uppfölja upphandlingsannonser och delta i upphandlingar.

			Vi har regelbundet fört dialog med företag. Vi har också deltagit aktivt i Posintra Oy:s upphandlingsgrupp, vars målsättning är att utveckla upphandlingssamarbetet inom östra Nyland och utveckla en regelbunden och öppen marknadsdialog inom regionen.
Vi förbättrar ekonomisystemens effektivitet.	Vi uppdaterar uppgiftsbeskrivningarna och utnyttjar automation.	Vi granskar tiderna för genomgång.	Uppgiftsbeskrivningarna har omorganiserats på grund av pensioneringar. I stället för tre kontorsarbetare som avgått anställdes enbart en person. Produktiviteten har ökat, men omloppstiderna har förblivit på föregående års nivå.

3. En kunnig och motiverad personal som mår bra

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi stöder och utvecklar personalens motivation och kunskaper samt det att personalen orkar i sitt arbete.	Vi ordnar skräddarsydd utbildning som med tanke på den anställdas arbetsuppgifter är tillräcklig särskilt i IKT-funktioner. Vi utvecklar särskilt kost- och städservicepersonalens yrkesmässiga mångkunnighet. Mål: en motiverad personal i en omvärld som genomgår förändring.	Personalen behärskar bra Excelprogrammets Pivot-funktioner. Antalet mångkunniga ökar och vi börjar tillämpa nya tillvägagångssätt.	Personalen har haft möjlighet att delta i utbildningar. Personalens genomsnittliga Excelkunskaper har ökat. Flerkunnigutbildningen ordnades våren 2017 och hela städ- och kostservicepersonalen hade möjlighet att delta i den.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21124 Ekonomitjänster

	BUDGET 2017	BUDGET-FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	3 291 389		3 291 389	3 637 134	345 745
<i>varav interna</i>	3 249 089		3 249 089	3 550 895	301 806
Verksamhetens kostnader					
Verksamhetsbidrag	-4 120 375	-500 121	-4 620 496	-4 484 060	136 436
<i>varav interna</i>	-102 985	-52 521	-155 506	-158 103	-2 596
Verksamhetsbidrag, extern	-828 986	-500 121	-1 329 107	-846 926	482 181
Avskrivningar och nedskrivningar	3 146 104	-52 521	3 093 583	3 392 792	299 210
Verksamhetens intäkter	-3 975 090	-447 600	-4 422 690	-4 239 719	182 971
<i>varav interna</i>	-93 733		-93 330	-141 971	-48 238

Utvecklingstjänster

Ansvarsperson: utvecklingsdirektören

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Det allmänna ekonomiska uppsvinget avspeglades i Lovisa som uppvisat intresse i produktionslokaler och industritomter samt som en förbättrad sysselsättningssituation. Samtidigt minskade invånarantalet fortsättningsvis kraftigt.

Den ökade efterfrågan på verksamhetslokaler bringade inte ännu 2017 ett betydande antal nya företag. Det att intresset var störst under sommaren och hösten tyder på att man kan förvänta sig resultat först under 2018.

Betydande ökning i företagsverksamheten har skett inom sektorn för tillverkning av industriugnar och uppvärmningssystem samt inom trä- och havsklustret i hamnen i Valkom. Ett företag, vars verksamhet är fokuserad på besiktning-, service- och reparationsdockningar, inledde sin verksamhet först efter årsskiftet med anledningen av dröjsmål.

Turistmarknadsföringen och boendemarknadsföringen har gjorts tillsammans och överlappande. Barnfamiljer har utgjort den huvudsakliga målgruppen. Vi har sökt synlighet såväl i Helsingfors gatubild som på olika mässor och på elektroniska medier.

Det har inte byggts så mycket bostäder. Staden har sålt fem egnahemshustomter för nybyggen och beviljat bygglov för 15 hus. Stadens eget projekt för hyresbostäder i Liljendal färdigställdes i början av året.

Arbetslöshetsgraden har sjunkit från 12,3 % till 10,8 % under året. Det var anmärkningsvärt att sysselsättningen speciellt bland unga förbättrades. Likaså hade antalet långtidsarbetslösa minskat med 100 personer.

Utfallet för de operativa målen 2017

Utvecklingsväsendet:

Vi anammar strategienlig serviceupplevelse till nav för all verksamhet.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi främjar näringarna, företagsamheten och arbetsmöjligheterna samt säkerställer en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för företagen.	Vi genomför, utvecklar och främjar målen i stadens utvecklings- och näringslivsprogram.	Vi följer upp centralernas, företagstjänsternas och företagstolkens behandlingstider, resultat, respons och användartrafik.	Med hjälp av systemet LATO följer man hur företagstjänsterna genomförs. Resultaten har varit goda. Företagsrådgivningens tjänster har motsvarat målet i Startti+.
Utvecklingsbolaget Posintra, delägarens serviceavtal.	Vi köper tjänster inom rådgivning, företagsutveckling, intressebevakning och projektförvaltning.	Rådgivningstjänster, utvecklingstjänster, utbildningar, uppdateringar och förande av register samt utveckling av turismprodukter.	Systemet LATO har tagits i bruk för uppföljningen av Posintra Oy:s tjänster.
Kundbelåtenhet.	Vi behandlar ärenden snabbt och preciserar servicelöften. Vi förbättrar tillgängligheten genom att utnyttja teknologi och utbildning.	Vi ordnar personalutbildning på våren och följer upp den respons vi får.	Vi beställde utbildning redan under 2017, men genomförandet har skjutits fram.

Näringsväsendet:

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Det uppkommer rikligt med nya arbetsplatser 2017 i nya och expanderande företag.	Vi effektiviserar stadens näringslivs- och utvecklingsåtgärder.	Antalet nya arbetsplatser på den öppna sektorn (Statistikcentralen).	Personalmängden i de största företagen ökade under året med 20 personer. Inalles etablerades 78 nya företag.
	Vi avlägsnar hinder för tillväxt och skapar en god verksamhetsmiljö för företagen.	Företagsbarometern.	Vi har utvecklat de administrativa tjänsterna för verksamhetsmiljön. Vad gäller processerna för företags-tjänster utfördes ingen egentlig barometermätning.
Vi upplivar de stora bycentrumen.	Vi genomför byarnas utvecklingsprojekt i samarbete med lokala aktörer.	Kommuninvånarnas respons om genomförandet av utvecklingsprojekten.	Vi har bistått i utvecklingen av bygemenskapen i Liljendal.
	Vi förbättrar trafikförbindelserna mellan byarna och centraltätorten.	Tjänsternas användningsgrad.	Sommartrafiken genomfördes i försöksform. Dessutom utförde vi en enkät om behoven av att utveckla kollektivtrafiken. Projektifieringen sker 2018.
Vi förbättrar beslutsfattandets företagsvänlighet.	Vi tar i bruk systemet för bedömning av företagskonsekvenser (YRVA).	Vi ordnar en enkät för företag.	Vi har gett anvisningar vad gäller ibruktagandet av systemet för bedömning av företagskonsekvenser YRVA. Enkäten genomfördes inte.

Turistväsendet:

Vi genomför turismens Action Plan tillsammans med turistsektorn

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi genomför Lovisa stads program för utveckling av turism (Action Plan 2014–2020).	Vi satsar på familjeturism.	Vi produktifierar familjeturismen och lyfter fram den i turismmarknadsföringen. Vi deltar i Finland100-samarbetet.	Vi har lyckats med att locka barnfamiljer till Lovisa fortsättningsvis med temat Ada och Glada, genom att stöda Lovisa småfolks stig och genom att förnya barnäventyren på Svartholm. Vi deltog intensivt under hela året i planeringssamarbetet för jubileumsåret Finland 100, och evenemang under jubileumsåret lyftes fram i turistmarknadsföringen.
	Vi erbjuder mångsidig och högklassig kundservice.	Under vintersäsongen satsar vi på samarbete med turistsektorn, under sommarsäsongen betjänar vi turister med kunnig personal och marknadsför i olika mediekanalet Lovisa som en turiststad.	Ett informationsmöte ordnades för företagarna. Där berättade vi om utbudet under sommarsäsongen så att man i stadens affärer och serviceställen kan erbjuda så bra service som möjligt. Med hjälp av Mystery shopping kartlades kundservicesituationen i centrum och uppgifter om behov av utbildning för företagare. Lovisa marknadsfördes under året med olika kanaler och genom att utnyttja nya verksamhetsmodeller.
	Stadens läge vid ån, havet och skärgården erbjuder en unik attraktivitetsfaktor för stadens tillväxt och turismen.	Den omgivande naturen, ån, havet, de vackra landskapen och naturaktiviteterna produktifieras.	Vi lyckades bevara tjänster på sjöfästningen Svartholm. Lovisa deltar i projektet 30Miles, inom vilken man utvecklat tjänsterna och infrastrukturen i gästhamnen på Skeppsbron. Naturen och naturaktiviteter har lyfts bättre fram i turistmarknadsföringen.

Landsbygdsväsendet:

Uppgifterna innefattar att regionalt förvalta lantbruksstöd och avbyttjänster, att lokalt handha ärenden som berör enskilda vägar samt att sköta och utarrendera jord- och skogsbruksområden.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi producerar regionala tjänster på ett sätt som tjänar avtalsparterna och kunderna.	Vi omfattar elektroniska arbetsätt.	Verksamheten är effektiv och ekonomisk. Vi följer upp utbildningen.	Landsbygdsförvaltningens kostnader ökade inte från 2016. Landsbygdsförvaltningens personal deltog i medeltal i fyra utbildningsdagar, dessutom ordnade Mavi fem videoutbildningar.
Vi ökar skogsinkomsterna.	Avverkningarna fördubblas under 2017–2018.	Den sålda virkesvolymen motsvarar målet i budgeten.	Vi uppnådde målet.

Sysselsättningstjänster:

Vi främjar sysselsättningen genom omfattande samarbete.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi minskar långtidsarbetslösheten. Vi avstyr ökning av antalet personer på betalningslistan över kommunens andel av arbetsmarknadsstödet.	Vi hänvisar långtidsarbetslösa till behovsanpassade åtgärder och främjar deras sysselsättning.	Antalet personer på betalningslistan över kommunens andel av arbetsmarknadsstödet ökar i mindre grad än antalet nya personer som kommer på listan.	Antalet personer på betalningslistan över kommunens andel av arbetsmarknadsstödet har minskat med tre personer trots att det kommit 72 nya personer. Antalet personer på betalningslistan över kommunens andel av arbetsmarknadsstödet uppgick till 270 vid utgången av 2017.
Vi inleder sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande samservice.	Vi utvecklar klientprocesserna för den sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande samservicen som infördes.	Ökningen av antalet klienter i behov av sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande samservice.	Under 2017 deltog 141 personer i sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande verksamhet (93 personer 2016).
Vi reder ut möjligheterna till att arbetslösa pensioneras.	Vi reder ut de arbetslösas arbetsförmåga och vid behov hänvisar vi personerna till pensionsutredningen. För pensionsutredningens del reder vi ut möjligheten till en gemensam process för östra Nylands område för sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande samservice.	Endast arbetsföra personer finns på betalningslistan över kommunens andel av arbetsmarknadsstödet.	Grundtrygghetscentralen har för sin del utrett processen. Vi redde ut pensionsutredningsmöjligheten som en del av den sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande verksamheten i östra Nyland. Kostnadsberäkningen för pensionsutredningen visade sig dock vara så stor att vi inom ramen för budgeten inte hade möjlighet till detta.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21125 Utvecklingstjänster

	BUDGET 2017	BUDGET FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BS 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	4 598 450		4 598 450	4 111 408	-487 042
<i>varav interna</i>				2 010	-2 010
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-7 267 009	-41 751	-7 308 760	-6 804 189	-504 571
<i>varav interna</i>	-90 784	4 249	-86 535	-84 205	-2 330
Verksamhetsbidrag	-2 668 559	-41 751	-2 710 310	-2 692 781	17 529
<i>varav interna</i>	-90 784	4 249	-86 535	-82 195	-4 340
Verksamhetsbidrag, extern	-2 577 775	-46 000	-2 623 775	-2 610 586	13 189
Avskrivningar och nedskrivningar	-7 150		-7 150	-3 858	3 292

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017	Toteutuma 2017
Nya företag	66	50	78
Antal avbytar dagar inom	11 350	14 000	11 505
Antal gårdsbruksenheter	895	850	884
Antal klienter inom sysselsättningstjänsterna	190	210	208

GRUNDTRYGGHETSCENTRALEN

Ansvarsperson: grundtrygghetsdirektören

Händelser 2017 som inverkat på grundtrygghetscentralens omvärld och verksamhet

På landsomfattande nivå har uppmärksamhet under de senaste åren särskilt fästs vid social- och hälsovårdens tillgänglighet, avvecklingen av köer, planmässig och trygg service av god kvalitet och den snabba utvecklingen av tjänster på distans samt vid medvetenheten om de risker som hänger samman med distanstjänster och andra datatekniska tillämpningar. Den övervakande myndigheten följer med hur snabbt man får kontakt, hurdan kösituationen är, hur trygg vården är och hur datasäkerheten verkställs.

Man kan konstatera att det redan länge varit lätt att få kontakt med social- och hälsovården i Lovisa stad. Under 2017 lanserade vi ytterligare sätt för klienterna att enkelt få sina fall aktualiserade, såsom omedelbar aktualisering inom sjukvården och servicetelefonerna Helmi, Sisu och Senni. Inom munhälsovården har det funnits köer i viss utsträckning, men de har hållits inom tidsgränserna för vårdgarantin. Det har också fortfarande gått föredömligt snabbt att få en plats på vårdavdelningen trots att antalet patientplatser minskats till 25. Då det gäller planmässig vård ligger Lovisa i täten i vårt land. En fråga som ofta tagits upp är klientsäkerhet, och vi använder oss av systemet HaiPro för anmälning av olägenheter. Personalen har aktivt deltagit i datasäkerhetsutbildning som förutsätts i lag.

Ändringarna och fördröjningarna i beredningen av social- och hälsovårdslagarna präglade starkt det gångna året. De kontinuerliga förändringarna i social- och hälsovårdsreformen förorsakade tilläggsarbete och skapade osäkerhet inom personalen. Många centrala projekt är på ett eller annat sätt sammankopplade med ändringarna i social- och hälsovården, så ändringsarbete görs kontinuerligt. Lovisa stad deltog både i det riksomfattande spetsprojektet för barn och unga och i landskapsprojektet för seniortjänster.

Lovisa grundtrygghetscentral verkade nästan hela året 2017 utan en grundtrygghetsdirektör, vilket försvårade centralens arbete. Trots detta upprätthöll man en stram budgetdisciplin i centralen och ekonomin är i balans.

Risakanalys

Personalens engagemang med avseende på utveckling och ändringar hade bedömts utgöra en särskilt betydande risk. Denna risk realiserades dock inte i den omfattning som man bedömde i riskanalysen. Man förmodade att läkarkåren sämst skulle förbinda sig till ändringarna i mottagningsverksamheten. I sin helhet visade sig personalen dock vara starkt engagerad i förändringarna och mer entusiastisk än vad man räknat med.

De elektroniska tjänsterna utvecklades enligt tidtabell, och man väntade sig att antalet icke-avbeställda mottagningstider skulle minska betydligt i och med dem. Trots påminnelser per sms och den elektroniska tidsbeställningen blev det fler icke-avbeställda mottagningstider än förväntat. Utvecklingen av digitala tjänster måste ökas i fortsättningen så att vi hänger med i den allmänna utvecklingstrenden.

Reduceringen av Borgå sjukhus och hälsocentralernas verksamhet genomfördes inte enligt prognosen i riskbedömningen. Efter att förlossningsverksamheten upphörde flyttade man i stället annan verksamhet till enheten. Under 2017 kom flera utvecklingsprojekt i gång mellan Borgå sjukhus och de andra primärvårdsenheterna på området.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

Grundtrygghetscentralens resultaträkning

Centralens anslag som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är det externa verksamhetsbidraget.

2113 Grundtrygghetscentralen

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖ- RÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDRINGAR	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Försäljningsintäkter	2 741 702		2 741 702	3 489 842	748 140
Avgiftsintäkter	4 665 730		4 665 730	4 677 539	11 809
Understöd och bidrag	276 900		276 900	224 270	-52 630
Hysesintäkter	383 150		383 150	361 763	-21 387
Övriga verksamhetsintäkter	33 840		33 840	115 726	81 886
Verksamhetens intäkter	8 101 322		8 101 322	8 869 140	767 818
<i>varav interna</i>				122 510	122 510
Personalkostnader	-18 415 169		-18 415 169	-18 215 621	199 547
Köp av tjänster	-32 595 642	97 600	-32 498 042	-32 216 058	281 984
Material, förnödenheter och	-1 130 919		-1 130 919	-1 382 259	-251 340
Understöd	-2 089 850		-2 089 850	-1 739 100	350 750
Övriga verksamhetskostnader	-2 157 997	-943 568	-3 101 565	-3 186 683	85 118
Verksamhetens kostnader	-56 389 577	-845 968	-57 235 545	-56 739 722	495 823
<i>varav interna</i>	-3 105 879	-943 568	-4 049 447	-4 302 967	253 520
Verksamhetsbidrag	-48 288 255	-845 968	-49 134 223	-47 870 582	1 263 641
<i>varav interna</i>	-3 105 879	-943 568	-4 049 447	-4 180 456	-131 009
Verksamhetsbidrag, extern	-45 182 376	97 600	-45 084 776	-43 690 125	1 394 651
Avskrivningar och nedskrivningar	-39 448		-39 448	-67 799	-28 352
Kalkylerade poster	-1 119 578		-1 119 578	-1 118 370	1 207

Utfallet för verksamhetsintäkter

Utfallet för försäljningsintäkternas ersättningar från hemkommuner har förverkligats i större grad än budgeterat.

Utfallet för verksamhetskostnader

Utfallet för verksamhetskostnaderna var däremot mindre än budgeterat.

Av Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt köpta tjänster underskreds budgeten på grund av bland annat returnering av överskott för år 2017 samt verksamhetens utjämningsfakturer. Däremot ökade kostnaderna för den specialiserade sjukvården i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt. Ökningen beror bland annat på att förlossningarna i Kymmenedal sjukvårdsdistrikt har ökat. Anslag reserverade för grundläggande utkomststöd har inte använts.

Utfallet för personalkostnader

Utkastet för grundtrygghetens personalkostnader underskrider budgeten.

Utfallet för verksamhetsbidraget

Verksamhetsbidraget underskrider märkbart budgeten.

Utfallet för nyckelmålen 2017

Utfallet för de mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Grundtrygghetscentralens tyngdpunkter för verksamheten:

1. Kunden och kommuninvånaren: service, delaktighet och välfärd

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi förstärker kommuninvånarnas aktiva roll, ingriper tidigt och effektiviserar egen vården.	Vi satsar på förebyggande verksamhet och tidigt ingripande. Vi ökar kommuninvånarnas delaktighet och ansvarstagande för sin egen hälsa och sitt eget välmående. Kommuninvånarna deltar aktivt i sin egen vård.	Vi ordnar öppna föreläsningar och temadagar. Vi utarbetar välfärdsberättelsen och välfärdsplanen tillsammans med stadens centraler.	Stadsfullmäktige godkände välfärdsberättelsen 12.4.2017 och välfärdsplanen 17.1.2018. Vi har i samarbete med föreningar ordnat föreläsningar för allmänheten i Kompanjonskaps huset.
Vi har ett rehabiliterande förhållningssätt till arbetet.	Vi utvecklar det rehabiliterande arbetsgreppet i patient- och klientarbetet.	Vi gör rehabiliteringsplaner i patient- och klientarbetet.	De vård- och rehabiliteringsplaner som uppgörs med klienterna och de anhöriga har blivit en del av den rutinmässiga verksamheten inom vården för kroniska sjukdomar, inom slutenvård och äldreomsorgen. Verksamheten utvidgades till tandvården.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: att öka stadens attraktivitet och att utnyttja stadens läge

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi förbättrar tjänsternas tillgänglighet och flexibilitet samt utnyttjar digitalisering på ett mer mångsidigt sätt än tidigare.	Vi erbjuder lågtröskeltjänster i rätt tid och på ett kundinriktat sätt.	Vi ökar våra elektroniska och digitala tjänster.	Vi har tagit i bruk elektronisk tidsbeställning på mödrarådgivningsbyrån, barnrådgivningsbyrån, skolhälsovården och i fysioterapifunktionerna. Påminnelser ges även per sms och laboratoriesvar kan ges som nätmeddelande eller sms. Vi har tagit i bruk nya telefonnummer för servicehänvisning inom tjänster för barn och unga, vuxensocialarbetet samt seniortjänster.
		Vi bildar nätverk av tjänsterna för barn och unga.	Inom tjänster för barn och unga har vi tagit i bruk multiprofessionell bedömning av servicebehovet. Projektet LAPE framskred planenligt.
		Vi förstärker samarbetet mellan avdelningsvården och hemvården.	Hemsjukhusverksamheten som stöd för boendeservice för äldre och för hemvården har blivit vedertagen verksamhet. Vårdavdelningens, hemsjukhusets och hemvårdens verksamhetsställen är belägna nära varandra. Detta möjliggör ett allt bättre samarbete.

3. *Personal och ledarskap: att samarbets- och ledningssystemen fungerar samt att personalen är kunnig, motiverad och välmående*

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Ledandet är modigt, ansvarstagande och rättvist. Beslutsfattandet är serviceinriktat och deltagande.	Ledarskapet är branschövergripande och effektiviserar samarbetet mellan bildnings- och grundtrygghetscentralen.	Vi utvecklar den gemensamma ledningsgruppen för barn, unga, familjer och välfärd.	Grundtrygghetscentralens och bildningscentralens gemensamma ledningsgrupp för barn, unga, familjer och välfärd har även varit Lovisa stads och Lapträsk kommuns styrgrupp vad gäller projektet LAPE. Lednings-/styrgruppen har med undantag av semestertider sammanträtt månatligen.
	Vi förstärker personalens serviceförmåga, kompetens och arbetsmotivation.	Vi utnyttjar mångprofessionella utvecklingsarbetsgrupper och verkstäder. Vi utbildar och inskolar personalen inför nya utmaningar. Vi förbereder oss för social- och hälsovårdsreformen.	Läkarnas och vårdpersonalens gemensamma möten har hållits regelbundet. Vi har hållit en multiprofessionell arbetsverkstad om ordinerings av lugnande läkemedel. Vi höll ett seminarium för utvecklandet av missbrukarvården.

4. *Ekonomi: kommunalekonomin är sund och kostnadseffektiv*

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi fortsätter att följa upp och balansera ekonomin.	Vi håller oss inom budgeten.	Vi följer aktivt upp ekonomin på alla nivåer och reagerar omedelbart på ändringar.	Vi höll oss inom budgeten. Det externa driftsbidraget var 1 395 651 euro större än det planerade.

Förvaltning och främjande av hälsa

Ansvarsperson: grundtrygghetsdirektören

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Positivt var att bedömningen i den omfattande väldfärdsberättelsen blev gjord och att den nya väldfärdsplanen blev klar enligt tidtabellen. Dessutom var deltagandet i regeringens spetsprojekt aktivt. Vi deltog aktivt i gemensamma projekt inom regionen och i beredningen inför social- och hälsovårdsreformen till de delar som landskapsberedningen begärde det. Utvecklingen av vår egen verksamhet fortsatte intensiv och såsom tidigare vågade vi djärvt pröva på nya verksamhetssätt.

Arbetet i ledningsgruppen och nämnden har varit förtroligt och behagligt. Under året ordnades en aftonskola för grundtrygghetsnämndens ledamöter och ersättande ledamöter.

Föreläsningarna på träffpunkten Hörnan med syfte att främja hälsa och välbefinnande var populära och ordnades månatligen. Två trygghetsvandringar ordnades: på våren i bruksområdet i Strömfors och på hösten i Lappträsk.

Ledamöter och ersättande ledamöter i grundtrygghetsnämnden

Ordinarie ledamöter	Närvarande/ antal samman-	Personliga ersättare	Närvarande
KV 7.6.2017 §10			
Stenvall Patrik	6/6	Thesslund Stefan	0
Lindell Armi	5/6	Kalleinen Kristiina	0
Grundström Ben	3/6	Bruce Marina	1
Relander Ilkka	6/6	Rosenberg Thomas	0
Sederholm Eva	4/6	Starck-Kastrén Marina	0
Lammi Pirjo	1/6	Selander Leena	3
Lindroos Johannes	5/6	Valokivi Kaj	1
Haverinen Katri	6/6	Bärlund Päivi	0
Kouvo Katja	5/6	Kouvo Ilkka	0
Rönkkö Anne	6/6	Alatalo Minna	0
Gustafsson Johan	5/6	Gammals Erik	0
-7.6.2017			
Aspholm-Backman Carola	0	Lindfors Kristina	3
Bärlund Päivi	3/4	Haverinen Katri	1
Engård Benny	4/4	Wallén Marie	0
Grundström Ben	2/4	Hansson Kenneth	1
Hydén Pia	2/4	Meriheinä Thérèse	0
Isotalo Jaakko	4/4	Öhberg Raul	0
Kouvo Katja	4/4	Mettinen Veli-Matti	0
Rönkkö Anne	4/4	Koivisto Ari	0
Sihvonen Jarmo	3/4	Cedergren Gun-May	0
Stenberg Immo	4/4	Oinonen Mari	0
Stenvall Patrik	4/4	Lindström Kim	0
Udd Ann-Lis	4/4	Skog Kim	0
Wilenius Yvonne	4/4	Lammi Pirjo	0

Utfallet för de operativa målen 2017

1. Kunden och kommuninvånaren: att förstärka kundernas aktiva roll, tidigt ingripande samt att effektivisera egenvården och det rehabiliterande arbetsgreppet

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Kommuninvånarna har en god hälsa och en god välfärd.	Vi sporrar kommuninvånarna att aktivt agera för främjandet av sin egen hälsa och välfärd.	Indikatorerna i välfärdsberättelsen.	Vi inkluderade tredje sektorn i planeringen och verksamheten, vi utnyttjade aktivt utbildade erfarenhetsexperter, vi effektiviserade tjänsterna med låg tröskel (bland annat nummer för centraliserade telefonrådgivningstjänster) och vi ökade vårt multiprofessionella arbetssätt. Välfärdsberättelserna och uppgörandet av välfärdsplanen framskred enligt tidtabell.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: att förbättra tillgängligheten till tjänster och deras flexibilitet samt att på ett mångsidigare sätt utnyttja digitalisering

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Kundkontakterna inom tjänsterna är smidiga.	Vi utreder möjligheterna att använda digitalisering och elektroniska tjänster. Vi kontrollerar och möjliggör ibruktagandet inom ramen för budgeten.	Antalet ibruktaganden som vi gjort.	Vi tog i bruk elektronisk tidsbeställning på mödrarådgivningsbyrån, barnrådgivningsbyrån, skolhälsovården och i fysioterapifunktionerna. Påminnelser ges även per sms och laboratoriesvar kan ges som nätmeddelande eller sms. Det att sjukdomsmottagningen aktualiserats möjliggör det att vården inleds per telefon eller enligt principen walk-in oberoende av hur brådskande fallet är.

3. Personal och ledarskap: ett modigt, ansvarsfullt och rättvist ledarskap samt ett serviceinriktat och involverande beslutsfattande som beaktar sysselsättningen

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
En motiverad personal planerar övergången till social- och hälsovårdsreformen.	Samarbetet i att planera och utveckla tjänsterna tillsammans med kommunerna i östra Nyland och i Nyland är öppet och modigt.	Förberedelserna för social- och hälsovårdsreformen har framskridit. Spetsprojekten har inletts och de har framskridit i Nyland.	Beredningen av social- och hälsovårdsreformen har framskridit under Nylands landskapsförbunds ledning. Spetsprojekten LAPE och I & O har framskridit planenligt.
Grundtrygghetscentralen sysselsätter i mån av möjlighet 5–6 långtidsarbetslösa.	Samarbetet med sysselsättningstjänsterna är intensivt.	Antalet sysselsatta.	Under året har sex långtidsarbetslösa personer sysselsatts.

4. Ekonomi: att kontinuerligt följa upp och balansera ekonomin

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi producerar tjänster kostnadseffektivt.	Vi uppföljer budgeten kontinuerligt och reagerar i ett tidigt skede på avvikelser.	Budgetutfallet.	Som en helhet betraktat är ekonomin i balans.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21130 Förvaltning och främjande av hälsa

	BUDGET 2017	BUDGET-FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter				306	306
<i>varav interna</i>					
Verksamhetens kostnader	-1 187 853	-14 913	-1 202 766	-1 063 875	138 891
<i>varav interna</i>	-45 447	-14 913	-60 360	-60 324	36
Verksamhetsbidrag	-1 187 853	-14 913	-1 202 766	-1 063 569	139 197
<i>varav interna</i>	-45 447	-14 913	-60 360	-60 324	36
Verksamhetsbidrag, extern	-1 142 406		-1 142 406	-1 003 246	139 160
Avskrivningar och nedskrivningar	-13 238		-13 238	-24 269	-11 031
Kalkylerade poster	1 201 091		1 201 091	1 087 838	-113 253

I personalkostnaderna finns en inbesparing eftersom ledande läkaren har förutom sina egna uppgifter skött grundtrygghetsdirektörens uppgifter

Kostnaderna för programlicenser har varit mindre än budgeterat.

Tjänster för barn och ungdomar

Ansvarsperson: servicechefen

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Välfärdsberättelsen för barn och unga 2013–2016 godkändes av Stadsfullmäktige i Lovisa stad 12.3.2017 och av Lapträsk kommunfullmäktige 19.4.2017. Välfärdsplanen för barn och unga godkändes av Lapträsk kommunfullmäktige 13.12.2017 och av Stadsfullmäktige i Lovisa stad 17.1.2018.

En skolhälsoenkät utfördes våren 2017 och en del av resultaten fick vi i slutet av hösten. De sista resultaten väntar vi dock fortfarande på. Jämfört med den förra skolhälsoenkäten som genomfördes 2013 har hälsan hos barn och ungdomar i Lovisa förbättrats på vissa delområden. Bland annat har förtäring av alkohol i syfte att bli berusad och tobaksrökning avtagit. Bland Lovisaungdomarna används snus mer sällan än i landet i genomsnitt. Användningen av cannabis bland grundskoleelever ligger ungefär på samma nivå som det nationella genomsnittet, medan användningen bland gymnasieelever är mindre än i landet i genomsnitt. Den ångest som upplevs av ungdomar, särskilt unga flickor, har ökat en aning jämfört med resultaten 2013. De unga upplever också sitt hälsotillstånd sämre än 2013. Av våra grundskoleelever i årskurs åtta och nio sover en större andel än landsgenomsnittet mindre än åtta timmar per natt. Lovisaungdomarna lämnar fortfarande oftare skollunchen oäten än vad man gör i landet i genomsnitt.

Beredningen inför social- och hälsovårdsreformen inleddes på Nylands landskapsförbunds initiativ. Beredningen leds av en tjänstemannakoordinationsgrupp, under vilken flera beredningsgrupper är verksamma. Servicechefen inom tjänster för barn och unga har som representant för östra Nyland deltagit i verksamheten för den beredningsgrupp som bereder social- och hälsovårdsreformen vad barn, unga och familjer beträffar. Vid beredningen har man bland annat kartlagt nuläget, påbörjat uppgörandet av servicebeskrivningar och kartlagt intressentgrupper. I det fortsatta utvecklingsarbetet fokuserar man bland annat på att identifiera, dela och förankra god praxis, på gränssnittsarbete och på gruppering av tjänster.

Lovisa deltar i projektet LAPE inom kommunerna i Nyland, vars syfte som regeringens spetsprojekt är att förnya tjänsterna för barn, unga och familjer. Projektet LAPE inleddes i mars och fortsätter till utgången av 2018. Samarbetet mellan detta projekt och beredningen inför social- och hälsovårdsreformen är intensivt i och med att man inom projektet LAPE framställer innehåll till social- och hälsovårdsreformsberedningen.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: att förstärka kundernas aktiva roll, tidigt ingripande samt att effektivisera egenvården och det rehabiliterande arbetsgreppet*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi främjar välfärden för barn, unga och familjer genom att erbjuda tjänster med låg tröskel som stöder föräldraskap samt genom att förebygga det att problem uppkommer, att erbjuda tidigt stöd och att öka delaktigheten.	Vi erbjuder mångprofessionellt samarbete för att stöda föräldraskap, till exempel familjekaféets temadagar, babykaféet och en babymatkurs, och gruppverksamhet som stöder föräldraskap, till exempel Kraft i föräldraskapet och Reflektiv föräldrakurs. Vi fortsätter att utveckla Facebook-sidorna för barnfamiljer.	Antalet deltagare på temadagar och på babykaféet samt antalet grupper.	Babyklubben sammanträdde en gång per vecka med 6–7 familjer per gång som deltagare. I samarbete med Treffis ordnade vi temadagar i Forsby, Lovisa och Liljendal. Deltagarantalet var i medeltal 24 i Forsby och 11 i Lovisa. Vi ordnade en babymatkurs 2.11.2017. Vi erbjöd föräldrarna den reflektiva föräldrakursen och Kraft i föräldraskapet, men vi fick inte tillräckligt med deltagare för dem. Facebook-sidorna är i användning.

<p>Vi förstärker ungdomars livshantering och minskar rökningen och användningen av rusmedel.</p>	<p>Vi erbjuder ungdomarna evenemang för rusmedelsupplysning, till exempel Hubu-verksamhet och erfarenhetsexperter.</p>	<p>Resultaten för verksamhetsmodellen Hubu jämfört med de tidigare åren för Lovisa.</p>	<p>Vi ordnade tillsammans med ungdomsväsendet, polisen och Förebyggande rusmedelsarbete EHYT rf en föräldrakväll angående rusmedel. Vi höll Hubutimmarna. Frågorna hade ändrat, det vill säga resultaten kan inte jämföras med tidigare år. Enligt resultaten från enkäten Hälsa i skolan har rökning och alkoholdrickande i syfte att bli berusad minskat jämfört med tidigare år, trots att resultaten ännu är högre än det nationella medeltalet.</p>
	<p>Vi utvecklar generellt inriktad elevhälsa tillsammans med skolväsendet. Vi erbjuder gruppverksamhet för förstärkande av livshantering, bland annat flickornas rum. Vi intensifierar samarbetet mellan elevhälsan, det uppsökande ungdomsarbetet, sysselsättningstjänsterna och socialarbetet för barnfamiljer för att förebygga marginalisering av ungdomar.</p>	<p>Resultaten för skolans profil för välbefinnande och antalet grupper.</p>	<p>Vi utvecklar det generellt inriktade välfärdsarbetet som en del av projektet LAPE.</p> <p>Vi påbörjade en Maestrogrupp, men var tvungna att avbryta den på grund av för få deltagare.</p> <p>En mångprofessionell samarbetsgrupp för förebyggande av marginalisering bland unga inledde sin verksamhet.</p> <p>I skolorna har man haft olika gruppverksamheter för att förstärka livshantering och minska mobbande: sammanlagt 19 olika grupper samt dessutom stödelevsverksamhet inom den grundläggande utbildningen och tutorverksamhet i svenska gymnasiet.</p>

2. *Attraktivitet och konkurrenskraft: att förbättra tillgängligheten till tjänster och deras flexibilitet samt att på ett mångsidigare sätt utnyttja digitalisering*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
<p>Vi erbjuder tjänster med låg tröskel kundorienterat och i rätt tid.</p>	<p>Vi bygger upp tjänsterna i nätverk i enlighet med verksamhetsmodellen för familjecentraler.</p>	<p>Att verksamhetsmodellen genomförs.</p>	<p>Verksamhetsmodellen för familjecentraler utvecklas på det nationella planet av Institutet för hälsa och välfärd och på landskapsnivå som en del av projektet LAPE. Lovisa deltar aktivt i att utveckla landskapets modell för familjecentraler och tillämpar de överenskomna riktlinjerna på det lokala planet.</p>
	<p>Vi tar i bruk verksamhetsmodellen "Be om hjälp".</p>	<p>Antalet kontakter.</p>	<p>MOPA, den multiprofessionella gruppen för bedömning av servicebehovet, inledde sitt arbete på hösten och hade som avsikt att även ta emot kontakttagningar som skett via nätet. Gruppen fortsätter sin verksamhet, men nätkontakttagningfunktionen "Be om hjälp" har inte realiserats planenligt. Däremot öppnades telefonlinjen Helmi till servicerådgivningen. Där får kunderna rådgivningen per telefon.</p>
	<p>Vi experimenterar med att tillsammans göra barnrådgivningens treårsundersökning och upprätta planen för småbarnspedagogik.</p>	<p>Vi samlar respons från föräldrarna.</p>	<p>Vi genomförde försöket i daghemmet i Sävträsk och utifrån den goda respons vi fick utvidgades verksamhetsmodellen till att omfatta alla daghem i området.</p>

3. *Personal och ledarskap: ett modigt, ansvarsfullt och rättvist ledarskap samt ett serviceinriktat och involverande beslutsfattande som beaktar sysselsättningen*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Ledarskapet är sammanjämkande och vi intensifierar samarbetet.	Vi vidareutvecklar verksamheten för den gemensamma ledningsgruppen för barn, unga, familjer och välfärd. Vi utvecklar mångprofessionell samverkan inom kundarbetet.	Omfattningen av samarbetet.	Den gemensamma ledningsgruppen har även utgjort kommunens LAPE-grupp, och den sammanträdde en gång per månad med undantag av sommarsemestertiderna och december.

4. *Ekonomi: att kontinuerligt följa upp och balansera ekonomin*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi producerar tjänster kostnadseffektivt.	Vi uppföljer budgeten kontinuerligt och reagerar i ett tidigt skede på avvikelser.	Budgetutfallet.	Kostnaderna höll sig inom det budgeterade.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21131Tjänster för barn och ungdomar

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	415 300		415 300	571 866	156 566
<i>varav interna</i>				720	720
Verksamhetens kostnader	-3 792 674	-107 338	-3 900 012	-3 203 666	696 346
<i>varav interna</i>	-162 963	-107 338	-270 301	-255 951	14 350
Verksamhetsbidrag	-3 377 374	-107 338	-3 484 712	-2 631 800	852 912
<i>varav interna</i>	-162 963	-107 338	-270 301	-255 231	15 070
Verksamhetsbidrag, extern	-3 214 411		-3 214 411	-2 376 569	837 842
Avskrivningar och nedskrivningar					
Kalkylerade poster	-429 455		-429 455	-414 419	15 036

Utkastet för personalkostnader och de köpta tjänsterna för barnskyddets institutionsvård har varit mindre än budgeterat.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

Prestationsstatistik/Tjänster för barn och ungdomar

	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017	Toteutuma 2017
Barnrådgivningen			
0–6-åriga barn	1 268	1 116	1 268
Vårdpersonalbesök inalles	3 731	4 103	3 387
Vårdpersonalbesök per barn	2,94	3,67	2,67
Läkarbesök inalles	930	885	863
Läkarbesök per barn	0,73	0,79	0,68
Skolhälsovården			
Elever inom grundläggande utbildningen inalles	1 672	1 669	1 688
Vårdpersonalbesök inalles	3 691	5 295	4 968
Vårdpersonalbesök per barn	2,2	3,17	2,94
Läkarbesök inalles	737	780	996
Läkarbesök per barn	0,44	0,47	0,59
Vårddygnen för placerade barn			
Familjevård	1 950	1 800	1 464
Professionellt familjehem	2 200	2 100	1 731
Anstaltsvård	1 020	930	800
Anstaltsvård	334	340	403

Tjänster för vuxna

Ansvarsperson: servicechefen/ledande läkaren

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Tjänsterna för vuxna omfattar sjukhusverksamheten, sjukmottagningarna, vuxensocialarbetet, handikappservicen, missbrukar- och mentalvården, munhälsovården samt stödtjänster såsom rehabilitering, terapier, diagnostiktjänster och sjukhus-apoteksverksamhet.

Sjukhusverksamheten har under de senaste åren upplevt turbulens, och gör det också nu. Det finns enbart en avdelning kvar och 25 patientplatser. Parallellt med vårdavdelningen finns det hemsjukhusverksamhet, så det verkliga antalet patientplatser är större än anstaltsplatserna. Hemsjukhuset har etablerat sin verksamhet och visat sig utgöra ett särdeles populärt alternativ för palliativ vård och kortvarig läkemedelsbehandling.

I Lovisa har man frångått från indelningen i brådskande och icke-brådskande vård och alla fall aktualiseras utan dröjsmål. På mottagningen för brådskande vård arbetar läkaren i team med sjukskötarna.

Vi fick förvärvat munkirurg- och ortodontitandläkarverksamhet till munhälsovården och klarade av att avveckla de långa tandregleringsköerna.

En stor arbetsmängd förväntades falla bort från vuxensocialarbetet efter det att FPA tog över utkomststödbehandlingen. Så blev det inte helt, för särskilt det långsamma igångsättandet av FPA:s verksamhet vid årets början samt felaktiga beslut bidrog till att vuxensocialarbetet hade ett större antal klienter än förväntat.

För att utveckla missbrukarvården hölls ett tvådagarsseminarium i maj. Precis före årsskiftet fick vi ett avsevärt bidrag för dagverksamhet för mentalvårdsklienter av social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA), vilket gör det möjligt för oss att ordna klubbhusverksamhet i Lovisa år 2018.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: att förstärka kundernas aktiva roll, tidigt ingripande samt att effektivisera egenvården och det rehabiliterande arbetsgreppet*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
All verksamhet siktar på rehabilitering.	Vi utarbetar rehabiliteringsplaner för kroniskt sjuka, missbrukarpatienter, mentalvårdsrehabiliterare, handikappade, långtidsarbetslösa och personer som löper risk att bli marginaliserade. Vi bedömer kontinuerligt hur planerna förverkligas och vilka deras konsekvenser är.	Antalet rehabiliteringsplaner som vi gjort upp inom den överenskomna tiden per klientgrupp under året.	Det görs upp och uppdateras vård- och rehabiliteringsplaner hela tiden. Detta har redan blivit en rutinmässig verksamhet inom hela grundtrygghetscentralen. Vi har hunnit längst inom vården för kroniska sjukdomar samt inom hemvården och boendeservicen. Arbets sättet har även kommit igång inom tandvården.
	Inom avdelningsvården uppgör vi rehabiliteringsplanen inom tre dagar från inskrivningen.	Avdelningsskötaren följer upp utfallet och uppnående av målen.	Inom avdelningsverksamheten har vi uppnått målet vad gäller vård- och rehabiliteringsplanen.

2. *Attraktivitet och konkurrenskraft: att förbättra tillgängligheten till tjänster och deras flexibilitet samt att på ett mångsidigare sätt utnyttja digitalisering*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi förbättrar tjänsterna med låg tröskel och vårdtillgängligheten.	Vi riktar elektroniska tjänster till kunderna och utvecklar konsulteringen de anställda emellan.	Tillgänglighetsuppföljning (Teleq och Avohilmo).	Angett i procent uppgår svaret av telefonkontakter fortfarande till 100. Vi har tagit i bruk elektronisk tidsbeställning inom fysioterapin.
	Vi anhängiggör hälsoproblem eller sociala problem omedelbart utan köande.	Indelningen i brådskande och icke-brådskande fall har slopats.	Vi har inlett praxisen med att omedelbart aktualisera fall utan klassificering av brådskandegrad. Detta har fungerat bra.
	Den bästa expertisen finns med vid anhängiggörandet. Delegering till en annan anställd eller kösättning sker endast om kunden själv önskar detta eller om det annars är oundvikligt.	I mottagningsverksamheten förekommer det inte längre köer (Avohilmo).	Om patienten önskar en tid till en specifik läkare eller sjukskötare kan patienten vara tvungen att köa. Den icke-brådskande kön är kort, vanligen några dagar. Det att man delegerar från en anställd till en annan sker endast av orsaker som anknyter till ändamålsenlighet.

3. *Personal och ledarskap: ett modigt, ansvarsfullt och rättvist ledarskap samt ett serviceinriktat och involverande beslutsfattande som beaktar sysselsättningen*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi förbättrar personalens serviceberedskap och kompetens.	Vi har mångprofessionella utvecklingsgrupper och verkstäder.	En väl betjänad klientel belönar på bästa sätt med sin respons den personal som betjänat klientelen. Sjukfrånvarofallen utgör mätare för personalens välbefinnande. Vi får respons av personalen (webbenkät).	Vi höll i maj en multiprofessionell verkstad både om utvecklingen av missbrukarvården och om praxis för ordinerings av lugnande läkemedel.
	Vi ger utbildning och orientering inför de nya digitaliseringsutmaningarna.	Vi ger regelbundet information på förmansträffarna och ledningsgruppsmötena om de kommande ändringarna.	Vi producerade begärda uppgifter för Nylands beredningsarbete vad gäller social- och hälsovårdsreformen.

4. *Ekonomi: att kontinuerligt följa upp och balansera ekonomin*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar produktiviteten.	Det att vi utvecklar rehabiliterande verksamhet, tjänster som ges i hemmet, elektroniska tjänster och mottagningsverksamhetens tjänster möjliggör en effektivare verksamhet med samma resurs.	Utgifterna ökar inte, men köerna avlägsnas och kundbelåtenheten ökar (Avohilmo, uppföljningen av driftsekonomin, kundenkät).	Ekonomi har hållits i tillräcklig omfattning i balans. Vi har haft i användning en apparat som mäter kundtillfredsställelse.
		Proportionen mellan antalet patienter/klienter och antalet vårdtillfällen i jämförelse med året innan och en bedömning av konsekvenserna.	Vi kan följa upp klient- och patientvolymen och antalet vårdtillfällen. Vi har inte ännu mätt bedömningen av konsekvenserna.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21132 Tjänster för vuxna

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖ- RÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	3 627 080		3 627 080	4 429 384	802 304
<i>varav interna</i>				84 212	84 212
Verksamhetens kostnader	-16 758 995	-260 789	-17 019 785	-17 597 620	-577 835
<i>varav interna</i>	-1 068 271	-260 789	-1 329 060	-1 370 955	-41 895
Verksamhetsbidrag	-13 131 915	-260 789	-13 392 705	-13 168 235	224 470
<i>varav interna</i>	-1 068 271	-260 789	-1 329 060	-1 286 743	42 317
Verksamhetsbidrag, extern	-12 063 644		-12 063 645	-11 881 492	182 153
Avskrivningar och nedskrivningar	-26 210		-26 210	-14 602	11 608
Kalkylerade poster	-572 934		-572 934	-518 479	54 455

Antalet klienter och kostnader har ökat inom mental- och missbrukarvårdens boendeservice och för personlig assistans och färdtjänster inom handikappvården.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

Prestationsstatistik/Tjänster för vuxna

	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017	Toteutuma 2017
Öppenvård			
Att få kontakt till mottagningen, målet 100 %	100	100	100
Icke inhiberade tider (läkare och vårdare)	473	200	544
<i>Fysioterapi</i>			
Från läkare till fysioterapeut överförda patienter med axel- och akut ryggbesvär, antalet besök	150	200	154
<i>Kroniska sjukdomar</i>			
– antalet patienter/årsgranskningar	1 200	-/1 200	-/2 058
– gjorda vårdplaner (%)	70	80	93
Tandvård			
Att få kontakt till mottagningen, målet 100 %	100	100	99
Väntetid till tandläkare	vårdgaranti	lohkeamat viikon sis. jatkohoidot 1,5 kk sis.	lohkeamat 2 viikon sis. jatkohoidot 2 kk sis.
Väntetid till munhygienist	vårdgaranti	2 kk	2,5 kk
Besök på tandläkarmottagningen	10 737	10 000	11 746
Besök på munhygienist mottagningen	2 974	3 200	2 608
Besök på tandskötarmottagningen	138	250	187
Hälsocentralsjukhuset			
Antalet vårddygn på avdelningen	11 139	9 100	9 052
Inskrivna patienter på hemsjukhuset fr.o.m. 1.9.2016	180	220	248
Antalet besök vid hemsjukhuset fr.o.m. 1.9.2016	3 056	3 200	4 401
Vuxen socialarbete			
Kompletterande utkomststöd, euro	180 000	170 000	148 390
Antal kundförhållanden	460	470	376
Antalet aktiveringsplaner	53	73	260
Antalet klienter i boendeservice inom mental- och missbrukarvård	46	45	52
Antalet kundförhållanden av invandrare inom planen för integrationsfrämjande	40	44	33

Tjänster för seniorer

Ansvarsperson: servicechefen

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Antalet äldre i Lovisa stad är stort: 11 procent av befolkningen är över 75 år. Detta har medfört utmaningar vid planeringen och genomförandet av kraftigt förebyggande och rehabiliterande verksamhet.

Vårt mål har varit att ändra servicestrukturen så att andelen 75 år fyllda personer som bor hemma ökar, att effektiviserat serviceboende ökar och att åldringhemsplatserna och anstaltsplatserna på Lovisa hälsovårdscentral läggs ner. Anstaltsplatserna på Taasiagården ändrades till platser för effektiviserat serviceboende 1.1.2017. Vi öppnade 13.12.2017 en ny enhet för effektiviserat serviceboende, Gråberg. De boende och personalen från Hambergska hemmet, Maritahemmet och Hemgården flyttade planenligt till servicehuset i Gråberg. I och med detta slutade anstaltsvården för seniorer i Lovisa. Grönt ljus visades för tilläggsbyggnaden till servicehuset Lyckan och syftet är att planera tilläggsbyggnaden 2018. Det egentliga byggandet ska börja först 2019.

Vården dygnet runt minskades 2017 med 12 platser. Hemvårdens klientantal (hemsjukvården medräknad) och timantalet av den tid som tillbringats hos klienterna har dock hållits i stort på samma nivå som året innan.

Under året kunde vi erbjuda 55 äldre en plats på olika enheter för omsorgsboende. Av dessa personer kom 15 från Lovisa hälsovårdscentral. 40 personer flyttade direkt hemifrån till platsen för omsorgsboende. Antalet personer som fick plats på omsorgsboende minskade med 26 jämfört med 2016.

Klienter har vårdats så länge hemma att allt fler har flyttat direkt till någon enhet för omsorgsboende istället för att de skulle vara på hälsovårdscentralen och vänta på en plats inom omsorgsboende. Vi kunde inom den tid som krävs i lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (tre månader) ordna en plats för alla personer som var i behov av vård dygnet runt. Väntetiden var i medeltal 29 dagar. Antalet närståendevårdare hölls på samma nivå som 2016.

En socialhandledare anställdes för att stöda äldre som lider av mentalvårds- och alkoholproblem.

Vi kunde inom seniortjänsterna sysselsätta arbetslösa personer med olika stödtjänster, till exempel med uppgifter som anknyter till bastu och klädvård.

För att underlätta arbetstidsuppföljningen och organiseringen av klientarbetet tog vi vid ingången av året i bruk ett program för att optimera verksamhetsstyrningen. Optimeringsprogrammet innebar utmaningar under det första skedet, men nu fungerar det bra. Besöken på hemvårdens byråer blev kortare och den tid som personalen tillbringade hos klienten blev längre. Beroende på körtiderna utgör tiden för hembesöket 40–65 procent av arbetstiden.

Seniortjänsterna i Lovisa stad har aktivt deltagit i regeringens spetsprojekt ”Hemvård för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras”. Målet med regeringens spetsprojekt är att utveckla tjänsterna för äldre personer och närstående- och familjevårdare så att de blir jämlikare och bättre samordnade och dessutom tyglar kostnadsökningen. Det långsiktiga målet är att på landskapsnivå utveckla en integrerad servicehelhet för äldre personer. I Nyland siktar man på att förbättra hänvisning till tjänster och att utveckla hemvården med betoning på rehabilitering.

Ett viktigt mål under året var att sporra de äldre i Lovisa till delaktighet och att stöda deras välfärd, hälsa och verksamhetsförmåga så att de klarar sig på egen hand så länge som möjligt. Vi utvecklade rådgivningstjänsterna och den förebyggande verksamheten. Vi inledde telefonservicen Senni i september för att ge äldre personer stöd och råd i vardagen.

Inom seniortjänsterna fortsatte vi aktivt arbetet att öka samarbetet med olika organisationer och frivilliga. Inom projektet Kraft i åren har man utvecklat permanenta verksamhetsmodeller och praxis, vilka underlättar det hur äldre klarar sig i vardagen. Motionskompisverksamheten har fortsatt. Det skedde en ökning i intresset att bli motionskompis för sådana äldre som inte ensamma klarar av att ta sig ut och gå. Antalet aktiva motionskompisar har ökat årligen. Antalet motionskompisar uppgick 2017 till 46.

Samarbetet mellan Lovisa hälsovårdscentral och seniortjänsterna utvecklades under året och samarbetet med hemsjukhuset fungerade mycket bra. Vi kunde vidta flera sådana hälsovårdsåtgärder hemma hos klienterna och på seniortjänsternas olika boendeenheter som tidigare gjorts på hälsovårdscentralens avdelningar.

Användningen av servicesedel för effektiverat serviceboende har minskat. Detta beror på att vi har konkurrensutsatt köpta tjänster för effektiverat serviceboende. Vi har ingått ramavtal med de anbudsgivare som erbjudit objekt som redan är i användning eller som färdigställs under upphandlingsperioden.

Under året omfattades sju sådana personer av effektiverat serviceboende som var placerade med servicesedel. Användningen av servicesedlar ökade inom hemvården under 2017.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. Kunden och kommuninvånaren: att förstärka kundernas aktiva roll, tidigt ingripande samt att effektivisera egenvården och det rehabiliterande arbetsgreppet

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi främjar de äldres delaktighet och upprätt håller de äldres funktionsförmåga.	Vi utvecklar och förankrar olika förebyggande, innovativa och rehabiliterande arbetsmetoder inom hemvården.	Vi uppgör en rehabiliteringsplan för varje klient och antalet rehabiliterande hembesök hos klienterna ökar. Vi deltar i regeringens spetsprojekt som fokuserar på utvecklande av hemvården. Vi anställer en socialhandledare för att bättre kunna stöda äldre personer med mental- och alkoholproblem. Vi utvärderar regelbundet hur målen i rehabiliteringsplanerna uppnås.	Vi uppgjorde rehabiliteringsplaner för en del av seniorsidans klienter. Vi valde medlemmarna till de olika arbetsgrupperna för regeringens spetsprojekt. Vi anställde en socialhandledare till tjänster för seniorer.
	Vi samarbetar med tredje sektorn, frivilliga och fritidsväsendet för att upprätt hålla de äldres funktionsförmåga.	Vi ordnar olika konditionsgrupper för seniorer i samarbete med fritidsväsendet och olika föreningar. Fritidsväsendet utbildar frivilliga personer som kan leda olika stimulans- och motionsgrupper för äldre. Vi upprätthåller och utvecklar verksamheten med frivilliga motionskompisar.	Vi ordnade olika konditionsgrupper i samarbete med fritidsväsendet. Antalet motionskompisar ökade. Antalet uppgår för närvarande till 46 motionskompisar.
	Vi arbetar för att öka de äldre kommuninvånarnas delaktighet.	Vi ordnar under våren 2017 diskussionsmöten på olika ställen i Lovisa. Äldre personer kan delta på mötena och komma med förslag och frågor angående olika tjänster för äldre kommuninvånare. Samtidigt utreder vi om det finns intresse för ett invånarråd för den äldre befolkningen i Lovisa.	På servicehuset Esplanad ordnades 2.2.2017 ett diskussionsmöte. Mötets teman var frivilligarbete och intresse för ett boenderåd. Vi ordnade 15.11.2017 ett möte där man redde ut intresset för ett invånarråd för den äldre befolkningen. Deltagarna blev övertygade om nödvändigheten av ett dylikt råd. Följande sammankomst äger

			rum under våren 2018. En mer detaljerad tid och plats meddelas var och en separat per e-post.
	Vi ökar möjligheterna för äldre personer med funktionshinder att själv kunna utträta olika ärenden, till exempel handlande i butik.	Vi ger möjlighet till färdtjänst för äldre personer (enligt 23 § i socialvårdslagen). Färdtjänsten beviljas enligt behovsprövning och den är inkomstrelaterad. Färdtjänsten är avsedd för personer som är över 65 år och som inte kan anlita buss eller linjetaxi och som inte är gravt handikappade.	Grundtrygghetsnämnden fattade beslut om kriterierna för socialvårdslagenlig färdtjänst. Vi har utarbetat en ansökningsblankett. Efterfrågan har varit knapp.

2. *Attraktivitet och konkurrenskraft: att förbättra tillgängligheten till tjänster och deras flexibilitet samt att på ett mångsidigare sätt utnyttja digitalisering*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi erbjuder mångsidiga kundnära tjänster som stöder tryggt hemmaboende.	Vi ötkar den tid som personalen tillbringar hos klienterna.	Vi tar i bruk ett optimerings-system till programmet för verksamhetsstyrning, vilket underlättar planeringen av personalresurserna.	Vi tog i bruk programmet för optimering av verksamhetsstyrningen i april 2017.
	Vi utvidgar den regelbundna hemvården och den blir mera mångprofessionell. Vi fortsätter att utveckla samarbetet mellan hemvården och Lovisa hemsjukhus.	Hemvårdens läkare och sjukskötarna inom hemvården och hemsjukhuset håller regelbundet gemensamma möten. Patienterna skrivs snabbare ut från sjukhusen och får fortsatt rehabilitering hemma.	Vi höll gemensamma möten planmässigt. Patienterna skrivs raskt ut från avdelningen på hälsovårdscentralen och rehabiliteringen fortsätter antingen på seniorsidans avdelningar för korttidsvård eller i hemmet.
	Vi överför olika stödtjänster för äldre till privata aktörer och arbetslösa.	Vi påbörjar ett försök med doseringsdistribution av mediciner för ca 30 patienter inom hemvården. Apoteket Loviisan Kruunu-Apteekki (Apoteket Kronan) levererar medicinerna till hemvården i doseringspåsar med två veckors mellanrum.	Vi har i samarbete med apoteket Loviisan Kruunu-Apteekki (Apoteket Kronan) inlett försöket med doseringsdistribution av mediciner för ca 30 klienter inom hemvården.
		Vi samarbetar med sysselsättningskoordinatören och anställer långtidsarbetslösa för att sköta olika stödtjänster inom seniorservicen.	Inom tjänster för seniorer har vi regelbundet anställt långtidsarbetslösa. De sköter olika stödtjänster.

3. *Personal och ledarskap: ett modigt, ansvarsfullt och rättvist ledarskap samt ett serviceinriktat och involverande beslutsfattande som beaktar sysselsättningen*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	TAV UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar arbetsmotivationen	Vi utvecklar och upprätthåller personalens kunnande.	Vi ordnar olika interna utbildningar för personalen.	Vi har planenligt ordnat olika interna utbildningar.
	Vi tar tillvara personalens kunnande och kompetens	Vi utnyttjar personalens specialkunskap inom vården, till exempel vårdpersonal med minnesskötartutbildning gör stödbesök och minnestestar äldre personer.	Vi utnyttjar personalens specialfärdigheter, till exempel minnesskötartjänst eller specialkunskaper i sårvård.
Antalet sjukfrånvarodagar och övertidstimmar minskar.	Vi löser tillsammans konfliktsituationer och utmaningar i arbetet.	Vi håller utvecklingssamtal och regelbundna arbetsplatsmöten i varje enhet.	Vi förde utvecklingssamtal under året.
	Vi för trepartssamtal och förhåller oss aktivt till sjukledigheter. Vi reagerar snabbt vid övertidstimmar. Vid behov ordnar vi förebyggande individuell arbetsledning eller grupparbetsledning.	Antalet sjukfrånvarofall och mängden arbetshandledning.	Vi förde trepartsdiskussioner. Vi ordnade grupparbetsledning enligt behov.

4. *Ekonomi: att kontinuerligt följa upp och balansera ekonomin*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi följer upp budgeten under årets lopp, gör prognoser och reagerar på avvikelser.	Vi effektiviserar processerna och söker nya modeller för verksamheten. Vi frångår dyr anstaltsvård för äldre och ersätter den med effektiviserad hemvård och serviceboende.	Vi håller oss inom ramen för budgeten. Vi följer aktivt med hur målen inom seniorservicen förverkligas.	Anstaltsvården minskades i samband med det att Taasiagården 1.1.2017 ändrades till effektiviserat serviceboende. Utöver detta minskade vi 2017 antalet vårdplatser dygnet runt med 12. Servicehuset i Gråberg färdigställdes i mitten av december. De boende flyttade in 13.12.2017. Majoriteten seniorer som behöver vård dygnet runt väntar på tjänsten hemma med stöd av hemvården.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21134 Tjänster för seniorer

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖ- RÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	3 966 052		3 966 052	3 788 671	-177 381
<i>varav interna</i>				37 578	37 578
Verksamhetens kostnader	-16 145 943	-454 355	-16 600 298	-16 911 382	-311 084
<i>varav interna</i>	-1 792 597	-551 955	-2 344 552	-2 571 918	-227 366
Verksamhetsbidrag	-12 179 891	-454 355	-12 634 246	-13 122 711	-488 465
<i>varav interna</i>	-1 792 597	-551 955	-2 344 552	-2 534 340	-189 788
Verksamhetsbidrag, extern	-10 387 294	97 600	-10 289 694	-10 588 372	-298 678
Avskrivningar och nedskrivningar				-28 928	-28 928
Kalkylerade poster	-1 158 126		-1 158 126	-1 140 614	17 512

I budgeten 2017 har man uppskattat avgiftsintäkterna för högt. Personalens sjukledigheter, vikariebehov och den snabba tillväxten av servicebehov har inverkat på ökningen av personalkostnaderna.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Utfall 2017
Personer över 75 år	1 696	1 760	1 720
65–74-åringar	2 277	2 427	2 304
Hemmaboende i åldersklassen 75 +, % av åldersklassen	89,6	89,9	89,9
Närståendevård			
Närståendevårdare	63	80	60
Omfattning, % av åldersklassen 75 +	3,7	4,7	3,5
Hemvård			
Klienter som får regelbunden hemvård (innehåller regelbunden hemsjukvård) i åldersklassen 75 +	269	280	256
Omfattning i % av åldersklassen 75 +	15,8	16	14,8
Klienter under 75 år som får regelbunden hemvård + (innehåller regelbunden hemsjukvård)	53	90	55
Omfattning i % av åldersklassen under 75 år	2,5	3,7	2,4
Effektiverat serviceboende			
Antalet platser; egen verksamhet + köpta tjänster	126	153	152
Omfattning i % av åldersklassen 75 +	7	8,1	8,1
Omfattning i % av åldersklassen 65–74	0,3	0,5	0,6
Egen verksamhet			
Antalet platser	62	90	87

Köpta tjänster			
Antalet platser	64	63	65
Anstaltsvård/långvarig			
Antalet platser	64	41	37
Omfattning i % av åldersklassen 75 +	3,4	2,1	2
Omfattning i % åldersklassen 65–74	0,3	0,3	0,1
Korttidsvårdplatser/anstaltsvård, varav på:	18	13–15	14
Rosenkullas avdelning för intervallvård	6	6	6
Hemgården	3	0	0
Taasiagården	8	6–8	8
Hambergska hemmet	1	0	0
Väntetid (efter det som beslut fattats) till dygnetruntvård (i medeltal under året)	49	25–30	29

Regionala tjänster

Ansvarsperson: grundtrygghetsdirektören och ledande läkaren

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Regionala tjänsterna omfattar miljöhälsovården och den specialiserade sjukvården. De medför cirka hälften av grundtrygghetscentralens och nästan en fjärdedel av stadens totala utgifter.

Miljöhälsovården var under 2017 mycket långt verksam enligt vad man varit van med och det har just inte förekommit verksamhetsmässiga eller ekonomiska överraskningar. Ändringen av tobakslagen gjorde det möjligt att ta ut en kontrollavgift, vilken medförde ett tillägg i miljöhälsovårdens inkomster och har sålunda minskat Lovisa stads andel av köp av kundtjänster.

Inom den specialiserade sjukvården fortsatte man att utveckla tidigare inledda processer och nya hus öppnades i det virtuella sjukhuset. På Borgå sjukhus öppnades en enhet för ögonsjukdomar samtidigt som förlossningarna flyttades till Careas och HUCS sjukhus. För att utveckla jourverksamheten hölls en seminarievecka, såsom också för utvecklingen av den psykiatriska verksamheten. En rådgivningstelefontjänst startades som pilotprojekt på Borgå samjour och man tog i bruk en portal för överföring av öppenvårdspatienter. Syftet med dessa är att hänvisningen till vård ska fungera bättre. Den psykiatriska rehabiliteringsavdelningens verksamhet upphörde och resurserna allokerades till rehabiliteringsteamsverksamheten som håller på att förankras. Inom specialiteten neurologi började man mot slutet av året utveckla sådan specialläkarkonsultation på distans som sker på realtid.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: att förstärka kundernas aktiva roll, tidigt ingripande samt att effektivisera egenvården och det rehabiliterande arbetsgreppet*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi beaktar egenvården och den rehabiliterande vården då vi skapar gemensamma serviceprocesser.	Egenvårdens andel integreras i patientens serviceprocesser i mån av möjlighet både inom den specialiserade sjukvården och inom primärvården.	Egenvården har beskrivits i serviceformerna. En rehabiliterande enhet har eventuellt grundats på Borgå sjukhus.	Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har tillsammans med primärsjukvården byggt upp ett virtuellt sjukhus, som har utvidgats med snabbt tempo och funnit sitt klientel. En enhet för strokerehabilitering har grundats på Borgå sjukhus. Ett försök med neurologkonsultering på distans har inletts. På de gemensamma planeringsmötena har rehabiliteringstemat och hemrehabilitering upprepat varit på agendan.

2. *Attraktivitet och konkurrenskraft: ett modigt, ansvarsfullt och rättvist ledarskap samt ett serviceinriktat och involverande beslutsfattande som beaktar sysselsättningen*

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi idkar ett modigt, ansvarsfullt och rättvist samledarskap och samarbete mellan den specialiserade sjukvården och primärvården genom att bygga social- och hälsovårdsreformen.	Vi bygger gemensamma och fungerande planeringsforum mellan den specialiserade sjukvården och primärvården.	I östra Nyland och i Nyland planerar och bygger den specialiserade sjukvården och kommunernas primärvård "en gemensam framtid".	Lovisaborna har aktivt deltagit i att utveckla den psykiatriska verksamheten och jourverksamheten på Borgå sjukhus.

3. Ekonomi: att kontinuerligt följa upp och balansera ekonomin

MÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi producerar tjänster kostnadseffektivt.	Vi uppföljer budgeten kontinuerligt och reagerar i ett tidigt skede på avvikelser.	Budgetutfallet.	Vi fick i någon mån restitution från miljöhälsovården. Kostnaderna för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt underskred det uppskattade. För Careas del överskred kostnaderna det uppskattade.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21135 Regionala tjänster

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖ- RÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	92 890		92 890	78 913	-13 977
<i>varav interna</i>					
Verksamhetens kostnader	-18 504 111	-8 573	-18 512 683	-17 963 179	549 504
<i>varav interna</i>	-36 601	-8 573	-45 174	-43 819	1 355
Verksamhetsbidrag	-18 411 221	-8 573	-18 419 793	-17 884 265	535 528
<i>varav interna</i>	-36 601	-8 573	-45 174	-43 819	1 355
Verksamhetsbidrag, extern	-18 374 620		-18 374 619	-17 840 446	534 173
Avskrivningar och nedskrivningar					
Kalkylerade poster	-160 154		-160 154	-132 697	27 457

Av Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt köpta tjänster underskreds budgeten på grund av bland annat returnering av överskott för år 2017 samt verksamhetens utjämningsfakturor. Däremot ökade kostnaderna för den specialiserade sjukvården i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt. Ökningen beror bland annat på att förlossningarna i Kymmenedal sjukvårdsdistrikt har ökat.

BILDNINGSCENTRALEN

Ansvarsperson: bildningsdirektören

Händelser 2017 som inverkat på bildningscentralens omvärld och verksamhet

Centralens verksamhet grundade sig på ekonomisk medvetenhet och sköttes planmässigt. Extern finansiering söktes aktivt. Totalt använde centralen cirka 350 000 euro extern finansiering till olika utvecklingsprojekt. Arbetet med att 2017 genomföra balanseringsprogrammet och den fortsatta processen med organisationsförändringen påverkade och genomsyrade verksamheten i samtliga ansvarsområden. Dessutom påverkades verksamheten av arbetet med att reda ut inneluftsproblemen i vissa av fastigheterna som är i bildningscentralens bruk.

Inom bildningscentralens ansvarsområden har verksamhetsmiljön och verksamheten påverkats av bland annat följande:

- Den nya planen för småbarnspedagogik togs i användning hösten 2017.
- Småbarnspedagogikens elektroniska applikation för kommunikation och mobilinföring (VakaMukana) togs i användning 1.9.2017.
- Språkbadsverksamheten inleddes inte hösten 2017 på grund av för litet intresse.
- Inneluftsproblemen i idrottshallen, huvudbiblioteket och Harjurinteen koulu samt utredandet av problemen har i synnerligen hög grad sysselsatt bildningscentralens förvaltning, tekniska centralen och enheterna i fråga. Vad gäller ovannämnda objekt har arbetsgrupper som består av olika sakkunniga och användare sammanträtt för att överväga och reda ut orsakerna till och konsekvenserna av inneluftsproblemen.
- Projektplanerna för Lovisanejdens högstadium och skolorna i Forsby färdigställdes och i samband med byggnaderna lyfts Lovisa fram som en understödare av byggnad i trä.
- Verksamhet i enlighet med läroplanerna för förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen har utvecklats och tagits i bruk hösten 2017.
- Det regionala projektet för ändring av den yrkesinriktade utbildningen på andra stadiet inleddes vid ingången av året. Syftet med projektet är att av de fyra utbildningsanordnarna som är verksamma i området bildas två utbildningsanordnare 1.1.2019.
- Det meröppna biblioteket i Liljendal närbibliotek har varit i användning sedan våren 2017.
- Det självständiga Finland fyllde 100 år. Jubileumsåret till ära genomfördes många evenemang för kommuninvånare av alla åldrar.
- Bildningscentralen har under året fått extern finansiering bland annat för följande projekt: uppsökande ungdomsarbete, projektet om jämställdhet inom utbildningen, skolornas klubbverksamhet, utbildningen av tutorlärare och tutorlärarverksamheten, inlärningsmiljön i Lovisa Gymnasium, projektet Skola i rörelse, integrationsidrott, projektet om idrottsligt livssätt, grundande av Flickornas rum, gästateljéverksamheten i Lovisa och ordnandet av Sibeliusdagarna. Dessutom har båda gymnasierna och Lovisanejdens högstadium deltagit i Erasmusprojekt.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

Bildningscentralens resultaträkning

Centralens anslag som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är det externa verksamhetsbidraget.

2114 Bildningscentralen

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDRINGAR	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Försäljningsintäkter	1 118 810	0	1 118 810	1 356 547	237 737
Avgiftsintäkter	1 055 460	0	1 055 460	1 095 790	40 330
Understöd och bidrag	289 075	0	289 075	417 097	128 022
Hysesintäkter	224 246	0	224 246	251 543	27 297
Övriga verksamhetsintäkter	23 500	0	23 500	71 250	47 750
Verksamhetens intäkter	2 711 091	0	2 711 091	3 192 227	481 136
<i>varav interna</i>	159 420	0	159 420	187 177	27 757
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-18 571 140		-18 571 140	-17 844 830	-726 310
Köp av tjänster	-5 852 277	350 000	-5 502 277	-5 365 692	-136 585
Material, förnödenheter och varor	-912 694	0	-912 694	-871 162	-41 532
Understöd	-1 381 300	0	-1 381 300	-1 368 967	-12 333
Övriga verksamhetskostnader	-4 203 854	-4 401 803	-8 605 657	-8 611 456	-5 799
Verksamhetens kostnader	-30 921 265	-4 051 803	-34 973 068	-34 062 107	910 961
<i>varav interna</i>	-5 761 427	-4 401 803	-10 163 803	-10 362 151	-198 921
Verksamhetsbidrag	-28 210 174	-4 051 803	-32 261 977	-30 869 880	1 392 098
<i>varav interna</i>	-5 602 007	-4 401 803	-10 003 810	-10 174 974	-171 164
Verksamhetsbidrag, extern	-22 608 167	350 000	-22 258 167	-20 694 905	1 563 262
Avskrivningar och nedskrivningar	-53 700	0	-53 700	-26 224	27 476
Kalkylmässiga poster					

Utfallet för verksamhetsintäkter

Centralens faktiska externa verksamhetsintäkter överskred budgeten med cirka 345 000 euro. Under 2017 har bildningscentralen sökt och fått extern finansiering för olika projekt och utvecklingsverksamhet till ett belopp av cirka 350 000 euro. Summan överskrider det budgeterade med cirka 65 000 euro. De största summorna beviljades för följande projekt: projektet för jämställdhet i utbildningen, uppsökande ungdomsarbetet, skolornas klubbverksamhet, utbildningen av tutorlärare och tutorlärarverksamheten, inlärningsmiljön i Lovisa Gymnasium, gästateljéverksamheten i Lovisa, ordnandet av Sibeliusdagarna och Erasmus-projekten.

De externa försäljningsintäkterna överskreds med cirka 237 000 euro. Det största beloppet, cirka 108 000 euro, är en ersättning för det att de datorer som år 2016 köptes för undervisningsändamål flyttades till att omfattas av leasingfinansiering. Hemkommunersättningarna för småbarnspedagogiken och utbildningen överskred även det budgeterade.

Även avgiftsintäkter inflöt mera än beräknat. Dagvårdsintäkterna överskred det budgeterade med cirka 30 000 euro och fritidsväsendets avgiftsintäkter med ca 18 000 euro. Försäljningsinkomsterna från Sibeliusdagarna underskred det budgeterade med ca 11 000 euro.

Utfallet för verksamhetskostnader

Bildningscentralen har hållit sig inom den av stadsfullmäktige godkända budgeten. Centralens faktiska externa verksamhetskostnader underskrider budgeten med cirka 1,1 miljon euro.

De största anslagsbesparingarna hänförde sig till anslagen för personalkostnader (cirka 726 000 euro) och köp av tjänster (cirka 315 000 euro). Av de enskilda utgiftsposterna hänför sig de största euromässiga besparingarna till rese- och transportkostnaderna. Besparingen i elevtransporter uppgick till cirka 87 000 euro och i övriga transporter till cirka 66 000 euro.

Centralens interna kostnader har ökat märkbart jämfört med bokslutet 2016. Staden återtog 1.8.2017 till egen verksamhet merparten av den externaliserade kost- och städservicen. Stadsfullmäktige beslutade att ta i bruk nya bestämningsprinciper för de interna hyrornas del från och med 1.1.2017 och ändrade samtidigt budgeten. Jämfört med bokslutet 2016 ökade bildningscentralens interna hyror med 4,4 miljoner euro.

Utfallet för personalkostnader

Personalkostnaderna inklusive bikostnader underskred budgeten med cirka 726 000 euro. I lö- nerna uppgick besparingen till cirka 209 000 euro jämfört med budgeten.

Centralen har under året kritiskt granskat sina rekryteringsbehov. I regel har vikarier inte anställts till icke-lagstadgad verksamhet, såsom förvaltningen, fritidväsendet och kulturväsendet. Också en byråsekreteraruppgift inom bildningscentralens förvaltning är obesatt. Som en åtgärd att nå organisationsstrukturens besparingsmål på en miljon euro för 2017 och 2018 har centralen inte anställt specialsakkunnig för stödtjänster trots att uppgiften ingick i personalplanen och budgeten.

De stora besparingarna i personalkostnaderna kommer från personalbikostnaderna. Utfallet för folkpensionssatserna och sjukförsäkringssatserna underskrider de som användes i kalkylbotten för budgeten. Det samma gäller för arbetslöshetsförsäkringssatsen och pensionskostnaderna. För bildningscentralens del innebär detta en besparing på cirka 448 000 euro jämfört med det budgeterade. I summan ingår centralens förtidspensionsbetalningar som underskred det budgeterade med cirka 100 000 euro.

Om man jämför utfallet för personalkostnaderna i sin helhet minskade de med 3,9 procent jämfört med kostnaderna 2016.

Centralens sjukfrånvarodagar har tyvärr ökat. Ökningen uppgick till 85 dagar. Om sjukfrånvarofallen drabbar samma enheter har enhetscheferna en utmanande uppgift i att hitta vikarier för att upprätthålla eller omorganisera verksamheten. Sådana fall är arbetsplatser med inneluftsproblem, så som Harjurinteen koulu, huvudbiblioteket och idrottshallen.

Utfallet för nyckelmålen 2017

Utfallet för de mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Bildningscentralens tyngdpunkter för verksamheten:

1. Kunden och kommuninvånaren: service, delaktighet och välfärd.

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi skapar en smidig vardag för kommuninvånarna genom att beakta hållbar ekonomisk utveckling.	Vi ordnar bildningscentralens tjänster interaktivt och kundorienterat genom att stöda kommuninvånarnas välfärd.	Vi utvecklar tjänsterna och reagerar på ändringsbehov.	Bildningscentralen har kontinuerligt utvecklat sina tjänster till att motsvara ändringsbehoven. Kommuninvånarna har involverats i mer omfattande ärenden, såsom i skolprojekten och i språkbadsärenden.
		Vi utarbetar en bedömningsplan för centralen. Med planen bedömer vi vår verksamhet och involverar kommuninvånarna.	Vid ingången av 2017 inledde bildningscentralens ledningsgrupp planenligt uppgörandet av bedömningsplanen, men på grund av en ytterst jäktig arbetssituation färdigställdes bedömningsplanen inte till slutet av 2017. Bildningsnämnden informerades om saken 29.11.2017.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: att öka stadens attraktivitet och att utnyttja stadens läge

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen.	Vi ökar stadens attraktivitet genom att erbjuda högklassiga tjänster nära kommuninvånaren.	Vi utvecklar samarbetet med övriga aktörer.	Bildningscentralen har kontinuerligt utvecklat sina tjänster och samarbetet med tredje sektorn och företagen.
		Vi ökar vår synlighet.	Bildningscentralen utarbetade en broschyr i vilken man presenterar enheterna inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och medborgarinstituten. Broschyren finns både i elektronisk form och i pappersform. Centralen deltog i att producera stadens Facebooksidor och nya webbplats.

3. Personal och ledarskap: att samarbets- och ledningssystemen fungerar samt att personalen är kunnig, motiverad och välmående

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Personalen är kunnig, motiverad och mår bra.	Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunskap och motiverad personal.	Vi deltar i både interna och externa utbildningar.	Vi ordnade interna utbildningar bland annat i anslutning till chefsarbetet. Cheferna i bildningscentralen deltog i en ledarskapsutbildning ordnad av Kommunförbundet. Inom ramen för projektet Osaava/Kunnigs utbildningsutbud har regionala och lokala utbildningar ordnats för undervisningspersonalen. Projektet tog slut i maj. Personalen inom småbarnspedagogiken deltar i olika interna utbildningar i anknäytning till verkställigheten av planen för småbarnspedagogik.
		Vi för utvecklingssamtal årligen.	Vi förde de årliga utvecklingssamtalen och resultatet från dem utnyttjades i enheterna vid utvecklingen av arbetet och verksamheten.
		Vi ordnar arbetshandledning på ett förebyggande sätt.	Vi ordnade vid behov arbetshandledning i arbetsgemenskaperna.

4. Ekonomi: kommunalekonomin är sund och kostnadseffektiv

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Inom den ekonomiska hushållningen iakttar vi planmässighet och uppföljning.	Vi anpassar vår verksamhet till det ekonomiska läget.	Vi följer upp budgetutfallet, gör prognoser och reagerar på avvikelser.	Bildningscentralens förvaltning, ansvarsområden och enheter följde systematiskt upp budgetutfallet. Inga betydande avvikelser har förekommit.

BILDNINGSCENTRALEN ENLIGT ANSVARSOMRÅDEN

Förvaltning och utveckling

Ansvarspersoner: bildningsdirektören, ekonomiplaneraren, planeraren

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Inneluftsproblemen i idrottshallen, huvudbiblioteket och Harjurinteen koulu samt utredandet av problemen har i synnerligen hög grad sysselsatt bildningscentralens förvaltning, tekniska centralen och enheterna i fråga. Vad gäller ovan nämnda objekt har arbetsgrupper som består av olika sakkunniga och användare sammanträtt för att överväga och reda ut orsakerna till och konsekvenserna av inneluftsproblemen.

Det regionala projektet för ändring av den yrkesinriktade utbildningen på andra stadiet inleddes vid ingången av året. Syftet med projektet är att av de fyra utbildningsanordnarna som är verk-samma i området bildas två utbildningsanordnare 1.1.2019. Projektet fortsätter under 2018.

Bedömning av risker

- att involvera centralens hela personal i arbetet med utvärderings- samt utvecklingsplanen *Arbetet med centralens utvecklingsplan framskred inte på planerat sätt. Alla ansvarsområden och centralens personal deltog i arbetet med att bereda centralens utvecklingsplan*
- att förbinda personalen till att utveckla och ta i bruk den nya ledarskapsmodellen *Vi fortsatte att förverkliga det nationella LAPE-projektet (service för barn, unga och familjer). Därtill fortsatte arbetet med den omfattande välfärdsplanen samt också välfärdsplanen för barn och unga t med grundtrygghetscentralen och övriga sektorer.*
- att på basen av de genomförda utvecklingssamtalen uppgöra de personliga och arbets-gemenskapens utvecklingsplaner *Vi förde de årliga utvecklingssamtalen och utnyttjade resultaten från dem vid utvecklingen av arbetet och verksamheten i enheterna.*

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: vi skapar en smidig vardag för kommuninvånarna genom att beakta hållbar ekonomisk utveckling.*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ordnar bildningscen-tralens tjänster interaktivt och kundorienterat ge-nom att stöda kommunin-vånarnas välfärd.	Vi utarbetar en utvärde-ringsplan för centralen. Med planen kan vi från och med 2018 bedöma vår verksamhet på olika sätt .	Vi utarbetar utvärderingsplan-en under våren och planen godkänns på hösten 2017 och tas i användning vid ingången av 2018.	Vid ingången av 2017 inledde bild-ningscentralens ledningsgrupp planen-ligt uppgörandet av utvärderingsplan-en, men på grund av en ytterst jäktig arbetssituation blev utvärderingsplan-en inte klar innan utgången av 2017. Bildningsnämnden informerades om saken 29.11.2017.
	Vi fortsätter centralens utvecklingsplansarbete.	Riktlinjerna för utvecklingspla-nen behandlas i de politiska organen i början av den nya fullmäktigeperioden.	Vi fortsatte arbetet med utvecklings-planen planenligt, och utvecklingspla-nen för bildningstjänsterna i sin helhet fördes till centralens nämnder i slutet av 2017. Stadsstyrelsen och stadsfull-mäktige behandlar planen på våren 2018.

2. *Attraktivitet och konkurrenskraft: vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar stadens attraktivitet genom att erbjuda högklassiga tjänster nära kommuninvånaren.	Vi ökar ansvarsområdenas synlighet och attraktivitet med olika åtgärder.	Vi gör upp broschyurer med vilka synligheten och attraktiviteten ökar. Vi är en aktiv aktör i sociala medier, bland annat på Facebook.	Bildningscentralen utarbetade en broschyr i vilken man presenterar enheterna inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och medborgarinstituten. Broschyren finns både i elektronisk form och i pappersform. Centralen medverkade i utarbetandet av stadens Facebooksidor och nya webbplats.

3. *Personal och ledarskap: en kunnig och motiverad personal som mår bra*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunnig och motiverad personal.	Vi deltar i ledningsutbildningar som stöder och utvecklar centralens verksamhet.	Vi deltar i interna och externa ledningsutbildningar.	Vi ordnade interna utbildningar bland annat i anslutning till chefsarbete. Centralens chefer deltog i en ledarskapsutbildning ordnad av Kommunförbundet.
	Vi deltar i att utveckla ett nytt ledningsätt och tar i bruk ny praxis mellan grundtrygghetscentralens och bildningscentralens serviceformer.	Vi utvecklar gemensamma verksamhetssätt tillsammans med grundtrygghetscentralens tjänster för barn, unga och familjer.	Vi fortsatte utförandet av det nationella projektet LAPE samt fortsatte bearbetningen av välfärdsplanen för barn och ungdomar i samarbete med grundtrygghetscentralen.
	Vi genomför en välfärdsenkät på arbetsplatserna.	Vi utnyttjar resultaten från välfärdsenkäten.	Vi genomförde välfärdsenkäten och utnyttjade resultatet från den vid utvecklingen av arbetet och verksamheten.
	Vi för utvecklingssamtal med varje anställd. Utifrån samtalet utarbetas individuella utvecklingsplaner och utvecklingsplaner för arbetsgemenskapen.	Vi registrerar utvecklingssamtalen samt de individuella utvecklingsplanerna och utvecklingsplanerna för arbetsgemenskapen.	Vi förde de årliga utvecklingssamtalen och utnyttjade resultaten från dem vid utvecklingen av arbetet och verksamheten i enheterna.

4. *Ekonomi: uppföljning och planmässig ekonomisk hushållning*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi anpassar vår verksamhet till det ekonomiska läget.	Vi följer upp budgetutfallet, gör prognoser och reagerar på avvikelser.	Delårsrapporten och bokslutet.	Bildningscentralens förvaltning har systematiskt följt upp budgetutfallet.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21140 Förvaltning och utveckling

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	15 500	0	15 500	19 307	- 3 807
<i>varav interna</i>	0	0	0	0	
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-409 753	0	-409 753	-287 221	-122 533
<i>varav interna</i>	-4 571	0	-4 571	-5 828	
Verksamhets bidrag	-394 253	0	-394 253	-267 913	-126 340
<i>varav interna</i>	-4 571	0	-4 571	-5 828	
Verksamhetsbidrag, externt	-389 682	0	-389 682	-262 086	-127 596

Avskrivningar och nedskrivningar

Besparingarna består av periodiserade personalkostnader och anslag för arbetshandledning och tyky-verksamhet som budgeterats centralt för hela bildningscentralen. Användningen är bokförd på den enhet som använt tjänsten.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Nettokostnader, euro/invånare	42,8 ext.	25,2 ext.	19,8 ext.

Ledamöter och ersättande ledamöter i bildningsnämnden

Ordinarie ledamöter	Närvarande/antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
FM 7.6.2017 § 10			
Hinttaniemi Jonna, ordf.	4/4	Forsblom-Helander Benita	
Nevalainen Sofia, viceordf.	2/4	Lind Tuija	1
Bäcklund-Kuikka Marina	4/4	Hovi Karolina	
Willner Kristian	4/4	Staffans Sten	
Rosenberg Thomas	3/4	Lindfors Bo	1
Hannus Daniel	2/4	Hurmerinta Anders	2
Sokka-Tuomala Anne	4/4	Malmivaara Marjatta	
Hovi Antti	3/4	Rehnberg Mika	
Kiviranta Jonna	3/4	af Hällström Suvi	
-7.6.2017			
Grundström Maria, ordf.	4/5	Törnroos Ingrid	
Melamies Päivi, viceordf.	5/5	Heiska-Könönen Susanna	
Andersson Otto	5/5	Boberg Maria	
Eriksson Sari	0/5	Katz Dunja	1
Jokela-Ylipiha Annu	3/5	Holmström Eeva	
Kekkonen Jari	2/5	Paakkarinen Toni	1
Mether Cosmo	2/5	Meriheinä Susanna	1
Peltoluhta Vesa	4/5	Väkevä Antti	
Rosenberg Thomas	3/5	Waltonen Peter	
Söderholm Li-Lo	5/5	Stenstrand Stefan	
Uotinen Päivi	4/5	Karvonen Juha	1

Ledamöter och ersättande ledamöter i bildningsnämndens finskspråkiga sektion

Ordinarie ledamöter	Närvarande/antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
FM 7.6.2017 § 11			
Laiho Pasi, ordf.	1/1	Valkokivi Kaj	
Hovi Antti, viceordf.	1/1	Rehnberg Mika	
Paakkarinen Toni	1/1	Tähtinen Keijo	
Nevalainen Sofia	1/1	Turpeinen Henna-Kaisa	
Willner Kristian	0/1	Staffans Sten	
Sokka-Tuomala Anne	1/1	Malmivaara Marjatta	
Kiviranta Jonna	1/1	af Hällström Suvi	
Länsipuro Janne	1/1	Vuokko Marjo	
Marjakangas Miia	1/1	Saari Veikko	
Lempiö Päivi, Lappträsk	0/1	Sibelius Katri	

-7.6.2017			
Melamies Päivi, ordf.	3/3	Heiska-Könönen Susanna	
Kekkonen Jari, viceordf.	2/3	Kallio-Taponen Kielo	1
Eriksson Sari	0/3	Katz Dunja	1
Hovi Antti	1/3	Pappila Jorma	1
Jokela-Ylipiha Annu	2/3	Holmström Eeva	
Lundström Nina	0/3	Mononen Rauno	
Oinonen Mari	2/3	Nykänen Kim	
Paakkarinen Toni	3/3	Mäkinen Markku	
Peltoluhta Vesa	3/3	Väkevä Antti	
Saari Veikko	2/3	Jungner Auli	
Uotinen Päivi	2/3	Karvonen Juha	1
Kalliola Marketta, Lapträsk	0/3	Kaasalainen Eeva	

Ledamöter och ersättande ledamöter i bildningsnämndens svenskspråkiga sektion

Ordinarie ledamöter	Närvarande/antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
FM 7.6.2017 § 11			
Bäcklund-Kuikka Marina, ordf.	1/1	Sjödahl Ralf	
Hannus Daniel, viceordf.	0/1	Lindroos Johannes	1
Hinttaniemi Jonna	1/1	Karlsson Monica	
Forsblom-Helander Benita	1/1	Malms Kim	
Hovi Karolina	0/1	Lönnfors Johanna	1
Hurmerinta Anders	1/1	Kähärä Erika	
Rosenberg Thomas	1/1	Jungner Hans	
Lindfors Bo	1/1	Grundström Ben	
Konttinen Lisbeth	1/1	Törnroos Ingrid	
Fabritius Mikaela, Mörskom	1/1	Stenfors Susanne	
Lindfors Annika, Lapträsk	1/1	Andersson Pricella	
-7.6.2017			
Andersson Otto, ordf.	3/3	Boberg Maria	
Bäcklund-Kuikka Marina, viceordf.	3/3	Karvonen Carolina	
Grundström Maria	1/3	Törnroos Ingrid	2
Hovi Karolina	3/3	Karlsson Ann-Mari	
Lindfors Bo	2/3	Jungner Hans	
Lindholm Glenn	1/3	Kullberg Bengt	
Mether Cosmo	2/3	Meriheinä Susanne	1
Nyström Tom	3/3	Hurmerinta Anders	
Rosenberg Thomas	3/3	Waltonen Peter	
Söderholm Li-Lo	2/3	Stenstrand Stefan	
Virtanen Maria	2/3	Jaatinen-Nylander Marina	
Lindfors Annika, Lapträsk	3/3	Nybondas Dan	
Nyström Anna, Mörskom	3/3	Antman Boris	

Småbarnspedagogik

Ansvarsperson: chefen för småbarnspedagogik, daghemsföreståndarna

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Småbarnspedagogikens innehållsliga kvalitet

Efter att Utbildningsstyrelsen hade fastslagit de landsomfattande grunderna i oktober 2016 började vi utarbeta Lovisa stads plan för småbarnspedagogik. Planen blev färdig på våren 2017 och godkändes av bildningsnämnden 31.5.2017. Planen togs i användning 1.8.2017. Som en del av förankrandet av planen gjorde vi upp barnets plan för småbarnspedagogik och verksamhetsplaner för grupperna. Dessa formulär blev färdiga i september 2017, efter vilket de genast togs i bruk.

Efterfrågan på småbarnspedagogik

Vi planerar utvidga Hembäcka daghem med en barack. Då skulle vi få 21 tilläggsplatser för 3–5-åriga barn.

Kuggom daghems framtid

Staden köpte den fastighet där Kuggom daghem är belägen. Barngrupperna är fulla och verksamheten har fortsatt som normalt.

Bedömning av risker

- Effektiveringen av rekryteringen garanterar inte att vi får tillräckligt många formellt behöriga sökanden.
Vi har enbart anställt personer som är formellt behöriga.
- I daghem med en barngrupp har barnträdgårdsläraren inget kollegiestöd i pedagogikfrågor.
Vi har fortfarande ett daghem där det arbetar enbart en barnträdgårdslärare.
- För att kunna garantera högklassiga småbarnspedagogiska tjänster behöver vi ett omfattande samarbetsnätverk.
För att öka rättidigt kunnande och rättidiga tjänster har vi utvecklat samarbetsnätverken och utvecklar dem fortsättningsvis.
- Vi kan inte garantera språkbadets fortsättning på grund av stadens minskade födelsetal.
Man kan ansöka om språkbadsplats på nytt i februari 2018. Ifall vi får tillräckligt många ansökningar inleds verksamheten 1.8.2018.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: vi skapar en smidig vardag för kommuninvånarna genom att beakta hållbar ekonomisk utveckling*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ordnar tjänsterna för småbarnspedagogik interaktivt och kundorienterat genom att stöda barnens välfärd.	Treffis fortsätter sin öppna verksamhet inom småbarnspedagogik och tillhandahåller ett familjekafé i Forsby där man ordnar temadagar tillsammans med grundtrygghetscentralen.	Vi följer med Treffis deltagarantal.	I Treffis verksamhet deltog 160 familjer under januari–december.
	I daghem och gruppfamiljedaghem har vi tagit i bruk ett egenvårdarsystem när barnet börjar inom småbarnspedagogiken. Systemet omfattar bland annat hembesök.	Vi dokumenterar de diskussioner som vi fört med vårdnadshavarna inom småbarnspedagogiken och de beslut man gjort tillsammans fungerar som grund för planeringen av småbarnspedagogikens verksamhet.	För varje barn utsågs en egenvårdare innan barnet började inom småbarnspedagogiken. Egenvårdaren har gjort ett hembesök hos familjen tillsammans med daghemsföreståndaren. Tjänsteavtal har ifyllts.

	Inom småbarnspedagogiken för vi diskussioner med varje barns vårdnadshavare.		Utbildningsstyrelsens modell för barnets plan för småbarnspedagogik publicerades midsommaren 2017. Stadens formulär blev färdigt i september och togs genast i bruk.
	Vi tar i bruk programmet pedanet – informationskanal för föräldrar – utvärderingsblankett, förs över till pedanet – vi ordnar utbildning för personalen om programmet användning.	Vi tar i bruk programmet senast 1.8.2017.	Personalen har fått utbildning i programmet peda.net. På peda.net informerar personalen vårdnadshavarna om gruppens verksamhet.
	Vi beställer en ny del till dagvårdsprogrammet som gör det möjligt för vårdnadshavarna att meddela elektroniskt om barnets behov av småbarnspedagogik och meddela om barnets närvaro via mobila apparater.	Vi tar i bruk programmet senast 1.8.2017.	Vi tog i bruk programmet 1.9.2017. Huvudanvändarna, daghemsförestandarna och personalen har fått utbildning i användningen av programmet.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar stadens attraktivitet genom att erbjuda högklassiga tjänster inom småbarnspedagogik nära barnfamiljerna.	Vi uppdaterar planen för småbarnspedagogik.	Vi tar i bruk den uppdaterade planen för småbarnspedagogik 1.8.2017.	Bildningsnämnden godkände planen för småbarnspedagogik 31.5.2017 och den togs i bruk 1.8.2017.
	Vi utreder Kuggom daghems framtid och behovet av tilläggsplatser i Sävträsk och Isnäs.	Vi hittar lämpliga lokaler för de barn som är i behov av småbarnspedagogik i Kuggom, Hembäcka och Isnäs.	Staden köpte fastigheten där Kuggom daghem är belägen. Verksamheten har fortsatt som normalt. Vi planerar utvidga Hembäcka daghem med 21 platser i augusti 2018. Verksamheten i Isnäs daghem fortsätter som tidigare i samma lokaler.
	Vi gör ett samarbetsförsök med vårdnadshavarna genom att uppdatera planen för småbarnspedagogik för 3-åringarna samtidigt med barnrådgivningsbyråns 3-årskontroll.	Vi samlar ihop respons av föräldrarna.	Hembäcka daghem utgjorde pilotdaghem för samarbetet våren 2017. Samarbetet utvärderades och utvidgades till att gälla alla daghem i Lovisa.
	Vi deltar i att skapa en broschyr om småbarnspedagogik och utbildningstjänster.	Broschyren blir färdig under 2017.	Broschyren publicerades på peda.net.
	Språkbadsgrupp grundas i Rauhalan päiväkoti 1.8.2017.		Ansökningstiden till språkbadsgruppen var veckorna 7–9. Vi informerade om den i lokaltidningarna, på stadens webbplats och på Facebook. Enligt bildningsnämndens beslut krävdes det 15 barn för att en grupp skulle bildas 1.8.2017. Sex barn anmälde sig. Gruppen blev inte av. Nämnden beslutade att vi gör ett nytt försök från och med 1.8.2018. Den nya ansökningstiden är veckorna 7–8 (2018).

3. Personal och ledarskap: en kunnig och motiverad personal som mår bra

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunnig och motiverad personal.	Vi för de årliga utvecklings-samtalen i maj-juni.	Chefen registrerar utvecklings-samtalen.	Utvecklingssamtal fördes för dag-hemsföreståndarna och specialbarn-trädgårdslärarna. Samtalen för den övriga personalen fördes först i november. På detta sätt fick vi veta hur hösten hade kommit i gång och höra eventuella önskemål inför kommande år.
	Vi ordnar arbetshandledning på ett förebyggande sätt.		Där det funnits behov har personlig arbetshandledning eller arbetshandledning i grupp ordnats.
	Personalen deltar i både interna och externa fortbildningar.	Chefen beordrar personalen att delta i nödvändiga fortbildningar.	Vi ordnade två pedagogiska kaféer på våren och ett i augusti för barnträdgårdslärarna samt en gemensam heldagsutbildning som gick under namnet "Lapsen mieli". Småbarnspedagogiken utnämnde en dagvårdare vid varje enhet till motionsansvarig. Vi ordnade en egen utbildning och ett eget learning café för de motionsansvariga. Temat denna gång var den vuxnas roll i leken. Lekens betydelse framhövs också i den nya planen för småbarnspedagogik. Utöver detta hade enheterna så kallade pedagogiska kvällar, där man behandlade aktuella frågor gällande förankrandet av planen för småbarnspedagogik.
	Vi deltar i att utveckla ett nytt sätt att leda och vi tar i bruk ny praxis mellan grundtrygghetscentralens och bildningscentralens serviceformer.	Vi utvärderar hur vi lyckas med Treffis familjekafé och försöket där barnets plan för småbarnspedagogik görs i samband med barnets 3-årskontroll.	Utvärderingen visade att försöket var lyckat. Ett nytt samarbetsprojekt inleddes för fyraårskontrollen. Hembacka daghem utgör igen pilotdaghem. Avsikten är att utvidga samarbetet så att det gäller alla daghem från och med 1.8.2018.

4. Ekonomi: uppföljning och planmässig ekonomisk hushållning

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi anpassar vår verksamhet inom småbarnspedagogik till det ekonomiska läget.	Vi följer kontinuerligt upp budgetutfallet och reagerar i ett tidigt skede på avvikelser.	Varje enhet ansvarar för att budgeten uppföljs noggrant. Vi överväger från fall till fall behovet av att anställa ny personal eller vikarier genom att beakta de i lag stadgade bestämmelserna om personaldimensionering.	Daghemsföreståndarna och chefen för småbarnspedagogik har följt upp budgeten och snabbt reagerat vid avvikelser. Behovet av personal granskades, och de uppgifter som man inte kunde se till genom interna arrangemang har ledigförklarats. För verksamhetsåret 2017–2018 behövdes tilläggspersonal i form av resursdagvårdare eftersom antalet barn med behov av stöd är stort.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21141 Småbarnspedagogik

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	849 000	0	849 000	944 598	-95 598
<i>varav interna</i>	0	0	0	-49	49
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-7 674 920	-1 498 525	-9 173 445	-9 076 078	-97 367
<i>varav interna</i>	-1 130 192	-1 583 365	-2 713 557	-2 838 896	125 340
Verksamhetsbidrag	-6 825 920	-1 498 525	-8 324 445	-8 131 480	-192 965
<i>varav interna</i>	-1 130 192	-1 583 365	-2 713 557	-2 838 945	125 389
Verksamhetsbidrag, extern	-5 695 728	84 840	-5 610 888	-5 292 535	-318 354

Avskrivningar och nedskrivningar

Överskridningen av inkomsterna beror på att intäkterna från småbarnspedagogikavgifterna och hemkommunersättningarna blev större än budgeterat.

De största enskilda externa besparingarna hänför sig till personalbikostnaderna cirka 106 000 euro och hyrorna cirka 42 000 euro. Kuggom daghem verkade tidigare i hyreslokaler men staden köpte fastigheten och de externa utgifterna flyttade till stadens lokaltjänster.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Antalet barn i åldern 0–6 år	932	800	926
Daghemsvård			
Antal barn	551	540	544
euro/barn, netto	6 560 ext. (9 056 + int.)	6 831 ext.	6 301 ext.
Gruppfamiljedagvård			
Antal barn	28	20	22
euro/barn, netto	8 373 ext. (9 512 + int.)	10 270 ext.	7 917 ext.
Familjedagvård			
Antal barn	23	12	17
euro/barn, netto	9 333 ext. (10 103 + int.)	15 343 ext.	9 085 ext.
Barn i dagvård totalt			
som behöver särskilt stöd	182	115	207
som behöver skiftesvård	13	12	27
Hemvårdsstöd			
Lagstadgade (barn)	200	185	140
Kommuntillägg, familjer	204	170	137
Stöd för privatvård			
Lagstadgade, barn	21	23	18
Kommuntillägg/barn	21	23	17
Öppen småbarnspedagogik			
Treffis/familjer/år	164	170	179
Barn i lekklubbar	35	30	27

Utbildning

Ansvarspersoner: utbildningschefen och skolornas rektorer/föreståndare

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Vi har utvecklat verksamheten för årskurserna 1–6 i enlighet med den läroplan som trädde i kraft hösten 2016. Vi tog i bruk motsvarande läroplan även för årskurs 7 hösten 2017. Vi har aktivt genomfört mångvetenskapliga lärområden i omgivningar utanför skolan. Projektplanerna för Lovisanejdens högstadium och skolorna i Forsby färdigställdes och i samband med byggnaderna lyfts Lovisa fram som en understödare av byggande i trä.

Övriga faktorer som inverkat på utbildningen är inneluften i Harjurinteen koulu och i idrottshallen. Vi har berett överflyttningen 1.1.2018 av skolkuratorerna och skolpsykologerna från grundtrygghetscentralen till bildningscentralen. Det nya avtalet med Lappträsk om skolkurator- och skolpsykologtjänster har gjorts upp och godkänts.

Vi inledde lärarnas tutorverksamhet på vårterminen. På grund av den smala förvaltningen är det bland annat utmanande att hantera olika projekt

Riskbedömning

- Kostnaderna för fortbildningen ökar efter att Osaava/Kunnig-projektet avslutas 1.8.2017. *Kostnaderna för fortbildningen har ökat sedan projektet Osaava/Kunnig avslutades, men vi lyckades hitta en fortsättning på utbildningshelheten i form av ett regionalt samarbetsavtal.*
- När understöden för jämställdhetsprojektet minskar eller upphör kan vi inte upprätthålla samma verksamhet med egna medel. *Detta jämställdhetsprojekt, som finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet, fortskrider i och med tilläggsfinansiering.*
- En effektivisering av rekryteringen garanterar inte flera formellt behöriga sökanden. *Inrättandet av ordinarie tjänster underlättar rekryteringen av behöriga lärare.*
- Alltför små undervisningsgrupper leder till utmaningar i undervisningsarrangemangen, till exempel gällande förskoleundervisningen. *I en del av skolorna är barnantalet så litet att vi inte kunnat ordna med morgon- och eftermiddagsverksamhet i alla skolor.*
- *Ökande elevantal och brist på undervisningslokaler i skolorna i centrum har lett till stora undervisningsgrupper. Integreringen efter den förberedande undervisningen har krävt ökade resurser.*
- Det är svårt att förutspå kontinuiteten för språkbadsundervisningen. Undervisningsgrupperna bör hållas stabila. *Ingen språkbadsgrupp bildades 2017 eftersom enbart sex barn anmälades till gruppen. För att grunda en grupp hade vi behövt 15 barn.*
- *Ökandet av högklassiga undervisningstjänster kräver ett brett samarbetsnätverk. Utvecklandet av samarbetsnätverk kräver personalresurser.*

Utfallet för de operativa målen 2017

1. Kunden och kommuninvånaren: vi skapar en smidig vardag för kommuninvånarna genom att beakta hållbar ekonomisk utveckling

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ordnar utbildningstjänsterna interaktivt och kundorienterat genom att stöda elevernas välfärd.	Vi aktiverar eleverna bland annat genom att utveckla elevkårsverksamheten både på skol- och stadsnivå.	Verksamhetsberättelsen.	Varje skola har en egen elevkår i enlighet med läroplanen för den grundläggande utbildningen. Elevkåren har hörts bland annat i samband med skolprojekten och vid generellt inriktade elevhälsomöten.
	Vi tillämpar mångsidiga verkstäder som aktiverar eleven.	Verksamhetsberättelsen.	Lärarna uppfyller målen i läroplanen utgående från de mångsidiga kompetenserna och lärmiljöerna.
	Vi samarbetar med olika intressentgrupper, bland annat i form av klubbverksamhet och kulturstigen.		Kulturstigen har ett program som genomsyrar hela den grundläggande utbildningen. Klubbverksamhet erbjuds i nästan alla skolor.
	Vi utvecklar Wilma-programmet och informeringen.		Vi uppdaterar regelbundet webbsidorna på adressen peda.net/loviisa . Programmet Wilma används för läsårsplanerna och anmälan till skolan och eftermiddagsverksamheten.
	Vi utvecklar skolornas webbplats på plattformen peda.net .	Innehållet på webbsidorna och hur aktuella de är.	
	Morgon- och eftermiddagsverksamhet.	Årlig enkät till vårdnadshavarna.	Lovisa stad har deltagit i en nationell förfrågan om morgon- och eftermiddagsverksamhet.
	Vi utvecklar elevhälsotjänsterna.	Elevhälsoplanerna och välfärdsenkäterna.	Elevhälsoplanerna är uppgjorda och enkäterna besvarade.
	Vi utvecklar tvåspråkigheten.	Vi utökar tvåspråkiga verksamhetsformer.	Tvåspråkiga verksamhetsformer tillämpas på rektorsmöten, olika fortbildningar och genom samarbete mellan skolorna samt i undervisningen. Samarbetet mellan skolorna i Isnäs fortsätter. Planeringsarbetet med Forsbyskolornas gemensamma skolprojekt har börjat.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar stadens attraktivitet genom att erbjuda högklassiga utbildningstjänster nära kommuninvånaren.	Vi utarbetar en broschyr om utbildningstjänsterna tillsammans med småbarnspedagogiken.	Broschyren blir klar under år 2017.	Broschyren blev klar både i elektronisk form och i pappersform.
	Vi ökar synligheten i aktuella ärenden.	Skolornas hemsidor, sociala medier, pressen.	I större projekt såsom skolprojekten har vi delaktiggjort invånarna. Vi har medverkat i utarbetandet av stadens Facebooksidor och nya webbsidor. Vi har effektiviserat informeringen.
	Vi utvecklar rekryteringen.	Undervisningspersonalen är formellt behörig.	Vi har deltagit i uppgörandet av hela centralens rekryteringsprocess och genomför processen till fullo.
	Undervisningsgrupperna är av förnuftig storlek.	Kontinuerlig utvärdering av inlärningsresultat och trivsel.	Lämpliga undervisningsgrupper har uppgjorts utgående från timresursen. En utvärdering av trivseln görs bl.a. genom trivsselfrågan. Vi utvecklar den formativa bedömningen så att den tas i bruk våren 2018.
	Vi upprätt håller morgon- och eftermiddagsverksamhet.	Årlig enkät till vårdnadshavarna.	På våren utförde vi en enkät till vårdnadshavarna om morgon- och eftermiddagsverksamheten.
	Vi utvecklar jämställdhetsprojektet.	Mellanrapport och projektets slutrapport.	Vi genomför jämställdhetsprojektet i enlighet med ansökan och ministeriets direktiv. Vi uppgör en mellanutvärdering när projekttiden tar slut.

3. Personal och ledarskap: en kunnig och motiverad personal som mår bra

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunnig och motiverad personal.	Chefen håller ett introduktionstillfälle till den nya undervisningspersonalen i början av läsåret.		I enlighet med stadens anvisningar håller vi en introduktion i början av läsåret och under läsåret i samband med anställning av nya lärare. Vi måste ännu utveckla introduktionen.
	Lärarna och skolgångsbiträdena gör en personlig utvecklingsplan i början av läsåret.	Vi följer planen vid utvecklingssamtalen.	Alla lärare och skolgångshandledare har uppgjort en personlig utvecklingsplan. Planen utvärderas i samband med utvecklingssamtalen.
	Vi för utvecklingssamtal årligen.	Chefen registrerar utvecklingssamtalen.	Alla enheter har fört utvecklingssamtal under läsårets gång.
	Personalen anvisas att ta del av mångsidig kompletteringsutbildning i enlighet med utbildningsplanen.	Antalet personer som deltar i utbildningarna. Responsen från Osaava/Kunnig-projektets utbildningstillfällen.	Lärarna och skolgångshandledarna i Lovisa har deltagit flitigt i utbildningar. I början av läsåret 2017–2018 kom vi överens om ett nytt fortbildningsprogram med Borgå stad.
	Trivseln på arbetsplatsen ökas genom gott ledarskap samt tidsenliga skolfastigheter och undervisningsmaterial.	Vi genomför skolspecifika enkäter om arbetshälsa.	
Antalet undervisningsredskap och hur användbara de är.			Den datatekniska utrustningen utvecklas under ledning av IKT-stödpersonen. Vi gjorde upp en IKT-plan i samarbete med tutorlärarna.

	Handledning och andra stödtjänster erbjuds vid behov.	Antalet arbetshandlingar.	Arbetshandledning har erbjudits via företagshälsovården. Grupphandledning har inte behövts under januari–augusti. En grupp lärare har deltagit i Lovisa stads egen Verme-gruppmentorverksamhet.
		Antalet sjukfrånvarofall bland personalen.	Vi följer aktivt med sjukfrånvaron utgående från instruktionerna för tidigt ingripande. Frånvaron har ökat en aning från året innan.
	Vi utvecklar gemensamma verksamhetsmodeller för skolväsendets ledning tillsammans med grundtrygghetscentralens ledning.	Gemensamma strategier och planer.	Vi har deltagit i bland annat arbetet med centralens utvecklingsplan (Kunta-Kesu) samt inlett arbetet lokalt inom det nationella LAPE-projektet.

4. Ekonomi: uppföljning och planmässig ekonomisk hushållning

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi anpassar den grundläggande utbildningens kostnader till stadens ekonomiska läge.	Vi följer kontinuerligt upp budgetutfallet och reagerar i ett tidigt skede på avvikelser.	Budgetutfallet. Delårsrapporten.	Vi har följt upp budgetutfallet och enligt prognoserna hålls ansvarsområdet inom budgeten.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21142 Utbildning

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	1 080 735	0	1 080 735	1 337 984	-257 249
<i>varav interna</i>	2 610	0	2 610	5 692	-3 082
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-16 250 027	-1 911 376	-17 700 189	-17 543 187	-461 214
<i>varav interna</i>	-2 762 981	-2 185 056	-4 948 037	-5 047 524	99 487
Verksamhetsbidrag,	-15 169 292	-1 911 376	-17 080 668	-16 362 205	-718 463
<i>varav interna</i>	-2 760 371	-2 185 056	-4 945 427	-5 041 832	96 405
Verksamhetsbidrag, extern	-12 408 921	273 680	-12 135 241	-11 320 273	-814 868
Avskrivningar och nedskrivningar				-3 655	3 655

De budgeterade externa intäkterna överskrider med cirka 254 000 euro. Det största beloppet, cirka 108 000 euro, är en ersättning för det att de datorer som år 2016 köptes för undervisningsändamål flyttades till att omfattas av leasingfinansiering. Staden har också erhållit hemkommunersättningar samt understöd och bidrag till ett belopp som överstiger budgeten med cirka 130 000 euro. Ansvarsrådets största enskilda externa anslagsbesparingar gäller personalbikostnaderna cirka 263 000 euro och köp av tjänster cirka 193 000 euro av vilka den största besparingen hänför sig till transportkostnaderna; elevtransporterna 94 000 euro och övriga resor cirka 44 000 euro.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Antal			
Skolor	15	15	15
Förskolegrupper/antalet elever	11/156,2	11/143	11/152
Antalet undervisningsgrupper inom den grundläggande utbildningen/antalet elever	106/1470,5	105/1481	105/1454
Överförda till särskilt stöd, %	9,6	8,9	9,2
Antalet elever inom den grundläggande utbildningen/skolgångshandledare	39,6		
Ekonomi			
Förskolkostnader/elev, netto, euro	5 106 ext. (6 213 +int.)	5 965 ext.	5 194 ext.
Förskolans skjutskostnader/elev, netto, euro	685	874	718
Kostnaderna för den grundläggande utbildningen/elev, netto, euro	7 387 ext. (9 213 +int.)	7 751 ext.	7 343,88 ext.
Skjutskostnader för den grundläggande utbildningen/elev, netto, euro	869	900	867

Gymnasie- och yrkesutbildning

Ansvarspersoner: bildningsdirektören samt rektorena

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

I sin verksamhet har båda gymnasierna betonat planmässig rekrytering av studerande och förbättring av synligheten. Man har satsat på att aktivt upprätthålla samarbetsnätverk och utveckla lärarnas kunskaper och kommunikationsfärdigheter i gymnasierna. Digitaliseringen av student-skrivningarna har fortsatt.

Ett regionalt projekt för ändring av den yrkesinriktade utbildningen på andra stadiet inleddes vid ingången av 2017. Projektet har beretts och koordinerats av en regional styrgrupp, där bildningsdirektören för Lovisa stad har varit ordförande och bildningsdirektören i Sibbo föredragande på deltid. Ägarkommunerna och de nuvarande utbildningsanordnarna har aktivt deltagit i ändringsprocessen. Projektet fortsätter 2018 och målsättningen är att de fyra verksamma utbildningsanordnarna på området från början av 2019 utgör två aktörer.

Bedömning av risker

- Andelen för statsandelar är liten (ändring i schemat för kalkylen)
För gymnasiernas del ändrades inte beräkningssättet av statsandelarna. Schemat för kalkylering av statsandelar för andra stadiets yrkesutbildning ändrades.
- Antalet personer som söker till gymnasieutbildning – nedgångar är möjliga, vilket leder till att skolformens attraktivitet minskar.
Antalet studerande i gymnasiet har hållits på samma nivå men vi kan notera att de som avslutar sin grundläggande utbildning söker sig delvis också till andra gymnasier.
- Rekryteringen (av lärare) är mer utmanande i små gymnasier.
Behovet av att rekrytera nya lärare till gymnasierna varit litet.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. Kunden och kommuninvånaren: Att upprätthålla och utveckla bildningstjänsterna

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ordnar tillsammans med studerandena gymnasieutbildning som stöder studerandenas välfärd.	Med hjälp av regionalt samarbete ökar vi kursutbudet över språkgränserna. Vi ökar och utvecklar tjänsterna för studerandevård och åtgärderna för stöd av studeranden.	Antalet studeranden som inleder gymnasiestudier i proportion till åldersklassen.	I Lovisa Gymnasium inledde 30 nya studerande sina studier och 29 nya studerande i Loviisan lukio.
		Antalet studeranden som avbrutit gymnasiestudierna.	Under året avbröt ingen studerande sina gymnasiestudier.
		Välfärdsenkäter.	Institutet för hälsa och välfärds skolhälsoenkät och Utbildningsstyrelsens trivselprofil har genomförts för båda gymnasierna. Vidare har gymnasierna besvarat Nationella centret för utvärderingsenkäter om verkställigheten av elevhälsan i skolorna.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar gymnasieutbildningens attraktivitet genom att erbjuda högklassiga tjänster nära kommuninvånaren.	Vi ökar samarbetet med lokala företag, föreningar och kommunorganisationen.		I Loviisan lukio har man samarbetat med seniorvården. I samband med Lovisa Gymnasiums Erasmus+-projekt använde man sig av lokala företagare som sakkunniga.

	Vi utnyttjar informations- och kommunikationsteknik samt undervisningsmetoder i enlighet med den nya undervisningsplanen.		Användningen av informations- och kommunikationsteknik i undervisningen har ökat.
	Alla studerande som inleder sina studier har möjlighet att skaffa en dator som staden stöder.		Nästan alla de som inlett sina studier i gymnasier har utnyttjat möjligheten att skaffa en dator.
	Vi deltar aktivt i nationella och internationella projekt.	Antalet genomförda projekt.	Båda gymnasier har deltagit i internationella projekt inom ramen för Erasmus+. Lovisa Gymnasium har dessutom deltagit i projektet I Luthers fotspår och i Loviisan lukios vetenskapsläger i CERN tillsammans med Askolan lukio, Linnankosken lukio och Lappajärven lukio. Loviisan lukio deltog i det nationella projektet Riksdagsledamöter besöker skolor. Båda gymnasier har aktivt deltagit i Finland100-projekt under året.
	Vi ökar gymnasiers synlighet i medierna.		Gymnasier har fått synlighet både i lokal och i social media.
	Vi ökar attraktiviteten av gymnasiers webbplatser och håller webbplatserna à jour.		Vi har ökat attraktiviteten av gymnasiers webbplatser och hållit webbplatserna à jour.

3. Personal och ledarskap: en kunnig och motiverad personal som mår bra

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunnig och motiverad personal.	Vi säkerställer tillräckliga resurser för förvaltningen av gymnasier.	De arbetstimmar som finns tillgängliga för förvaltningen av gymnasier.	De arbetstimmar som finns tillgängliga för förvaltningen av gymnasier är inte tillräckliga. Vi har uppgjort preliminära planer, men målsättningen har inte uppnåtts för någotdera gymnasiet.
	Vi säkerställer tillräckliga resurser för genomförandet av kurserna.	Timresursens omfattning.	Timresursens omfattning var tillräcklig.
	Vi erbjuder tillräckligt med kompletterande utbildning till personalen.	Antalet personer som deltar i utbildningarna.	I båda gymnasier har hela personalen aktivt deltagit i utbildningar, förutom i sådana utbildningar som nämns i tjänstekollektivavtalet även i utbildningar som gällde bedömning och digitala färdigheter.
		Undervisningspersonalens individuella utvecklingsplaner.	Varje lärare har i början av läsåret gjort upp en personlig utvecklingsplan.
	Vi sörjer för personalens arbetshälsa.	Utvecklingssamtalen och arbetshälsoenkäter.	Under läsåret 2016–2017 förde vi utvecklingssamtal med hela personalen.

4. Ekonomi: uppföljning och planmässig ekonomisk hushållning

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi anpassar vår verksamhet till det ekonomiska läget.	Vi håller oss inom budgeten.	Delårsrapporten. Bokslutet.	Vi har uppnått målet.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21144 Gymnasie- och yrkesutbildning

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	88 210	0	88 210	141 924	-53 714
<i>varav interna</i>	710	0	710	931	-221
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	- 1 762 627	-618 350	-2 380 978	-2 338 125	-42 853
<i>varav interna</i>	-361 305	-622 350	-983 655	-963 892	-19 763
Verksamhetsbidrag	-1 674 417	-618 350	-2 292 768	-2 196 201	-96 567
<i>varav interna</i>	-360 595	-622 350	-982 945	-962 962	-19 384
Verksamhetsbidrag, extern	-1 313 822	4 000	-1 309 822	-1 233 239	-76 583
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 000	0	-2 000	-1 741	-259

De budgeterade externa intäkterna överskrider med cirka 53 000 euro. Den största summan hänförs till projektunderstöd. Ansvarsområdets största enskilda externa anslagsbesparing på cirka 70 000 euro hänförs till personalkostnaderna.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Antalet studerande	180,5	186	186,5
Antalet undervisningstimmar	418	374	418*)
Netto, euro/studerande	6 830 ext. (9 319 + int.)	6 762 ext.	6 346 ext.

*) timresurs

Fritt bildningsarbete

Ansvarspersoner: bildningsdirektören samt rektorn

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Vi sammanförde institutens elektroniska anmälningsskanal Hellewi 2017, vilket gav mer synlighet. Nu kan kursdeltagarna hitta utbudet för båda instituten på samma adress. I och med sammanförandet av Hellewi blev det möjligt att betala kurser på nätet.

Vi har gjort institutens kommunikation och marknadsföring planmässigare och effektivare. Vi har ägnat uppmärksamhet vid att kommunikation och marknadsföring sker via fler kanaler.

Bedömning av risker

- Man antar att det kommer ändringar i statsandelstimantalet – eventuella nedskärningar torde förorsaka tryck på höjning av kursavgifterna.
En liten nedskärning i (2 %) statsandelstimmarna noteras jämfört med läsåret innan. Kursavgifterna höjdes inte från föregående läsårs nivå.
- Utvecklingen av kursavgifterna torde inverka på antalet studeranden.
Antalet studerande ökade från nivån 2016 med cirka 50 studerande (1 %) men blev under målsättningen för 2017 med cirka 10 %.
- Att förutse förändringar som an knyter till personalprogrammet.
Det har inte skett större förändringar i förverkligandet av personalprogrammet.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: vi skapar en smidig vardag för kommuninvånarna genom att beakta hållbar ekonomisk utveckling*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ordnar institutens verksamhet och utbud interaktivt och kundorienterat genom att stödja kommuninvånarnas välfärd.	Vi har ett aktivt förhållande till studerandena och nyckelgrupperna: – kursönskemål – respons och utvärderingar – sociala medier.	Vi utnyttjar de mätare i CAF, som är fastslagna gällande kundresultat och de nyckeltal som hänför sig till de samhällsliga verkningarna.	Vi genomförde i januari–februari en utvärdering som är öppen för alla studerande och som berör alla kurser. Vi samlade in kursönskemål på våren i samband med utvärderingen och separat genom ett flertal kanaler. På instituten planerades på hösten några kompletterande kurser för våren 2018.

2. *Attraktivitet och konkurrenskraft: vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar institutens attraktivitet genom att erbjuda högklassiga tjänster nära kommuninvånaren.	Strukturen för regionala institut – undervisning på olika verksamhetsställen – olika regler för gruppstorlek – kontaktpersons nätverk. Läroanstaltsnätverk och projektverksamhet. Vi har aktiv marknadsföring och kommunikation.	Vi utnyttjar de utvärderingsresultat i CAF som berör kund- och intressentgrupper	Vårterminens kursprogram förverkligades enligt förväntningar. Vi planerade programmet för nästa period i enlighet med verksamhetsmodellen (som införts i CAF) och inom ramen för budgeten: Mi 5 300 timmar och Vako 6 900 timmar. Medborgarinstitutets seminarium "Medborgarinstitutet – mer än en läroanstalt" sammanförde instituten från närområdet för att diskutera institutens mångformiga utmaningar.

			<p>I anknytning till projektet Erasmus tog tyska projektpartner del av institutens och stadens verksamhet.</p> <p>Vi gjorde upp kursutbudet för våren 2018 som samarbete och detta fick synlighet i lokalpressen.</p>
--	--	--	---

3. Personal och ledarskap: en kunnig och motiverad personal som mår bra

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunnig och motiverad personal.	<p>Vi tillämpar verksamhetsmodellen för en lärande organisation</p> <ul style="list-style-type: none"> – mötesförfaranden – utvecklingssamtalen – individuella inlärningsplaner – nätverk (benchmarking). 	Vi utnyttjar de resultat i CAF som gäller personalen.	I och med projektet Kunnig har det funnits kompletterande utbildning och rekreationsverksamhet. Vi förde utvecklingssamtalen i april. Samtalen innefattade individuella utvecklingsplaner.

4. Ekonomi: uppföljning och planmässig ekonomisk hushållning

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi anpassar vår verksamhet till det ekonomiska läget.	<p>Vi upprätt håller ett prognostiserande förhållande till utvecklingen av statsandelarna.</p> <p>Vi följer upp budgetutfallet.</p>	Vi utnyttjar de resultat i CAF som gäller bedömning av prestationsförmågan.	Verksamheten har varit förenlig med planerna och överenskomna praxis. I planeringsramen för verksamhetsåret 2017–2018 beaktade vi nedskärningen i statsandelsfinansieringen. Vi beaktade jubileumsåret Finland100 i form av föreläsningsserier samt olika evenemang och kurser. Institutens budgetutfall var planenligt.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21145 Fritt bildningsarbete

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	224 200	0	224 200	240 802	-16 602
<i>varav interna</i>	3 500	0	3 500	10 525	-7 025
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-1 037 691	-87 991	-1 125 682	-1 088 111	-37 570
<i>varav interna</i>	-63 244	-89 791	-153 035	-162 688	9 654
Verksamhets bidrag	-813 491	-87 991	-901 482	-847 310	-54 172
<i>varav interna</i>	-59 744	-89 791	-149 535	-152 163	2 629
Verksamhetsbidrag, extern	-753 747	1 800	-751 947	-695 146	-56 801

Avskrivningar och nedskrivningar

De förverkligade personalkostnaderna underskred budgeten med cirka 25 000 euro och rese- och transporttjänsterna med cirka 16 000 euro. Jämfört med budgeten har alla undervisningstimmar inte ordnats. En del undervisningstimmar har dessutom köpts som köptjänster istället för att anställa timplärare.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Studera	1 274 (Mi) 1 666 (Vako) = 2 940	1 440 (Mi) 1 880 (Vako) = 3 320	1 280 (Mi) 1 706 (Vako) = 2 986
Undervisningstimmar	4 871 (Mi) 6 818 (Vako) = 11 689	5 500 (Mi) 7 000 (Vako) = 12 500	4 929 (Mi) 6 952 (Vako) = 11 881
Nettokostnader, euro/studera	242 ext (282 + int.)	227 ext.	233 ext.
Nettokostnader, euro/undervisningstimme	61 ext. (71 +int.)	60 ext.	58 ext.

Fritidsväsendet

Ansvarsperson: chefen för kultur- och fritidsväsendet

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Användningen av idrottshallen begränsades våren 2017 på grund av inneluftsproblem. Under sommaren renoverades hallen, då man bland annat förnyade ventilationen. Under hösten kunde idrottshallen användas på normalt sätt. Idrottshallen är gammal och diskussionen om inneluftsproblemen där fortsatte på hösten.

Fritidsväsendet har ansökt finansiering från Europeiska socialfonden för Navigatorns verksamhet. Som det nu ser ut kommer finansieringen att beviljas och verksamheten inleds 2018.

Vi har tagit i bruk motionsrådgivning som ny verksamhetsform. Vi erbjuder tjänsterna i form av sektorsövergripande samarbete. I motionsrådgivningen innehar primärhälsovården en central roll i och med att man därifrån når rätt målgrupp för motionsrådgivningen. Motionsrådgivningen är en individuell rådgivning med individuella träffar. En annan ny verksamhetsform är idrottsapoteket. Det är ett rådgivningsställe för hälsotion som är avgiftsfritt och öppet för alla.

Under året har fritidsväsendet fått extern finansiering för det uppsökande ungdomsarbetet, projektet Skola i rörelse, idrottsligt livssätt, lokal hobbyverksamhet för barn och unga och idrottsverksamhet för invandrare.

Flickornas rum togs i bruk i Forum.

Bedömning av risker

- Utbud och efterfrågan möts inte. Fritidsväsendet lyckas inte förändra sig tillräckligt snabbt i en föränderlig värld. Fritidsväsendet möter inte de kommunbor som den borde.
Under året gjordes inga utredningar och utvärderingar hur utbudet och efterfrågan möts. Fritidsväsendet har försökt svara snabbt på önskemål.
- Ungdomsfullmäktiges verksamhet är inte tillräckligt aktivt.
Ungdomsfullmäktige är aktivt, men representerar i praktiken endast den finska språkgruppen.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: vi skapar en smidig vardag för kommuninvånarna genom att beakta hållbar ekonomisk utveckling*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ordnar ungdoms- och idrottstjänsterna interaktivt på ett sätt som motsvarar efterfrågan genom att beakta resurserna.	Vi har en mångsidig och högklassig ungdoms- och idrottsverksamhet som beaktar individens behov. Vi planerar och genomför verksamheten på ett sektorövergripande sätt med hjälp av olika nätverk.	Föreningsmöten, möten med andra aktörer, det koordinerande nätverket för vägledning av och tjänster för unga (NOPA).	Vi har hållit föreningsmöten under året. Servicenätverket för unga (NOPA) har sammanträtt en gång per månad.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar stadens attraktivitet genom att erbjuda högklassiga och mångsidiga ungdoms- och idrottstjänster nära kommuninvånaren.	Det motionspolitiska programmet godkänns. Planen för byggande av motionsplatser godkänns.	Politisk behandling och godkännande.	Stadsfullmäktige har inte ännu godkänt det idrottspolitiska programmet.
	Vi samarbetar aktivt med den tredje sektorn.	Föreningsmöten.	Fritidsväsendet har ordnat föreningsmöten och samarbetar aktivt med föreningarna.
Vi ordnar omfattande idrottsverksamhet i samarbete med föreningar genom att beakta deras verksamhet.	Vi kompletterar idrottsföreningarnas verksamhet. Vi ordnar egna motionsklubbar och grupper för olika slags kunder. Vi skapar förutsättningar för föreningar att ordna idrottsverksamhet.	Föreningsmöten och kundenkät.	Vi utförde inga kundenkäter under året. Idrottsväsendet har ordnat motionsklubbar och lett motionsgrupper året igenom. Vi erbjöd avgiftsfria motions- och idrottsplatser för ledna grupper för under 18-åriga. Vi delade ut verksamhets- och objektsbidrag till föreningar.
Staden upprätt håller platser för olika motions- och idrottsgrenar i olika delar av kommunen.	Staden erbjuder mångsidiga, välutrustade och regionalt täckande motions- och idrottsplatser.		Staden erbjuder mångsidiga, välutrustade och regionalt täckande motions- och idrottsplatser. Till Liljendal byggdes en ny miniarena.
Vi upprätt håller ett omfattande ungdomsgårdsnät med lokaler i olika delar av staden.	Vi håller de nuvarande ungdomslokalerna öppna i egen regi och i samarbete med övriga aktörer.	Användarenkät.	Vi höll ungdomslokalerna öppna i egen regi och i samarbete med tredje sektorn. Vi utförde inga användarenkäter under året.
Vi idkar ungdomsarbete i gruppform och i individuell form. Det uppsökande ungdomsarbetet når och hjälper ungdomar i olika livssituationer.	Vi når den unga personen som är i behov av stöd. Vi hjälper den unga personen att anlita sådana tjänster och övrigt stöd som främjar den unga personens tillväxt och självständighetsprocess och som bidrar till personens möjlighet till utbildning och till inträde på arbetsmarknaden.	Alla samarbetsparter, Regionförvaltningsverket, Stadens övriga aktörer, skolorna och polisen.	Ungdomsarbetet utförs både i gruppform och individuellt. Det uppsökande ungdomsarbetet har nått och hjälpt ungdomar i olika livssituationer till att omfattas av sådana tjänster och sådant övrigt stöd som främjar den ungas uppväxt- och självständighetsprocess samt det att den unga får tillgång till utbildning och arbetsmarknaden.

3. Personal och ledarskap: en kunnig och motiverad personal som mår bra

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunnig och motiverad personal.	Vi för utvecklingssamtal årligen.	Chefen registrerar utvecklingssamtalen.	Vi förde majoriteten av utvecklingssamtalen.
	Vid behov ordnar vi arbetshandledning på ett förebyggande sätt.		De uppsökande ungdomsarbetarna har regelbundet arbetshandledning.
	Personalen deltar i såväl externa och i interna kompletterande utbildningar.	Chefen sporrar personalen att delta i nödvändiga kompletterande utbildningar.	Under året deltog personalen på några utbildningar

Ledarskapet är sammanjämkande och vi intensifierar samarbetet mellan småbarnspedagogik samt utbildnings- och fritidsväsendena.	Vi deltar i att utveckla ett nytt sätt att leda och vi tar i bruk ny praxis mellan grundtrygghetscentralens och bildningscentralens serviceformer.		<p>Servicenätet för unga (NOPA) behandlar sektorsövergripande gemensamma frågor som berör unga.</p> <p>Fritidsväsendet har gemensamma projekt med skolväsendet. Fritidsväsendet samarbetar i hög grad med kulturväsendet, utbildningen och småbarnspedagogiken.</p>
--	--	--	---

4. Ekonomi: uppföljning och planmässig ekonomisk hushållning

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi anpassar vår fritidsverksamhet till det ekonomiska läget.	<p>Vi följer kontinuerligt upp budgetutfallet och reagerar i ett tidigt skede på avvikelser.</p> <p>Vi ansöker aktivt om extern finansiering för de projekt som nämnts i ansvarsrådernas budgettexter eller övriga planer.</p>	Vi svarar för omsorgsfull uppföljning av budgeten.	<p>Fritidsväsendet har kontinuerligt följt upp budgetutfallet och reagerat på avvikelser.</p> <p>Fritidsväsendet har fått extern finansiering för följande projekt: Uppsökande ungdomsarbete, Skola i rörelse, lokal hobbyverksamhet för barn och unga, integreringsmotion och ett idrottsligt livssätt.</p>

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21146 Fritidsväsendet

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR-ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	336 400	0	336 400	412372	-75 972
<i>varav interna</i>	152 600	0	152 600	170 078	-17 478
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-1 841 057	-289 027	-2 130 084	-2 094 391	-35 693
<i>varav interna</i>	-1 029 772	-278 327	-1 308 099	-1 295 081	-13 018
Verksamhetsbidrag	-1 504 657	-289 027	-1 793 684	-1 682 019	-111 665
<i>varav interna</i>	-877 172	-278 327	-1 155 499	-1 125 003	-30496
Verksamhetsbidrag, extern	-627 485	-10 700	-638 185	-557 016	-81 168
Avskrivningar och nedskrivningar	-13 400	0	-13 400	-14 416	1 016

Fritidsväsendets externa intäkter överskrider budgeten med cirka 58 000 euro av vilken avgiftsin-täkterna utgör 18 000 euro, projektunderstöden 27 000 euro och hyresinkomsterna 13 000 euro.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Beviljade understöd/invånare			
Idrottsväsendet	3,6	3,1	3,03
Ungdomsväsendet	1,8	1,9	1,81
Ungdomsväsendets öppethållning:			
Kvällar/vecka	13	13	12,5
Ungdomar/lokal/vecka			
Forum	20	25	125
Övriga	12	15	83
Idrottshallens användningsgrad			
Beviljade motions- och träningsturer		46	41
Föreningar		7	6
Grupper		25	25
Av fritidsväsendet ordnade			
ungdomsklubbar		5	10
läger		6	9
motions- och idrottsklubbar, barn och ungdomar		6	6
tävlingar och evenemang		22	35
vuxengrupper		21	21
motionsrådgivning		2	28

Ledamöter och ersättande ledamöter i fritidsnämnden

Ordinarie ledamöter	Närvarande/antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
FM 7.6.2017 § 13			
Lappalainen Kalevi, pj	2/3	Bergström Torbjörn	1
Törnroos Ingrid, vpj	2/3	Karlsson Ann-Mari	
Lönnfors Johanna	3/3	Hollmén Annina	
Silvennoinen Algot	2/3	Eriksson Mats	
Karlsson Håkan	1/3	Sederholm Eva	1
Määttä Jouni	1/3	Paakkanen Toni	2
Pekkola Janne	3/3	Amberla Timo	
Kaasinen Nina	3/3	Väkevä Antti	
Nurkkala Kirsi	3/3	Brand Pirkko	
-7.6.2017			
Lappalainen Kalevi, pj	2/3	Sjöholm Dorita	1
Väkevä Antti, vpj	3/3	Oinonen Mari	
Karlsson Håkan	3/3	Paakkanen Petra	
Skog Kim	3/3	Weckman Anton	
Karlsson Ann-Mari	3/3	Lindholm Glenn	
Törnroos Ingrid	2/3	Lönnfors Johanna	1
Kähärä Erika	2/3	Uutinen Niina	
Kallio-Taponen Kielo	3/3	Öhberg Raul	
Hämäläinen Unto	1/3	Tolvanen Juha	
Järvinen Paula	0/3	Metтинен Veli-Matti	2
Lindell Carl-Henrik	3/3	Heikkinen Kari	

Biblioteks- och kulturväsendet

Ansvarsperson: chefen för kultur- och fritidsväsendet

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Året 2017 var ett aktivt och verksamhetsrikt år. Det självständiga Finland fyllde 100 år och kulturväsendet ordnade jubileumsåret till ära många evenemang för kommuninvånare av alla åldrar. Evenemangen var lyckade, de besöktes av många och de allmänna evenemangen fick mycken tack av kommuninvånarna.

Kulturväsendet kunde genomföra alla planerade evenemang trots att personalbrist. Kulturväsendet samarbetade smidigt med Borgå musikinstitut vid ordnandet av Sibeliussdagarna. På Almska gården höll vi utställningar och evenemang hela året. Besökarantalet var ca 6000, vilket är nytt rekord. Besökarantalet höjdes i samarbete med tredjesektorn.

Det gånga året var mycket utmanande för biblioteket. Sedan sommaren har huvudbiblioteket haft nerdimensionerade öppettider med anledning av inneluftsproblem. I slutet av hösten flyttades huvudbibliotekets kontorslokaler till tillfälliga hyreslokaler. Staden beslutade även hyra ersättande lokaler för huvudbiblioteket. Biblioteket flyttar till lokalerna våren 2018. Biblioteksbussen var inte i användning sommaren 2017 på grund av en bilolycka. I närbiblioteket i Liljendal öppnade vi våren 2017 stadens första meröppna bibliotek.

På grund av personalbrist var museiasistenten 2017 tvungen att i huvudsak ensam upprätthålla museets verksamhet.

Bedömning av risker

Huvudbibliotekets öppethållningstider förkortades på grund av bibliotekets inneluftsproblem. Huvudbibliotekets utlåning och antal besökare minskade.

Utfallet för de operativa målen 2017

1. *Kunden och kommuninvånaren: vi skapar en smidig vardag för kommuninvånarna genom att beakta hållbar ekonomisk utveckling*

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ordnar kultur- och museitjänsterna interaktivt och kundorienterat. Vi samarbetar med tredje sektorns aktörer.	Vi har en mångsidig och högklassig kultur-, biblioteks- och museiverksamhet som beaktar användarnas behov. Vi planerar och genomför verksamheten på ett sektorsövergripande sätt med hjälp av olika nätverk.	Träffar för olika sällskap och möten med övriga aktörer.	Kulturväsendet har ordnat diskussionsmöten, så kallade kulturkafferna, för kulturaktörerna i staden. Kulturväsendet har samarbetat med tredje sektorn.
Meröppet biblioteket möjliggör mer användbarhet.	Liljendal närbibliotek erbjuder mer omfattande öppethållningstider som meröppet bibliotek.	Antalen lån och besökare.	Antalet besökare på biblioteket i Liljendal ökade 2017 med 4 000. Det ökade antalet besökare avspeglades inte i lånestatistiken.
Biblioteken i Lovisa ansluter sig tillsammans med de övriga biblioteken i Nyland till ett nytt bibliotekssystem. Detta möjliggör mer samarbete mellan biblioteken och mer material för kunderna.	Vi tar i bruk det nya bibliotekssystemet under 2017.	Hur bibliotekssystemet fungerar.	Av orsaker som inte beror på Lovisa togs det nya bibliotekssystemet inte i bruk under 2017. Ibruktagnaden är flyttat till 2018.
Fritt inträde till museerna gör det möjligt för alla att ta del av kulturhistoria.	Utöver en högklassig basutställning erbjuder museet utställningar som byts och som tilltalar den samtida människan.	Antal besökare.	Utöver den högklassiga basutställningen hade museet tre andra utställningar. Den längsta och mest omfattande utställningen under året berättade om ortens historia under självständighetstiden.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft: vi skapar en positiv bild av staden samt ökar attraktiviteten och gemenskapen

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar stadens attraktivitet genom att tillsammans med övriga kulturaktörer erbjuda högklassig kultur på Almska gården.	Staden hyr ut Almska gården till kulturaktörer för användning.	Almska gårdens användningsgrad.	Under året besökte 5 775 personer Almska gården, det vill säga antalet 2700 fler besökare än 2016.
Vi erbjuder alla elever inom den grundläggande utbildningen olika kultur-evenemang bland annat med hjälp av kulturstigen.	Vi tar i bruk kulturstigen för alla årskurser.	Samarbete och möten tillsammans med kulturproducenter, skolor och bildningsväsendet.	Vi verkställde kulturstigen planenligt.
Vi tar i bruk Liljendal meröppet bibliotek.	Liljendal meröppet bibliotek är öppet i större utsträckning än ett traditionellt bibliotek.	Antalen lån och besökare.	Antalet besökare på biblioteket i Liljendal ökade 2017 med 4 000. Det ökade antalet besökare avspeglades inte i lånestatistiken.
Vi tar i bruk bibliotekets nya bibliotekssystem "KOHA".	Det nya bibliotekssystemet är modernare och samarbetet med de övriga biblioteken i Nyland förbättrar användarnas lånemöjligheter.	Bibliotekssystemets funktionsduglighet.	Av orsaker som inte beror på Lovisa togs det nya bibliotekssystemet inte i bruk under 2017. I bruktagandet är flyttat till 2018.
Museet ordnar högklassiga nya som lockar besökare både från när och fjärran.	Museiutbudet är högklassigt.	Den respons som museet har fått av besökarna (till exempel anteckningar i gästboken och muntliga kommentarer).	Museet hade tre utställningar i kommandantshuset under året. I Bruket och Virby hade utställningar under sommaren.
Kulturbidragen breddar kulturen i Lovisa och skapar en positiv bild av staden.	Vi beviljar kulturbidrag till god och högklassig verksamhet.	Rapportering till nämnden.	Kulturnämnden delade inalles ut 39 800 euro i kulturbidrag till olika kulturproducenter. Bidragen uppdelades enligt följande: verksamhetsbidrag till kulturföreningar 22 000 euro, objektsbidrag till kulturaktörer 12 800 euro och Finland 100-bidrag till kulturaktörer 5 000 euro.

3. Personal och ledarskap: en kunnig och motiverad personal som mår bra

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi satsar på gott ledarskap samt en yrkeskunnig och motiverad personal.	Vi för utvecklingssamtal årligen.	Chefen registrerar utvecklingssamtalen.	Vi förde utvecklingssamtalen under året.
	Vid behov ordnar vi arbetshandledning på ett förebyggande sätt .		Kulturväsendet hade ingen arbetshandledning under året.
Ledningen och personalen upprätt håller en öppen och konstruktiv dialog. Informationsutbytet är gott.	Personalen deltar i såväl externa och i interna kompletterande utbildningar.	Chefen sporrar personalen att delta i nödvändiga kompletterande utbildningar.	Under året deltog personalen i några utbildningar.
Ledarskapet är sammanjämkande och vi intensifierar samarbetet Mellan småbarnspedagogik samt utbildnings-, fritids- och kulturväsendena.	Vi deltar i att utveckla ett nytt sätt att leda och vi tar i bruk ny praxis mellan grundtrygghetscentralens och bildningscentralens serviceformer.		Vi ordnade bland annat kulturstigen och Finland 100-evenemangen i samarbete med småbarnspedagogiken samt utbildnings-, fritids-, och kulturväsendet.

	Vi utvecklar kontinuerligt personalens kunskande och håller det à jour.		
--	---	--	--

4. Ekonomi: uppföljning och planmässig ekonomisk hushållning

TAVOITE	TOIMENPIDE	ARVIOINTI	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN
Inom den ekonomiska hushållningen iakttar vi planmässighet och uppföljning.	Vi anpassar vår verksamhet till det ekonomiska läget.	Vi följer upp budgetutfallet, gör prognoser och reagerar på avvikelser.	Kulturväsendet har kontinuerligt följt upp budgetutfallet och reagerat på avvikelser.
	Med hjälp av utvecklingsprojekt stöder och utvecklar vi centralens verksamhet. Utvecklingsprojekten främjar det att målen uppnås.	Centralernas olika ansvarsområden ansöker aktivt om extern finansiering för de projekt som nämns i ansvarsområdenas budgettexter eller övriga planer.	Sibeliusdagarna i Lovisa och gästateljén fick extern finansiering 2017.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21147 Biblioteks- och kulturväsendet

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖR- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	117 046	0	117 046	95 241	21 805
<i>varav interna</i>					
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-1 945 190	353 465	-1 591 724	-1 477 993	-113 731
<i>varav interna</i>	-409 362	357 085	-52 277	-48 242	-4 035
Verksamhetsbidrag,	-1 828 144	353 465	-1 474 678	-1 382 752	-91 927
<i>varav interna</i>	-409 362	357 085	-52 277	-48 242	-4 035
Verksamhetsbidrag, extern	-1 418 782	-3 620	-1 422 402	-1 334 510	-87 892
Avskrivningar och nedskrivningar	-37 760	0	-37 760	-6 002	-31 758

Verksamhetens intäkter underskrider budgeten i varje enhet. De euromässigt största underskridningarna hänför sig till Sibeliusdagarnas försäljningsintäkter cirka 11 000 euro, inkomsterna för Almska gården cirka 6 000 euro och bibliotekets intäkter cirka 7 000 euro.

Verksamhetsbidraget hölls inom budgeten eftersom verksamhetens kostnader underskred budgeten med en större summa än intäkterna. De största besparingarna hänför sig till personalkostnaderna cirka 66 000 euro och köp av tjänster cirka 39 000 euro.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	BS 2016	BG 2017	Utfall 2017
Nettokostnad, euro/invånare, museiverksamhet	8,9 ext.	9,1 ext.	8,2 ext.
Antal specialutställningar i Kommendantshuset	4	4	3
Evenemang i Kommendantshuset		10	9
Exportutställningar och lån till/från andra museer			
– exportutställningar		2	2
– lån		2	2
Antal museibesökare			
Kommendantshuset	3 542	4 000	3 655
Strömfors bruk & Virböle	14 136	9 000	14 736
Verksamhet i Almska Gården			
– utställningar		15	16
– evenemang		50	69
– besökare		3 000	5 775
Utgifter, euro/invånare		3,08	3,33
Inkomster, euro/invånare		0,97	0,58
Nettokostnad, euro/invånare, kulturverksamhet	28,6 ext.	29,8 ext.	29,7 ext.
Antal kulturevenemang	78	65	74 (+ kulturstigens evenemang)
Nettokostnad, euro/invånare, biblioteksverksamhet	28,6 ext.	49 ext.	46,5 ext.
Helhetsutlåning		197 000	154 222
Utlåning/invånare		12,7	10,2
Antal biblioteksenheter		4 bibliotek 1 biblioteksbuss 4 läshörnor	4 bibliotek 1 biblioteksbuss 3 läshörnor

Ledamöter och ersättande ledamöter i kulturnämnden

Ordinarie ledamöter	Närvarande/antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
FM 7.6.2017 § 12			
Rosenberg Thomas, pj	3/3	Äijö Raili	
Vuokko Marjo, vpj	2/3	Rossi Reeta	1
Eriksson Mats	3/3	Malms Kim	
Svenskberg Veronica	3/3	Ikäheimo Daniela	
Björkman-Nystén Nina	2/3	Aitokari Mia	1
Hakala Harri	0/3	Lappalainen Kalevi	2
Merovuo Sirkka-Liisa	2/3	Mettinen Veli-Matti	
Katz Kalle	0/3	Ojanperä Jorma	1
Huttunen Sonja	3/3	Marjakangas Miia	
-7.6.2017			
Schroderus Toini, pj	2/4	Haverinen Katri	
Rosenberg Thomas	4/4	Lönnfors Johanna	
Sirén Nina	3/4	Zagora Sergey	
Svenskberg Veronica	1/4	Fransman Hillevi	
Äijö Raili	4/4	Hansson Kenneth	
Laiho Pasi	3/4	Cedervall Jouni-Mikael	
Selander Leena	2/4	Rossi-Raittinen Eila	
Karvonen Juha	4/4	Saario Juha	
Väkevä Antti	0/4	Mettinen Veli-Matti	3
Lindfors Bo	2/4	Kalleinen Kristiina	
Arlin-Kippola Anna-Kaarina	4/4	Rossi Reeta	

TEKNISKA CENTRALEN

Ansvarsperson: tekniska direktören

Händelser 2017 som inverkat på tekniska centralens omvärld och verksamhet

Tekniska centralen uppnådde under året de mål som fastställts i budgeten. Verksamhetsintäkterna underskred det budgeterade i någon mån, men i och med att verksamhetskostnadernas underskridning var ännu större var totalresultatet ändå gott. Det fördelaktiga vädret bidrog till att besparingar uppkom.

Personalbristen försvårade delvis skötseln av uppgifterna, men en större utmaning uppkom på grund av detta vad gäller personalens orkande. Man kan skönja att lönenivån i staden försvårar i synnerhet anställningen av specialister. De sökande vi får är närmast nyexaminerade som saknar erfarenhet.

Det rådde en betydande brist på personal i byrån för fastighetsdata och geografisk information samt brist på sakkunniga inom lokalservicen. Men även inom till exempel fastighetsunderhållet och skötseln av allmänna områden har det förekommit ett betydande underskott av anställda.

Investeringsutfallet var bra. Servicehuset i Gråberg färdigställdes enligt tidtabell. Planeringen av svenska skolcentret och skolcentret i Forsby har framskridit praktiskt taget enligt den ursprungliga tidtabellen. Sanningen av köksnätet färdigställdes under sommaren. Den grundliga reparationen av Strandvägen färdigställdes och en ny gata färdigställdes i Israelskogen. Utöver detta genomfördes flera mindre projekt.

Inneluftsproblemen i biblioteket kärvades till under året och i Harjurinteen koulu uppkom det symptom som tydde på inneluftsproblem. Sålunda anknyter de största riskerna fortfarande till inneluften. Den största övriga risken, det vill säga Strandvägen och en del av strandvallen, korrigerades genom reparationer. Detta ledde till att risken i fråga minskade väsentligt.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

Tekniska centralens resultaträkning

Centralens anslag som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är det externa verksamhetsbidraget.

2115 Tekniska centralen

	BUDGET 2017	BUDGET FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖRÄNDR.	BS 2017	AVVIKELSE
Försäljningsintäkter	167 011		167 011	502 740	335 729
Avgiftsintäkter	321 100		321 100	342 140	15 040
Understöd och bidrag	270 500		270 500	185 119	-85 381
Hysesintäkter	6 927 405	5 556 485	12 483 890	12 491 139	7 249
Övriga verksamhetsintäkter	792 700		792 700	701 122	-91 578
Verksamhetens intäkter	8 484 716	5 556 485	14 041 201	14 222 262	181 061
<i>varav interna</i>	<i>6 348 475</i>	<i>5 556 485</i>	<i>11 904 960</i>	<i>11 859 222</i>	<i>-45 738</i>
Tillverkning för eget bruk					
Personalkostnader	-4 009 440		-4 009 440	-3 572 955	436 485
Köp av tjänster	-6 543 907		-6 543 907	-6 784 087	-240 180
Material, förnödenheter och varor	-3 008 031		-3 008 031	-2 728 489	279 542
Understöd	-8 000		-8 000	-4 300	3 700
Övriga verksamhetskostnader	-585 229	-152 154	-737 383	-774 737	-37 357
Verksamhetens kostnader	-14 154 607	-152 154	-14 306 761	-13 864 569	442 192
<i>varav interna</i>	<i>-607 015</i>	<i>-152 154</i>	<i>-759 169</i>	<i>-717 568</i>	<i>41 601</i>
Verksamhetsbidrag	-5 669 891	5 404 331	-265 560	357 693	623 253
<i>varav interna</i>	<i>5 741 460</i>	<i>-5 404 331</i>	<i>11 145 791</i>	<i>11 141 654</i>	<i>4 137</i>
Verksamhetsbidrag, externt	-11 411 351		-11 411 351	-10 783 961	627 390
Avskrivningar och nedskrivningar	-3 090 449		-3 090 449	-3 125 117	-34 668
Kalkylmässiga poster	-430 288		-430 288	-443 002	-12 715

Utfallet för verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkterna utföll budgetenligt.

Utfallet för verksamhetskostnader

Verksamhetskostnaderna underskrider budgeten i någon grad. Det fördelaktiga vädret bidrog till att besparingar uppkom.

Utfallet för personalkostnader

Personalkostnaderna underskred klart budgeten emedan ett flertal uppgifter varit obesatta. Uppgifterna har varit obesatta i och med att vi med anledning av organisationsreformen försökt optimera verksamhetsmodellerna. Det har även varit ytterst svårt att hitta bra sökande för sakkunniguppgifter.

Utfallet för nyckelmålen 2017

Utfallet för de mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Tekniska centralens tyngdpunkter för verksamheten:

1. Kunden och kommuninvånaren

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi bevarar tjänsterna på en god nivå.	Vi strävar efter att bevara den nuvarande nivån.	Vi använder resurserna effektivt och vi reagerar vid rätt tid.	Tjänsterna hölls i huvudsak på en god nivå. Tidvis orsakade dock personalbristen på byrån för fastighetsdata och geografisk information problem.

2. Attraktivitet och konkurrenskraft

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi avancerar genomförandet av planerade projekt.	Vi genomför projekten enligt tidtabellerna.	Vi följer upp hur projekten framskrider.	Projekten framskred planenligt. Ett projekt flyttades till efter årsskiftet.

3. Personal och ledarskap

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Personalen orkar och får stöd vid ändringar.	Personalen orkar bättre i sitt arbete och frånvarofallen på grund av sjukdom minskar.	Vi beaktar responsen från personalen. Vi strävar efter att på ett bra sätt förankra ändringarna. Vi allokerar resurserna på rätt sätt.	Personalbristen har orsakat en utmanande situation som belastar personalen.

4. Ekonomi

NYCKELMÅL	MÅLNIVÅ	VERKSAMHETSPLAN	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Vi sköter ekonomin planenligt.	Vi uppnår de bindande målen i budgeten.	Vi följer upp utfallet av budgeten och upprättar prognoser. Vi reagerar på avvikelser.	Vi uppnådde de bindande målen i budgeten.

Ledamöter och ersättande ledamöter i tekniska nämnden, sammanträden 1–5/2017

Ordinarie ledamöter	Närvarande/ antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
Kopiloff Pauli, ordf.	4/5	Karvonen Juha	1/5
Hansson Kenneth, vice ordf.	5/5	Lindén Ralf	0
Ekebom-Jönsas Benita	5/5	Bergholm-Kullström Synnöve	0
Hovi Antti	5/5	Rahkonen Erkki	0
Hämäläinen Satu	5/5	Kähärä Erika	0
Jalkanen Karl	2/5	Nyberg Krister	0
Laitinen Åke	3/5	Hoffman Kenneth	0
Lindlöf Mona	4/5	Lundström Nina	0
Melamies Päivi	4/5	Haverinen Katri	0
Tähtinen Keijo	3/5	Paakkarinen Toni	1/5
Wikström Gudrun	5/5	Åminne Tuula	0

Teknisen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet, kokoukset 6–11/2017

Ordinarie ledamöter	Närvarande/ antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
Sjödahl Ralf, ordf.	6/6	Uutinen Lotte-Marie	0
Malmivaara Jouni, vice ordf.	6/6	Hyvönen Petri	0
Aitokari Mia	4/6	Hinttaniemi Jonna	0
Grundström Maria	4/6	Staffans Sten	2/6
Hagfors Kari	3/6	Rahkonen Erkki	0
Hämäläinen Satu	6/6	Kallio-Taponen Kielo	0
Mettinen Veli-Matti	5/6	Peltoluhta Vesa	1/6
Skogster Leif	4/6	Jalkanen Karl	0
Turpeinen Henna-Kaisa	6/6	Kähärä Erika	0

TEKNISKA CENTRALEN ENLIGT ANSVARSOMRÅDEN

Förvaltnings-, ekonomi- och byråttjänster

Ansvarsperson: tekniska direktör

Utfallet för de operativa målen 2017

1.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Personalen mår bra. Vi delar arbetsuppgifterna på nytt på ett förnuftigt sätt och fortsätter att effektivisera verksamheten.	Vi ger omsorgsfull orientering för anställda som tar över nya uppgifter. Vi förbättrar den allmänna trivselen och vi betonar vandan.	Personalen mår bra. Det har skett en minskning i sjukfrånvarostatistiken. Verksamheten har blivit effektivare och processerna snabbare.	Arbetena löper bra. Byråpersonalen får mer uppgifter på grund av arbetarresursbristen i övriga centralen. Vi följer kontinuerligt upp belastningen och vi strävar efter att dimensionera arbetena så att de anställdas orkande inte äventyras.

2.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi ökar användningsgraden för befintliga program.	Vi ger utbildning och interna anvisningar. Vid behov uppdaterar vi uppgifter som saknas i programmen.	Det är lätt att få uppdaterade uppgifter och informationens innehåll är tillförlitligt. Processerna blir snabbare.	För närvarande finns det inga möjligheter att sätta sig in i maximeringen av programanvändningen. Vi utför arbetena så att vi får de nödvändiga arbetena gjorda. Tyvärr finns det just ingen tid för planering och utveckling.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21150 Förvaltnings-, ekonomi- och byråttjänster

	BG 2017	BUDGET-FÖRÄNDRINGAR	BG 2017 EFTER FÖRÄNDRINGARNA	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	1 300		1 300	1 036	264
<i>varav interna</i>				287	287
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-410 494		-410 494	-406 423	4 071
<i>varav interna</i>	-8 268		-8 268	-8 275	-7
Verksamhetsbidrag	-409 194		-409 194	-405 387	3 807
<i>varav interna</i>	-8 268		-8 268	-7 988	280
Verksamhetsbidrag, externt	-400 926		-400 926	-398 399	3 527
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 800		-2 800	-2 467	333

Byggnadstillsyn och miljövård

Ansvarsperson: miljövårdssekreteraren

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Personalresurserna inom ansvarsområdet byggnadstillsyn och miljövård har minskat även under 2017 på grund av tekniska centralens interna personalarrangemang. Arbetsuppgifterna och förfaringssätten har därför omorganiserats och effektiviserats.

Ansvarsområdet har under 2017 sysselsatt en projektanställd med lönesubvention och detta har bidragit till att den minskade personalresursen tillfälligt har kunnat kompenseras.

Ansvarsområdets webbsidor förnyades samtidigt som hela stadens webbplats omarbetades. Till stor del ålåg det den projektanställda att förnya och upprätthålla webbsidorna, men arbetet band även andra personalresurser.

Byggnadstillsynen har under 2017 satsat på elektroniska kundtjänster. Särskild uppmärksamhet har fästs vid kundservice för att göra byggnadstillsynen lättillgänglig för kunder och ge dem god och snabbare service. Den genomsnittliga behandlingstiden för bygglov var tjugo dagar 2017.

Tillsynsplanen för miljövård har uppdaterats för att motsvara ändringarna i lagstiftningen.

Som projektarbete har man kartlagt de fridlysta naturminnesmärkena i Lovisaområdet.

Utfallet för de operativa målen 2017

1.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi effektiviserar den kundinriktade servicen.	Vi tar i bruk elektroniska tillståndsansökningar.	De elektroniska tillståndsansökningarna har tagits i bruk senast i slutet av mars.	De elektroniska tillståndsansökningarna har tagits i bruk i oktober 2016.

2.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi effektiviserar miljövårdstillsynen.	Vi utför tillsyn av den tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheten enligt tillsynsplanen och tillsynsprogrammet.	Vi har utfört inspektionerna enligt tillsynsprogrammet. Vi har tecknat de periodiska inspektionerna och den projektartade tillsynen i den elektroniska databasen.	De periodiska inspektionerna av miljötillståndspliktiga och registreringspliktiga anläggningar har utförts enligt tillsynsplanen och -programmet. Anläggningarnas årsrapporter har granskats.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21151 Byggnadstillsyn och miljövard

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER FÖR- ÄNDR.	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	307 811		307 811	312 718	4 907
<i>varav interna</i>				6 284	6 284
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-676 413		-676 413	-568 959	107 454
<i>varav interna</i>	-32 000		-32 000	-31 478	522
Verksamhetsbidrag	-368 602		-368 602	-256 241	112 361
<i>varav interna</i>	-32 000		-32 000	-25 194	-6 806
Verksamhetsbidrag, extern	-336 602		-336 602	--231 047	105 554

Avskrivningar och nedskrivningar

Både byggnadstillsynens och miljövardens intäkter är budgetenliga. För miljövardens del har ibruktagnandet av tillsynsavgiften ökat intäkterna. Största delen av tillsynen som utförs av miljövarde är emellertid fortfarande sådan att ingen avgift får uttas för den.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter)

	Bokslut 2016	Budget 2017 (inkl. interna utgifter)	Utfall 2017 (inkl. interna utgifter)
Nettoutgifter/invånare			
- byggnadstillsynen	9,08	9,26	8,90
- miljövarde	13,63	9,16	13,97
Tillstånd och utlåtanden			
- byggnadstillsynen	330	9,26	343
- miljövarde	103	9,16	116
Syner och inspektioner			
byggnadstillsynen	1 236	1 000	1 198
miljövarde	140	180	150

Det har funnits något färre händelser gällande tillstånd inom byggnadstillsynen än tidigare. Å andra sidan har man förrättat flera syner på grund av de ökade tillståndsantalen 2014–2016. Även på den byggda miljön har man förrättat flera övervakningssyner än tidigare år.

För miljövärdens del har antalet händelser gällande tillstånd ökat i någon mån jämfört med tidigare år. Inspektioner på miljötillståndspliktiga och registreringspliktiga anläggningar enligt tillsynsprogrammet har utförts målenligt. I genomförandet av tillsynsprogrammet (förutredningsarbete, uppdatering av data i systemet för geografisk information) har deltagit även den projektanställda. För övrig tillsyn har man emellertid inte kunnat anvisa tillräckligt med personalresurser för att till alla delar kunna uppnå målen i tillsynsprogrammet. Utfallet för tillsynen utvärderas närmare i miljövärdsmyndighetens tillsynsberättelse.

Ledamöter och ersättare i byggnads- och miljönämnden, sammanträden 2.2–1.6.2017

Ordinarie ledamöter	Närvarande/ antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
Turku Roger, ordf.	5/5	Gripenberg Henrik	0
Viklund Raija, vice ordf.	5/5	Heino Leena	0
Meriheinä Thérèse	2/5	Stenvall Camilla	3
Bäcklund Lars-Olof	4/5	Äijö Raili	1
Nyström Rune	5/5	Bruce Robert	0
Laiho Pasi	5/5	Lindholm Stefan	0
Konttinen Lisbeth	5/5	Haverinen Katri	0
Peltoluhta Vesa	5/5	Pitkätie Olli	0
Martinoff Minerva	1/5	Rossi Reeta	4
Penninkangas Anne	4/5	Illman Alf	0
Helgars Frej	0/5	Liljeström Anna	2

Ledamöter och ersättare i byggnads- och miljönämnden, sammanträden 29.6–14.12.2017

Ordinarie ledamöter	Närvarande/ antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
Kokko Ismo, ordf.	3/5	Hyvönen Petri	1
Ajomaa Pertti, vice ordf.	5/5	Rahkonen Erkki	0
Bruce Marina	5/5	Grundström Maria	0
Meriheinä Thérèse	0/5	Hollmén Annina	3
Äijö Raili	5/5	Hovi Karolina	0
Linden Ralf	5/5	Karlsson Håkan	0
Viklund Raija	5/5	Holmström Eeva	0
Laiho Pasi	5/5	Laitinen Henry	0
Hällfors Per	5/5	Ylitalo Tapio	0
Penninkangas Anne	5/5	Illman Alf	0
Wallen Sebastian	5/5	Liljeström Anna	0

Stadsplanering

Ansvarsperson: stadsarkitekten

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Planläggnings- och arkitektbyrån

Utöver stadsarkitekten och en ordinarie planerare arbetade en visstidsanställd planerare i 10,5 månader vid planläggnings- och arkitektbyrån under året, och en ordinarie planerare återvände till arbetet för fyra månader efter att ha varit föräldraledig. Dessutom hade vi en visstidsanställd projektarbetare som ansvarade för planutdragen.

Tre detaljplaneändringar godkändes, vars sammanlagda yta utgör cirka 39 hektar. Dessa detaljplaner möjliggör byggande av 12 559 kvadratmeter våningsyta på ett kvartersområde för industribyggnader i Pernå och byggande av sammanlagt 10 443 kvadratmeter våningsyta på kvartersområden för allmänna byggnader och affärs- och verksamhetsbyggnader i norra delen av Gråberg på det så kallade nya industriområdet. Detaljplanen för norra delen av Gråberg, vilken varit under besvär, vann laga kraft i september 2017. Planen möjliggör byggande av 77 020 kvadratmeter våningsyta på kvartersområden för bostadshus, flervåningshus och närservicebyggnader. En stranddetaljplan med en yta på 8,19 hektar godkändes. Denna stranddetaljplan möjliggör byggande av 1 050 kvadratmeter våningsyta på ett kvartersområde för koloniträdgård i Pernå. Kundservicekontoret Lovinfo hjälpte till med att posta materialet för två planer som skulle framläggas till påseende.

Digitaliseringen av stadsplanesammanställningen blev färdig för Strömfors, Tessjös och Råfsbys del. För detaljplaneområdena i Liljendal, Pernå, Valkom och gamla Lovisa kvarstår material som ska digitaliseras.

Byrån för fastighetsdata och geografisk information

Byrån för fastighetsdata och geografisk information har lidit av personalbrist sedan maj. På våren sade GIS-handläggaren upp sig. Uppgiften som GIS-handläggare ändrades till en uppgift som GIS-planerare, och då ändrades också arbetets svårighetsgrad från assistent till sakkunnig. GIS-planeraren inledde sitt arbete i november.

Stadsgeodeten, som varit moderskapsledig, lämnade sin avskedsansökan på våren. Avtalet för den som vikarierade stadsgeodeten löpte också ut i början av juni. Tjänsten som stadsgeodet tillsattes inte på nytt. Man beslöt dra in tjänsten och grunda en tjänst som markanvändningsingenjör och en tjänst som fastighetsingenjör. Stadens lantmäteringenjör är tjänsteförrättande stadsgeodet tills de nya tjänsterna besätts. Av denna orsak har förrättnings- och tomtindelingsproduktionen varit liten.

Vi anställde en ny arbetstagare på viss tid för att fortsätta arbetet med förbättringen av tomtindelingsregistret och för att överlåta planutdrag. Detta var möjligt på grund av oanvända löneanslag från året innan, vilka tillkommit på grund av ändringar i personalen.

Civiltjänstgöraren på vår avdelning har fått vissa arbetsuppgifter som tillhört uppgifterna för den tidigare GIS-handläggaren. Arrangemanget är temporärt, men arbetet kan inte lämnas o gjort.

Projektet som kartlade de semestertomter som staden hyr ut blev färdigt och uppgifterna i databasen har uppdaterats. Utredningen om övergången till höjdsystemet N2000 blev klar och anknytande konkurrensutsättningar blev gjorda.

Tomtrean medförde ingen topp i tomtförsäljningen. Det såldes sex tomter, av vilka två var obebyggda. En obebyggd egnahemstomt hyrdes ut. Fem semestertomter såldes, likaså en affärstomt och en industritomt.

Utfallet för de operativa målen 2017

Planläggning

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi gör upp detalj- och del-generalplaner i enlighet med planläggningsöversikten.	Vi sköter beredningen och styrningen som tjänstearbete. Vi gör detaljplaneändringar som tjänstearbete. Vi beställer stora planläggningsuppdrag och planer enligt ramavtal eller genom konkurrensutsättning av externa konsultföretag. Planerna behandlas i förtroendeorganen.	Vi för framåt beredningen och behandlingen i enlighet med målen i planläggningsöversikten.	<p>Planläggningsöversikten 2017 godkändes. Arbetet har framskridit i enlighet med planläggningsöversikten. Arbetet fördröjs av bristen på kundservicepersonal (vi har inte kunnat överföra arbeten till det gemensamma kundservicekontoret Lovinfo, men avdelningen har inte längre egen kundservicepersonal), av ökningen i avgöranden som gäller planeringsbehov, i ansökningar om undantagslov och i behovet av utredningsbehov samt av användningen av planläggningens personalresurser för att avhjälpa vid personalbristen på byrån för fastighetsdata och geografisk information för att sköta de lagstadgade arbetsuppgifterna och baskundservicen.</p> <p>Vi har genomfört enkäten om geografisk information för idéplanerna för östra stranden.</p> <p>Utkasten för ändring av detaljplan för den östra delen av Märlox har varit framlagda och på basis av dem har vi utarbetat ett planförslag.</p> <p>Tekniska nämnden valde efter att utkasten varit framlagda det sätt som planförslaget för sandgropsområdet i Bella ska genomföras, och planförslaget som utarbetades utifrån detta var framlagt i slutet av året.</p> <p>Vi har gjort planutredningar för detaljplaneområdet i Strömfors bruk.</p> <p>Detaljplaneändringen för Chiewitzgatan har framskridit till planförslagsskede.</p> <p>Stranddetaljplanen för Lappnorruden var framlagd 15.9–16.10.2017. Webbenkäten om Gråberg, Valkom och andra områden kunde besvaras i juli–augusti.</p> <p>Detaljplanen för den nya brandstationen, detaljplanen för norra delen av Gråberg, detaljplanen för Elgrändens område i Forsby och stranddetaljplanen för Meriheinä i Pernå har vunnit laga kraft.</p>
Vi säkerställer en vad gäller planläggningen färdig tomtreserv som är tillräcklig och som utvecklingen av stadens tillväxt och livskraft kräver i enlighet med efterfrågan och det bostadspolitiska programmet.	Vi gör markanskaffningar och planläggning för kompletterande byggande och för boende och företagsverksamhet på tillväxtområden i generella markanvändningsplaner.	Den årliga markanskaffningen och planläggningsvolymen som uppnåendet av målet förutsätter för nya småhustomter i antal, för övrigt boende m ² -vy och för företagsverksamhet m ² -vy.	Planläggningsöversikten för 2017 är godkänd och planläggningen fortskrider i enlighet med den. Förhandlingarna om de före detta bangårdsområdena fortsätter. Efter det att stadsgeodeten, den tjänsteinnehavare som ansvarar för markanskaffningar, hade sagt upp sig var tjänsten obe-satt i ett halvt år. I slutet av året beslöt stadsstyrelsen grunda en tjänst som fastighetsingenjör och en tjänst som markanvändningsingenjör i stället för tjänst som stadsgeodet. Vi intervjuar sökandena och beslutar vem som väljs i januari 2018.
Vi övergår till att använda kombinationer av digitala	Vi fortsätter arbetet med att digitalisera detaljplane-	Vi har granskat hela digitaliseringsarbetet.	Vi håller på att granska digitaliseringsarbetet. Arbetet framskred i slutet av året

gällande detaljplaner och generalplaner. Planuppgifterna fås i stadens tjänsteinnehavares och personalen på kundservicestället Lovinfos användning genom stadens interna system för geografisk information, och kommuninvånarna, företagarna och övriga kunder kan ta del av uppgifterna på en webbaserad karttjänst.	sammanställningen samt att korrigera och uppdatera planuppgifterna i systemet för fastighetsdata (KTJ). Vi matar uppdaterade planuppgifter i systemet för geografisk information Trimble Locus. Planläggnings- och arkitektbyrån granskar digitaliseringsarbetet (100/300 detaljplaner). Planläggningen utför arbetet med att korrigera och uppdatera planuppgifterna i systemet för fastighetsdata i samarbete med Lantmäteriverket. Inmatningen av planuppgifter i systemet för geografisk information Trimble Locus förutsätter ett visstidsbundet årsverke.	Vi har inlett arbetet med att korrigera och uppdatera planuppgifterna i systemet för fastighetsdata och vi slutför arbetet innan utgången av året.	saktare än vi förutsett då vi gjorde arbetet vid sidan av de egna arbetena och dessutom var tvungna att sätta ner arbetstid på byråns arbetsuppgifter. Vi har granskat delgeneralplanerna i sin helhet. Vi har granskat områdena för Strömfors bruk och Tessjö och infört materialet i den digitala karttjänsten. Arbetet fortskrider med detaljplaneområdena för stadsdelarna Liljendal och Pernå. En visstidsanställd person färdigställde arbetet med att korrigera och uppdatera planuppgifterna i detaljplanerna i systemet för fastighetsdata (KTJ). En visstidsanställd person färdigställde korrigeringen och uppdateringen av planuppgifterna i delgeneralplanerna.
Vi utvecklar Lovisavikens östra strand i enlighet med delgeneralplanen för norra delen av Lovisa och Tessjö i Strömfors (LOTES). Delgeneralplanen har rättsverkningar.	Vi utarbetar en detaljplaneändring och den första detaljplanen.	Detaljplanen och hörandet vid beredningsskedet för detaljplaneändringen är gjorda och planen har framskridit till förslagsskedet.	Vi fick svaren från enkäten om geografisk information för idéplanerna för östra stranden och har analyserat resultaten. Vi fortsätter arbetet utifrån den respons vi fick. Allaktivitets- och simhallen har visualiserats på nio olika bygplatser, av vilka tre är belägna på området i fråga.

Byrån för fastighetsdata och geografisk information

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi minskar antalet ogjorda tomtindelningar och styckningar (två årsverken) från området av "gamla Lovisa".	Vi gör arbetet i egen regi. Vi får inga tilläggsresurser för arbetet. Därför gör vi arbetet vid sidan om det egna arbetet.	Vi har inlett arbetet.	Vi har uppgjort tre enskilda ansökta tomtindelningar. Då det gäller omfattande tomtindelningshelheter har arbetet inte framskridit. Sju styckningar gjordes, av vilka sex utgjorde ogjorda styckningar från tidigare år.
Vi inleder bildandet av allmänna områden (närmast gator) inom området för "gamla Lovisa".	Lantmäteriverket genomför inlösningsförrättningarna (gatuområden, parkområden och övriga allmänna områden). Staden gör styckningsförrättningarna.	Förrättningarna aktualiseras i alla fall vad gäller Nedrestaden och Köpbacka-Räfsby.	Gatuområdena i Köpbacka-Räfsby och småbåtshamnarna med anslutande parkeringsområden i Vårdö väntar fortfarande på att förrättningarna ska påbörjas. Vi har utfört terrängarbete och materialberedning. Utredningarna om ägarförhållandena för gator i Nedrestaden är fortfarande under arbete.
Vi fortsätter att bilda allmänna områden (närmast gator) på detaljplaneområdena i Liljendal, Pernå och Strömfors.	Lantmäteriverket genomför förrättningarna. Staden ansvarar för planberäkningarna.	Pernå kyrkby är under arbete. Vi har beräknat planmaterialet för Forsby och materialet väntar på Lantmäteriverkets åtgärder. Vi anhängiggör förrättningarna för Isnäs och Tessjö detaljplaneområden. Liljendal är färdig.	Vi har löst in gatorna och parkerna i Forsby, Pernå. Vi har mätt gatorna i Isnäs, likaså gatorna i Kuggom och Israelsskogens parker. Förrättningarna för Tessjö är pågående. Vi har kalkylerat uppgifterna för gatorna i Pernå kyrkby och Liljendal.
Vi kartlägger strandtomterna (stadsfullmäktige 10.12.2014 § 154).	Detta kräver en tilläggsresurs för 2017. Majoriteten av de resterande tomterna är belägna i skärgården, där arbetet är klart långsammare än på fastlandet.	Vi har kartlagt stadens alla strandtomter.	En kartläggare på visstid och mätningssmannen/ båtchauffören kartlade under maj-augusti resten av strandtomterna i terrängen. Uppgifterna har uppdaterats i systemet för geografisk information Trimble Locus.
Vi inleder planeringen av övergången till höjdsystemet N2000.	Vi jämför alternativen för genomförandet (som eget arbete, utförd av en stu-	Vid utgången av 2017 känner vi till tillvägagångssätt et och tidtabellen för	Planeringen och kalkyleringen är slutförda. Genom anbudstävlan valde vi en mätningsskonsult som utför precisions-

	derande eller som konsultarbete?). Vi uppgör preliminära planer och tidtabeller.	övergången till systemet.	avvägningarna på sommarperioden 2018. Vi övergår till det nya höjdsystemet före utgången av 2018.
Vi får en uppdaterad guidekarta för Lovisa.	Vi gör den grundliga förbättringen av stamkartan i egen regi. Vi konkurransutsätter leverantören av den tryckta kartan.	Vi har färdigställt den grundliga förbättringen av stamkartan. Den nya guidekartan är färdig.	Den grundliga förbättringen fortsätter vid sidan av annat arbete. Arbetet har fördröjts på grund resursbrist.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21152 Stadsplaneringsavdelningen

	BUDGET 2017	BUDGET-FÖRÄNDRINGAR	BG 2017 EFTER FÖR-ÄNDRINGARNA	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	879 100		879 100	722 711	156 389
<i>varav interna</i>				2 280	2 280
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-888 580	-26 851	-915 431	-905 199	10 232
<i>varav interna</i>		-26 851	-26 851	-26 851	
Verksamhetsbidrag	-9 480	-26 851	-36 331	-182 487	146 157
<i>varav interna</i>		-26 851	-26 851	-24 571	2 280
Verksamhetsbidrag, externt	-9 480		-9 480	-157 917	148 437

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
PLANLÄGGNINGS- OCH ARKITEKTBYRÅN			
Intäkter	5 189	17 800	12 824
Kostnader	-393 547	-394 285	-366 958
Netto	-388 358	-376 485	-354 134
Godkända detaljplaner	2 st. 19,32 ha		3 st. 38,6 ha
Godkända stranddetaljplaner			1 st. 8,19 ha
Undantagslov och avgöranden som gäller planeringsbehov	4 st.		14 st.
Officiella planutdrag	251 st.		233 st.
Kundbesök och -samtal i anknäring till planutdrag	488 st.		490 st.
BYRÅN FÖR FASTIGHETSDATA OCH GEOGRAFISK INFORMATION			
Intäkter	642 295	861 300	709 887
Kostnader	-526 217	-521 146	-538 241
Netto	116 078	340 154	-171 646
Vinst av tomtförsäljning	141 936	350 000	207 486
Hysesintäkter	432 100	420 000	430 678

Byggnads- och underhållsavdelningen

Ansvarsperson: *chefen för samhällsteknik*

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Investeringar 2017

Samhällstekniken

Investeringsprogrammet förverkligades praktiskt taget i sin helhet.

Av projekten färdigställdes bland annat:

- I Israelsskogen i Forsby byggdes 200 meter av Törnevägen.
- I Gråberg byggdes 100 meter lätttrafikled på sträckan Bankirvägen–Arkitektvägen.
- Projektet för grundlig förbättring av utebelysningen fortsatte med att man bytte ut belysning bland annat vid Mannerheimgatan och i Nedrestaden.
- Grundrenoveringen av Ilmarinenvägens och Vårdövägens korsningsområde färdigställdes.
- Den grundliga renoveringen av Strandvägen på sträckan Skeppsbron–Skepparegränd färdigställdes (730 meter).
- En närmotionsplats byggdes i Liljendal.

Projekten under 100 000 euro genomfördes i huvudsak:

- På Mariegatan renoverades grundligt 500 meter trottoar.
- Sammanlagt sex kilometer gator har försetts med permanent beläggning eller fått sin permanenta beläggning grundligt renoverad.
- Två kilometer av ny vägbelysning byggdes längs Lappträskvägen.
- Byggandet av vägbelysning längs Isnäsvägen och Kabbölevägen inleddes.
- Båtbryggor renoverades grundligt.
- Iståndsättandet av området invid småbåtshamnen i Valkom inleddes.
- Trafiksäkerhetsåtgärder har vidtagits.
- Översvämningssvallen på sträckan Skeppsbron–Tullbron höjdes.
- Badplatsområdet i Rönnsås iståndsattes.

Lokalservice

Allmänna förvaltningen (lokalprojekt)

Skede I av saneringen av köksnätet förverkligades planenligt. Det ansöktes om ett tilläggsanslag på 60 000 euro för projektet. Totalkostnaderna uppgick till sammanlagt 1 100 000 euro.

Grundtrygghetscentralen (lokalprojekt)

Servicehuset i Gråberg färdigställdes i december och projektets kostnader hölls inom budgeten. Saneringen av Taasiagårdens köksflygel färdigställdes på hösten och projektets kostnader hölls inom budgeten.

Bildningscentralen (lokalprojekt)

Inneluftsreparationer genomfördes i idrottshallen. Projektet hölls inom den föreslagna kostnadskalkylen, men de reserverade anslagen var för små. Behovet av tilläggsanslag uppgick därför till 62 000 euro. Totalkostnaderna uppgick till sammanlagt 287 000 euro. Skolprojektet i Forsby och projektet för det svenska skolcentret i centrum har framskridit enligt den preliminära helhetstidtabellen.

Tekniska centralen (lokalprojekt)

Regionvärmenätet i Tessjö förnyades i sin helhet. Nätverket utvidgades en aning under arbetet. Till följd av detta överskreds kostnaderna med 60 000 euro. Totalkostnaderna uppgick till sammanlagt 410 000 euro.

Utfallet för de operativa målen 2017

1.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi genomför skolprojekten.	Vi bereder projektet tillsammans med användarna. Vi övervakar genomförandet av projektet.	Användarna är nöjda, övervakningen av genomförandet lyckas och vi har kontroll över kostnaderna.	Planeringen färdigställs en månad för sent, men detta har ingen inverkan på den preliminära helhetstidtabellen.

2.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Stadsbilden är trivsamt och gatanätet är i gott skick.	Vi belägger 2 000 meter gator och 1 000 meter trottoarer.	Invånarna är nöjda.	Det byggdes 200 meter av Törnevägen. Sammanlagt 1 000 meter gator totalrenoverades. Sammanlagt 1 000 meter gångbanor reparerades. Sammanlagt 6 000 meter gator förseddes med beläggning.

3.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi effektiviserar underhållet av gator, parker och allmänna områden.	Vi använder i underhållet skötsel- och underhållssätt som lämpar sig för olika slags miljöer. Vi preciserar underhållsnivåerna.	Kostnaderna per meter. Årliga avverkningsplaner.	Vi konkurrensutsatte entreprenaderna för vinterunderhåll. Vi genomförde skötsel av tätortsskog i Valkom och Märlox.

4.

MÅL	FÖRFARINGSSÄTT	UTVÄRDERING	UTFALLET FÖR MÅLEN
Vi följer upp budgetens utfall, gör prognoser och reagerar på avvikelser. Ledningen vidtar behövliga åtgärder.	Vi hanterar kostnaderna, idkar verksamhet på ett ekonomiskt sätt, söker nya verksamhetsätt samt kontinuerligt förbättrar och effektiviserar processerna och servicekedjorna.	Vi håller oss inom budgeten. Ekonomirapportering och behövliga ledningsåtgärder som vidtas utgående från den.	Projekten verkställdes budgetenligt. Driftsekonomi utföll budgetenligt.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

21153 Avdelningen för byggande och underhåll

	BUDGET 2017	BUDGET- FÖRÄNDRINGAR	BG 2017 EFTER FÖR- ÄNDRINGARNA	BOKSLUT 2017	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	7 296 505	5 556 485	12 852 990	13 185 787	332 807
<i>varav interna</i>	6 348 475	5 556 485	11 904 960	11 850 372	-54 589
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-12 179 120	-125 304	-12 304 424	-11 983 988	320 436
<i>varav interna</i>	-566 747	-125 304	-692 051	-650 965	41 086
Verksamhetsbidrag	-4 882 615	5 431 182	548 567	1 201 809	653 242
<i>varav interna</i>	5 781 728	5 431 182	11 212 909	11 199 407	-13 502
Verksamhetsbidrag, externt	-10 664 343		-10 664 343	-9 997 598	666 745
Avskrivningar och nedskrivningar	-3 087 649		-3 087 649	-3 100 131	-35 001

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Nettoutgifter/invånare	625	217	165
Gator som ska underhållas, km	120	120	120
Fastigheter som ska underhållas, m ² -vy	92450	92000	93433
Räddningsverksamhet, euro per invånare	119	137	126

Räddningsväsendet

I stadens budget för 2017 ingick en reservering på 2 082 000 euro för räddningsverkets driftsekonomiutgifter. Driftsekonomiutgifterna 2017 uppgick sammanlagt till 1 909 853 euro.

Avloppshantering av dagvatten

Avloppshanteringen av dagvatten ska avskiljas från vattentjänsterna.

Ändringarna av markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och lagen om vattentjänster (119/2001) trädde i kraft 1.9.2014. Ändringarna av lagarna förutsätter att avloppshanteringen av dagvatten ska ordnas och ansvarsområdena fastställas mellan staden och vattentjänstverket.

I Lovisa stad har man under 2010–2017 gått till väga så att vattenaffärsverket har svarat för den underjordiska andelen av dagvattennätet och för investeringarna och underhållet. Stadens avdelning för samhällsteknik har svarat för underhållet av regnvattenbrunnarna och för den ovanjordiska andelen av dagvattennätet det vill säga för diken och trummorna samt för investeringarna och underhållet.

Under 2017 har man berett ett förslag om skötseln av dagvattenavlopp i Lovisa stad. Besluten fattas under 2018.

Enligt 103 i § i markanvändnings- och bygglagen är kommunen ansvarig för dagvattenhanteringen på detaljplaneområde. Enligt lagen om vattentjänster kan kommunen dock efter förhandlingar med vattentjänstverket besluta att vattentjänstverket inom ett område som separat fastställs i beslutet tar hand om avloppshanteringen av dagvatten.

Vattenaffärsverket ska täcka de kostnader som uppkommer av avloppshanteringen av dagvatten med de avgifter som tas ut för ändamålet.

Ett av kommunen utsett organ med flera medlemmar kommer att övervaka dagvattenbestämmelserna.

Utfall av anslag och beräknade inkomster

	2016	Urspr. 2017	BG	2017	TP 2017	Avvikelse	Använd.
	Bokslut	Budget	förändring	Budget	Utfall		%

VAL							
Inkomster, externa	0			0	0	0	
Inkomster, interna				0		0	
Utgifter, externa	-128	-66 156		-66 156	-46 567	19 589	70,4 %
Utgifter, interna	-500	-300		-300		300	
NETTO, extern	-128	-66 156		-66 156	-46 567	19 589	70,4 %
NETTO, intern	-500	-300		-300		300	
Kostnader, totalt	-628	-66 456		-66 456	-46 567	19 889	

REVISIONSNÄMNDEN							
Inkomster, externa							
Inkomster, interna							
Utgifter, externa	-44 171	-44 634		-44 634	-31 711	12 923	71,0 %
Utgifter, interna							
NETTO, extern	-44 171	-44 634		-44 634	-31 711	12 923	71,0 %
NETTO, intern							
<i>Kalkylmässiga poster</i>	-17 143				-24 678	-24 678	
Kostnader, totalt	-44 171	-44 634		-44 634	-31 711	12 923	

STADSFULLMÄKTIGE							
Inkomster, externa					896	896	
Inkomster, interna						0	
Utgifter, externa	-111 107	-107 265		-107 265	-106 478	787	99,3 %
Utgifter, interna	-1 257			0	-243	-243	
NETTO, extern	-111 107	-107 265		-107 265	-105 582	1 683	98,4 %
NETTO, intern	-1 257				-243	-243	
<i>Avskrivningar</i>							
<i>Kalkylmässiga poster</i>	-122 410	-3 212		-3 212	-84 126	-80 914	
Kostnader, totalt	-234 773	-110 477		-110 477	-189 951	-79 474	

STADSSTYRELSEN							
Inkomster, externa	347 303	710 000	-300 000	410 000	561 977	151 977	137,1 %
Inkomster, interna				0		0	0,0 %
Utgifter, externa	-1 055 561	-1 308 557	-270 000	-1 578 557	-1 351 907	226 650	85,6 %
Utgifter, interna	-8 413	-2 997		-2 997	-7 501	-4 504	250,3 %
NETTO, extern	-708 258	-598 557	-570 000	-1 168 557	-789 930	378 627	67,6 %
NETTO, intern	-8 413	-2 997	0	-2 997	-7 501	-4 504	250,3 %
<i>Avskrivningar</i>	-2 860				-162 434	-162 434	
<i>Kalkylmässiga poster</i>	-224 430				-261 956	-261 956	
Kostnader, totalt	-943 960	-601 554		-1 171 554	-1 221 821	-50 267	

ALLMÄN FÖRVALTNING OCH KONCERNFÖRVALTNING							
Inkomster, externa	4 547 380	4 857 290		4 857 290	4 536 417	-320 873	93,4 %
Inkomster, interna	3 267 462	3 267 855		3 267 855	3 580 045	312 190	109,6 %
Utgifter, externa	-13 922 622	-14 437 640	-493 600	-14 931 240	-14 024 603	906 637	93,9 %
Utgifter, interna	-372 215	-377 025	-54 918	-431 943	-428 317	3 626	99,2 %
NETTO, extern	-9 375 241	-9 580 349	-493 600	-10 073 949	-9 488 186	585 764	94,2 %
NETTO, intern	2 895 247	2 890 830	-54 918	2 835 912	3 151 728	315 816	111,1 %
<i>Avskrivningar</i>	-141 029	-116 403		-116 403	-164 612	-48 209	141,4 %
<i>Kalkylmässiga poster</i>	2 500 883	2 484 440		2 484 440	2 903 875	419 435	116,9 %
Kostnader, totalt	-4 120 140	-4 321 482	-548 518	-4 870 000	-3 597 195	1 272 805	

	2016	Urspr. 2017	BG	2017	TP 2017	Avvikelse	Använd.
	Bokslut	Budget	förändring	Budget	Utfall		%
GRUNDTRYGGHETSCENTRALEN							
Inkomster, externa	9 533 805	8 101 322		8 101 322	8 746 630	645 308	108,0 %
Inkomster, interna	119 427				122 510	122 510	
Utgifter, externa	-53 831 840	-53 283 698	97 600	-53 186 098	-52 436 755	749 343	98,6 %
Utgifter, interna	-3 300 290	-3 105 879	-943 568	-4 049 447	-4 302 967	-253 520	106,3 %
NETTO, extern	-44 298 035	-45 182 376	97 600	-45 084 776	-43 690 125	1 394 651	96,9 %
NETTO, intern	-3 180 864	-3 105 879	-943 568	-4 049 447	-4 180 457	-131 010	103,2 %
Avskrivningar	-88 760	-39 448		-39 448	-67 799	-28 351	171,9 %
Kalkylmässiga poster	-957 444	-1 119 578		-1 119 578	-1 127 024	-7 446	100,7 %
Kostnader, totalt	-48 525 103	-49 447 281	-845 968	-50 293 249	-49 065 405	1 227 844	
BILDNINGSCENTRALEN							
Inkomster, externa	3 045 582	2 551 671		2 551 671	3 005 051	453 380	117,8 %
Inkomster, interna	9 594	159 420		159 420	187 177	27 757	117,4 %
Tillverkning för eget bruk	1 696						
Utgifter, externa	-24 206 694	-25 159 838	350 000	-24 809 838	-23 699 956	1 109 882	95,5 %
Utgifter, interna	-5 534 496	-5 761 427	-4 401 803	-10 163 230	-10 362 151	-198 921	102,0 %
NETTO, extern	-21 159 416	-22 608 167	350 000	-22 258 167	-20 694 905	1 563 262	93,0 %
NETTO, intern	-5 524 902	-5 602 007	-4 401 803	-10 003 810	-10 174 974	-171 164	101,7 %
Avskrivningar	-11 331	-53 700		-53 700	-26 224	27 476	48,8 %
Kalkylmässiga poster	-770 821	-931 217		-931 217	-963 089	-31 872	103,4 %
Kostnader, totalt	-27 466 470	-29 195 091	-4 051 803	-33 246 894	-31 859 193	1 387 701	
TEKNISKA CENTRALEN							
Inkomster, externa	1 843 910	2 136 241		2 136 241	2 363 040	226 799	110,6 %
Inkomster, interna	6 349 387	6 348 475	5 556 485	11 904 960	11 859 222	-45 738	99,6 %
Tillverkning för eget bruk	12 573						
Utgifter, externa	-13 126 975	-13 547 592		-13 547 592	-13 147 001	400 591	97,0 %
Utgifter, interna	-651 543	-607 015	-152 154	-759 169	-717 568	41 601	94,5 %
NETTO, extern	-11 270 491	-11 411 351	0	-11 411 351	-10 783 961	627 390	94,5 %
NETTO, intern	5 697 844	5 741 460	5 404 331	11 145 791	11 141 654	-4 137	100,0 %
Avskrivningar	-4 243 487	-3 090 449		-3 090 449	-3 102 598	-12 149	100,4 %
Kalkylmässiga poster	-408 635	-430 288		-430 288	-443 002	-12 714	103,0 %
Kostnader, totalt	-10 224 769	-9 190 628	5 404 331	-3 786 297	-3 187 907	598 390	
STADEN TOTALT							
Inkomster, externa	19 317 979	18 356 524	-300 000	18 056 524	19 214 010	1 157 486	106,4 %
Inkomster, interna	9 745 870	9 775 750	5 556 485	15 332 235	15 748 954	416 719	102,7 %
Tillverkning för eget bruk	14 270						
Utgifter, externa	-106 299 095	-107 955 380	-316 000	-108 271 380	-104 844 978	3 426 402	96,8 %
Utgifter, interna	-9 868 713	-9 854 643	-5 552 443	-15 407 086	-15 818 746	-411 660	102,7 %
NETTO, extern	-86 966 846	-89 598 856	-616 000	-90 214 856	-85 630 968	4 583 888	94,9 %
NETTO, intern	-122 843	-78 893	4 041	-74 852	-69 792	5 059	93,2 %
Avskrivningar	-4 487 467	-3 300 000		-3 300 000	-3 523 667	-223 667	106,8 %
Kalkylmässiga poster		146		146		-146	0,0 %
Kostnader, totalt	-91 577 157	-92 977 603	-611 959	-93 589 562	-89 224 427	4 365 135	
VATTENAFFÄRSVERKET							
Inkomster, externa	3 518 565	3 637 000		3 637 000	3 477 170	-159 830	95,6 %
Inkomster, interna	232 833	187 600		187 600	194 886	7 286	103,9 %
Utgifter, externa	-2 450 203	-2 422 635		-2 422 635	-2 264 728	157 907	93,5 %
Utgifter, interna	-109 990	-108 707	-4 041	-112 748	-125 094	-12 346	110,9 %
NETTO, extern	1 068 362	1 214 365	0	1 214 365	1 212 442	-1 923	99,8 %
NETTO, intern	122 843	78 893	-4 041	74 852	69 793	-5 059	93,2 %
Avskrivningar	-980 160	-1 060 000		-1 060 000	-1 078 345	-18 345	101,7 %
Kalkylmässiga poster		-146		-146		146	
Kostnader, totalt	101 056	124 405	-8 082	116 323	78 796	-37 527	
STADEN + VATTENAFFÄRSVERKET TOTALT							
Inkomster, externa	22 836 545	21 993 524	-300 000	21 693 524	22 691 180	997 656	104,6 %
Inkomster, interna	9 978 703	9 963 350	5 556 485	15 519 835	15 943 840	424 005	102,7 %
Tillverkning för eget bruk	14 270						
Utgifter, externa	-108 749 299	-110 378 015	-316 000	-110 694 015	-107 109 706	3 584 309	96,8 %
Utgifter, interna	-9 978 703	-9 963 350	-5 556 484	-15 519 834	-15 943 840	-424 006	102,7 %
NETTO, extern	-85 898 484	-88 384 491	-616 000	-89 000 491	-84 418 526	4 581 965	94,9 %
NETTO, intern	-5 467 627	-4 360 000		-4 360 000	-4 602 012	-242 012	105,6 %
Avskrivningar	-122 410	-3 212		-3 212	-84 126	-80 914	2619,1 %
Kalkylmässiga poster							
Kostnader, totalt	-91 488 521	-92 747 703	-616 000	-93 363 703	-89 104 664	4 259 039	

RESULTATRÄKNINGENS UTFALL, extern (exkl. affärsverket)

	Urspr. BG 2017	BG förändringar	BG 2017 efter förändr.	BS 2017	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	18 356 524,00	-300 000,00	18 056 524,00	19 214 009,98	1 157 485,98
Försäljningsintäkter	7 871 113,00	0,00	7 871 113,00	8 769 448,28	898 335,28
Avgiftsintäkter	6 414 290,00	0,00	6 414 290,00	6 357 741,86	-56 548,14
Understöd och bidrag	1 386 475,00	0,00	1 386 475,00	1 451 545,83	65 070,83
Övriga verksamhetsintäkter	2 684 646,00	-300 000,00	2 384 646,00	2 635 274,01	250 628,01
Verksamhetens kostnader	107 955 380,91	316 000,00	108 271 380,91	104 844 978,10	3 426 402,81
Personalkostnader	49 258 837,56	557 600,00	49 816 437,56	47 619 740,39	2 196 697,17
Köp av tjänster	45 200 927,30	-391 600,00	44 809 327,30	43 957 370,61	851 956,69
Material, förnödenheter och varor	6 048 563,05	0,00	6 048 563,05	6 042 123,18	6 439,87
Understöd till övriga	5 912 550,00	0,00	5 912 550,00	5 277 746,69	634 803,31
Övriga verksamhetskostnader	1 534 503,00	150 000,00	1 684 503,00	1 947 997,23	-263 494,23
Verksamhetsbidrag	-89 598 856,91	-616 000,00	-90 214 856,91	-85 630 968,12	4 583 888,79
Skatteinkomster	65 064 000,00	-880 600,00	64 183 400,00	65 949 153,85	1 765 753,85
Statsandelar	24 800 000,00	396 000,00	25 196 000,00	25 226 825,00	30 825,00
Finansiella intäkter och -kostnader	823 000,00	0,00	823 000,00	1 517 551,78	694 551,78
Ränteintäkter från övriga	11 800,00	0,00	11 800,00	22 625,99	10 825,99
<i>Ränteinkomster från affärsverk</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Övriga finansiella inkomster från övriga	1 610 000,00	0,00	1 610 000,00	1 741 189,67	131 189,67
Räntekostnader	798 800,00	0,00	798 800,00	242 006,64	556 793,36
Övriga finansiella kostnader	0,00	0,00	0,00	4 257,24	-4 257,24
Årsbidrag	1 088 143,09	-1 100 600,00	-12 456,91	7 062 562,51	7 075 019,42
Avskrivningar och nedskrivningar	3 299 999,50	0,00	3 299 999,50	3 546 186,05	-246 186,55
Avskrivningar enligt plan	3 299 999,50	0,00	3 299 999,50	3 369 267,48	-69 267,98
Nedskrivningar	0,00	0,00	0,00	176 918,57	-176 918,57
Extraordinära poster	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-329 259,33	-29 259,33
Extraordinära kostnader	300 000,00	0,00	300 000,00	329 259,33	-29 259,33
Räkenskapsperiodens resultat	-2 511 856,41	-1 100 600,00	-3 612 456,41	3 187 117,13	6 799 573,54
Ökning (-)/minskning (+) av avskrivningsdifferens	170 000,00	0,00	170 000,00	117 134,36	-52 865,64
Ökning (-)/minskning (+) av reserver	0,00	0,00	0,00	-3 100 000,00	-3 100 000,00
Ökning (-)/minskning (+) av fonder	0,00	0,00	0,00	175 800,00	175 800,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-2 341 856,41	-1 100 600,00	-3 442 456,41	380 051,49	3 822 507,90

RESULTATRÄKNINGENS UTFALL, extern + intern (utan affärsverket)

	Urspr. BG 2017	BG förändringar	BG 2017 efter förändr.	BS 2017	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	28 132 274,11	5 256 485,21	33 388 759,32	34 962 964,58	1 574 205,26
Försäljningsintäkter	11 075 586,00	0,00	11 075 586,00	12 384 494,30	1 308 908,30
Avgiftsintäkter	6 414 290,00	0,00	6 414 290,00	6 357 741,86	-56 548,14
Understöd och bidrag	1 386 475,00	0,00	1 386 475,00	1 451 545,83	65 070,83
Övriga verksamhetsintäkter	9 255 923,11	5 256 485,21	14 512 408,32	14 769 182,59	256 774,27
Verksamhetens kostnader	117 810 023,91	5 868 444,49	123 678 468,40	120 663 725,34	3 014 743,06
Personalkostnader	49 258 837,56	557 600,00	49 816 437,56	47 619 740,39	2 196 697,17
Köp av tjänster	48 876 289,30	-391 600,00	48 484 689,30	47 986 147,48	498 541,82
Material, förnödenheter och varor	6 130 963,05	0,00	6 130 963,05	6 165 877,86	-34 914,81
Understöd till övriga	5 912 550,00	0,00	5 912 550,00	5 277 746,69	634 803,31
Övriga verksamhetskostnader	7 631 384,00	5 702 444,49	13 333 828,49	13 614 212,92	-280 384,43
Verksamhetsbidrag	-89 677 749,80	-611 959,28	-90 289 709,08	-85 700 760,76	4 588 948,32
Skatteinkomster	65 064 000,00	-880 600,00	64 183 400,00	65 949 153,85	1 765 753,85
Statsandelar	24 800 000,00	396 000,00	25 196 000,00	25 226 825,00	30 825,00
Finansiella intäkter och -kostnader	837 700,00	0,00	837 700,00	1 554 818,50	717 118,50
Ränteintäkter från övriga	11 800,00	0,00	11 800,00	22 625,99	10 825,99
<i>Ränteinkomster från affärsverk</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>22 598,54</i>	<i>22 598,54</i>
Övriga finansiella inkomster från övriga	1 624 700,00	0,00	1 624 700,00	1 755 857,85	131 157,85
<i>Ersättning för grundkapital från affärsverk</i>	<i>14 700,00</i>	<i>0,00</i>	<i>14 700,00</i>	<i>14 668,18</i>	<i>-31,82</i>
Räntekostnader	798 800,00	0,00	798 800,00	242 006,64	556 793,36
Övriga finansiella kostnader	0,00	0,00	0,00	4 257,24	-4 257,24
Årsbidrag	1 023 950,20	-1 096 559,28	-72 609,08	7 030 036,59	7 102 645,67
Avskrivningar och nedskrivningar	3 299 999,50	0,00	3 299 999,50	3 546 186,05	-246 186,55
Avskrivningar enligt plan	3 299 999,50	0,00	3 299 999,50	3 369 267,48	-69 267,98
Nedskrivningar	0,00	0,00	0,00	176 918,57	-176 918,57
Extraordinära poster	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-329 259,33	-29 259,33
Extraordinära kostnader	300 000,00	0,00	300 000,00	329 259,33	-29 259,33
Räkenskapsperiodens resultat	-2 576 049,30	-1 096 559,28	-3 672 608,58	3 154 591,21	6 827 199,79
Ökning (-)/minskning (+) av avskrivningsdifferens	170 000,00	0,00	170 000,00	117 134,36	-52 865,64
Ökning (-)/minskning (+) av reserver	0,00	0,00	0,00	-3 100 000,00	-3 100 000,00
Ökning (-)/minskning (+) av fonder	0,00	0,00	0,00	175 800,00	175 800,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-2 406 049,30	-1 096 559,28	-3 502 608,58	347 525,57	3 850 134,15

SPECIFIKATION AV SKATTEINKOMSTER

	Ursprunglig budget	Förändringar i budgeten	Budget efter förändringar	Utfall	Avvikelse
Skatteinkomster 2017	65 064 000	-880 600	64 183 400	65 949 154	1 765 754
Kommunal inkomstskatt	48 340 000	-269 900	48 070 000	47 747 251	-322 849
Fastighetsskatt	7 942 000		7 942 000	8 251 792	309 792
Andelar av intäkter av samfundsskatt	8 782 000	-610 700	8 171 300	9 950 111	1 778 811

SKATTEINKOMST-%

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos %
2013	19,75	241,6 milj.	
2014	19,75	246,7 milj.	2,1
2015	19,75	249,2 milj.	1,0
2016	19,75	245,0 milj.	-1,6
2017 arvio	19,75	242,4 milj.	-1,0

SPECIFIKATION AV STATSANDELARNA

	Ursprunglig budget	Förändringar i budgeten	Budget efter förändringar	Utfall	Avvikelse
Statsandelar 2017	24 800 000	396 000	25 196 000	25 226 825	30 825
Statsandel för kommunal basservice, inkl. utjämn.	26 600 000		26 600 000	26 219 403	-380 597
Statsandel pga utjämnning av skatteinkomster	-1 033 000		-1 033 000	-994 560	-38 440
Övriga statsandelar för undervisning och kultur	-1 800 000	396 000	-1 404 000	-992 578	411 422

LOVISA STAD, INVESTERINGSDELENS UTFALL 2015–2017 (1 000 EURO)

Projekt	Kostnads-kalkyl	Använder under tidigare år	Urspr. BG 2017	Förändringar i BG 2017	BG efter förändringar 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	Pågående arbeten 31.12	Använt av kostnadsberäkningen 31.12
Allmän förvaltning och koncernförvaltning									
<i>Över 100 000 euro projektvis</i>									
Markanskaffning, nyttjande av förköpsrätt	200		100		100	56	44,5		
Bostadsproduktion, höjning av aktiekapital	630		630	-176	454	316	138,7		
Valkom Halli Ab, att teckna aktiekapital				176	176	176	0		
Projekt för att utveckla byarna, stadens andel	100						0		
Att sanera köksnätet	1 640		1 040	60	1100	1125	-25		
Gästhamnens infobyggnad	500								
Rådhuset	600								
Ekuddens område	300								
Trålhamnen	80		80		80		80		
<i>Projekt under 100 000 euro</i>			50		50	26,7	23,3		
Investeringsutgifter totalt	4 050	0	1 900	60	1 960	1 699	262	0	0
Investeringarnas finansieringsandelar									
<i>NTM-centralen 60 %</i>									
Försäljning av aktier, Lovisa Hamn Ab	-48		-48		-48		-48		
Försäljning av fastigheter och aktielägenheter	4 000					-3 742	3 742		
	-100				0	-948	948		
Investeringarnas finansieringsandelar totalt	3 852	0	-48		-48	-4 690	4 642		
Investeringsutgifter netto	7 902	0	1 852	60	1 912	-2 992	4 904	0	0

	nads- kalkyl	under tidi- gare år	BG 2017	ränd- ringar i BG 2017	ränd-ringar 2017	2017	2017	gående arbeten 31.12	kostnadsbe- räkningen 31.12
Grundtrygghetscentralen									
<i>Över 100 000 euro projektvis:</i>									
Hälsovårdscentralen (reparation av fasader)	500	20	100		100	97	3		
Brandkårshuset (Socialbyrån)	250	191		64	64	43	21		
Maritahemmet	400		100		100	12	88		
Totalrenovering av Taasiagården	1600	1504		165	165	165	0		
Nybygget i Gråberg	6500	511	5500	360	5860	5364	497		
Servicehuset Lyckan, utbyggnad, 2017–2019	4850		100		100				
<i>Projekt under 100 000 euro (grund- trygghetscentr.)</i>				90	90	53	37,4		
<i>Projekt under 100 000 euro (lokal- service)</i>				190	190	103	86,7		
Investeringsutgifter totalt	14 100	2 226	6 080	589	6 669	5 836	646	0	0
Investeringarnas finans.andelar <i>Gråberg, uppskatt at stöd från Ara 25 %</i>			-1 800		-1 800	-1685	-116		
I Investeringarnas finansiering- sandelar totalt			-1 800		-1 800	-1685	-116		
Investeringsutgifter netto	14 100	2 226	4 280	589	4 869	4 151	531	0	0

Projekt	Kostnads- kalkyl	Användning under tidigare år	Urspr. BG 2017	Föränd- ringar i BG 2017	BG efter föränd- ringar 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	På- gående arbeten 31.12	Använt av kost- nadsberäkning- en 31.12
Bildningscentralen									
<i>över 100 000 euro projektvis:</i>									
Ishallen									
Ishallen (nuvarande)	720		20		20	9	11	9	9
Renovering av idrott shallen	1575		225		225	291	-66		
Energisparande investeringar	300				0		0		
Harjurinteen koulu, gamla delen	1850								
Strömfors/Kirkonkylän koulu	250								
Skol- och daghemsinvesteringar 2016–2020									
Lovisanejdens högstadium och gymnasium renovering	14 000		840		840	216	624	216	216
Skolcentret i Forsby, ny och re- novering	6800		360		360	188	172	188	188
Daghemsinvesteringar 2017-2020	5000								
Att sanera Societetshuset			100		100	78	22		
Utbildningssamkommuner	65								
<i>projekt under 100 000 euro (lo- kalservice + bildning)</i>	315		250		250	128	122		
Investeringsutgifter totalt	14 000		840		840	216	624	413	413
Investeringarnas finansieringsandelar									
Investeringarnas finansieringsan- delar totalt	0		0	0	0	0	0		
Investeringsutgifter netto	30 875		1 795	0	1 795	910	885	413	413

Projekt	Kostnads-kalkyl	Användning under tidigare år	Urspr.	Förändringar i BG	BG efter förändringar	Utfall 2017	Avvikelse 2017	På-gående arbeten 31.12	Använt av kostnadsberäkningen 31.12
			BG 2017	2017	2017				
Tekniska centralen									
<i>över 100 000 euro projektvis:</i>									
Lovisa brandstation									
Gråbergs bostadsområde	1 000		100		100	78	22		
Utveckling av övriga stadsdelars bostadsområden			200		200	82	118		
Byggande och totalrenovering av utomhusbelysning .	1 000		300		300	303	-3		
Gator på aff ärs- och industriområden	200		100		100	109	-9		
Totalrenovering av Strandvägen	1 100		600	117	717	741	-24		
Lättrafikled, Forsby	1 000								
En lättrafikled vid landsväg 176, Kuggom–Hardom	1 200				0	0	0		
Jorvas anslutning	350								
Förnyande av fjärrvärmerörsystem i Tessjö	350		350		350	419	-69	419	419
<i>projekt under 100 000 euro (lokalservice)</i>			100		100	71	29		0
<i>projekt under 100 000 euro (samhällsteknik)</i>			1 120	0	1 120	1 130	-8		0
Investeringsutgifter totalt	6 200		2 870	117	2 987	2 933	125	419	419
Investeringarnas finansieringsandelar totalt									
Investeringsutgifter netto	6 200		2 870		2 987	2 933	125	419	419

STADEN TOTALT

Projekt	Kostnads- kalkyl	Användning under tidi- gare år	Urspr. BG 2017	Föränd- ringar i BG 2017	BG efter föränd- ringar 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	På- gående arbeten 31.12	Använt av kostnads- beräkning 31.12
Investeringsutgifter totalt:									
Allmänna förvaltningen och koncernförvaltningen	4 050		1 900	60	1 960	1 699	262		
Grundtrygghetscentralen	14 100	2 226	6 080	589	6 669	5 836	833,1		
Bildningscentralen	30 875		1 795		1 795	910	885,3	413	413
Tekniska centralen	6 200		2 870	117	2 987	2 933	54,2	419	419
Investeringsutgifter totalt	55 225		12 645	766	13 411	11 377	2 034	832	832
Investeringsinkomster totalt									
Allmänna förvaltningen och koncernförvaltningen	-148		-48		-48	-4 690	4 642		
Grundtrygghetscentralen			-1 800		-1 800	-1685	-116		
Bildningscentralen									
Tekniska centralen									
Investeringsinkomster totalt	-148		-1 848	0	-1 848	-6 375	4 527		
STADEN TOTALT, NETTO	55 077		10 797	766	11 563	5 002	6 561	832	832

AFFÄRSVERKET LOVISA VATTEN 2017–2022

Projekt	Kostnads- kalkyl	Användning under tidi- gare år	Urspr. BG 2017	Föränd- ringar i BG 2017	BG efter föränd- ringar 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	På- gående arbeten 31.12	Använt av kostnads- beräkning 31.12
VATTEN OCH AVLOPP									
<i>över 100 000 euro projektvis:</i>									
Sanering av gamla ledningar	400		400		400	578	-178		
Stomlinjer Pernå–Lovisa	4 900	2 589	2 000	-663	1 337	1441	-104	1 161	870
Avloppsreningsverk, sanering Vårdö	1 500		150	250	400	366	34		
Strandvägen	1000			413	413	413	0		
<i>projekt under 100 000 euro</i>	240		240		240	210	30		
Vatt enaffärsverket, utgifter, totalt	8 040	2 589	2 790		2 790	3 008	-218	1 161	870
Stomlinjer Pernå–Lovisa	-1 000		-670		-670	-280	-390	-280	
Vattenaffärsverket, inkomster totalt	-1 000		-670		-670	-280	-390		
Vattenaffärsverket, investeringar netto	7 040	2 589	2 729		2 120	2 728	-608	881	870

FINANSIERINGSDELENS UTFALL 2017 extern (exkl. affärsverket)

	Ursprunglig budget	Förändringar i budgeten	Budget efter förändringar	BS 2017	Avvikelse
Verksamhet och investeringar					
Kassaflödet i verksamheten					
Årsbidrag	1 088 143,09	-1 100 600,00	-12 456,01	7 062 562,51	7 075 018,52
Extraordinära poster	-300 000,00		-300 000,00	-329 259,33	-29 259,33
Rättelseposter till internt tillförda medel	-1 110 000,00	300 000,00	-810 000,00	-837 343,52	-27 343,52
Kassaflöde för investeringarnas del					
Investeringsutgifter	-12 645 000,00	-766 000,00	-13 411 000,00	-	2 033 957,81
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	1 848 000,00		1 848 000,00	1 684 530,00	-163 470,00
Överlåtelseintäkter för nyttigheter till bestående aktiva	5 110 000,00	-300 000,00	4 810 000,00	4 706 967,35	-103 032,65
Verksamhet och investeringar, netto	-6 008 856,91	-1 866 600,00	-7 875 456,01	910 414,82	8 785 870,83
Finansieringsverksamhet					
Förändringar i utlåningen					
Ökning av utlåningen till andra				-51 300,00	-51 530,00
Minskning av utlåningen från andra				132 379,33	132 379,33
Förändringar i lånestocken					
Ökning av långfristiga lån	9 000 000,00		9 000 000,00	3 930 470,00	-5 069 530,00
Minskning av långfristiga lån	-3 700 000,00		-3 700 000,00	-4 662 468,44	-962 468,44
Förändring av kortfristiga lån				2 000 000,00	2 000 000,00
Inverkan på likviditeten	-708 856,91	-1 866 600,00	-2 575 456,01	2 259 265,71	4 834 721,12

SAMMANDRAG AV FULLMÄKTIGE GODKÄNDA BINDANDE ANSLAG OCH BERÄKNADE INKOMSTER (utan affärsverket)

EXTERNA	Bindning N B	Anslag 1 000 euro					Beräknade inkomster 1 000 euro				
		Ursprunglig budget	Förändring i budg.	Budget efter förändring	Utfall	Avvikelse	Ursprunglig budget	Förändring i budg.	Budget efter förändring	Utfall	Avvikelse
DRIFTSEKONOMIDEL											
Revisionsnämnden	N	107		107	106	1			0	1	1
Val	N	66		66	47	20			0		0
Revisionsnämnden	N	45		45	32	13			0		0
Stadsstyrelsen	N	1 308	270	1 578	1 352	226	710	-300	410	562	152
Allmän förvaltning och koncernförvaltning	N	14 438	494	14 931	14 025	907	4 857		4857	4536	-321
Grundtrygghetscentralen	N	53 284	-98	53 382	52 437	945	8 101		8101	8747	645
Bildningscentralen	N	25 160	-350	25 511	23 700	1 811	2 552		2552	3005	453
Tekniska centralen	N	13 548		13 548	13 147	401	2 136		2136	2363	227
RESULTATRÄKNINGSDEL											
Skatteinkomster	B						65 064	-881	64 183	65 949	1 766
Statsandelar	B						24 800	396	25 196	25 226	30
Ränteinkomster	B						12		12	23	11
Övriga finansieringsinkomster	B						1 610		1 610	1 741	131
Ränteutgifter	B	799		799	242	557					
Övriga finansieringsutgifter	B				4	-4					
Extraordinära poster	B	300		300	329	-29					
INVESTERINGSDEL											
Allmän förvaltning och koncernförvaltning	B	1 900	60	1 960	1 699	261	48		48	4 707	4 659
Grundtrygghetscentralen	B	6 080	589	6 669	5 836	833	1 800		1 800	1 685	-115
Bildningscentralen	B	1 795		1 795	910	885					
Tekniska centralen	B	2 870	117	2 987	2 933	54					
Bestående aktiva realisationsvinster	B						4 000		4 000		
FINANSIERINGSDEL											
Förändringar av utlåningen											
Ökning av utlåningen	B				52	-52					
Minskning av utlåningen	B									132	132
Förändringar av lånestocken											
Ökning av långfristiga lån	B						9 000		9 000	3 930	-5 070
Minskning av långfristiga lån	B	3 700		3 700	4 362	-662					
Förändring av kortfristiga lån	N				2 000	-2 000					0
Förändringar av eget kapital	B										
Inverkan på likviditeten							710		710	614	62
BUDGETEN TOTALT		125 399	1 082	127 377	123 212	4 166	125 399	-785	124 615	123 221	1 395

* N = Bindning nettoanslag/-beräknad inkomst

B = Bruttoanslag/-beräknad inkomst

Bokslutskalkyler

Tillämnad

RESULTATRÄKNING, extern**1.1.–31.12.2017****1.1.–31.12.2016**

Verksamhetsintäkter				
Försäljningsintäkter	12 238 547,40		11 818 915,53	
Avgiftsintäkter	6 357 741,86		6 606 099,97	
Understöd och bidrag	1 458 807,15		2 287 972,48	
Övriga verksamhetsintäkter	2 636 084,01	22 691 180,42	2 123 556,70	22 836 544,68
Tillverkning för eget bruk				14 269,60
Verksamhetskostnader				
Personalkostnader				
Löner och arvoden	-37 681		-37 786	
	721,87		419,07	
Lönebikostnader				
Pensionskostnader	-9 708 449,81		-9 791 413,15	
Övriga lönebikostnader	-1 006 517,22		-2 291 207,20	
Köp av tjänster	-44 548		-43 466	
	533,40		426,92	
Material, förnödenheter och va ror	-6 892 986,95		-6 902 627,86	
Understöd	-5 277 746,69		-6 942 134,06	
Övriga verksamhetskostnader	-1 993 750,24	-107 109	-1 569 070,43	-108 749
		706,18		298,69
Verksamhetsbidrag		-84 418 525,76		-85 898 484,41
Skatteinkomster		65 949 153,85		65 953 625,10
Statsandelar		25 226 825,00		26 173 523,00
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter	22 625,99		24 583,24	
Övriga finansiella intäkter	1 752 378,83		1 711 733,75	
Räntekostnader	-253 642,90		-289 239,14	
Övriga finansiella kostnader	-10 619,79	1 510 742,13	-19 622,10	1 427 455,75
Årsbidrag		8 268 195,22		7 656 119,44
Avskrivningar och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	-4 447 612,30		-4 517 296,74	
Avskrivningar av engångskaraktär			-950 331,49	
Nedskrivningar	-176 918,57	-4 624 530,87		-5 467 628,23
Extraordinära poster				
Extraordinära kostnader	339 007,48	339 007,48	130 207,26	130 207,26
Räkenskapsperiodens resultat		3 304 656,87		2 058 283,95
Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens		137 407,18		665 826,70
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver		-3 100 000,00		-2 000 000,00
Ökning (-) eller minskning (+) av fonder		175 800,00		0,00
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)		517 864,05		724 110,65

BS FINANSIERINGSANALYS

1.1.–31.12.2017

1.1.–31.12.2016

Kassaflödet i verksamheten

Årsbidrag	8 268 195,22		7 656 119,44	
Extraordinära poster	-339 007,48		-130 207,26	
Korrektivposter till internt tillförda medel	-837 343,52	7 091 844,22	-543 639,68	6 982 272,50

Kassaflödet för investeringarnas del

Investeringsutgifter	-14 384 956,82		-11 280 927,18	
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	1 964 651,00		542 813,00	
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	4 706 967,35	-7 713 338,47	541 331,50	-10 196 782,68

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde

	-621 494,25		-3 214 510,18	
--	--------------------	--	----------------------	--

Kassaflödet för finansieringens del

Förändringar i utlåningen				
Ökning av utlåningen	-67 400,00		-14 815,32	
Minskning av utlåningen	132 379,33	64 979,33	696 973,54	682 158,22
Förändringar i lånestocken				
Ökning av långfristiga lån	3 930 470,00		9 000 000,00	
Minskning av långfristiga lån	-4 662 468,44		-3 730 100,00	
Förändring av kortfristiga lån	2 000 000,00	1 268 001,56	-3 000 000,00	2 269 900,00
Förändringar i eget kapital				-188 118,42

Övriga förändringar i likviditeten

Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital	5 506,63		3 134,55	
Förändring av omsättningstillgångar	5 937,19		19 081,57	
Förändring av fordringar	172 761,84		-1 448 281,96	
Förändring av räntefria skulder	-1 105 078,91	-920 873,25	1 497 638,36	71 572,52

Kassaflödet för finansieringens del

	412 107,64		2 835 512,32	
--	-------------------	--	---------------------	--

Förändring av likvida medel

	-209 386,61		-378 997,86	
--	--------------------	--	--------------------	--

Förändring av likvida medel

Likvida medel 31.12.	7 152 535,60		7 361 922,21	
Likvida medel 1.1.	7 361 922,21	-209 386,61	7 740 920,07	-378 997,86

BS Balansräkning

	2017	2016
AKTIVA		
A BESTÅENDE AKTIVA	100 488 969,99	96 627 798,20
I Immateriella tillgångar	565 569,52	615 202,96
3. Övriga utgifter med lång verkningstid	565 569,52	615 202,96
II Materiella tillgångar	76 467 257,59	68 975 461,11
1. Mark- och vattenområden	8 275 947,08	8 223 000,41
2. Byggnader	34 468 779,88	26 998 002,65
3. Fasta konstruktioner och anordningar	30 765 953,83	26 792 339,58
4. Maskiner och inventarier	961 891,53	910 553,41
5. Övriga materiella tillgångar	1 681,88	1 681,88
6. Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	1 993 003,39	6 049 883,18
III Placeringar	23 456 142,88	27 037 134,13
1. Aktier och andelar	22 332 364,65	25 848 376,57
3. Övriga lånefordringar	582 698,05	715 077,38
4. Övriga fordringar	541 080,18	473 680,18
B FÖRVALTADE MEDEL	1 506 857,15	1 388 168,25
2. Donationsfondernas specialtäckningar	1 435 797,15	1 317 108,25
3. Övriga förvaltade medel	71 060,00	71 060,00
C RÖRLIGA AKTIVA	18 654 765,38	19 042 851,02
I Omsättningstillgångar	61 120,83	67 058,02
1. Material och förnödenheter	61 120,83	67 058,02
II Fordringar	11 441 108,95	11 613 870,79
Långfristiga fordringar	3 620 690,44	4 237 690,44
1. Kundfordringar	7 581,36	7 581,36
2. Lånefordringar	2 107 109,08	2 222 109,08
4. Resultatregleringar	1 506 000,00	2 008 000,00
Kortfristiga fordringar	7 820 418,51	7 376 180,35
1. Kundfordringar	3 274 849,92	3 333 131,06
3. Övriga fordringar	1 054 114,15	912 583,19
4. Resultatregleringar	3 491 454,44	3 130 466,10
III Finansiella värdepapper	4 631 674,73	3 192 821,82
1. Aktier och andelar	117 821,82	117 821,82
2. Placeringar i penningmarknadsinstrument	4 000 000,00	2 575 000,00
4. Övriga värdepapper	513 852,91	500 000,00
IV Kassa och bank	2 520 860,87	4 169 100,39
AKTIVA TOTALT	120 650 592,52	117 058 817,47

PASSIVA

A EGET KAPITAL	64 224 357,83	63 882 293,48
I Grundkapital	46 015 260,61	46 015 260,61
III Övriga egna fonder	324 200,00	500 000,00
IV Över-/underskott från tidigare räkenskapsperioder	17 367 033,17	16 642 922,52
Räkenskapsperiodens över-/underskott	517 864,05	724 110,65
B AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER	5 774 462,23	2 811 869,41
1. Ackumulerad avskrivningsdifferens	674 462,23	811 869,41
2. Frivilliga reserveringar	5 100 000,00	2 000 000,00
C AVSÄTTNINGAR	180 000,00	180 000,00
2. Övriga avsättningar	180 000,00	180 000,00
D FÖRVALTAT KAPITAL	1 456 231,81	1 332 036,28
1. Statliga uppdrag	20 434,66	14 928,03
2. Donationsfondernas kapital	1 435 797,15	1 317 108,25
E FRÄMMANDE KAPITAL	49 015 540,95	48 852 618,30
I Långfristigt	23 138 873,00	23 778 081,56
2. Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	23 016 023,00	23 620 131,56
3. Lån från offentliga samfund	122 850,00	157 950,00
II Kortfristigt	25 876 667,95	25 074 536,74
1. Masskuldebrevslån	8 000 000,00	6 000 000,00
2. Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	4 534 578,56	4 627 368,44
3. Lån från offentliga samfund	35 100,00	35 100,00
5. Erhållna förskott	26 862,79	7 212,67
6. Skulder till leverantörer t	4 781 358,53	6 451 654,58
7. Övriga skulder/	1 176 227,70	1 220 949,06
8. Resultatregleringar	7 322 540,37	6 732 251,99
PASSIVA TOTALT	120 650 592,52	117 058 817,47

KONCERNRESULTATRÄKNING
2017
2016

Verksamhetsintäkter	52 563 502,33	50 698 179,57
Verksamhetskostnader	-136 559 845,19	-137 553 639,60
Andel av intressesamfundens vinst (förlust)	-10 320,89	-3 732 ,85
Verksamhetsbidrag	-84 006 672,75	-86 859 192,88
Skatteinkomster	65 949 153,85	65 884 495,59
Statsandelar	27 851 296,08	29 758 307,06
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	31 885,07	31 837,00
Övriga finansiella intäkter	1 711 050,99	1 725 425,09
Räntekostnader	-450 771,73	-530 679,64
Övriga finansiella kostnader	-132 862,70	-170 319,18
Årsbidrag	10 953 078,80	9 839 873,04
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	-6 721 592,94	-7 874 668,98
Differens vid eliminering av innehav	219 826,48	-106 688,36
Nedskrivningar	-23 069,51	-4 815,00
Extraordinära poster	-91 270,34	-130 207,26
Räkenskapsperiodens resultat	4 336 972,49	1 723 493,44
Bokslutsdispositioner	187 969,60	-1 847,04
Räkenskapsperiodens skatter	-11 726,94	-38 342,98
Latenta skatter	-16 983,54	-23 622,17
Minoritetsandelar	-140 072,74	-4 614,13
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	4 356 158,87	1 664 295,37

KONCERNENS FINANSIERINGSANALYS	2017	2016
	1000 €	1 000 €
Kassaflödet i verksamheten		
Årsbidrag	10 953	9 840
Extraordinära poster	-91	-130
Räkenskapsperiodens skatter	-12	-38
Korrektivposter till internt tillförda medel	-1 000	-591
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	-22 713	-11 798
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	1 985	549
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	8 160	622
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-2 718	-1 546
 Finansieringens kassaflöde		
Förändringar i utlåningen		
Ökning av utlåningen	-31	-16
Minskning av utlåningen	58	33
Förändringar i lånestocken		
Ökning av långfristiga lån	7 132	9 119
Minskning av långfristiga lån	-6 349	-4 815
Förändring av kortfristiga lån	1 933	2 943
Förändringar i eget kapital	-150	-215
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	6	2
Förändring av omsättningstillgångar	97	-6
Förändring av fordringar	-212	-1 077
Förändring av räntefria skulder	-708	-846
Finansieringens kassaflöde	1 776	928
Förändring av likvida medel	-943	- 618
 Förändring av likvida medel		
Likvida medel 31.12.	10 617	11 559
Likvida medel 1.1.	11 559	12 177

KONCERNBALANSRÄKNING**1.1-31.12.2017****1.1-31.12.2016****AKTIVA**

BESTÅENDE AKTIVA	112 929 472,93	105 710 211,75
Immateriella tillgångar	1 020 548,11	1 078 504,90
Immateriella rättigheter	61 500,90	59 841,50
Övriga utgifter med lång verkningstid	959 047,22	1 017 435,16
Förskottsbetalningar		1 228,25
Materiella tillgångar	106 526 563,28	102 067 859,26
Mark- och vattenområden	10 550 158,37	10 465 129,20
Byggnader	56 255 447,61	51 526 626,49
Fasta konstruktioner och anordningar	33 510 134,50	29 677 764,69
Maskiner och inventarier	2 895 948,67	2 802 651,57
Övriga materiella tillgångar	108 143,85	117 963,93
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	3 206 730,27	7 477 723,40
Placeringar	5 382 361,53	2 563 847,59
Andelar i intressesamfund	3 341 309,73	674 095,93
Övriga aktier och andelar	1 483 824,53	1 305 771,34
Masskuldebrevslånefordringar		
Övriga lånefordringar	647,86	26 230,68
Övriga fordringar	556 579,41	557 749,63
FÖRVALTADE MEDEL	1 748 300,40	1 574 025,34
RÖRLIGA AKTIVA	22 255 267,57	23 083 050,41
Omsättningstillgångar	560 573,85	657 432,06
Fordringar	11 077 818,49	10 866 220,73
Långfristiga fordringar	1 657 041,78	2 478 498,62
Kortfristiga fordringar	9 420 776,71	8 387 722,11
Finansiella värdepapper	4 728 332,39	3 514 994,92
Kassa och bank	5 888 542,84	8 044 402,08
AKTIVA TOTALT	136 933 040,90	130 367 287,48

KONCERNBALANSRÄKNING**1.1-31.12.2017****1.1-31.12.2016****PASSIVA**

EGET KAPITAL	57 238 104,60	53 094 609,42
Grundkapital	46 015 260,61	46 015 260,61
Föreningars och stiftelsers grundkapital	7 428,87	41 066,45
Övriga egna fonder	597 903,20	874 468,34
Över-/underskott från tidigare räkenskapsperioder	6 261 353,05	4 499 518,65
Räkenskapsperiodens över-/underskott	4 356 158,87	1 664 295,37
MINORITETSANDELAR	518 390,59	283 700,37
AVSÄTTNINGAR	697 283,41	713 775,85
Avsättning för pensioner	9 670,45	10 905,01
Övriga avsättningar	687 612,96	702 870,84
FÖRVALTAT KAPITAL	1 698 957,16	1 518 849,67
FRÄMMANDE KAPITAL	76 780 305,14	74 756 352,17
Långfristigt räntebärande främmande kapital	42 624 627,50	41 946 327,31
Långfristigt räntefritt främmande kapital	269 083,59	216 265,41
Långfristigt latent skatteskulder	13 613,20	13 984,69
Kortfristigt räntebärande främmande kapital	14 696 649,03	12 813 436,49
Kortfristigt räntefritt främmande kapital	18 923 319,06	19 684 465,40
Kortfristigt latent skatteskulder	253 012,66	236 116,69
PASSIVA TOTALT	136 933 040,90	130 367 287,48

Noter till bokslutet

NOTER ANGÅENDE UPPRÄTTANDET AV BOKSLUTET

DE PRINCIPER OCH METODER FÖR VÄRDERING OCH PERIODISERING SOM FÖLJTS VID UPPRÄTTANDET AV BOKSLUTET:

Periodiseringsprinciper

Intäkter och utgifter har tagits upp i resultaträkningen på prestationsbasis. Avvikande från redovisning på prestationsbasis har skatteintäkter bokförts enligt redovisningstidpunkten på räkenskapsperioden i fråga.

Bestående aktiva

Materiella och immateriella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift minskad med avskrivningar enligt plan och med finansieringsandelar för investeringsutgifter. Avskrivningarna enligt plan har beräknats utgående från en på förhand upprättad avskrivningsplan som godkändes av stadsfullmäktige 12.12.2012 1 132.

Placeringar

Placeringar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgiften eller ett lägre värde. Grunden för värderingen utgörs av de sannolika framtida inkomster som sammanhänger med tillgången eller dess värde för produktionen av tjänster. Poster av placeringskaraktär bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift eller till sannolikt lägre överlåtelsepris.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgiften.

Finansieringstillgångar

Fordringarna har upptagits i balansräkningen till nominellt värde eller till lägre sannolikt värde. Finansiella värdepapper har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgiften eller till ett lägre sannolikt överlåtelsepris.

Jämförbarhet av uppgifter från den föregående räkenskapsperioden

Bokslutsuppgifterna är jämförbara med uppgifterna i bokslutet för året innan.

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDET AV KONCERNBOKSLUTET

Koncernbokslutets omfattning

I koncernbokslutet har samtliga dottersammanslutningar sammanställts. I koncernbokslutet har samtliga samkommuner där kommunen är medlem och resultaten för ägarintressesammanslutningarna sammanställts.

Interna transaktioner och internbidrag

Koncernsamfundens interna intäkter och kostnader samt fordringar och skulder har eliminerats. Intäkter och kostnader samt fordringar och skulder mellan koncernsammanslutningar och de samkommuner där staden är delägare har eliminerats med undantag för transaktioner av ringa betydelse. Väsentliga interna bidrag som ingår i bestående aktiva har eliminerats.

Fastighetsskatten har inte eliminerats. Beloppet för fastighetsskatten framgår inte av alla bolagens bokslut. Anslutningsavgifter inom koncernen har inte eliminerats. Beloppet för anslutningsavgifterna framgår inte av bolagens bokslut. Anslutningsavgifterna reds ut under räkenskapsperioden 2018.

Avskrivningsdifferens och reserver

I koncernens balansräkning har frivilliga och skattebaserade reserver samt avskrivningsdifferensen fördelats på fritt eget kapital och latent skatteskuld i enlighet med den allmänna anvisningen för upprättande av koncernbokslut för kommuner och samkommuner. Fördelningen har tagits i beaktande vid elimineringen av innehav, separeringen av minoritetsandelar samt sammanställningen av ägarintressesammanslutningar.

Eliminering av internt innehav

Stadens och dess dottersammanslutningars interna innehav har eliminerats. Den differens som uppkommit vid elimineringen har i sin helhet bokförts på räkenskapsperioden för anskaffningen.

Minoritetsandelar

Minoritetsandelarna har avräknats från koncernens över- och underskott i koncernresultaträkningen samt från koncernens eget kapital i koncernbalansräkningen. Negativa minoritetsandelar har inte kombinerat.

Korrigerings av avskrivningar enligt plan

Avskrivningarna för fastighetsdotterbolagen har korrigerats till att motsvara stadens avskrivningsplan utifrån bolagens egna anmälningar och restvärdenas skillnader har införts i koncernresultaträkningen som korrigerings av dotterbolagens avskrivningar och den skillnad som ackumulerats för tidigare räkenskapsperioder till korrigerings av över- eller underskott i koncernbokslutet.

Ändringar i koncernstrukturen

Koncernstrukturen förenhetligades genom att fusionera åtta bostads- och fastighetsaktiebolag som var helt i stadens ägo. Dessutom fusionerades två stiftelser som hörde till stadens koncern. Av dem bildades Lovisa bostadsstiftelse sr. Fusioneringarna registrerades hos patent- och registerstyrelsen 31.12.2016. Det nya, av staden helt ägda, fastighetsaktiebolaget Lovisa Bostäder Ab och Lovisa bostadsstiftelse sr, som lyder under stadens bestämmande inflytande, inledde sina verksamheter 1.1.2017. Bolagen hade genomfört fusionen 2016 men i koncernen har fusionerna behandlats 2017.

Stadsfullmäktige beslutade 28.9.2016 § 84 att fissionera Lovisa Hamn Ab till två separat bolag, Lovisa Hamn Ab och Lovisa Hamnfastigheter Ab. Samtidigt beslutade man sälja 60 % av aktierna i affärsverksamhetsbolaget Lovisa Hamn Ab till Helsingfors Hamn Ab. Fissionen genomfördes och aktieaffären ingicks i januari 2017 och detta inverkar på koncernstrukturen för det gångna året. Lovisa Hamnfastigheter Ab är ett dotterbolag och Lovisa Hamn Ab en ägarintressesammanslutning.

Kiinteistö Oy Petjärven Rivis delägarbolagsaktier såldes och bolaget avlägsnades från koncernen.

Kiinteistö Oy Talludden försattes i frivilligt utredningstillstånd. Stadens fordringar av bolaget och anskaffningsutgiften nedskrevs 2017.

Ägarintressesammanslutningen Valkom Hall Oy upprättade sitt första bokslut och det sammanfördes i koncernbokslutet.

I östra Nyland pågår en utredning om omorganiseringen av andra stadiets utbildning och utredningen inverkar på organisationsformerna för de parter som anordnar utbildning. Syftet är att man 2019 bildar två aktörer av de fyra utbildningsanordnare som är verksamma inom området.

Korrigerings av uppgifterna i föregående koncernbokslut

Inga korrigerings gjordes i koncernbokslutet för året innan.

Noter

I stadens noter har sammanförts noterna för samkommuner och dotterbolagen till de delar som noterna funnits tillgängliga.

Annat att observera

Vid upprättandet av koncernbokslutet har man tagit i bruk programmet Basware FPM Fico som är kompatibel med KuntaPro Oy:s system. I fortsättningen får man noterna och rapporteringen från programmet utan att avbryta audit trail-kedjan.

Vid ibruktage av det nya rapporteringsprogrammet korrigerades införingarna inom balansgrupperna till att motsvara grupperingen i bokföringslagen.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

VERKSAMHETENS INTÄKTER PER VERKSAMHETSOMRÅDE				
	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Val				
Revisionsnämnden				
Fullmäktige			896,00	
Stadsstyrelsen	564 285,23	1 501 732,54	561 977,33	347 302,92
Allmän förvaltning och koncernförvaltning	4 536 416,78	4 547 380,24	4 536 416,78	4 547 380,24
Grundtrygghetscentralen	32 128 609,05	31 344 206,78	8 746 629,55	9 533 804,65
Bildningscentralen	5 889 780,21	5 120 269,86	3 005 050,66	3 045 581,56
Tekniska centralen	6 104 943,06	4 897 530,90	2 363 039,66	1 843 910,02
Totalt	49 224 034,33	47 411 120,32	19 021 409,98	19 317 979,39
Vattenaffärsverket				
Omsättning	3 339 468,01	3 282 161,12	3 469 099,12	3 513 576,16
Övriga inkomster av affärsverksamhet		4 898,13	8 071,32	4 989,13
Verksamhetsintäkter totalt	52 563 502,34	50 698 179,57	22 691 180,42	22 836 544,68

SPECIFIKATION AV SKATTEINKOMSTER		
	2017	2016
Kommunens inkomstskatt (2017 inkomstskattesats 19,75 %)	47 747 251,23	49 366 541,83
Andel av samfundsskatteintäkter	9 950 110,62	8 000 957,75
Fastighetsskatt	8 251 792,00	8 586 125,52
Skatteinkomster totalt	65 949 153,85	65 953 625,10

SPECIFIKATION AV STATSANDELARNA		
	2017	2016
Statsandel för kommunal basservice (utan utjämningsar)	27 213 963,00	28 218 305,00
Utjämningsar av statsandelar på basis av skatteinkomster	-994 560,00	-796 500,00
Utjämningsar till följd av systemändringen		312 984,00
Övriga statsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet	-992 578,00	-1 561 266,00
Statsandelar sammanlagt	25 226 825,00	26 173 523,00

SPECIFIKATION AV KÖPTA TJÄNSTER		
	2017	2016
Köp av kundtjänster	27 973 046,00	26 931 053,86
Köp av övriga tjänster	16 575 487,40	16 475 353,06
Kommunens köp av tjänster totalt	44 548 533,40	43 406 406,92

PRNCIPER FÖR AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN

	Avskrivningsmetod	Avskrivningstid
Immateriella tillgångar		
Utvecklingsutgifter	lineär avskrivning	3 år
Immateriella rättigheter	lineär avskrivning	5 år
Affärsvärde	lineär avskrivning	5 år
Övriga utgifter med lång verkningstid		
Adb-programvara	lineär avskrivning	3 år
Hyreslägenheter, grundrenoveringsutgifter	lineär avskrivning	15 år
Övriga	lineär avskrivning	3 år
Materiella tillgångar		
Land- och vattenområden	ingen avskrivning	
Byggnader och konstruktioner		
Förvaltnings- och institutionsbyggnader	lineär avskrivning	20 år
Fabriks- och produktionsbyggnader	lineär avskrivning	20 år
Ekonomibyggnader	lineär avskrivning	10 år
Fritidsbyggnader	lineär avskrivning	20 år
Bostadsbyggnader	lineär avskrivning	30 år
Övriga byggnader	lineär avskrivning	20 år
Fasta konstruktioner och anläggningar		
Gator, vägar, torg och parker	lineär avskrivning	15 år
Broar, bryggor och badstränder	lineär avskrivning	10 år
Övriga mark- och vattenanläggningar	lineär avskrivning	15 år
Vattendistributionsnät	lineär avskrivning	30 år
Avloppsnät	lineär avskrivning	30 år
Områdes- och fjärrvärmenät	lineär avskrivning	20 år
Elledningar, transformatorstationer, anordn. för utomhusbelysning	lineär avskrivning	15 år
Telefonnät, central och abonnentcentraler	lineär avskrivning	10 år
Naturgasnät	lineär avskrivning	20 år
Övriga rör- och kabelnät	lineär avskrivning	15 år
Anläggningsmaskiner och anordn. vid el-, vatten- och dyl.	lineär avskrivning	10 år
Fasta lyft- och flyttanordningar	lineär avskrivning	10 år
Trafikregleringsanordningar	lineär avskrivning	10 år
Övriga fasta maskiner, anordningar, konstruktioner	lineär avskrivning	10 år
Maskiner och inventarier		
Fartyg av järn	lineär avskrivning	15 år
Fartyg av trä och andra flytande ar betsmaskiner	lineär avskrivning	8 år
Övriga transportmedel	lineär avskrivning	4 år
Övriga rörliga arbetsmaskiner	lineär avskrivning	5 år
Övriga tunga maskiner	lineär avskrivning	10 år
Övriga lätta maskiner	lineär avskrivning	5 år
Sjukhus-, hälsovårds- och dylika anordningar	lineär avskrivning	5 år
Adb-utrustning	lineär avskrivning	3 år
Övriga anordningar och inventarier	lineär avskrivning	3 år

Päätös tehtiin kaupunginvaltuustossa 12.12.2012 § 132. = Beslutet fattades av stadsfullmäktige 12.12.2012 i § 132.

FÖRÄNDRINGAR I AVSÄTTNINGAR				
	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Pensionsansvar 1.1	10 905,01	109 851,34		94 400,00
Minskningar under räkenskapsperioden	-1 234,57	-89 853,68		-94 400,00
Pensionsansvar 31.12	9 670,45	19 997,66		
Reservering för landskapsanpassning av Val- kom avstjälpningsplats 1.1	120 000,00	145 136,26	120 000,00	145 136,26
Minskningar under räkenskapsperioden		-25 136,26		-25 136,26
Reservering för landskapsanpassning av Val- kom avstjälpningsplats 31.12	120 000,00	120 000,00	120 000,00	120 000,00
Forsby, Industrigränd 2, 1.1	60 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00
Forsby, Industrigränd 2, 31.12	60 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00
Miljöansvar 1.1	196 371,00	17 396,54		
Ökningar under räkenskapsperioden	15 408,00	16 371,00		
Minskningar under räkenskapsperioden	-16 370,00	-17 396,54		
Miljöansvar 31.12	195 408,00	16 371,00		
Patientskadeförsäkringsavgift 1.1 (skn)	494 086,77	494 702,61		
Ökningar under räkenskapsperioden				
Minskningar under räkenskapsperioden	-33 079,09	-4 546,32		
Patientskadeförsäkringsavgift 31.12 (skn)	461 007,68	490 156,29		
Övriga avsättningar 1.1 (ky)	12 413,07	8 551,44		
Ökningar under räkenskapsperioden	20 700,58	9 851,49		
Minskningar under räkenskapsperioden	-1 916,37	-5 989,86		
Övriga avsättningar 31.12 (ky)	31 197,28	12 413,07		

FÖRSÄLJNINGSVINSTER OCH -FÖRLUSTER				
	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Övriga verksamhetsintäkter				
Aktieöverlåtelsevinster	15 890,63	1 678,72	55 499,51	
Försälj.vinster av mark- och vattenområden	835 320,41	485 859,59	496 630,08	482 637,08
Övriga försäljningsvinster	366 053,56	23 125,80	350 018,55	
Försäljningsvinster totalt	1 217 264,59	510 664,11	902 148,14	482 637,08
Övriga verksamhetskostnader				
Övriga försäljningsförluster	223 310,12	59 226,99	64 804,62	58 534,00
Försäljningsförluster totalt	223 310,12	59 226,99	64 804,62	58 534,00

SPECIFIKATION AV EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Extraordinära intäkt	172 037,14	0,00	0,00	0,00
Extraordinära intäkter totalt	172 037,14	0,00	0,00	0,00
Extraordinära kostn	263 307,48			
Rivning av gamla vattentornet		130 207,26		130 207,26
Kiinteistö Oy Talluddens lånefordran			75 700,00	
Lovisanejdens högstadium, rivning			253 559,33	
Vattenaffärsverket, stängning av avloppsreningsverket i Pernå kyrkby			5 329,45	
Vattenaffärsverket, kartläggning av asbest och skadliga ämnen			4 418,70	
Extraordinära kostnader totalt	263 307,48	130 207,26	339 007,48	130 207,26

DIVIDENDINTÄKTER OCH RÄNTEINTÄKTER PÅ GRUNDKAPITAL		
	2017	2016
Dividend på andelskapital		
Grundkapitalräntor av samkommun	113753,48	114 439,74
Dividendintäkter	1 578 256,13	1 576 705,94
Totalt	1 692 009,61	1 691 145,68

BALANSENS NOTER

MATERIELLA OCH IMMATERIELLA TILLGÅNGAR (inkl. affärsverk)									
	Immateriella tillgångar		Materiella tillgångar						
	Immateriella rättigheter	Övriga utgifter med lång verkningstid	Mark- och vattenområden	Byggnader	Fasta anläggningar och konstruktioner	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Pågående arbeten	Totalt
Anskaffningsutgifter 1.1		615 203	8 223 000	26 998 002	26 792 340	910 553	1 682	6 049 883	69 590 663
Ökningar		113 088	55 506	10 582 708	5 953 911	526 586		2 273 124	19 504 923
Finansieringsandelar				-1 684 530				-280 121	-1 964 651
Minskningar			-2 559	-14 086					-16 645
Överföringar				416 020	9			-6 027 361	-5 611 332
Avskrivningar		-162 722		-1 829 335	-1 980 306	-475 247			-4 447 610
Nedskrivningar								-22 522	-22 522
Anskaffningsutgifter 31.12		565 569	8 275 947	34 468 779	30 765 954	961 892	1 682	1 993 003	77 032 826
Betydande tilläggsavskrivningar									
Bokföringsvärde 31.12		565 569	8 275 947	34 468 779	30 765 954	961 892	1 682	1 993 003	77 032 826

PLACERINGAR BLAND BESTÅENDE AKTIVA					
	Aktier och andelar				
	Dotter-samfund	Andelar i samkommuner	Övriga ägarintressesamfund	Övriga aktier och andelar	Totalt
Anskaffningsutgift 1.1	15 445 932	8 897 274	907 161	596 010	25 848 377
Ökningar			2 713 670		2 713 670
Minskningar			-46 175		-6 229 682
Överföringar					
Anskaffningsutgift 31.12	9 262 425	8 897 274	3 574 656	598 010	22 332 365
Nedskrivningar					
Uppskrivningar					
Bokföringsvärde 31.12	9 262 425	8 897 274	3 574 656	598 010	22 332 365

**DOTTERSAMFUND, SAMKOMMUNANDELAR SAMT
ÄGARINTRESSESAMFUND**

							Koncernens del av räkenskapsperiodens resultat
		Hemort	Kommunens ägarandel %	Koncernens ägarandel %	Koncernens del av eget kapital	Koncernens del av främmande kapital	
211K	Lovisa stad			100,00	63 924 357,53	49 015 540,95	217 864,05
211	Lovisa stad			100,00	63 924 357,53	49 015 540,95	217 864,05
211T	Dottersamfund			100,00	2 608 563,50	19 572 970,78	-64 238,75
2117007	Kiinteistö Oy Ruotsinpyhtään Kauppakulma	Lovisa	56,92	56,92	7 474,06	281,83	1 877,28
2117008	Tesjoen Liikekulma keskinäinen kiinteistö Oy	Loisa	83,80	83,80	68 449,30	1 944,38	-3 648,03
2117009	Liljendal Värme Ab	Lovisa	99,00	99,00	69 726,89	112 250,84	8 695,22
2117010	Oy Loviisanseudun Vesi - Lovisanejdens Vatten Ab	Lovisa	81,04	81,04	1 324 933,82	1 120 032,84	40 683,26
2117014	Rauhalan Liiketalo keskinäinen Oy	Lovisa	61,60	61,60	215 077,40	18 658,42	-6 170,42
2117015	Kiinteistö Oy Lov-As	Lovisa	62,50	62,50	-212 752,59	274 762,49	-13 834,08
2117017	Fastighets Ab Lovisa Stenborg Kiinteistö Oy	Lovisa	54,50	54,50	-50 881,42	108 103,52	9 527,05
2117022	Lugnet fastighets Ab	Lovisa	51,00	51,00	14 800,56	313 934,12	-1 505,83
2117026	Lovisa Bostäder Ab	Lovisa	100,00	100,00	-3 881 315,16	13 748 702,17	-107 482,27
2117030	Loviisan Asuntosäätiö sr	Lovisa		100,00	-582 713,74	835 866,43	-1 081,70
2117031	Loviisan Satamakiinteistöt Oy	Lovisa	100,00	100,00	5 243 488,83	2 202 158,44	10 779,73
2117032	Pensionärshemstiftelsen i Liljendal sr	Lovisa		100,00	87 238,62	6 246,40	-4 666,14
211KY	Samkommuner			100,00	9 106 590,59	10 771 047,69	89 234,21
2117040	Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt	Helsingfors	0,96	0,96	36 953,59	65 078,81	179,87
2117041	Eteva ky	Mäntsälä	1,42	1,42	3 047,42	10 184,78	114,49
2117042	Inveon ky	Borgå	25,51	25,51	435 302,48	32 039,88	-48 460,07
2117043	Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	Borgå	15,40	15,40	451 132,17	358 669,93	35 003,61
2117044	Nylands förbund	Helsingfors	1,30	1,30	213,11	1 556,56	2,13
2117045	Kårkulla samkommun		3,12	3,12	12 543,68	22 483,89	779,51
211O	Ägarintressesamfund			100,00	8 393 843,56	310 390,58	-16 662,30
2117060	Bostads Ab Mickelsbo i Liljendal		31,90	31,90	36 241,50	260,11	100,92
2117061	Fastighets Ab Mariegatan 12		31,20	31,20	91 914,36	16 898,48	-1 309,44
2117063	Asunto Oy Ruotsinpyhtään Koivularinne		40,30	40,30	62 296,25	666,91	0,00
2117064	Fastighets Ab Forsby-Center-Koskenkylä Kiinteistö Oy		34,60	34,60	290 754,66	1 837,17	697,95
2117065	Lovisa Hamn Ab		40,00	40,00	2 529 325,25	99 379,52	21 116,14
2117066	Valkom Hall Oy		24,00	24,00	160 178,58	0,00	-16 221,42
211P	Konsernista poistuvat			100,00	0,00	0,00	805 970,42
2117021	Fast. Ab Talludden	Lovisa	71,10	71,10	0,00	0,00	297 201,27

SPECIFIKATION AV FORDRINGAR

	2017	2017	2016	2016
	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Fordringar på dottersamfund				
Lånefordringar	2 680 807,14		2 880 507,13	
Kundfordringar		93 035,53		22 108,45
Saamiset omistusyhteisöistä				
Lånefordringar			56 679,33	
Kundfordringar		15 191,58		723,66
Fordringar hos affärsverk				
Lånefordringar	5 800 000,00	327 175,69	5 125 608,59	1 207 496,01
Fordringar på samkommunen				
Kundfordringar		757,80		11 866,26
Fordringar sammanlagt	8 489 807,14	436 160,60	8 062 795,05	1 242 194,38

**VÄSENTLIGA POSTER SOM INGÅR I
RESULTATREGLERINGARNA**

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Kortfristiga resultatregleringar				
Icke erhållna inkomster				
FPA, personalens företagshälsövård		289 348,29	215 000,00	212 000,00
Regionförvaltningsverket i Södra Finland, projektet finska skolcentret		502 000,00	502 000,00	502 000,00
Statsandel, Undervisnings- och kulturväsendet		162 184,00		162 184,00
Keha, Invandrartjänster		137 409,85		137 409,85
Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, restitution		853 722,66	455 741,30	862 023,95
Regionförvaltningsverket i Södra Finland, kollektivtrafik		180 930,00		180 930,00
Borgå stad, räddningsverket		266 374,00		266 374,00
Ara, Harmaakallion avustus			1 684 530,00	
Övriga resultatregleringar				2 322
Kortfristiga resultatregleringar totalt	2 802 881,08	2 391 968,80	2 857 271,30	921,80
Långfristiga resultatregleringar totalt	1 506 000,00			

SPECIFIKATION AV EGET KAPITAL	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016 *)
Grundkapital 1.1	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61
Ökningar				
Minskningar				
Överföringar poster emellan				
Grundkapital 31.12	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61
Föreningars och stiftelsers grundkapital 1.1	41 066,45	41 066,45		
Ökningar				
Minskningar	-33 637,58			
Överföringar poster emellan				
Föreningars och stiftelsers grundkapital 31.12	7 428,87	41 066,45		
Reservfond 1.1	16 510,26	16 264,81		
Ökningar	419,35	245,44		
Minskningar	-5 675,91			
Överföringar poster emellan				
Reservfond 31.12	11 253,70	16 510,26		
Fondkapital 1.1	130 066,96	130 066,96		
Ökningar				
Minskningar	-175 800,00			
Överföringar poster emellan	406 973,04			
Fondkapital 31.12	361 240,01	130 066,96		
Byggnadsfond 1.1	183 042,70	183 042,70		
Ökningar	2 905,67			
Minskningar				
Överföringar poster emellan	15 806,83			
Byggnadsfond 31.12	201 755,20	183 042,70		
Övriga egna fonder 1.1	544 848,42	544 848,42	500 000,00	500 000,00
Ökningar				
Minskningar	-21 194,12		-175 800,00	
Överföringar poster emellan	-500 000,00			
Övriga egna fonder 31.12	23 654,30	544 848,42	324 200,00	500 000,00
Över-/underskott från tid. räkenskapsper. 1.1	6 163 814,03	4 687 637,06	17 367 033,17	16 831 041,00
Från tidigare räkenskapsper. felkorrigerig	-80 363,29	-188 118,42		-188 118,42
Dividendutdelning				
Företagsförvärv och företagsförsäljning	165 791,04			
Överföringar poster emellan	12 111,27			
Över-/underskott från tid. räkenskapsper. 31.12	6 261 353,05	4 499 518,64	17 367 033,17	16 642 922,58
Räkenskapsperiodens över-/underskott	4 356 158,87	1 664 295,39	517 864,05	674 434,95
<i>Eget kapital totalt</i>	57 238 104,60	53 094 609,43	64 224 357,83	63 832 618,14

*)Koncernens uppgifter för 2016 är korrigerade så att de ska motsvara balansposterna som justerats vid i bruktagandet av koncernprogrammet.

SKULDER SOM FÖRFALLER SENARE ÄN FEM ÅR	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Lån av kreditinstitut och försäkringsanstalte	21 338 772,87	13 504 984,55	10 122 708,26	8 113 157,80
Lån av offentliga samfund	17 428,13			
Långfristiga lån sammanlagt	21 356 201,00	13 504 984,55	10 122 708,26	8 113 157,80

MASSKULDEBREVSLÅN	KOMMUNEN	
	2017	2016
Kommuncertifikat som förfaller inom ett år	8 000 000,00	6 000 000,00
-ränta -%	-0,1000	0,1000
-förfaller	22.1.2018	31.1.2017
Masskuldebrevslån totalt	8 000 000,00	6 000 000,00

AVSÄTTNINGAR		
	2017	2016
Pensionsansvar 1.1.	0,00	94 400,00
Ökningar/ Minskningar	0,00	-94 400,00
Miljöansvar 1.1.	180 000,00	205 136,26
Ökningar/ Minskningar	0,00	-25 136,26
Övriga avsättningar sammanlagt	180 000,00	180 000,00

FRÄMMANDE KAPITAL				
	2017		2016	
	Långfristigt	Kortfristigt	Långfristigt	Kortfristigt
Skulder till dottersamfund				
Leverantörsskulder		10 652,49		15 437,18
Skulder till samkommuner				
Leverantörsskulder		-372 973,16		594 099,49
Främmande kapital sammanlagt		-362 320,67		609 536,67

VÄSENTLIGA POSTER SOM INGÅR I RESULTATREGLERINGARNA	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Kortfristiga resultatregleringar				
Periodisering av löner och lönebikostnader	8 011 783,17	7 936 514,76	5 268 401,89	5 237 557,08
Ränteperiodisering	32 187,86	38 071,36	29 242,53	36 928,22
Statsandelsförskott		311 718,25	365 278,70	311 718,25
Inkomst förskott	400 929,85			
Övriga resultatregleringar			1 659 617,25	969 164,10
Långfristiga resultatregleringar	82 994,22			
Resultatregleringar sammanlagt	10 468 422,84	8 286 304,37	7 322 540,37	6 555 367,65

Affärsverksamhet med intresseparter

Staden ingick 13.12.2017 med stadsdirektören ett kommunallagenligt direktörsavtal i vilket man överenskommer om avgångsvederlag. Stadsdirektörens lön är 8 500 euro i månaden plus telefonförmån.

Uppsägningstiden för stadsdirektören är fyra (4) månader, då han på eget initiativ säger upp sig. Om stadsstyrelsen och stadsdirektören tillsammans konstaterar att stadens intresse kräver att stadsdirektörens tjänsteförhållande hävs och orsaken till hävandet inte är att stadsdirektören själv sagt upp sig och inte en orsak i enlighet med § 41 i lagen om kommunala tjänsteinnehavare kan tjänsteförhållandet hävas genom överenskommelse i gott samarbete. Då betalas stadsdirektören i samband med att den sista lönen betalas en totalersättning som motsvarar lönen för sex (6) **månader**.

Om ett uppsägningsförfarande har inletts på grund av brist på förtroende (§ 43 i kommunallagen) har stadsdirektören rätt att få totalersättning som motsvarar lönen för 12 månader förutsatt att han säger upp sig. Villkoret för ersättningen är att stadsdirektörens tjänsteförhållande till Lovisa stad varat i minst sex (6) månader innan förfarandet inleds.

Stadsfullmäktiges beslut 13.9.2017 § 39 om att välja Jan D. Oker-Blom till stadsdirektör på en tidsbunden tjänst på sju (7) år är på grund av besvär som anförts med anledning av beslutet villkorligt tills beslutet vinner laga kraft. Sålunda hävs direktörsavtalet ifall stadsfullmäktiges beslut hävs på basis av domstolens avgörande.

Utöver de ovannämnda har det inte med koncernens närmaste krets eller intressekrets förekommit affärsverksamhet som avviker från det sedvanliga.

NOTER GÄLLANDE SÄKERHETER OCH GARANTIER

HYRESANSVAR	KONCERN		KOMMUNEN	
	2017	2016	2017	2016
Hyresansvar				
Totalt som betalas följande räkenskapsår		973 560,54	349 657,00	358 656,89
Hyresansvar totalt	4 935 043,04	4 798 535,49	630 014,00	852 312,00
Almska gården, avtalet upphör 31.12.2021				
Betalt följande räkenskapsår			33 600,00	33 600,00
Hyresansvar totalt			92 400,00	126 000,00
Forsby, barack för förskola/daghem, avtalet upphör 31.12.2019				
Betalt följande räkenskapsår			32 511,00	32 078,22
Hyresansvar totalt			65 800,00	100 000,00
Tekniska centralen, Drottninggatan 15 B, gäller tillsvidare, uppsägningstid 1 månad				
Betalt följande räkenskapsår			95 278,00	126 312,00
Hyresansvar totalt			95 278,00	126 312,00
Lovisanedjens högstadium, hyror för baracker 2017–2019				
Betalt följande räkenskapsår			188 268,00	166 666,67
Hyresansvar totalt			376 536,00	500 000,00
Leasingansvar				
Betalt följande räkenskapsår	169 640,69	196 857,58	130 411,4	76 358,33
Betalas senare	212 459,91	194 156,71	127 391,5	57 263,25
Totalt	382 100,60	391 014,29	257 802,94	133 621,58

ÖVRIGA ANSVAR OCH GARANTIER			
	Ursprunglig	Jäjläolevat	
		2017	2016
Borgensförbindelser för samfund inom samma koncern	13 338 713,54	10 074 469,10	8 303 566,12
Bank garantier till övriga	5 571 386,39	2 427 355,27	2 767 795,95
Andra säkerheter och garantier		19 533,26	13 878,96

ANSVAR FÖR KOMMUNERNAS GARANTICENTRALS BORGENSANSVAR		
	2017	2016
Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar 31.12.	85 136 816,00	73 829 298,00
Kommunens andel av garanticentr. borgensansvar utan täckning 31.12.		
Kommunens eventuella ansvar för garanticentralens fond 31.12.	56 268,16	55 108,67

Konkurrens och konsumentverket har framfört ett krav om att marknadsdomstolen skulle utfärda till Lovisa stad (upphandlingsenhet) en påföljdsavgift med anledning av direktupphandling i strid mot upphandlingslagen. Konkurrens och konsumentverket föreslår att beloppet för påföljdsavgiften uppgår till 20 000 euro.

NOTER ANGÅENDE PERSONALEN OCH REVISORNS ARVODE

ANTALET ANSTÄLLDA 31.12.		
	2017	2016
Allmän och koncernförvaltning	218	212
Grundtrygghetscentralen	400	390
Bildningscentralen	434	435
Tekniska centralen	73	72
Vattenaffärsverket	13	15
Totalt	1 138	1 124

LIITETIETOJEN ERITTELYT

ARVODEN TILL REVISOR		
	2017	2016
Revisionsamfund BDO Auditor Ab samt KPMG Offentliga Tjänster Ab		
Revisionsarvoden	17 226,50	19 589,00
Revisorns utlåtanden	1 284,00	
Uppgifter som sekreterare för revisionsnämnden	8 617,50	12 579,50
Övriga arvoden	750,00	9 273,12
Arvoden sammanlagt	27 878,00	41 441,62

UTREDNING ÖVER PARTISKATTER BETALADE TIL PARTIORGANISATIONER		
	2017	2016
Utbetalda mötesarvoden	186 126,50	185 915,00
PARTIORGANISATION		
Lovisa Socialdemokratiska Kommunalorganisation rf	7 424,00	8 106,00
De gröna i Lovisanejden rf	572,60	477,00
Centern i Lovisa rf	96,00	150,00
Lovisa Nejdens Samlingspartiet rf	4 598,00	5 680,00
Svenska folkpartiets kommunorganisation i Lovisa rf	7 260,23	7 321,00
Loviisan Perussuomalaiset ry (Sannf)	980,00	1 365,00
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Loviisan paikallisosasto	91,00	178,00
Vänsterförbundet i Lovisa rf	546,00	1 036,00
Totalt	21 567,83	24 313,00

AFFÄRSVERKET LOVISA VATTEN

AFFÄRSVERKET LOVISA VATTEN

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten för Affärsverket Lovisa Vatten

Ansvarsperson: direktören för vattenaffärsverket

Det av Lovisa stad ägda Loviisan Vesiliikelaitos – Affärsverket Lovisa Vatten är ett sådant kommunalt affärsverk som avses i kapitel 9 i kommunallagens 410/2015 och som är underställt stadsstyrelsen. Den viktigaste uppgiften för verket är att omhändera vatten- och avloppsvattenverksamheten på sitt eget verksamhetsområde som i huvudsak omfattar stadens tätorter.

Vattenaffärsverket har inom ramen för budgeten kunnat sköta den vatten- och avloppsverksverksamhet som hör till affärsverket. Reningsverket på Vårdö har under året 2016 genomgått utbyggnad, där verkets reningskapacitet ökades med cirka 50 procent. 2017 har en ny effektivare slunga tagits i bruk.

Försäljning av vatten och avloppsvattnets mottagnings mängder har lite minskat, men genom att kompensera utgifter har ett positivt slutresultat uppnåtts.

Inga ändringar gjordes i avgifterna för vattentjänsterna under året. På grundkapitalet har betalats 0,5 % ränta.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

Affärsverkets Lovisa Vatten resultaträkning

	BUDGET 2017	BUDGET- ÄNDRINGAR	BUDGET 2017 EFTER ÄNDRINGAR	UTFALL 2017	AVVIKELSE
Omsättning	3 824 600		3 824 600	3 663 985	-160 614
- varav interna poster	187 0600		187 600	194 886	7 286
Övriga intäkter av affärsverksamhet					
Material och tjänster	-1 585 293		-1 585 293	-1 519 366	65 927
- varav interna poster	-64 993		-64 993	-77 339	-12 436
Personalkostnader	-839 635		-839 635	-776 948	62 686
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 060 000		-1 060 000	-1 078 344	-18 344
Övriga kostnader för affärsverksamhet	-106 414	-4 041	-110 455	-93 508	16 947
- varav interna poster	-43 714	-4 041	-47 755	-47 755	0
Rörelseöverskott (-underskott)	233 258	-4 041	229 217	203 890	25 327
- varav interna poster	-108 707	-4041	-112 748	-125 094	12 346
Finansiella intäkter och kostnader	-69 700		-69 700	-44 076	25 624
-varav interna poster	-14 700		-14 700	-37 267	-22 567
ÖVERSKOTT/UNDERSKOTT	163 558	-4 041	159 517	159 814	297
- varav interna poster	64 193	-4 041	60 152	32 526	-12 566
Ökning (-)/minskning (+) av avskrivningsdifferens	20 000		20 000	20 272	273
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	-16 442	-4 041	-20 483	170 338	190 821

Utfallet för verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkterna underskred budgeten med ca 4 % (160 614 €)

Utfallet för verksamhetskostnader

Verksamhetskostnaderna underskred budgeten.

Utfallet för personalkostnader

Personalkostnaderna underskred budgeten med ca 63 000 €

Utfallet för nyckelmålen 2017

Vattenaffärsverkets tyngdpunkter för verksamheten:

NYCKELMÅL	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Nyckelmålet är att ekonomiskt leverera vatten till konsumenterna enligt i avtalen nämnda tillståndsvillkor och att avleda spillvatten från fastigheterna till reningsverken för rening enligt tillståndsvillkoren.	Affärsverket Lovisa Vatten har avklarat sina nyckeluppgifter.

Affärsverkets verksamhet i siffror

	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017
Vatten	m³	m³	m³
Rent vatten behandlades	983 200	950 000	918 283
varav man av Lovisanejdens Vatten Ab köper	572 333	580 000	572 686
Fakturerat	793 231		760 666
Pumpas från egna pumpstationer	410 867		347 597
Forsby vattentäkt	111 025		93 456
Hagaböle vattentäkt	41 639		42 786
Isnäs vattentäkt	55 818		32 643
Bryggeribackens vattentäkt	196 376		170 002
Valkom vattentäkt	6 009		8 710
Petjärvi vattentäkt			
pris per kubikmeter (moms 0 %)	1,79€	1,79€	1,79€
Avloppsvatten	m³		
Avloppsvatten behandlas	1 930 150	1 700 000	2 144 640
Fakturerat	708 647		693 166
varav på Vårdö reningsverk	1 646 888	1 500 000	1 928 364
i Forsby	117 340	105 000	114 560
i Pernå kyrkby	35 115	0	0
i Isnäs	65 725	25 000	33 555
i Liljendal	65 082	70 000	68 161
pris per kubikmeter (moms 0 %)	2,51€	2,51€	2,51€

Fakturering av avloppsvatten minskade 15 481 m³ (2 %). Läckagevattnet ökade jämfört med förra året speciellt på grund av den regniga hösten.

AFFÄRSVERKETS VERKSAMHET ENLIGT ANSVARSOMRÅDEN

Förvaltning

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

För förvaltningens del förlöpte verksamheten stabilt. Direktionen sammanträdde 8 gånger och behandlade 55 paragrafer under året.

Under hela året var ekonomiplaneraren frånvarande, så vi var tvungna att tillfälligt omorganisera arbetsfördelningen.

Utfallet för nyckelmålen 2017

NYCKELMÅL	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Minskning av läckagevatten i både vatten- och avloppsnätet. Byggnad av nya försörjningslinjer och sanering av det gamla nätet.	Nya försörjningslinjer har byggts och det gamla nätet sanerats. Uppenbara läckagepunkter har upptäckts. Trots allt har en klar minskning i läckagevatten inte uppstått och speciellt i avloppsnätet har läckagevattenmängden ökat på grund av det mycket regniga vädret.
Pernå försörjningslinjer framskridit enligt gjorda beslut.	Har fortskridit med den följd, att till sommaren 2018 är det ursprungliga Pernå projektet färdigt.
Rivningsarbetets planering och utförande av gamla reningsverk som är ur bruk.	Planerna för att ta ur bruk och riva reningsverken i Pernå är färdigställda. Genomföringen börjar under året 2018.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
INKOMSTER	1 279	0	170
UTGIFTER	-231 935	-276 480	-165 804
NETTO	-230 656	-276 480	-165 634

Direktionens ordinarie medlemmar har deltagit aktivt i sammanträden. Två gånger har ersättare deltagit i mötet.

Vatten

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Vattencistern som togs i bruk 2015 har fungerat bra. Försäljning av vatten har minskat ca 4 %. Vatten mängden som har behandlats minskade ca 6,6 procent.

Utfallet för nyckelmålen 2017

NYCKELMÅL	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Ansluta de tre vattenförsörjningsområdena i Pernå (Forsby, Kyrkbyn och Isnäs) till det övriga vattenförsörjningsnätet i Lovisa.	Vi färdigställde vattenledningsförbindelsen mellan Lovisa och Pernå kyrkby under sommaren 2016. Vattenledningsförbindelsen mellan Pernå kyrkby och Isnäs färdigställdes i slutet av år 2017. Vattenledningsförbindelsen mellan Pernå kyrkby och Forsby är under konstruktion och färdigställs sommaren 2018.
Vi fortsätter saneringen av det gamla rörnätet	Vi har fortsatt saneringsarbetet med hjälp av två arbetsgrupper.
Vi förbereder oss för stadens eventuella beslut om nya bostadsområden.	Utvidgning av Törnevägen i Isrealskogen har färdigställts 2017.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

	Bokslut 2016	Budget 2017	Utfall 2017
INKOMSTER	1 716 056	1 782 400	1 665 867
UTGIFTER (inkl. avskrivningar)	-1 341 107	-1 459 522	-1 425 642
NETTO	379 949	322 878	240 225

Avloppsvatten

Händelser 2017 som inverkat på omvärlden och verksamheten

Utvidgning av Vårdö reningsverk slutfördes vid årsskiftet 2016-2017. Montering av den nya slungan genomfördes under året 2017, vilket lyckades bra. Under den speciellt regniga året har läckagevatten mängden ökat oroväckande.

Utfallet för nyckelmålen 2017

NYCKELMÅL	UTFALLET FÖR NYCKELMÅLEN
Stomlinjen i Pernå framskrider. Avskilda kloaknät i Pernå sammanförs med överföringslinje till Lovisa Vårdö reningsverk.	Kyrkbyns reningsverk förbikopplades sommaren 2016, Isnäs reningsverk förbikopplades sommaren 2017 och Forsby reningsverk kommer att förbikopplas våren 2018.
Det gamla kloaknätet saneras enligt möjlighet, och förminskning av mängden läckagevatten enligt medel till förfogande.	Med kraft av två arbetsgrupper har saneringen gjorts, läckageställen har hittats men p.g.a. exceptionellt stora regnmängder har läckagevatten mängden ändå ökat.
Vi förbereder oss för stadens eventuella beslut om nya bostadsområden.	Kloaken på Törnevägen i Isrealskogen har färdigställts 2017.
Reningsverket i Pernå kyrkby som är ur bruk rivs.	Ur bruk tagnings- och rivningsplanerna för alla reningsverken i Pernå är gjorda och levererade till Regionförvaltningsverket. Den egentliga genomföringen börjar under år 2018.
Byggandet av stomlinjen till Forsby påbörjas.	Arbetet har påbörjats våren 2017 och slutförs sommaren 2018.

Utfallet för de ekonomiska målen 2017

	Bokslut 2016	Budget+förändr 2017	Utfall 2017
INKOMSTER	2 034 000	2 042 200	2 006 020
UTGIFTER (inkl. avskrivningar)	-1 964 420	-1 859 422	-1 860 399
NETTO	69 580	182 778	145 621

Investeringsdelens utfall 2017, 1 000 euro

Projekt	Kostnadsberäkning	Användning under tidigare år	Ursprunglig budget BG 2017	Förändringar i driftsekonomin 2017	Budget efter förändringar 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	Pågående arbeten 31.12	Använt av kostnadsberäkning 31.12
AFFÄRSVERKET LOVISA VATTEN									
<u>VATTEN OCH AVLOPP</u>									
<i>Projekt över 100 000 euro</i>									
Sanering av gamla ledningar	400		400		400	578	-178		
Stomlinjer Pernå–Lovisa	4 900	2 589	2 000	-663	1 337	1 441	-104	870	
Avloppsreningsverk, sanering Vårdö	1 500	1 263	150	250	400	366	34		
Strandvägen	1 000	816	0	413	413	413	0		
<i>Projekt under 100 000 euro</i>	240		240		240	210	30		
<i>Tomtanslutningar, vatten och avlopp</i>			30		30	7	23		
<i>Industriområden</i>			40		40	0	40		
<i>Bostadsområden</i>			100		100	54	46		
<i>Avloppspumpstationer och reningsverk</i>			20		20	0	20		
<i>Regnvattenavlopp</i>			50		50	149	-99		
VATTENAFFÄRSVERKET, INVESTERINGSUTGIFTER	8 040		2 790		2 790	3 008	-218		
VATTENAFFÄRSVERKET, INVESTERINGSINKOMSTER	1 000	720	0		0	280	280		
VATTENAFFÄRSVERK NETTO			2 790		2 790	2 728	-62		

Statens vattenservice understöd för Pernå överföringslinjeprojektet erhöles 280 121 euro. Hela understödet 1 000 000 euro är betalt.

Intern kontroll

Den interna kontrollen och riskhanteringen ingår i kommunallagen från 1.1.2014. I 67 § och 68 § i den nya kommunallagen finns bestämmelser gällande direktionen och direktören för affärsverket. Direktivet för Lovisa stad trädde ikraft 1.12.2013. Med intern kontroll avses interna förfarings- och verksamhetssätt med vilka man strävar efter att förvissa sig om att verksamheten är laglig och resultatrik. Den interna kontrollen består för tillfället huvudsakligen av identifiering och dokumentering av verksamhetens risker. Riskerna har betraktats inom ekonomi- och ekonomiförvaltningen, dataförvaltningen, avtalshanteringen och även inom personaladministrationen och fastighetsförvaltningen. Stadsfullmäktige fastställde i den 2017 godkända förvaltningsstadgan definierade uppgifter och befogenheter för affärsverkets direktion och direktör. Vi har ingått arbetsavtal med varje anställd. I de av direktionen beslutade avtalsfrågorna uppgörs ett skriftligt avtal med motparten. Avtal ingås också i frågor där en privaträttslig fördel det i övrigt kräver. Normal verksamhet uppföljs vid veckovisa arbetsmöten. På detta sätt tryggar man även kontinuiteten i ärendena och överföringen av sakuppgifterna, till exempel i fall där det sker personbyten. Även branschens utbildningsseminarier beaktas.

Ansvars- och egendomsriskerna har skyddats inom ramen för stadens försäkringsavtal. Underjordiska ävensom andra anläggningar och anordningar saneras fortlöpande. Den ekonomiska risken uppföljs genom fortlöpande granskning av taxor och kostnader. Verket har ett fastställt program för kontrollundersökningar och det har även en beredskapsplan. Dessa program har nyligen uppdaterats. Upphandlingarna underlyder lagstiftningen för specialområden. Upphandlingsbeslut har inte förts till marknadsdomstolen och man har inte anfört besvär över dem annars heller.

I riskkartläggningen framträder det gamla rörnätets dåliga skick som en risk. Rörnätssaneringen fortsätter och fortsätts i ökad mängd. Strandvägens rör och översvämningsrisken, som utgjorde ett specialobjekt 2015, är nu skött.

Kalkylmässig särredovisning av dagvattnets avloppshantering

Ändringarna i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och lagen om vattentjänster (119/2001) trädde i kraft 1.9.2014. Lagändringarna förutsätter att man ordnar dagvattnets avloppshantering och fastställer ansvarsfördelningen staden och vattenaffärsverket emellan.

Dagvattenplanen och avtalet om ansvarsfördelningen mellan staden och vattenaffärsverket gällande skötseln av dagvattnet har underarbetats i Lovisa 2017, men planen och avtalet framförs för beslutsfattaren först under 2018 även som avtalet mellan staden och vattenaffärsverket angående dagvattenskötsel.

Särredovisningsprinciper

Särredovisningen har utförts som en kalkylmässig särredovisning, där de särredovisade balansposterna har bildat resterande kapital.

Av de avloppsnät, som byggts före 2010 och som omfattar dagvattennät, har 15 procent av skiljts för dagvatten.

Värdet för dagvattennätet 2010–2016 har tagits ur bokföringen av anläggningstillgångarna. Av saneringsprojektet på Strandvägen har 30 procent hänförs till dagvatten. I byggandet av Strandvägen har avloppsvattnets och dagvattens andel inte särredovisats i bokföringen av anläggningstillgångarna.

De planenliga avskrivningarna har särredovisats med motsvarande motiveringar i kostnadsspecifikationen över dagvattnet.

Av det långfristiga lån som lyfts 2016 har 300 000 euro särredovisats för dagvatten utgående från byggnadskostnaderna för saneringen på Strandvägen på cirka en miljon euro.

Resultaträkningens övriga kostnader har tagits från det separata kostnadsstället för dagvatten. Särredovisningen har utförts sedan 2016. Särredovisningen av siffrorna för 2015 ger ännu inte tillräcklig information om frågan.

De ekonomiska målen 2017 för avloppshantering av dagvatten

	Bokslut 2016	Budget+förändr 2017	Utfall 2017
INKOMSTER	0	0	0
UTGIFTER (inkl. avskrivningar)	-48 247	0	-70 497
NETTO	-48 247	0	-70 497

Bokslutskalkyler – Affärsverket Lovisa Vatten

RESULTATRÄKNING		externa och interna intäkter och kostnader	
	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016	
Omsättning		3 663 985,42	3 746 409,22
Försäljningsintäkter från utomstående	3 469 099,12		3 513 576,16
Försäljningsintäkter från staden	194 886,30		232 833,06
Övriga intäkter från affärsverksamheten		8 071,32	4 989,13
Material och tjänster			
Material, förnödenheter och varor			
Inköp under räkenskapsperioden	-850 863,77		-906 624,56
Köp av tjänster	-668 501,73	-1 519 365,50	-701 711,12
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-615 525,64		-620 120,20
Lönebikostnader			
Pensionskostnader	-150 168,90		-145 413,40
Övriga lönebikostnader	-11 253,97	-776 948,51	-37 016,13
Avskrivningar och nedskrivningar			
Avskrivningar enligt plan	-1 078 344,82		-980 160,47
Nedskrivningar		-1 078 344,82	-980 160,47
Övriga kostnader för affärsverksamhet		-93 507,73	-149 307,47
Rörelseöverskott		203 890,18	211 045,00
Finansiella intäkter och kostnader			
Övriga finansiella intäkter	11 189,16		8 288,91
Till staden betalda räntekostnader	-22 598,54		-10 145,59
Till övriga betalda räntekostnader	-11 636,26		-12 770,63
Ersättning för grundkapital	-14 668,18		
Övriga finansiella kostnader	-6362,55	-44 076,37	-6 787,01
Överskott/underskott före extraordinära poster		159 813,81	189 629,78
Extra ordinära poster		-9 748,15	-130 207,26
Överskott/underskott före överföring av reserver		150 065,66	59 422,52
Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens		20 272,82	20 272,82
Räkenskapsperiodens överskott/underskott)		170 338,48	79 695,34
AFFÄRSVERKETS NYCKELTAL			
Avkastning på placerat kapital, %		0,9	1,0
Avkastning på kommunens placerade kapital, %		0,9	1,1
Vinst, %		4,1	1,6

Affärsverket Lovisa vatten

FINANSIERINGSANALYS

2017

2016

Kassaflödet i verksamheten

Rörelseöverskott (-underskott)	203 890,18		211 045,00	
Avskrivningar och nedskrivningar	1 078 344,82		980 160,47	
Finansiella intäkter och kostnader	-44 076,37		-21 415,22	
Extra ordinära poster	<u>-9 748,15</u>	1 228 410,48	<u>-130 207,26</u>	1 039 582,99

Investeringarnas kassaflöde

Investeringsutgifter	-3 007 914,63		-4 215 400,43	
Finansieringsandelar för investeringar	280 121,00		417 813,00	
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva		<u>-2 727 793,63</u>		<u>-3 797 587,43</u>

Verksamhetens och investering-

-1 499 383,15**-2 758 004,44**

Finansieringens kassaflöde

Förändringar i utlåningen		-15 870,00		-10 500,00
Förändringar i lånestocken				
Ökning av långfristiga lån från staden	2 000 000,00			
Ökning av långfristiga lån från övriga			4 000 000,00	
Minskning av långfristiga lån från staden				
Minskning av långfristiga lån från övriga	-500 000,00		-300 000,00	
Förändringar av kortfristiga lån från staden	-2 005 928,91		1 207 496,01	
Förändringar av kortfristiga lån från övriga	<u>0,00</u>	-505 928,91	<u>0,00</u>	-4 907 496,01
Övrig förändring i likviditeten				
Förändringar av omsättningstillgångar				
Förändringar av fordringar på staden				
Förändringar av fordringar på övriga	380 779,12		-442 836,87	
Förändringar av räntefria skulder till staden				
Förändringar av räntefria skulder till övriga	<u>-582 090,39</u>	<u>-201 311,27</u>	<u>722 279,06</u>	<u>279 442,19</u>
		-723 110,18		5 176 38,20

Finansieringens kassaflöde

Förändring av likvida medel

-2 222 493,33**2 418 433,76**

Förändring av likvida medel

Penningmedel 31.12	203 214,19		2 425 707,52	
Penningmedel 1.1	<u>2 425 707,52</u>	-2 222 493,33	<u>7 273,76</u>	2 418 433,76

Intern finansiering av investeringar, %	45,39		30,80	
Låneskötselbidrag	0,52		0,55	
Likviditet, kassadagar	12,43		129,9	
Quick ratio	0,80		0,94	
Current ratio	0,80		0,94	

BALANSRÄKNING 31.12

AKTIVA	2017		2016	
BESTÅENDE AKTIVA				
Materiella tillgångar				
Mark- och vattenområden	37 349.52		37 349.52	
Bvägnader	5 426 651.27		4 018 152.56	
Fasta konstruktioner och anordningar	16 043 471.12		14 771 554.40	
Maskiner och inventarier			3 413.30	
Förskottsbetalningar och pågående arbeten	1 160 888.10	22 668 360.01	2 188 441.42	21 018 911.20
Placeringar				
Övriga fordringar	135 750.00	135 750.00	119 880.00	119 880.00
RÖRLIGA AKTIVA	1 429 663.90			4 032 936.35
Fordringar				
Kortfristiga fordringar				
Försäljningsfordringar	1 190 211.21		1 163 372.81	
Övriga fordringar	36 238.50		26 025.59	
Resultatregleringar		1 226 449.71	417 830.43	1 607 228.83
Kassa och banktillgodohavanden		203 214,19		2 425 707,52
AKTIVA		24 233 773.91		25 171 727.55

PASSIVA	2017		2016	
EGET KAPITAL				
Grundkapital	14 669 180.21		14 669 180.21	
Överskott (underskott) från tidigare räkenskapsö-	-531 508.99		-611 204.33	
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	170 338.48	14 308 009.70	79 695.34	14 137 671.22
AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER				
Avskrivningsdifferens	539 830.52	539 830.52	560 103.34	560 103.34
FRÄMMANDE KAPITAL				
Långfristigt främmande kapital				
Lån från övriga kreditgivare	2 100 000.00		2 400 000.00	
Lån från kommuner	5 500 000.00	7 600 000.00	3 800 000.00	6 200 000.00
Kortfristigt främmande kapital				
Lån från övriga kreditgivare	300 000.00		300 000.00	
Lån från övriga kommuner	6		2 533 104.60	
Erhållna förskott	399.90		285.46	
Leverantörsskulder	367 884,84		1 074 794,34	
Övriga skulder	245 648,08		188 884,25	
Resultatregleringar	244 825,18	3 685 933,69	176 884,34	4 273 952,99
PASSIVA		24 233 773,91		25 171 727,55

AFFÄRSVERKETS NYCKELTAL

Soliditetsgrad, %	61,27	58,39
Relativ skuldsättningsgrad, %	255,59	279,19
Akkumulerat överskott (underskott), 1 000 euro	-361	-532
Lånebestånd 31.12, 1 000 euro	8 527	9 033

Noter till bokslutet

PRINCIPERNA FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

Periodiseringsprinciper

Intäkter och utgifter har tagits upp i resultaträkningen på prestationsbasis-

Bestående aktiva

Materiella och immateriella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift minskad med avskrivningar enligt plan och med finanseringsandelar för investeringsutgifter.

Finansieringstillgångar

Ett externt och ett internt förbindelsekonto används för stadens och vattenaffärsverkets inbördes penningtransaktioner.

PRINCIPER FÖR AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN

De beräknade avskrivningstiderna följer Lovisa stads avskrivningsplan både vad gäller de procentuella avskrivningarna och metoderna för avskrivning:

Materiella tillgångar

Mark- och vattenområden	ej avskrivning	
Byggnader		
Fabriks- och produktionsbyggnader	lineär avskrivning	20 v
Fasta konstruktioner och anordningar		
Övriga mark- och vattenkonstruktioner	lineär avskrivning	15 v
Vattenledningsnät	lineär avskrivning	30 v
Avloppsledningsnät	lineär avskrivning	30 v
Övriga fasta konstruktioner o anordningar	lineär avskrivning	10 v
Maskiner och investeringar		
Övriga transportmedel	lineär avskrivning	5 v
Övriga rörliga maskiner	lineär avskrivning	5 v
Övriga maskiner och inventarier	lineär avskrivning	5 v

Upphandling av bestående aktiva immateriella och materiella tillgångar som underskrider 10 000 euro bokförs som års-kostnader (aktiveringsgräns).

MATERIELLA TILLGÅNGAR

	Materiella tillgångar						Sammanlagt
	Mark-områden	Byggnader	Fasta konstrukt.	Maskiner o invent	Övriga materiella	Pågående arbeten	
Anskaffningsutgift 1.1	37 350	4 018 153	14 771 554	3 413		2 188 441	21 018 911
Ökning		1 730 025	1 201 046			1 441 009	4 372 080
Finans.andelar						-280 121	-280 121
Minskning						-2 188 441	-2 188 441
Överföring			824 275				824 275
Avskrivningar		-321 527	-753 404	-3 413			-1 078 344
Nedskrivning							
Anskaffningsutgift 31.12	37 350	5 426 651	16 043 471			1 160 888	22 668 360
Uppskrivning							
Väsentl tilläggsavskrivn							
Bokf.värde 31.12	37 350	5 426 651	16 043 471			1 160 888	22 668 360

AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESEVER

Avskrivningsdifferens	2017	2016
Avskrivningsdifferens i anslutning till investeringsreservering 1.1		
Pernå; kommunalteknik,	560 103,34	580 376,16
avskrivningsdifferens på basis av avskrivningar	-20 272,82	-20 272,82
Avskrivningsdifferens i anslutning till investeringsreservering 31.12	539 830,52	560 103,34

VÄSENTLIGA POSTER SOM INGÅR I RESULTATREGLERINGARNA

	2017	2016
Kortfristiga resultatregleringar, icke erhållna inkomster		
Nylands NTM-central	0,00	417 813,00
Övriga resultatregleringar	0,00	17,43
Resultatregleringar tillsammans	0,00	417 830,43

VÄSENTLIGA POSTER SOM INGÅR I RESULTATREGLERINGARNA

	2017	2016
Kortfristiga resultatregleringar obetalda utgifter		
Periodisering av löner och personalbikostander	107 304,27	119 533,12
Övriga resultatregleringar	32 060,91	57 351,22
Resultatregleringar tillsammans	244 825,18	176 884,34

PERSONAL 31.12

	2017	2016
personal	13	14
Del-tids personal		1

SPECIFIKATION AV EGET KAPITAL

Förändringar i eget kapital	2017	2016
Grundkapital 1.1.	14 669 180,21	14 669 180,21
Lisäykset		
Vähennykset		
Grundkapital 31.12	14 669 180,21	14 669 180,21
Över och underskott från tidigare räkenskapsperioder 1.1.	-611 204,33	-930 530,80
Överföringar	79 695,34	319 326,47
Över och underskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12.	-531 508,99	-611 204,33
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	170 338,48	79 695,34
Eget kapital tillsammans	14 308 009,70	14 137 671,22

Separerade kalkyler för dagvattenavlopp

Resultaträkning, avloppshantering av dagvatten

RE S U L T A T R Ä K N I N G	01.01.-31.12.2017		01.01.-31.12.2016	
Omsättning		0,00		0,00
Övriga intäkter från affärsverksamheten		0,00		0,00
Material och tjänster				
Material, förnödenheter o varor				
Inköp under räkenskapsperioden	-1 340,71		-47,68	
Köp av tjänster	<u>-14 928,19</u>	-16 268,90	<u>-2 843,30</u>	-2 890,98
Personalkostnader				
Löner och arvoden	-42,55			
Personalbikostnader	-9,21			
Pensionskostnader	-7,25			
Övr personalbikostnader	<u>-1,96</u>	-51,76		
Avskrivningar och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	<u>-54 176,92</u>	-54 176,92	<u>-45 356,20</u>	-45 356,20
Rörelseöverskott		-70 497,58		-48 247,18
Finansiella intäkter och kostnader				
Räntekostnader, kommuner	<u>-829,50</u>	-829,50		
Överskott(underskott) före extraordinära poster		-71 327,08		-48 247,18
Överskott(underskott) före överföring av reserver		-71 327,08		-48 247,18
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		-71 327,08		-48 247,18
Nyckeltal				
Avkastning på placerat kapital,%		-5,9		-3,5
Avkastning på kommunens placerade kapital,%		-4,9		-2,9

Finansieringsanalys, avloppshantering av dagvatten

FINANSIERINGSANALYS	2017		2016	
Kassaflödet i verksamheten				
Rörelseöverskott(-underskott)	-70 497,58		-48 247,18	
Avskrivningar och nedskrivningar	54 176,92			
Finansiella intäkter och kostnader	<u>-829,50</u>	-17 150,16	<u>45 356,20</u>	-2 890,98
Investeringarnas kassaflöde				
Investeringsutgifter	<u>-202 572,97</u>	-202 572,97	<u>-331 848,64</u>	-331 848,64
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-219 723,13		-334 739,62
Finansieringens kassaflöde				
Förändringar i lånestocken				
Ökning av långfristiga lån från kommunen		0,00		300 000,00
Minskning av långfristiga lån från kommunen		-50 000,00		
Finansieringens kassaflöde		-50 000,00		300 000,00
Förändring av likvida medel		-269 723,13		-34 739,62

Balansräkning, avloppshantering av dagvatten

BALANSRÄKNING 31.12.	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA	1 452 749,03	1 689 828,13
Materiella tillgångar		
Fasta konstruktioner och anordningar	1 452 749,03	1 573 516,99
Förskottsbetalningar och pågående arbeten		116 311,14
AKTIVA	1 452 749,03	1 689 828,13
PASSIVA		
EGET KAPITAL	1 202 749,03	1 389 828,13
Grundkapital	1 322 323,29	1 438 075,31
Överskott(underskott) från tidigare räkenskapsperioder	-48 247,18	
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	-71 327,08	-48 247,18
FRÄMMANDE KAPITAL	250 000,00	300 000,00
Långfristigt främmande kapital		
Lån från kommunen	200 000,00	250 000,00
Kortfristigt främmande kapital		
Lån från kommunen	50 000,00	50 000,00
PASSIVA	1 452 749,03	1 689 828,13
Nyckeltal		
Soliditetsgrad,%	82,8	82,2
Ackumulerat överskott(underskott), 1 000 euro	-71	-48
Lånebestånd 31.12 1000€	250	300

TILINPÄÄTÖKSEN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS
DATERING OCH UNDERTECKNING AV BOKSLUTET

Loviisan Vesiliikelaitoksen johtokunta
Direktionen för Affärsverket Lovisa Vatten

Loviisa

Lovisa

1.3.2018

Puheenjohtaja
Ordförande

Nils Vainio

Johtokunnan jäsen
Direktionsmedlem

Eeva Holmström

Johtokunnan jäsen
Direktionsmedlem

Roger Turku

Johtokunnan jäsen
Direktionsmedlem

Anja Järvinen

Johtokunnan jäsen
Direktionsmedlem

Ulf Blomberg

Vesiliikelaitoksen johtaja
Direktören för vattenaffärsverket

Markku Paakkari

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.
Över utförd revision har vi idag avgett berättelse.

Loviisa

Lovisa

5.6

2018

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

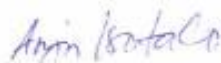
Mantiin Slotte
JHT, HT/OFR, GR

DATERING OCH UNDERTECKNANDE AV BOKSLUTET
Stadsstyrelsen i Lovisa har godkänt bokslutet för år 2017.

Lovisa 28 .3.2018

Mia Heijnsbroek-Wirén
ordförande

Arja Isotalo
I ordförande

Juha Karvonen
II ordförande

Lotte-Marie Uutinen
stst. medlem

Ralf Sjödahl
stst. medlem

Mikael Karlsson
stst. medlem

Tom Liljestrand
stst. medlem

Jari Kekkonen
stst. medlem

Vesa Peltoluhta
stst. ersättare

Kristina Lönnfors
Stadsdirektörens ersättare

Vi har i dag gett vår berättelse efter utförd revision.

Lovisa 5 6 .2018

KPMG Julkishallinnon palvelut Oy
Revisionsseuranta

Martin Slotte
OFGR, GR